ASIMOV

HEDEF BEYİN

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ

Kitabın Adı	DESTINATION BRAIN
Yayın Hakları ©	ISAAC ASIMOV KESİM AJANSI
	ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Kapak Resmi	ŞAHİN KARAKOÇ
Kapak Filmi	KOMBİ GRAFİK
Dizgi Baskı	ALTIN KİTAPLAR MATBAASI
	1. BASIM /1988

Adres
Celâl Ferdi Gökçay Sok. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu İstanbul

ISAAC ASIMOV

HEDEF BEYİN

TÜRKÇESİ :
GÖNÜL SUVEREN

Yazarın Diğer Kitapları:
İMPARATORLUK (tükendi)
ALTIN GALAKSİ (tükendi)
GİZLİ TANRILAR (tükendi)
GALAKSİ ÇÖKÜYOR (tükendi)
ÖLÜ GEZEGEN (tükendi)
GÜNEŞİN TANRILARI (tükendi)
ŞAFAĞIN ROBOTLARI (tükendi)
SONSUZUN TOHUMLARI (tükendi)
ZAMANDAN KAÇIŞ
TANRILAR VE İMPARATORLAR (tükendi)
EVRENİN ÇANLARI
İŞTE TANRILAR (tükendi)

BİRİNCİ BÖLÜM
ihtiyaç duyulan

kendisine ihtiyaç duyulan kişi dalkavukluğa katlanmayı öğrenmelidir.

— Dezhnev Senior

Biri Morrison'un kulağına alçak sesle, «Özür dilerim,» dedi. «Rusça biliyor musunuz?»

Albert Jonas Morrison koltuğunda doğruldu. Salonun ışıkları söndürülmüş, sahnedeki bilgisayar ekranında grafikler farketmediği bir ısrarla birbirlerini izliyordu. Uyuklamış olmalıydı. Koltuğa oturduğu zaman sağ tarafta bir erkek olduğundan kesinlikle emindi. O adam ne zaman kadın olmuştu? Ya da ne zaman kalkmış, onun yerine bu kadın oturmuştu?

Morrison hafifçe öksürdü. «Bir şey mi söylediniz, efendim?» Loş salonda kadını doğru dürüst göremiyordu. Bilgisayar ekranından yayılan pırıltılı ışık da cisimleri belirsizleştirmekteydi. Morrison kadının kafasına iyice yapıştırdığı, kulaklarını örten dümdüz siyah saçlarını görebiliyordu. Süslü biri değildi.

Kadın, «Size Rusça bilip bilmediğinizi sordum,» dedi

«Evet, biliyorum. Neden sordunuz?»

«Çünkü bilmeniz işimi daha kolaylaştırır. İngilizcem bazen yetersiz kalıyor. Siz Dr. Morrison’sunuz değil mi? A. J. Morrison? Bu karanlıkta pek emin değilim. Bir hata yaptıysam kusuruma bakmayın.»

«Ben A. J. Morrison'um. Sizi tanıyor muyum?»

«Hayır. Ama ben sizi tanıyorum.» Kadın elini uzatarak adamın ceketinin koluna usulca dokundu. «Size çok ihtiyacım var. Bu konuşmayı dinliyor musunuz? Bana dinlemiyormuşsunuz gibi geldi de.»

Tabii ikisi de fısıltıyla konuşuyorlardı.

Morrison etrafına bakındı. Salon fazla kalabalık değildi. Yakınlarında oturan biri de yoktu. Yine de fısıltısı daha da hafifledi. «Dinlemediğimi varsayalım... Ne olacak?» Meraklanmıştı. Belki de bunun tek nedeni can sıkıntısıydı. O konuşma uykusunu getirmişti.

Kadın, «Benimle getirmişiniz?» dedi. «Ben Natalya Boranova’yım.»

«Nereye geleceğim. Miss Boranova?»

«Kahveye. Orada konuşabiliriz. Çok önemli.»

Her şey böyle başladı. Morrison sonradan, oysa önernli değildi, diye kararını verdi. O salonda olmam... Tetikte bulunmamam... Bana ihtiyacı olduğunu söyleyen yabancı bir kadınla birlikte gidecek kadar meraklanmam... Ve bu durumun gururumu okşaması. Bunların hiçbiri de önemli değildi. Nerede olursam olayım o yine de beni bulacaktı. Yakalayacak ve sözlerini dinletecekti. Tabii başka şartlar altında bu iş belki o kadar kolay olmayacaktı. Ama yine de her şey böyle gelişecekti. Bundan eminim.

Kaçmam, kurtulmam imkânsızdı.

Morrison kadını şimdi normal ışıkta görüyordu. Natalya Boranova sandığı kadar genç değildi. Otuz altı mı? Belki de kırk, diye düşündü. Kadının saçları siyahtı. Hiç kırlaşmamıştı. Yüz hatları belirgindi. Kaşları kalın, çenesi güçlü, burnu biçimliydi. Vücudu tıknaz ama şişman değildi.

Boyu Morrison'unkine yakındı. Üstelik topuksuz ayakkabılar giymişti. Güzel olmamasına rağmen çekici bir kadın, diye kararını verdi. İnsanın alışabileceği tipte biri.

İçini çekti. Çünkü karşısında oturduğu aynada kendini görmüştü. Seyrelmeye başlamış, açık kumral saçlar. Uçuk mavi gözler. İnce surat, ince vücut. Gaga gibi bir burun ve sevimli bir gülümseme... Daha doğrusu gülümseyişinin sevimli olduğunu umuyordu. Ama yüzü insanın kolayca alışabileceği gibi değildi. On yıldan biraz daha uzun süren evlilikleri sırasında karısı Brenda bu yüze hiç alışamamıştı. Morrison kırkını doldurduğu gün boşanmalarının üzerinden hemen hemen beş yıl geçmiş olacaktı. Beş yıldan beş gün fazla bir süre.

Kadın garson kahveleri getirdi. Masada oturmuş konuşmuyor, birbirlerini bakışlarıyla tartıyorlardı. Morrison sonunda bir şeyler söylemesi gerektiğini düşündü.

Şakacı bir tavır takınmaya çalışarak, «Votka içmiyor musunuz?» diye sordu.

Kadın gülümseyince tam bir Rusa benzedi. «Siz de Coca Cola içmiyor musunuz?»

«Eğer Amerikan alışkanlığı sayılıyorsa... hiç olmazsa Coca Cola daha ucuz.»

«Bunun iyi bir nedeni de var.»

Morrison güldü. «Rusça konuşurken de böyle çabucak cevap veriyor musunuz?»

«Bir bakalım. Haydi, Rusça konuşalım.»

«Bizi duyan casus olduğumuzu sanacak.»

Kadın son cümleyi Rusça söylemiş, Morrison da aynı dilde karşılık vermişti. Dilin değişmesi onun için önemli değildi. Rusçayı da İngilizce kadar rahatlıkla konuşuyor ve anlıyordu. Öyle olması da gerekiyordu. Bir Amerikalı bilim adamı olmak ve literatürü izlemek istiyorsa Rusça öğrenmeliydi. Rus bilim adamları da İngilizce.

Natalya Boranova İngilizceyi pek iyi bilmediğini söylemişti. Ama Morrison onun bu dili kolaylıkla ve ancak hafif bir aksonla konuştuğunun farkındaydı.

Natalya Boranova, «Neden bizi casus sansınlar?» dedi. «Yüz binlerce Amerikalı Sovyetler Biriiği'nde İngilizce, yüz binlerce Sovyet vatandaşı da Birleşik Devletler'de Rusça konuşuyor. Artık o eski kötü günlerde değiliz ki.»

«Doğru. Şaka yapıyordum. Ama neden Rusça konuşmak istiyorsunuz?»

«Burası sizin ülkeniz. Ve bu size psikolojik bir üstünlük sağlıyor. Öyle değil mi, Dr. Morrison? Benim dilimi konuşursak denge sağlamış oluruz.»

Morrison kahvesini yudumladı. «Nasıl isterseniz.»

«Söyleyin, Dr. Morrison, beni tanıyor musunuz?»

«Hayır. Şimdiye dek sizinle hiç karşılaşmadık.»

«Ya adım? Natalya Boranova? Adımı da hiç duymadınız mı?»

«Özür dilerim. Eğer benim alanımdan olsaydınız adınızı bilirdim. Bilmediğime göre, demek ki, aynı meslekten değiliz. Sizi tanımam mı gerekiyor?»

«Bunun yararı olurdu ama neyse... Ancak ben sizi tanıyorum. Hatta hakkınızda geniş bilgim var. Nerede ve ne zaman doğdunuz. Gördüğünüz eğitim. Boşanmış olmanız. Eski karınızla yaşayan iki kızınız. Üniversitedeki konumunuzu hangi konuda araştırma yaptığınızı da biliyorum.»

Morrison omzunu silkti. «Bilgisayardan geçilmeyen bu toplumda bu saydıklarınızı öğrenmek zor değil. Öfkelenmem mi gerekiyor, yoksa gururlanmam mı?»

«Neden ikisinden biri?»

«Duruma bağlı çünkü. Bana Sovyetler Biriiği'nde ünlü olduğumu söylerseniz, gururumu okşar. Ama hayatımı araştırdığınızı açıklarsanız, beni sinirlendirir.»

«Size karşı dürüst davranmaktan başka niyetim yok. Sizinle ilgili bir araştırma yaptım. Benim için önemli olan bazı nedenler yüzünden.»

Morrison soğuk bir tavırla, «Hangi nedenlermiş bunlar?» diye sordu.

«Bir kere siz nöro-fizik uzmanısınız.»

Morrison kahvesini bitirmiş, garson kadına dalgın dalgın fincanını tekrar doldurmasını işaret etmişti. Boranova'nın fincanı yarı doluydu ama kadının artık kahveyle ilgilenmediği anlaşılıyordu.

«Başka nöro-fizikçiler de var,» diye anımsattı Morrison.

«Ama hiçbiri sizin gibi değil.»

«Gururumu okşamaya çalıştığınız anlaşılıyor. Bunun bir tek nedeni olabilir. Aslında benim hakkımda hiçbir şey bilmiyorsunuz. Önemli ayrıntıları yani.»

«Başarılı olamadığınızı mı? Beyin dalgalarının analizi yönteminizin genellikle kabul edilmediğini mi?»

«Madem bunları biliyorsunuz, öyleyse neden peşimdesiniz?»

«Çünkü ülkemde çalışmalarınızı izleyen bir nöro-fizikçi var. Ve yaptıklarınızı olağanüstü buluyor. Bu uzman, ‘Bilinmeyene hızla dalıverdi,’ diyor. "Yanılıyor olabilir. Ama öyle olsa bile bu hatası da olağanüstü.’»

«Olağanüstü hata, öyle mi? Sıradan bir hatadan hangi açıdan farklı?»

«Bu uzman olağanüstü hata yapan birinin tümüyle yanılmış olamayacağını söylüyor. Belki bazı bakımlardan yanılıyorsunuz, Dr. Morrison. Ama yine de iddialarınızın çoğu işe yarayacak. Ve tabii bütünüyle haklı olmanız olasılığı da var.»

«Hakkımda böyle düşünen bu örnek insan kim acaba? Bundan sonra yazacağım tezde ondan da söz edeceğim.»

«Adı Pyotor Leonovich Shapirov. Onu tanıyor musunuz?»

Morrison arkasına dayanıp kaldı. Bunu beklememişti. «Tanımak mı? Onunla tanıştım. 'Pete Shapiro’ diye çağırıyorum onu. Bizim buradakiler onun da benim kadar deli olduğunu düşünüyorlar. Shapirov’un beni desteklediği öğrenilirse büsbütün mahvolurum. Dinleyin. Lütfen Pete'e bana olan güveni yüzünden kendisine minnet duyduğumu söyleyin. Ama gerçekten yardım etmek istiyorsa kimseye benden yana olduğunu açıklamasın.»

Boranova hoşnutsuzlukla baktı. «Hiç de ciddi bir insan değilsiniz. Her şey sizin için şaka mı?»

«Hayır. Sadece ciddiye alınmıyorum. Gerçekten önemli bir şey buldum ama kimseyi buna inandıramıyorum. Şimdi sadece Pete’in bana inandığını öğreniyorum. Ama onun da önemi yok. Son zamanlarda yazılarımı bile yayınlayamıyorum.»

«Öyleyse Sovyetler Birliği'ne gelin. Sizden yararlanabiliriz. Fikirlerinizden.»

«Olmaz. Rusya'ya göç etmek niyetinde değilim.»

«Göç etmekten söz eden kim? Amerikalı kalmak istiyorsanız, kalırsınız. Ama daha önce de Sovyetler Birliği'ne geldiniz. Yine gelir ve bir süre kalabilirsiniz. Sonra tekrar kendi vatanınıza dönersiniz.»

«Neden?»

«Çılgınca fikirleriniz var. Bizim de öyle. Belki sizinkilerin bizimkilere yardımı dokunur.»

«Hangi çılgınca fikirler? Yani sizinkiler? Ben kendi çılgmca fikirlerimi biliyorum.»

«Bize yardım etmeye razı olduğunuza inanmadıkça onlardan söz edemem.»

Morrison delice fikirleri olduğunu itiraf eden bu heyecanlı Rus kadına baktı. Acaba onun ne tür delice fikirleri vardı?.. Birdenbire doğrularak bağırdı. «Boranova! Sizden söz edildiğini işittim. Pete Shapiro bana sizi anlattı. Siz...» Heyecanı yüzünden İngilizce konuşmaya başlamıştı. Kadın avcunu onun elinin üzerine bastırarak tırnaklarını derisine batırdı.

Morrison cümlesini tamamlayamadı. Natalya Boranova elini çekti. «Özür dilerim. Canınızı yakmak istemedim.»

Morrison elinde kalan izlere baktı. Onlardan biri çürüyecekti herhalde. Rusça, «Siz 'Küçültücü'sünüz,» dedi usulca.

Boranova ona sakin ve rahat bir tavırla baktı. «Belki biraz dolaşmamız iyi olur. Sonra nehrin kıyısındaki bir bankta otururuz. Hava çok güzel.»

Morrison yaralı elini diğeriyle hafifçe tutuyordu. Elinde olmadan bağırdığı zaman birkaç kişi dönüp ona bakmıştı. Ama şimdi kimse onlarla ilgilenmiyordu. Başını salladı. «Olmaz. Konferansı dinlemeliyim.»

Boranova sanki Morrison havanın güzel olduğunu onaylamış gibi gülümsedi. «Hayır, bence konferansı dinlemeyeceksiniz. Nehrin kıyısındaki bankı daha ilginç bulacağınızdan eminim.»

Morrison, beni baştan çıkarmaya mı çalışıyor, diye düşündü bir an. Ama hemen sonra bu düşünceyi kafasından kovdu. Artık böyle şeylerin modası geçti. Holovizyonda bile bu tür oyunlar göstermiyorlar. «Güzel Rus Casusu Saf Amerikalıyı Kandırmak İçin Seksi Vücudundan Yararlanıyor...» Bir kere Natalya Boranova ne güzel, ne de vücudu seksi. Ayrıca halinden böyle bir şeyin aklından bile geçmediği anlaşılıyor. Bense saf bir adam değilim. Bu kadın beni ilgilendirmiyor bile...

Ama yine de Boranova'yla kampüsten geçerek nehre doğru gitti. Ağır ağır yürüyorlardı ve Boranova neşeyle kocası Nikolai'la oğlu Aleksandr'dan söz ediyordu. Oğlu okula gidiyor ve nedense biyolojiyle ilgileniyordu. Oysa annesi termodinamik uzmanıydı. Aleksandr'ın çok kötü bir satranç oyuncusu olması babasını üzüyordu. Buna karşılık kemana yeteneği vardı.

Morrison kadını dinlemiyordu. Onun yerine Sovyetler'in «Küçültme» konusuna duydukları ilgi hakkında söylenenleri anımsamaya ve bununla kendi çalışmaları arasında nasıl bir bağ olabileceğini anlamaya çalışıyordu.

Kadın bir bankı işaret etti. «Şurası oldukça temize benziyor.»

Oturdular. Morrison gözlerini nehre dikti. Hiç konuşmuyordu.Boranova ise düşünceli bir tavırla onu süzüyordu. Sonunda, «İlginç bulmuyor musunuz?» diye sordu.

«Neyi?»

«Sovyetler Birliği'ne gelmeniz teklifimi.»

«Hayır.» Sesi sertti.

«Ama neden? Amerikalı meslekdaşlarımz fikirlerinizi kabul etmiyorlar. Ve bu durum canınızı sıkıyor. Saptığınız bu çıkmaz sokaktan kaçma çareleri arıyorsunuz... Öyleyse neden bize gelmiyorsunuz?»

«Hayatımı incelediğinize göre, fikirlerimin kabul edilmediğini biliyorsunuz tabii. Ama canımın sıkıldığını nereden çıkardınız?»

«Aklı başında herkesin canı sıkılır buna. İnsan sizinle konuşur konuşmaz da bunu anlıyor.»

«Siz benim fikirlerimi kabul ediyor musunuz?»

«Ben mi? Ben meslekdaşınız değilim ki. Sinir sistemi hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Daha doğrusu bu konuda pek az bilgim var.»

«Yani Shapiro'nun fikirlerimle ilgili yargısını kabul ediyorsunuz.»

«Evet. Ama etmesem de... çetin dertler yine çetin çarelerle giderilir. Çare olarak sizin fikirlerinizi denememizin ne zararı olur? Daha kötü bir duruma düşmeyiz ki.»

«Düşüncelerimi biliyorsunuz. Yayınlananları okumuşsunuzdur.»

Boranova gözlerini ona dikti. «Biz bütün fikirlerinizin açıklanmadığını düşünüyoruz. İşte o yüzden sizi istiyoruz.»

Morrison neşesizce güldü. «'Küçültme' alanında size ne gibi bir yararım dokunabilir? Bu konuda bildiklerim, sizin beyin hakkındaki bilginizden daha az. Çok daha az.»

«'Küçültme' hakkında bir şeyler biliyor musunuz?»

«Sadece iki şeyi biliyorum: Sovyetler bu konuyu inceliyor... Ve bu imkânsız bir şey.»

Boranova düşünceli bir tavırla nehre baktı. «İmkânsız mı? Ya size bu işi başardığımızı söylersem?»

«Bana kutup ayılarının uçtuklarını söylerseniz size daha çok inanırım.»

«Size neden yalan söyleyeyim?»

«Ben size bir gerçeği söylüyorum. Nedenler beni ilgilendirmiyor.»

«'Küçültme'nin imkânsız olduğundan neden bu kadar eminsiniz?»

«Bir insanı küçültür ve bir sinek boyuna indirirseniz, o zaman bütün kitlesi o küçücük vücuda sıkışır. O zaman yoğunluğu...» Morrison bir an durarak düşündü. «Platininkinin yüz elli bin katı olur.»

«Ama ya kitle de orantılı olarak azalıyorsa?»

«Bu durumda küçültülmüş adamda başlangıçtaki üç milyon atoma karşılık sadece bir tane bulunur. O zaman da sadece boyu değil, kafa gücü de bir sineğinki kadar olur.»

«Ya atomlar da küçültülüyorsa?»

«Eğer küçültülmüş atomlardan söz ediyorsanız... size Planck'ın 'değişmezlik' kuramını hatırlatırım. Evrenimizin kesin ve temel niceliğidir bu. Atomların ufaltılmasını yasaklar. Küçültülmüş atomlar evrenin taneciklerine uyamayacak kadar ufak olur.»

«Ya size Planck'ın değişmezinin de küçültüldüğünü açıklarsam? Böylece küçültülmüş adam evrenin taneciklerinin normal durumdakinden çok daha ince olduğu bir alanla sarılmış olur.»

«Bu iddialarınıza inanamam.»

«Konuyu incelemeden mi? Meslekdaşlarınızın size yaptıkları gibi önyargılar yüzünden mi?»

Morrison bir an bir şey söyleyemedi. Sonra da, «Bu aynı şey değil,» diye mırıldandı.

«Değil mi?» Boranova yine düşünceli düşünceli suya baktı. «Hangi bakımdan aynı değil?»

«Meslekdaşlarım benim yanıldığımı düşünüyorlar. Onlara göre fikirlerim kuramsal açıdan olmayacak şeyler değil. Sadece yanlışlar.»

«Oysa 'küçültme' ise imkânsız. Öyle mi?»

«Evet.»

«O halde gelip görün. Eğer küçültme iddia ettiğiniz gibi imkânsız bir şeyse, hiç olmazsa Sovyetler Birliği'nde bir ay hükümetin konuğu olarak

kalırsınız. Bütün masraflarınız ödenir. Eğer bir kız arkadaşınız varsa onu da getirebilirsiniz. Ya da bir erkek arkadaşınızı.»

Morrison başını salladı. «Teşekkür ederim ama olmaz. Gelmek istemiyorum. ‘Küçültme’ mümkün olsa bile benim alanımla ilgili bir şey değil. Bunun bana ne yararı olur, ne de ilgimi çeker.»

«Nereden biliyorsunuz? Ya 'küçültme' size nöro-fizik konusunu şimdiye dek mümkün olmayan bir biçimde inceleme fırsatım sağlarsa? Hiç kimsenin başaramadığı bir şekilde? Ya siz bunu yaparken bize yardım etmeyi de başarırsanız? Bizi ilgilendiren işin bu yanı.»

«Bana nöro-fizik konusunu yeni bir biçimde inceleme fırsatını nasıl sağlayabilirsiniz?»

«Ama, Dr. Morrison, bu konudan söz ettiğimizi sanıyordum. Varsayımlarınızı kanıtlayamıyorsunuz. Çünkü sinir hücrelerini onlara zarar vermeden tek tek inceleyemiyorsunuz. Ama ya bir nöronu sizin için Kremlin kadar, hatta daha da büyütürsek? Ve her molekülü ayrı inceleyebilirseniz?»

«Yani 'küçültme' işlemini tersine çeviriyor ve bir nöronu istediğiniz kadar büyütebiliyor musunuz?»

«Hayır, onu yapamıyoruz. Ama sizi istediğimiz kadar küçültebiliriz. Bu da aynı kapıya çıkar. Öyle değil mi?»

Morrison ayağa kalktı. Hayretle kadına bakıyordu. Fısıldar gibi, «Olamaz...» dedi. «Siz deli misiniz? Benim çılgının biri olduğumu mu sanıyorsunuz? İzninizle! Hoşçakalın!» Dönerek hızla uzaklaştı.

Boranova arkasından seslendi. «Dr. Morrison! Beni dinleyin!»

Morrison sağ elini sallayarak dinlemek istemediğini belirtti. Sonra da arabaların arasından hızla koşarak karşıya geçti. Oteline döndüğü zaman soluk soluğa kalmıştı. Asansörün gelmesini beklerken sabırsızlığından yerinde duramıyordu. O kadın deli, diye düşünüyordu. Beni ‘küçültmek’ istiyor. İmkânsız olanı benim üzerimde deneyecek. Ya da böyle bir şey mümkün... ve beni 'küçültecek.' Bu daha da korkunç!

□

Morrison oteldeki kapısının önünde dururken hâlâ titriyor, sık sık soluk alıyordu. Anahtarına takılı plastik dikdörtgeni sıkıca tutmuştu. Acaba Boranova oda numaramı biliyor mu, diye kendi kendine sordu. Tabii kararlıysa onu da öğrenebilir. Koridorun iki ucuna doğru baktı. Kadının ona doğru koştuğunu göreceğini sanıyor ve biraz korkuyordu. Saçları uçacak, yüzünün hatları çarpılmış olacaktı. Benimki de delilik. Boranova bana ne

yapabilir? Beni yakalayıp götüremez ya. İstemediğim bir şeyi yapmaya da zorlayamaz. Neden böyle çocukça korkulara kapılıyorum?

Derin bir soluk alarak anahtarı kapıdaki küçük yarığa soktu. Sonra çıkardı ve kapı açıldı.

Pencerenin önündeki hasır koltukta oturan adam ona gülümsedi. «Buyrun.»

Morrison ona şaşkın şaşkın baktı. Sonra da oda numarasına bakmak için döndü.

«Hayır, hayır. Burası sizin odanız. Lütfen içeri girin ve kapıyı da kapatın.»

Morrison bu emirleri yerine getirdi. Sessiz bir hayretle adama bakıyordu.

Yabancı tombulcaydı ama şişman sayılmazdı. Kafası henüz kabak değildi ama ileride öyle olacağı anlaşılıyordu. İyice seyrelmiş olan koyu kumral saçları kıvırcıktı. Gözlüğü yoktu ama küçük gözleri hipermetrop gibiydi. Ya da lens takmıştı.

Yabancı, «Otele koşarak döndünüz değil mi?» dedi.

«Sizi seyrettim...» Pencereyi işaret ettim. «Bankta oturuyordunuz. Sonra ayağa fırladınız ve koşmaya başladınız. Odanıza çıkacağınızı umuyordum. Bütün gün burada oturup sizi beklemek hoşuma gitmeyecekti.»

«Buraya beni pencereden seyretmek için mi geldiniz?»

«Hayır, ne münasebet! Sadece bir rastlantıydı. O kadınla şuradaki banka doğru gittiniz. Bu benim işime geldi. Ama önceden böyle bir şey olacağını tahmin edemezdim. Neyse, bunlar önemli değil... Pencereden sizi göremeseydim de durum değişmezdi. Başkaları sizi göz hapsine almışlardı.»

O sırada Morrison daha düzenli soluk almaya, kafası da çalışmaya başlamıştı. «Siz kimsiniz?»

Adam gülümseyerek ceketinin iç cebinden bir cüzdan çıkardı. Açarak, «İmza, holograf, parmak izi, ses kaydı,» dedi.

Morrison bir holografa baktı, bir adamın güleryüzüne. «Pekâlâ. Güvenlikten olduğunuz anlaşılıyor. Ama bu yine de size özel odama girmek hakkını vermez. İsteyen benimle kolaylıkla konuşabilir. Bana lobiden telefon edebilirdiniz. Ya da oda kapıma vururdunuz.»

«Tabii haklısınız. Ama sizinle mümkün olduğu kadar dikkati çekmeden konuşmak istedim. Ayrıca eski ahbaplığımızdan yararlanabileceğimi de düşündüm.»

«Hangi eski ahbaplık?»

«İki yıl önce... Hatırlamıyor musunuz? Miami'de yapılan uluslararası bir konferanstaydık. Siz bir tezinizi sundunuz... oldukça sıkıntılı anlar geçirmiştiniz.»

«O konferansı hatırlıyorum. Tezimi de. Ama sizi hatırlamıyorum.»

«Pek de şaşılacak bir durum değil. Sizinle konferanstan sonra karşılaştık. Size sorular sordum. Hatta birlikte birkaç kadeh içki de içtik.»

«Sizi eski ahbaplarımdan saymıyorum... Francis Rodano?»

«Evet, adım bu. Üstelik doğru telaffuz ettiniz. İkinci hece vurgulanıyor, 'a' kuvvetli. Bilinçaltıyla algılanmış bir anı olmalı...»

«Hayır. Sizi hiç hatırlamıyorum. Adınız kimliğinizde yazılıydı. Gitmenizi isteyeceğim.»

«Sizinle bir güvenlik görevlisi olarak konuşmak istiyorum.»

«Anlaşılan herkes benimle konuşmak istiyor. Ne hakkında konuşacağız?»

«Çalışmalarınız hakkında.»

«Siz nöro-fizikçi misiniz?»

«Olmadığımı bilmeniz gerekir. Ben Slav dilleri bölümünden mezun oldum. Diğer konum da ekonomiydi.»

«O halde neden söz edeceğiz? Rusçam fena sayılmaz. Ama herhalde siz bu dili benden daha iyi konuşuyorsunuz. Ekonomidense hiç anlamam.»

«Çalışmalarınızdan söz edebiliriz. İki yıl önce yaptığımız gibi. Neden oturmuyorsunuz? Burası sizin odanız. Fazla zamanınızı alacak değilim. Oturduğum koltuğu istiyorsanız memnunlukla veririm.»

Morrison yatağın kenarına ilişti. «Şu işi çabucak bitirelim bari. Çalışmalarım konusunda öğrenmek istediğiniz nedir?»

«İki yıl önceki şey... Yani beyinde özellikle yaratıcı düşünceden sorumlu olan belirli bir yapı bulunduğu fikriniz kanıtlanabilir mi?»

«Bu tam bir yapı sayılmaz. Normal bir ameliyat sırasında kesip çıkarabileceğiniz bir şey değil. Bir sinir ağı. Evet, yanılmadığımdan eminim. Ama işin kötüsü başka hiç kimse benimle aynı fikirde değil. Çünkü bu merkezi bulamıyorlar. Bunu destekleyecek bir kanıt da yok.»

«Siz merkezi bulabildiniz mi?»

«Hayır. Ben geriye doğru bir mantık dizisi kuruyorum. Bir de beyin dalgalarını inceleyerek bu sonuca vardım. Ama kimseyi ikna edemiyorum. Analizlerim bilinen tarzda değil.» Morrison bir an durdu, sonra acı acı ekledi. «Bu alanda uyguladıkları bilinen, sıradan analizlerle bir sonuca

varamadılar. Ama benim olağanüstü yöntemler uygulamama da izin vermiyorlar.»

«Bana elektroensafalografik analizlerde matematik teknikten yararlandığınızı, bunların sadece olağandışı değil, aynı zamanda bütünüyle yanlış olduklarını söylediler. Olağandışı yöntemler uygulamak başka, tümüyle yanılmak başka.»

«Yanıldığımı söylemelerinin tek nedeni haklı olmam. Ama bunu kanıtlayamam. Haklı olduğumu kanıtlayamamamın tek nedeni ise, ayrılmış bir beyin nöronunun ayrıntılarını yeteri kadar inceleyemem.»

«İncelemeyi hiç denediniz mi? Canlı bir insan beyninin üzerinde çalıştığınız takdirde sizi dava etmezler mi? Hatta sizi cinayet suçuyla yargılamazlar mı?»

«Tabii! Ben deli değilim! Hayvanların üzerinde çalıştım. Başka çarem yoktu.»

«Bütün bunları bana iki yıl önce anlattınız. Bu sözlerinizden aradan geçen iki yılda şaşırtıcı buluşlar yapmadığınız anlaşılıyor.»

«Hiçbir şey bulamadım. Ama yine de haklı olduğuma inanıyorum.»

«Başkalarını ikna edemedikten sonra kendi inancınız ne işe yarar? Ama şimdi başka bir soru sormam gerekiyor. Son iki yıl içinde Sovyetler'i ikna edecek bir şeyler başardınız mı?»

«Sovyetler’i mi?»

«Evet. Neden şaşırmış gibi bir tavır takındınız, Dr. Morrison? Son bir iki saati Dr. Boranova'yla konuşarak geçirmediniz mi? Biraz önce yanından büyük bir telaşla ayrıldığınız kadın o değil miydi?»

«Boranova mı?» Morrison o şaşkınlığı arasında söyleyecek bir şey bulamadığı için adı tekrarlamıştı.

Rodano'nun yüzünde hâlâ o nazik ifade vardı. «Evet. Biz onu çok iyi tanırız. Amerika'ya her gelişinde de biraz ilgileniyoruz.»

Morrison mırıldandı. «Sanki o eski kötü günlerdeymişiz gibi konuşuyorsunuz.»

Rodano omzunu silkti. «Hayır, ne münasebet. Artık nükleer savaş tehlikesi ortadan kalktı. Birbirimize terbiyeli davranıyoruz. Biz ve Sovyetler Birliği. Uzayda işbirliği yapıyoruz. Ayda ortak bir maden istasyonumuz var. Birbirimizin uzaydaki yerleşim merkezlerine rahatlıkla girebiliyoruz. Onun için de artık yeni, iyi günlerin geldiğini düşünüyoruz.

Ancak bazı şeyler tümüyle değişmiyor. Nazik dostlarımız Sovyetler Birliği nin üzerinden gözlerimizi ayırmıyoruz. Sadece dürüst

davranmalarını sağlamak için. Bunu neden yapmayalım? Onlar da bizi göz hapsinde tutuyorlar.»

Morrison, «Beni de göz hapsine almış olduğunuz anlaşılıyor,» dedi.

«Ama siz Dr. Boranova'yla beraberdiniz. İster istemez gördük.»

«Bir daha olmayacak. Bundan emin olabilirsiniz. Bana kalsa onun yakınına bile gitmem! Çıldırmış o!»

«Ciddi misiniz?»

«Bana inanın! Dinleyin, benim açımdan konuştuklarımızın hiçbiri gizli değil. Boranova'nın söylediklerini size rahatlıkla açıklayabilirim. 'Küçültme' projesi üzerinde çalışıyor.»

Rodano çabucak, «Bundan söz edildiğini duyduk,» dedi. «Urallar'da sadece küçültme deneylerine ayrılmış özel bir kent var.»

«Bu konuda bir gelişme var mı? Biliyor musunuz?»

«Bunu biz de merak ediyoruz.»

«Boranova bana gelişme olduğunu 'küçültme' işlemini gerçekten başarıyla uygulayabildiklerinj söyledi.»

Rodano sesini çıkarmadı.

Morrison bir an onun konuşmasını bekledi. Sonra da ekledi. «Ama bence bu imkânsız! Bilim açısından. Herhalde bunu siz de biliyorsunuz. Ya da... uzmanlık alanınız Slav dilleri ve ekonomi olduğuna göre bu konuda benim fikrimi kabul etmelisiniz.»

«Buna gerek yok, dostum. Başka çok kişi, imkânsız olduğunu söylüyor. Ama biz yine de, 'Acaba?' diyoruz. Sovyetler'in canları istiyorsa küçültme oyunu oynayabilirler. Ama onlarda böyle bir teknik olmasını istemiyoruz. Yani bizde de aynı şey olmadığı sürece. Ne de olsa bu işlemi nelere uygulayacaklarını bilmiyoruz.»

Morrison öfkeyle, «Hiçbir şeye uygulayamayacaklar!» diye bağırdı. «Hiçbir şeye! Bu bakımdan endişelenmek yersiz. Eğer hükümetimiz Sovyetler'in teknoloji alanında bizden çok ileri olmasını istemiyorsa, o zaman bu küçültme çılgınlığı konusunda onları teşvik etsin. Bıraksın Sovyetler bu iş için para harcasınlar. Zaman ve malzeme de. Bütün teknik ustalıklarını bu konuya versinler. Hepsi ziyan olur sonunda.»

Rodano, «Ne var ki, ben Dr. Boranova'nın deli ya da aptal olduğunu sanmıyorum,» dedi. «Sizin de deli ya da aptal olduğunuzu sanmadığım gibi. Biliyor musunuz, banka oturup heyecanlı heyecanlı konuşmanızı seyrederken ne düşündüm? Kadının sizden yardım istediği anlaşılıyordu. Belki de nöro-fizik alanındaki varsayımlarınızla Sovyetlerin küçültme

alanında ilerlemelerine yardım edebileceğinizi düşünüyordu. Onların ve sizin garip varsayımlarınız biraraya geldiği zaman ortaya hiç de garip olmayan bir şeyler çıkabilir. Ya da ben öyle düşünüyorum.»

Morrison'un dudakları gerildi. «Size saklayacak sırlarım olmadığını söyledim. Onun için de haklı olduğunuzu açıklayacağım. Dediğiniz gibi, Boranova Sovyetler Birliği'ne gitmemi ve küçültme projesi konusunda onlara yardım etmemi istiyor. Bilmiyorum, bütün bunları nasıl öğrendiniz? Soracak değilim, ama bunun sadece bir tahmin olduğunu sanmıyorum Öyle olduğunu da iddia etmeyin.»

Rodano gülümsedi. Morrison konuşmasını sürdürdü. «Her neyse Boranova'nın teklifini reddettim. Kesinlikle. Ayağa fırlayarak hemen oradan ayrıldım. Telaşla. Benim telaşla uzaklaştığımı siz de gördünüz. Gerçek bu. Bana zaman verseydiniz olayı ilgililere bildirirdim. Ve şimdi resmen bildiriyorum. Size. Bana inanmamanız için bir neden yok. Neden saçmasapan, anlamsız bir projeye katkıda bulunayım? Vatanımın aleyhinde çalışmak istediğimi düşünelim. Ama ben umutsuz bir proje üzerinde çalışmayacak kadar iyi bir fizikçiyim. Ve tabii ülkemin aleyhinde çalışmalar yapmak niyetinde de değilim. Küçültme! Sovyetler devir daim mokinesi, yerçekimini ortadan kaldırmak ya da ışıktan daha hızlı yolculuk üzerinde çalışsalardı yine de aynı sonucu alırlardı...» Terlemeye başlamıştı.

Rodano usulca, «Lütfen Dr. Morrison,» dedi. «Kimsenin vatanseverliğinizden şüphelendiği yok. Ben bundan kesinlikle şüphelenmiyorum. Buraya bir Rus kadınıyla konuşmanız beni endişelendirdiği için gelmedim. Odanıza gelmemin nedeni şu: Kadının size yanaşacağını düşünüyorduk. Onu dinlememenizden korktuk.»

«Ne?»

«Beni anlamaya çalışın. Dr. Morrison. Lütfen. Biz Dr. Boranova'yla Sovyetler Birliği'ne gitmenizi öneriyoruz. Hatta çok istiyoruz.»

□

Morrison, Rodano'ya bakakaldı. Rengi uçmuş, alt dudağı hafifçe titriyordu. Sağ eliyle saçlarını düzelterek, «Sovyetler Birliği'ne gitmemi **neden** istiyorsunuz?» diye sordu.

«Bunu isteyen ben değilim. Sovyetler Biriiği'ne gitmenizi Birleşik Devletler hükümeti istiyor.»

«Neden?»

«Nedeni belli değil mi? Sovyetler Birliği küçültme deneyleri yapıyorsa, bu konuda mümkün olduğu kadar geniş bilgi sahibi olmalıyız.»

«Dr. Boranova var ya. Herhalde onun bu alanda geniş bilgisi vardır. Onu yakalayıp zorla konuşturun.»

Rodano içini çekti. «Şaka ettiğinizi biliyorum. Son günlerde böyle şeyler yapamıyoruz. Bunu siz de biliyorsunuz. Böyle şeylere kalışırsak, Sovyetler Birliği hiç de hoş olmayan bir biçimde karşılık verir. Ve bütün dünya da onu destekler. Onun için böyle şakalarla zaman kaybetmeyelim.»

«Pekâlâ. Böyle kabasaba şeyler yapamayız. Herhalde ayrıntıları öğrenmeye çalışan ajanlarımız var.»

«Burada önemli olan **'çalışan'** sözcüğü, doktor. Sovyetler Birliği'nde ajanlarımız var. Dünyada ve uzaydaki çok geliştirilmiş haberalma araçlarımız da ayrı. Rusların da burada ajanları olduğu kesin. Onlar da, biz de sessizce araştırma yapmakta ustayız. Ayrıca sırları saklamasını iyi biliriz. Hatta Sovyetler'in bu bakımdan bizden daha usta olduklarını da söyleyebiliriz. Artık bunlar sizin deyişinizle 'eski kötü günler' değil. Yine de Sovyetler Birliği bizim gibi açık bir toplum sayılmaz. Her şeyi gizleme konusunda yüzyıllık bir tecrübeleri var.»

«Öyleyse **benden** ne bekliyorsunuz?»

«Siz farklısınız. Genellikle sıradan bir ajan Sovyetler Birliği'ne yollanır. Ya da Rusların gizlice faaliyet gösterdikleri bir bölgeye gönderilir. Bu erkek ya da kadın ajan aslında istenmediği bir yere girmeye, gizli bilgi toplamaya çalışır. Bu kolay bir iş değildir. Ajan çoğu zaman başarılı olamaz, bazen de yakalanır. Bu her bakımdan hoşa gitmeyecek bir şeydir. Ama sizin durumunuz farklı. Ruslar sizi **istiyorlar**. Size **ihtiyaçları** varmış gibi davranıyorlar. Sizi gizli laboratuvarlarına yerleştirecekler. Elinize harika bir fırsat geçecek!»

«Ama beni şu son iki saat içinde çağırdılar. Siz durı mu nasıl bu kadar çabuk öğrenebildiniz?»

«Sovyetler sizinle bir süreden beri ilgileniyor. İki gün önce sizinle konuşmamın bir nedeni de buydu. Ruslar daha o günlerde size ilgi gösteriyorlardı. Biz de o sıra bunun nedenini merak ediyorduk. Onlar harekete geçtikl sırada biz de hazırdık.»

Morrison parmaklarını komodinin yanına vururken nakları ritmik bir tıkırtı çıkardı. «Şunu iyice anlamalısınız. Natalya Boranova'yla Sovyetler Birliği'ne gitmeye razı olacağım. Beni Rusların küçültme projesi üzerinde çalıştıkları bölgeye götürecekler. Onlara yardım ediyormuş gibi rol yapacak...»

Rodano rahat bir tavırla, «Rol yapmanıza gerek yok,» dedi. «Mümkünse onlara yardım edin. Özellikle küçültme işlemini daha iyi öğrenmenizi sağlayacaksa.»

«Pekâlâ. Onlara yardım edeceğim. Buraya döndüğüm zaman da size topladığım bilgiyi açıklayacağım. Öyle mi?»

«Evet. Tamam.»

«Ya önemli bir bilgi yoksa ve bütün bunlar kocaman bir kandırmacaysa? Ya da Ruslar kendi kendilerini kandırıyorlarsa? Lysenko gibi birinin peşinden kör bir kuyuya inmeye çalışıyorlarsa...»

«O zaman **bunu** da bize açıklarsınız. Böyle bir şeyi öğrenmek çok hoşumuza gider. Tabii sadece bir tahmin değil, kesin bir bilgiyse. Sovyetler çok emin. Ayrıca bizim yerçekimini ortadan kaldırma konusunda büyük ilerleme gösterdiğimizi düşünüyorlar. Belki gerçekten öyle, belki de değil. Ruslar bunu kesin olarak bilmiyorlar... Öğrenmelerine izin verecek de değiliz. Sovyet bilim adamlarından buraya gelip bize yardım etmelerini istemediğimize göre, işlerini kolaylaştırmayacağız. Ona bakarsanız, Çinlilerin de ışıkta hızlı yolculuk konusunda çalışmalar yaptıkları söyleniyor. İşin garibi, demin bu iki şeyin de kuramsal olarak imkânsızlığından söz ettiniz. Ancak birilerinin devir daim makinesi üzerinde çalıştığını duymadım.»

Morrison, «Miletlerin oynadıkları şu gülünç oyunlar,» dedi. «Neden bu alanlarda işbirliği yapmıyorlar? Sanki eski kötü günlerdeyiz.»

«Pek de değil. Ama iyi günlerde olmamız cennette yaşadığımız anlamına gelmiyor. Yine de o eski kuşkuların kalıntıları var. Yine herkesten önce ileriye dev bir adım atma hevesi. Belki aslında iyi bir şey. Bencilce bir büyüklük hevesi daha hızlı ilerlememize yol açabilir. Tabii savaşa neden olmaması koşuluyla. Komşularımız ve dostlarımızdan bir adım ileride olmaya çalışmaktan vazgeçmek tembelleşip çürümemize yol açabilir.»

«Yani Rusya'ya gidip döndükten sonra Sovyetler'in kör bir kuyu kazdıklarını ya da şöyle şöyle ilerlemeler kaydettiklerini size kesin olarak bildirebilirsem, yalnız Birleşik Devletler'in değil, bütün dünyanın canlı ve ilerici kalmasını sağlayacağım. Sovyetler Birliği de dahil tabii.»

Rodano başını salladı. «Bu güzel bir görüş açısı.»

Morrison, «Doğrusu sizi kutlamalıyım,» dedi. «Usta bir dolandırıcısınız. Ama bu laflara kanmış değilim. Ben milletlerin birbirleriyle işbirliği yapmalarından yanayım. Ve bu mantıklı yirmi birinci yüzyılda, yirminci

yüzyıla özgü tehlikeli oyunlar oynamayacağım. Dr. Boranova'ya onunla gitmeyeceğimi söyledim. Şimdi de size gitmeyeceğimi söylüyorum.»

«Bunu sizden hükümetinizin istediğinin farkında mısınız?»

«Sizin istediğinizin farkındayım. Ve ben sizi reddediyorum. Belki aslında bu konuda hükümetin görüşünü açıklıyorsunuz. Eğer öyleyse hükümetin istediğini de reddetmeye hazırım.»

□

Morrison orada oturuyordu. Yüzü kızarmış, başını dikleştirmişti. Kalbi çarpıyor, kendini kahraman gibi görüyordu. Hiç kimse fikri mi değiştiremez, diye düşündü. Bana ne yapabilirler ki? Hapse mi atarlar? Neden? Beni bir şeyle suçlamaları gerekir... Karşısındaki adamın öfkelenmesini, tehditler savurmasını bekliyordu.

Ama Rodano ona sessizce, şaşkın şaşkın baktı. «Bu öneriyi neden reddediyorsunuz, Dr. Morrison? Vatanseverce duygularınız yok mu?»

«Vatanımı severim. Ama deli değilim.»

«Bunun delilikle ne ilgisi var?»

«Bana ne yapmayı planladıklarını biliyor musunuz?»

«Anlatın.»

«Beni küçültecek ve beyin hücrelerinin nöro-fiziksel durumunu içeriden incelemem için bir insan vücuduna yerleştirecekler.»

«Bunu yapmayı neden istesinler?»

«Araştırmalarıma yardım etmek için yapacaklarmış. O arada ben de onlara yardım etmiş olacakmışım. Ama öyle bir deneye razı olmak gibi bir niyetim hiç yok.»

Rodano tel tel kabarık saçlı başını kaşıdı. Saçları biraz karıştı. Sonra başının pembe derisinin fazla gözükmesini istemiyormuş gibi saçlarını çabucak düzeltti. «Ama herhalde bu sizi endişelendirmiyor. Çünkü bana kesinlikle küçültme işleminin imkânsız olduğunu söylediniz. O halde amaçları ne olursa olsun sizi küçültemezler.»

«Üzerimde birtakım deneyler yapacaklar. Küçültme işlemini başardıklarını söylediler. Bu insanlar ya yalancı ya da deli. İki halde de benimle oyunlar oynamalarına izin veremem. Ya sizi ya da onları memnun etmek için. Ya da Amerikan hükümetini sevindirmek için.»

Rodano, «Onlar deli değiller,» diye cevap verdi. «Ve niyetleri ne olursa olsun, ülkelerine davet ettikleri bir Amerikan vatandaşının sağlık ve iyiliğinden onları sorumlu tutacağımızı biliyorlar.»

«Ah, teşekkür ederim! Çok teşekkür ederim! Onları nasıl sorumlu tutacaksınız? Sovyetler Birliği'ne sert bir nota mı yollayacaksınız? Misilleme olarak vatandaşlarından birini mi tutuklayacaksınız? Ayrıca... onların beni Kızıl Alanda herkesin gözleri önünde idam edeceklerini size kim söyledi? Ya Ruslar Amerika'ya dönmemi ve küçültme işlemlerinden söz etmemi istemediklerine karar verirlerse? Benden istedikleri neyse bunu o arada elde etmiş olurlar, sonra da buna karşılık Amerikan hükümetinin onlardan edindiğim bilgiyi öğrenmesini istemeyebilirler. Bu yüzden de küçük bir kaza düzenlerler. Ah, üzgünüz! Çok üzgünüz! Ve tabii kederli aileme tazminat öder ve buraya bayrağa sarılı bir tabut gönderirler. Hayır, teşekkür ederim. Yerinde kalsın. Ben intihar görevleri üstlenecek bir tip değilim.»

Rodano, «Fazla melodrama kaçıyorsunuz,» dedi. «Siz onların konuğu olacaksınız. Mümkün olduğu ölçüde onlara yardım edeceksiniz. Bilgi toplama konusunda dikkati çekecek bir biçimde davranmanıza da gerek yok. Sizden casusluk etmenizi istemiyoruz ki. İstemeden duyacağınız birkaç bilgi kırıntısı size minnet duymamıza neden olur. Daha da önemlisi, orada elimizden geldiğince, sizi izlemeye çalışacak ajanlarımız da bulunacak. Sizin sağ salim dönmenizi istiyoruz...»

Morrison onun sözünü kesti. «Tabii olabilirse.»

Rodano başını salladı. «Evet, olabilirse. Size mucizeler yaratacağımıza söz veremeyiz. Böyle bir şey yapsaydık bize inanır mıydınız?»

«Ne yaparsanız yapın, bu bana göre bir iş değil. Ben öyle cesur bir insan sayılmam. Çılgınca bir satranç oyununda piyonluk etmek istemiyorum. Üstelik hayatımı tehlikeye atarak. **Siz**... ya da hükümet istiyor diye bunu yapamam.»

«Kendi kendinizi boş yere korkutuyorsunuz.»

«Hiç de değil. Korkunun da önemli bir rolü vardır. İnsanın tedbirli davranmasını ve hayatta kalmasını sağlar. Benim gibi birinin sağ kalması için belirli bir oyun vardır. Bunun adı korkaklıktır. Belki ödlek biri sayılmak hayran olunacak bir şey değildir. Özellikle kafası ve kasları öküzünkine benzeyen birinin. Ama zayıf birinin korkaklığı suç sayılmaz. Yine de bir intihar görevini üstlenmem için yapılacak baskılara dayanamayacak kadar da ödlek değilim. Çünkü zayıf bir insan olduğum gerçeğinin ortaya çıkması beni endişelendirmez. Tersine bunu memnunlukla açıklarım. Ben bu ro! için yeteri kadar cesur sayılmam. Lütfen gidin artık.»

Rodano içini çekti. Hafifçe gülümseyerek omzunu silkti, sonra da ağır ağır ayağa kalktı. «Demek böyle?.. İstemiyorsanız sizi ülkenize hizmet etmeniz için zorlayamayız.» Ayaklarını hafifçe sürükleyerek kapıya doğru gitti. Elini tokmağa uzatırken döndü. «Ama bu beni yine de biraz üzüyor. Korkarım ben yanılmışım. Ve yanılmak hiç hoşuma gitmez.»

«Yanıldınız mı? Ne yaptınız ki? Biriyle vatanım uğruna canımı verme fırsatını kaçırmayacağıma beş dolar bahse mi girdiniz?»

«Hayır. Meslek yaşamınızda ilerlemek için bu fırsatı kaçırmayacağınızı düşünüyordum. Çünkü şimdiki durumda hiçbir şey yapamıyorsunuz. Kimse fikirlerinizi dinlemiyor, yazılarınızı yayınlamıyor. Üniversitedeki göreviniz anlaşmalı... ve yenileneceğini de sanmıyorum. İşinizde kalabilme hakkı? Bunu unutun. Hükümet yardımı? Asla. Sonuçta bizim önerimizi reddettiniz. Bu yıl sonunda ne geliriniz olacak, ne de mevkiniz. Ama benim sandığım gibi meslek yaşamınızı kurtarmak için Sovyetler Birliği'ne gitmeye razı değilsiniz. E, ne yapacaksınız?»

«Bu benim sorunum.»

«Hayır. **Bizim** sorunumuz. Bu yeni güzel dünyamızda oyunun adı teknolojik ilerleme. Başka güçlerin başaramadıklarını yapmanın sağladığı saygınlık, nüfuz, yetenek. Oyun iki büyük rakip arasında oynanıyor. Biz ve onlar. ABD ve SSCB. Bütün o ihtiyatlı dostluğumuza karşın hâlâ yarışıyoruz. Bu oyunda fiş yerine bilim adamları kullanılıyor. Ve karşı taraf hoşnutsuzluk duyan herhangi bir 'fiş'ten yararlanabilir. Siz de hoşnutsuzluk duyan herhangi bir 'fiş'siniz, Dr. Morrison. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?»

«Bana hakaret etmeye hazırlandığınızı anlıyorum.»

«Bize, Dr. Boranova'nın Sovyetler Birliği'ni ziyaret etmenizi istediğini söylediniz. Kadın gerçekten böyle bir şey yaptı mı? Belki de Boranova aslında sizden Amerika'da kalmanızı ve Sovyetler Birliği için çalışmanızı istedi. Buna karşılık fikirlerinizi destekleyeceklerini söyledi.»

«Yanılmamışım. Hakarete başladınız.»

«Görevim gereği böyle yapmak zorundayım. Gerektiğinde... Ama ya haklıysam? Ya mesleğinizde ilerlemek için hiçbir fırsatı kaçırmamak niyetindeyseniz? Ama belki bu işi şöyle yapacaksınız: Burada kalıp Sovyetler'den para alacak ya da onların desteğini kabul edeceksiniz. Buna karşılık elde edebildiğiniz bilgileri onlara ileteceksiniz.»

«Yanılıyorsunuz. Elinizde bunu gösteren bir kanıt yok. İddialarınızı kanıtlayamazsınız.»

«Ama bundan kuşkulanabilirim. Başkaları da öyle. O zaman görevimizin sizi devamlı göz hapsine almak olduğuna karar verebiliriz. Bu yüzden bilimle ilgilenemezsiniz. Meslek yaşamınız sona erer. Kesinlikle. Ama yalnızca istediğimizi yaparak bütün bu dertlerden kurtulabilirsiniz. Sovyetler Birliği'ne giderek.»

Morrison'un dudakları gerildi. Boğazı kurumuştu. Zorlukla, «Beni tehdit ediyorsunuz,» dedi. «Kaba bir şantaj çabası bu. Ve ben size boyun eğmeyeceğim. Tehlikeyi göze alacağım. Beynin düşünme merkezleriyle ilgili varsayımlarım doğru. İleride bir gün böyle olduğu anlaşılacak. Siz ya da başkaları ne yaparlarsa yapsınlar sonuç değişmeyecek.»

«Ama 'ileride bir gün' şimdi karnınızı doyurmaz.»

«Doyurmazsa ben de ölürüm. Belki fiziki bakımdan bir korkağım ama ahlâk açısından değil. Güle güle.,»

Rodano ona son kez, biraz da acır gibi baktı, sonra da odadan çıktı.

Morrison korku ve umutsuzlukla titriyordu. Meydan okuma isteği kaybolmuş, yerini çaresizliğe bırakmıştı.

İKİNCİ BÖLÜM

zorla alınan

kibarca istemek yararsızsa, zorla al.

— Dezhnev Senior

Morrison, o halde öleceğim, diye düşündü. Rodano çıktıktan sonra kapıyı kitlemek zahmetine bile katlanmamıştı. İfadesiz bir suratla oturmuş, düşünüyordu. Rus kadınından korkuyla kaçmıştı. Ama Amerikan ajanına karşı koymuştu. Çaresizliğin neden olduğu bir cesaretle yapmıştı bunu. Şimdi o cesaret de kaybolmuş, kendini yalnızca çaresiz hissediyordu. Rodano'nun söyledikleri doğruydu. Üniversite gelecek yıl anlaşmasını yenilemeyecekti. Akademik alanda hiçbir itibarı kalmamıştı. Özel sektörde bir iş bulmak için yeterli tecrübesi, daha da önemlisi güçlü dostları yoktu. Olsaydı bile, herhalde alınmış olan hükümet bir işe girmesine olanca gücüyle karşı koyacaktı, o da başka. Ne yapacağım? Kalkıp Kanada'ya mı gideceğim?

Janvier McGill Üniversitesi vardı. McGill bir keresinde Morrison'un fikirlerine ilgi duyduğunu açıklamıştı. Bir keresinde! Morrison, McGill'e

başvurmamıştı. Çünkü ülkeden ayrılmayı hiç planlamamıştı. Ama artık planlarının da önemi yoktu.

Sonra Latin Amerika. On, on iki üniversite İspanyolca ya da Portekizce konuşan bir kuzeyliyi memnunlukla karşılardı. Ama Morrison'un İspanyolcası kötüydü. Portekizceyi ise hiç bilmiyordu. Ne kaybım olur ki? Ailem yok. Kızlarım bile artık benden uzaklaştılar, önemli bir dostum olduğunu söyleyemem. Daha doğrusu araştırmalarımın neden olduğu felâketten geriye pek arkadaşım kalmadı.

Tabii Morrison'un kendi özgü bilgisayar programı vardı. Planını özel olarak kendi çizmiş ve küçük bir firma da talimatına uyarak yapmıştı. Morrison sonradan programı sürekli olarak değiştirmişti. Belki bunun patentini alması gerekirdi. Ama herhalde bunu kendisinden başka kullanacak kimse yoktu. Tabii nereye giderse gitsin programı birlikte götürecekti. Şimdi de yanındaydı. Ceketinin sol iç cebinde. Şişkin bir cüzdana benziyordu.

Morrison hışırtılı hışırtılı soluk aldığını farketti ve bir atlıkarıncaya dönüşen amaçsız düşüncelerinden kurtulmak içinuykuya dalmak üzere olduğunu anladı. Acı acı, kendi kendimin bile canım sıkarken, diye düşündü. Başkalarının fikirlerimle ilgilenmelerini nasıl sağlayabilirim?

Birdenbire hafif bir zırıltının farkına vardı. Odasındaki telefonun çaldığını anladı ama yerinden kımıldamadı. Gözlerini bile açmadı. Herhalde Rodano denilen adam arıyordur. Son bir defa daha deneyecek. Bırakayım çalsın... Uykuya daldı. Başı rahatsız edici bir durumda yana düşmüştü. Bu yüzden fazla uyuyamadı.

On beş dakika kadar sonra irkilerek uyandı. Dışarıda gökyüzü hâlâ maviydi ama odası karanlık olmuştu. Morrison suçlu suçlu, öğleden sonra yapılan bütün konuşmaları kaçırdım, dedi kendi kendine. Sonra da isyanla ekledi. Cok iyi oldu! Onları neden dinleyeyim? İsyan duygusu gitgide güçleniyordu. Zaten bu konferansta ne işim vardı? Üç gün boyunca ilgimi çeken bir tek tez bile duymadım. Sona ermek üzere olan meslek yaşamım bakımından, bana yardim edebilecek bir tek kişiyle karşılaşmadım. Şu geri kalan üç günde bir daha görmek istemediğim iki insandan, Baranova ve Rodano'dan kaçmaya çalışmaktan başka ne yapacağım?

Acıkmıştı. Doğru dürüst öğle yemeği yememişti. Oysa akşam yemeği saati yaklaşıyordu, işin kötüsü, otelin lüks lokantasında yalnız başına yemek yemek istemiyordu. Hele o yüklü hesabı ödemeyi hiç. Kahvede bir tabure bulabilmek için sıraya girme fikri de hiç hoşuna gitmiyordu.

Bu durum kararını vermesine neden oldu. Yetmişti artık. En iyisi, otelden çıkmak ve yürüyerek tren istasyonuna gitmek olacaktı. Gar uzak değildi. Hem serin akşam havası kafasındaki o kederli düşünceleri kovmasını sağlayabilirdi. Eşyalarını toplaması en çok beş dakika sürerdi. On dakika sonra da oradan ayrılmış olurdu.

Sert hareketlerle eşyalarını toplamaya başladı. Hiç olmazsa otel parasının yarısını ödemekten kurtulacak, ayrıca biraz daha kalırsa onu yalnızca üzeceğine inandığı bu yerden uzaklaşmış olacaktı. Morrison bu bakımdan gerçekten haklıydı. Ama kafasında aslında orada çok bile kaldığını fısıldayarak onu uyaracak bir alarm zili çalmıyordu.

Morrison danışmada hesabını çabucak ödedikten sonra otelin büyük camlı kapılarından dışarı çıktı. Kurtulduğu için seviniyordu ama yine de endişeliydi. Boranova ya da Rcdano'nun lobide olup olmadığını anlamak için etrafına dikkatle bakmıştı. Şimdi de kaldırımda durmuş, taksilerin oluşturduğu sırayı, otele girip çıkaniarı inceliyordu.

Her şey yolundaydı. Görünüşte.

Her şey yolundaydı. Tabii öfkeli bir hükümet, başarısızlık ve ileride onu bekleyen sayısız dert dışında. Her geçen an McGill Üniversitesi daha çekici gözüküyordu. Ama bakalım oraya girebilecek miydi?

Gitgide kararan akşamda kaldırımdan istasyona doğru yürümeye başladı. Gar oradan gözükmeyecek kadar uzaktaydı. Eve gece yarısından sonra varırım, diye hesapladı. Trende uyuyabileceğimi sanmıyorum. Ama bilmece kitabım var. Onunla oyalanabilirim. Işık yeterli olursa tabii. Ya da...

Adını duyarak birdenbire döndü. Bunu farkına varmadan yapmıştı. Yoksa yoluna hızla devam etmesi gerekirdi aslında. Bu kentte konuşmak istediği hiç kimse yoktu.

«Al! Al Morrison! Tanrım!» Morrison bu tiz sesi tanıyamadı. Adamın suratını da. Orta yaşlı yuvarlak yüzlü adam özenle traş olmuştu. Çelik çerçeveli gözlüğü vardı. İyi giyinmişti.

Morrison her zamanki gibi onu tanıyan birini anımsamaya çalışmanın verdiği sıkıntıyı duydu. Bu adam sanki dostmuşlar gibi davranıyordu. Kafasındaki adları gözden geçirirken Morrison'un ağzı aralandı.

Öbür adam onun derdini anlamış gibiydi. Ama üzerinde durmadığı anlaşılıyordu. «Ah, beni hatırlamadığın görülüyor. Ama hatırlaman için de bir neden yok. Ben Charlie Norbert'im. Seninle Gordon Araştırma Konferansında karşılaştık. Yıllar önce. Konuşmacılardan birini beyin

işlevleri konusunda sorguya çekiyor ve çok da başarılı oluyordun. Çok serttin. Onun için seni çok iyi hatırlıyorum.»

Morrison, «Ah, evet,» diye mırıldandı. Bir yandan da Gordon Araştırma Konferanslarından birine en son ne zaman gittiğini anımsamaya çalışıyordu. «İltifat ediyorsun.»

«O akşam seninle uzun bir konuşma yaptık, Dr. Morrison. Bunu hatırlıyorum. Çünkü beni çok etkiledin. Ama senin hatırlaman için hiçbir neden yok. Ben insanları etkileyebilecek bir tip değilim. Dinle, konferanstaki dinleyicilerin listesinde adını görünce seninle konuşmak istedim. Yarım saat önce odana telefon ettim ama cevap veren olmadı.»

Norbert. Morrison'un bavulunu ilk kez farketmiş gibi belirgin bir üzüntüyle, «Gidiyor musun?» diye sordu.

«Trene yetişmeye çalışıyorum. Çok üzgünüm.»

«Lütfen bana birkaç dakika ayır. Yazılarını okudum. Şu varsayımlarınla ilgili olanları.»

Morrison biraz geriledi. O anda varsayımlarıyla iigilenilmesi bile onun için yeterli değildi. Ayrıca adamın traş losyonunun kokusu çok keskindi. Ve onu hâlâ anımsayamamıştı. «Çok üzgünüm. Yazılarımı okuduğunu söyledin. Bunu yapan tek kişi sensin. Kusura bakma ama...»

«Kusura tabii bakarım.» Norbert'in yüzü ciddileşmişti. «Bence meslekdaşların seni yeterince takdir etmiyorlar.»

«Ben bu gerçeği uzun bir zaman önce farkettim, Bay Norbert.»

«Beni Charlie diye çağır. Uzun yıllar önce senli benliydik. Takdir görmeden yaşamak zorunda değilsin tabii. Bunu biliyorsun değil mi?»

«Beni takdir etmek zorunda da değiller. Ben böyleyim, işte o kadar. Eh...» Morrison ayrılmak için döndü.

«Dur, Al! Ya sana düşüncelerini anlayışla karşılayan bazı kişilerin yanında iş bulabileceğimi söylersem?»

Morrison yine durakladı. «Sana rüya gördüğünü söylerim.»

«Rüya gördüğüm yok! Al, beni dinle. Seninle karşılaştığım için ne kadar seviniyorum bilemezsin. Seni biriyle tanıştırmak istiyorum. Yeni bir şirket kuruyoruz. Adı 'Genetik Akıl.’ Bu iş için çok yatırım yaptılar. Büyük planlarımız var. Genetik ayarlamayla insan aklını geliştirmeyi düşünüyoruz. Bilgisayarları her yıl geliştiriyoruz. Aynı şeyi neden kişisel bilgisayarlarımıza da yapmayalım?» Elini heyecanla alnına vurdu. «Nerede o? Otelden çıktığını gördüğüm zaman onu arabada bıraktım. Bitiyor musun, son görüşmemizden beri hiç değişmemişsin.»

Bu sözler Morrison'u hiç etkilemedi. «Bu yeni şirket beni mi istiyor?»

«Tabii seni istiyor. İnsan kafasını değiştirmek, onu daha zeki, daha yaratıcı bir duruma getirmek istiyoruz. Ama bunu başarmamız için neyi değiştirmemiz gerekiyor? İşte bunu bize sen söyleyeceksin.»

«Korkarım ben araştırmalarımda o kadar ilerlemedim.»

«Biz de senden hemen cevap beklemiyoruz. Sadece çalışarak bu amaca yaklaşmanı istiyoruz. Dinle, şimdiki aylığın neyse iki katını vermeye hazırız. Sen aldığın parayı söyle, biz bunu ikiyle çarpalım. O kadar zahmete katlanırız artık. Tamam mı? Ve işte kendi patronun olacaksın.»

Morrison kaşlarını çattı. «Takım elbise giymiş, sakalsız bir Noel Babayla ilk kez karşılaşıyorum. Şaka mı bu?»

«Hayır, şaka değil. Nerede bu adam?.. Ah, trafiğe engel olmamak için arabayı yana çekmiş. Dinle, Craig Levinson o. Benim patronum. Aslında sana bir lütufta bulunmuyoruz, Al. Sen bize bulunacaksın. Benimle gel.»

Morrison yalnızca bir an durakladı. Gecenin en karanlık zamanı şafaktan önceki saatlerdi. İnsan yere yıkıldı mı, artık kalkmaktan başka yapabileceği bir şey kalmıyordu. Bazen insana yıldırım da çarpardı. Nöro-fizikçi kendi kendine bu klişeleşmiş, bayat sözleri tekrarlayıp duruyordu. Charlie Norbert’in kendisini sürüklemesine izin verdi. Sadece biraz geride kalmaya çalışıyordu.

Norbert elini sallayarak seslendi. «Onu buldum! İşte sana sözünü ettiğim arkadaş bu! Al Morrison! Bize de gerekli.»

Alacakaranlıkta rengi belli olmayan son model bir otomobilin direksiyonundaki orta yaşlı, ciddi yüzlü adam Morrison’a baktı. Sonra gülümserken beyaz dişleri ışıldadı. «Harika!»

Nöro-fizik uzmanıyla Norbert yaklaşırlarken arabanın bagajı açıldı, Norbert, Morrison'un bavulunu aldı. «Ver şunu bana.» Bavulu bagaja atarak kapağı kapattı.

Morrison biraz şaşırdı. «Bir dakika!»

«Merak etme, Al. Bu treni kaçırırsan, bir başkasına yetişirsin. İstersen seni eve götürmesi için lüks bir araba bile tutarız. Sonunda. Haydi, bin.»

«Arabaya mı bineceğim?»

«Tabii.» Arabanın arka kapısı davet edercesine açıldı.

«Nereye gidiyoruz?»

«Dinle.» Norbert'in sesi hafifleyerek biraz daha yumuşadı. «Zaman kaybetmeyelim. Arabaya bin.»

Morrison yanına sert bir şeyin dayandığını hissetti. Ne olduğunu görmek için dönmeye çalıştı. O şey neyse yanına daha da battı. Norbert'in sesi bir fısıltı halini almıştı artık. «Sakin olalım, Al. Gürültü çıkarmayalım.»

Morrison arabaya bindi. Birdenbire korkuya kapılmıştı. Norbert'in elindekinin tabanca olduğunu anlamıştı.

Morrison arka kanepede diğer tarafa doğru kaydı. Ûbür kapıya ulaşarak arabadan tekrar inip inemeyeceğini düşünüyordu. Norbert'in tabancası var ama herhalde bunu ertelin park yerinde, o kadar kişinin içinde kullanmak istemez. Tabancanın susturucusu olsa bile birdenbire yere yığılmam dikkati çeker.

Ama aynı anda diğer kapıdan arabaya üçüncü bir adam bindi. Eğilmiş, homurdanıyordu. İriyarı biriydi. Morrison'a baktı. Belki yüzünde kin yoktu ama dostça bir ifad8 olduğu da söylenemezdi.

Nöro-fizik uzmanı iki adamın arasına sıkışıp kaldı. Kımıldayacak durumda değildi. Araba ilerleyip trafiğe karışarak hızlandı.

Morrison boğulurcasına, «Ne oluyor?» dedi. «Nereye gidiyoruz? Ne yapacaksınız?»

Norbert'in sesinde o yumuşaklık ve yapmacık dostluk yoktu artık. Sertçe, «Endişelenecek bir şey yok, Dr. Morrison,» diye cevap verdi. «Size zarar vermek niyetinde değiliz. Yalnızca bizimle olmanızı istiyoruz.»

«Geride de sizinleydim.» Morrison eliyle geriyi işaret etmek istedi, ama sağındaki adam ona iyice yaslanınca kolunu kaldıramadı.

«Ama bizimle... başka bir yerde beraber olmanızı istiyoruz.»

Morrison tehdit dolu bir tavır takınmaya çalıştı. «Beni kaçırıyorsunuz. Bu çok ciddi bir suç.»

«Hayır, Dr. Morrison. Bunu 'kaçırmak' diye tanımlamayalım. Bu durumdan 'güçlü bir dostluk’ diye söz edelim.»

«Ne ad verirseniz verin, bu davranışınız yasalara aykırı. Yokscı polis misiniz? Eğer öyleyse kimliğinizi gösterin ve ne yaptığımı söyleyin.»

«Sizi suçladığımız yok. Söyledim ya. Bizimle olmanızı istiyoruz. Sesinizi çıkarmamanızı ve sakin elmanızı salık vereceğim, doktor. Sizin için daha iyi olur.»

«Ne olduğunu bilmezsem, sakin sakin oturamam ki!»

Norbert sert sert, «Kendinizi zorlayın,» dedi.

Morrison'un aklına söyleyecek başka bir şey gelmedi. Sakinleşmemekle birlikte sessizleşti. Kalbi hızla çarpıyor, dudakları titriyordu. Endişelenmemek elinde değildi. Ona zarar vermek istemediklerini

söylemişlerdi. Ama bu adamlara nasıl güvenebilirdi? Norbert denilen adam o ona dek ona bir sürü yalan uydurmuştu. Morrison gözlerini yumarak ağır ağır, derin derin soluk almaya çalıştı. Bir yandan da mantıklı düşünmeye çabalıyordu. Bu adamlar Rcdano'nun meslekdaşları olmalı. Beni merkeze götürüyorlar. Orada görevi kebul etmem için daha fazla baskı yapacaklar.

Ama başarılı olmayacaklar. Ben Amerikalıyım. Yani bana ancak yerleşmiş bazı kurallara, bazı yasal yöntemlere göre davranılır... Tekrar derin bir soluk aldı. Hep hayır derim. O zaman çaresiz kalırlar...

Araba hafifçe sarsıldı ve Morrison hemen gözlerini açtı. Anacaddeden toprak bir yola sapmışlardı. «Nereye gidiyoruz?» diye sordu.

Cevap vermediler.

Araba uzun bir süre sarsıla sarsıla ilerledi. Sonra karanlık bir alana girdi. Morrison farların ışığında bir helikopter gördü. Pervaneleri ağır ağır dönüyor, motorundan mırıltıya benzeyen hafif bir ses yükseliyordu. Yeni maddelerden biri olmalıydı. Ses dalgaları etrafa yayılmıyor, düzgün gövdesi radar ışınlarını yansıtmaktan çok emiyordu. Bu modellere «sessizkopter» adı takılmıştı.

Morrison'un yüreğine indi. Son derecede pahalı ve ender bulunan sessizkopterlerden kullanıyorlardı. Yani ona sıradan bir av gözüyle bakmıyorlar, büyük bir balıkmış gibi davranıyorlardı. Morrison çaresizce, ama ben büyük bir balık değilim ki, diye düşündü.

Araba durdu ve farlar söndü, Morrison'un sağında oturan iriyarı adam kapıyı açtı. Yine homurdanarak başını eğdi, zorlukla dışarı çıktı. İri elini uzmana doğru uzattı.

Morrison ondan uzaklaşmaya çalıştı. «Beni nereye götürüyorsunuz?»

İriyarı adam onu kolundan yakaladı. «Cık. Konuşmak yeter.» Nöro-fizik uzmanını yarı havaya kaldırarak, yarı sürükleyerek arabadan çıkardı. Morrison'un neredeyse kolu çıkıyordu. Omzu sızlamaya başladı. Ama can acısına aldırmadı. İriyarı adamın konuştuğunu ilk kez duymuştu. İnkonuşmuştu, ama koyu bir Rus aksanıyia. Onu kaçıranlar Amerikalı değildi.

Morrison sessizkoptere bindi. Daha doğrusu onu içeri ittiler. Yine iki adamın arasında kaldı. Helikopter karanlıkta ilerledi. Bir saat kadar sonra da okyanusa doğru alçalmaya başladı. Sonunda karanlık bir gölge gibi gözüken bir gemiye indi.

Ama orada da kalmayacakları anlaşılıyordu. Morrison'a koyu bir çorbayla ekmek verdiler. Sonra da yine itip kakarak orta büyüklükte bir

uçağa bindirdiler. On kişilikti ama iki pilotla geride oturan iki gardiyanından başka kimse yoktu içerde. Morrison başını döndürerek onlara baktı. Bol yer olduğu için onu iki yandan sıkıştırmıyorlardı. Kaçmasından korktukları da yoktu. Çünkü ancak geminin güvertesine atlayabilirdi. Uçak havalandıktan sonraysa kendini sadece aşağıya atabilirdi.

Morrison uyuşukça neden kalkmadıklarını düşünürken kapı açılarak bir yolcu daha içeri girdi. İçerinin loşluğuna rağmen kadını hemen tanıdı. Boranova’yla tanışalı on iki saat olmuştu. Bu on iki saatte bu ana nasıl gelebildim, diye kendi kendine sordu.

Boranova, Morrison'un yanına oturarak alçak sesle, «Çok üzgünüm,» dedi. Rusça konuşuyordu.

Sanki bu bir işaretmiş gibi uçağın motor homurtular arttı. Ve havalandılar.

Morrison, Natalya Boranova'ya bakarak kafasını toı lamaya çalıştı. Kadına sakin ve nazik bir tavırla acı şeyi söylemek istiyordu ama başaramadı. Öksürüp boğazını temizlemesine karşın yine de gıcırtılı bir sesle, sadece, «Beni kaçırdılar,» diyebildi.

«Başka çare yoktu, Dr. Morrison. Bu yüzden üzgünüm. Gerçekten... Ama benim bir görevim var. Bunu anlarsınız. Sizi elimden gelirse ikna ederek ülkeme götürecektim. Yoksa...» Sözlerini tamamlamadı.

«Ama böyle davranamazsınız! Yirminci yüzyıldayız.» Morrison öfkesini yenmeye, mantıklı bir biçimde konuşmaya çatışırken boğulacak gibi oldu. «Ben bir münzevi değilim. Toplum dışı bir sefil de. Kaybolduğumu farkedecekier. Amerikan istihbaratı sizinle konuştuğumuzu çek iyi biliyor. Sovyetler Birliği’ne gitmemi istediğinizi de. Beni kaçırdığınızı hemen anlayacaklar. Belki öğrendiler bile. Ve hükümetiniz kendini hiç de hoşuna gitmeyecek uluslararası bir olayın ortasında bulacak.»

Boranova, «Hiç de değil,» dedi. Kara gözleriyle Morrison’un gözlerinin içine bakıyordu. «Hiç de değil. Tabii sizinkiler neler olduğunu biliyorlar ama buna bir itirazları yok. Dr. Morrison, Sovyetler Birliği'nin istihbarat operasyonlarının en önemli özelliği, ileri bir teknoloji ve Amerikan psikolojisini bilmektir. Bu psikolojiyi yüzyıldan daha uzun bir süreden beri inceliyorlar. Amerikan istihbaratının da aynı derecede ileri olduğundan kuşkum yok. İşte yeryüzündeki diğer birkaç coğrafi ünitenin de paylaştığı bu uzmanlık, işbirliğini sürdürmemize yardım ediyor. Hepimiz de

ilerlediğimiz yolda, bizden önde başka hiç kimsenin olmadığına kesinlikle inanıyoruz.»

Nöro-fizikçi, «Ne demek istediğinizi anlayamadım,» dedi.

«Şu anda Amerikan istihbaratını en çok bizim küçültme çabalarımız ilgilendiriyor.»

Morrison alayla, «Çabalarınız...» diye tekrarladı.

«Başarılı çabalarımız! Amerikalılar bu işlemi başarıyla uygulayabildiğimizi bilmiyorlar. Küçültme projesinin, gerisinde başka çalışmaların yapıldığı bir paravana olup olmadığını aa anlayamıyorlar. Bizim bir şeyler yaptığımızın far kındalar. Onlarda bu deneylerin yapıldığı bölgenin ayrın tılı bir haritası olduğundan da eminim. Her binanın, her kamyon kervanının fotoğrafları da olmalı. Ajanlarının içeriye sızmcya çalıştıkları kesin... Tabii elimizden geldiği kader bütün bunlara karşı önlem almaya çalışıyoruz. Öfkelendiğimiz de yok. Amerikalıların yerçekimini ortadan kaldırma çalışmaları konusunda geniş bilgimiz var. Bizim bilgi edinebildiğimizi ama Amerikalıların bunu başaramadıklarını düşünmek safdillik olur. Bizim başarılı olabileceğimizi ama Amerikalıların olmamaları gerektiğini düşünmemiz de.»

Morrison gözlerini ovuşturdu. Boranova'nın sakin ve alçak sesi yatma saatinin geçmiş olduğunu anımsatıyordu. Uykusu gelmişti. «Bütün bunların ülkemin kaçırılmama çek kızacağı gerçeğiyle ne ilişkisi var?»

«Beni dinleyin, Dr. Morrison. Anlamaya çalışın. Kaçırıldığınıza neden kızsınlar? Size ihtiyacımız var. Ama onlar bunun nedenini kesin olarak bilmiyorlar. Sizin nöro-fizik alanındaki görüşlerinizin değerli olabileceğinden haberleri yok. Bizim yanlış iz üzerinde olduğumuzu ve sizden hiçbir şey öğrenemeyeceğimizi düşünecekler. Buna karşılık bir Amerkalının küçültme projesine katılmasına bir itirazları olmayacak. Bu Amerikalı sözkonusu işlemi öğrenebilirse bu bilgi onlar için çok değerli olacak. Sizce onlar böyle bir mantık dizisi kurmayacaklar mı, Dr. Morrison?»

Uzman dikkatle, «Onların nasıl bir mantık dizisi kuracaklarını bilmiyorum,» dedi. «Ayrıca beni hiç ilgilendirmiyor.»

«Ama yanımdan birdenbire ayrıldıktan sonra Francis Fîcdano'yla konuştunuz. Görüyorsunuz ya, biz bunu bilebiliyoruz. Size, istediğimizi kabul etmenizi ve bir şeyler öğrenebilmeniz için Sovyetler Birliği'ne gitmenizi önermediğini söyleyebilir misiniz?»

«Yani Racdanc benden casusculuk oynamamı istedi, öyle mi?»

«Öyle değil mi? Böyle bir öneride bulunmadı mı?»

Morrison yine soruyu duymazlıktan geldi. «Madem casuziuk edeceğimden şüpheleniyorsunuz, o halde istediğiniz neyse ben onu ycptıktan sonra beni öldüreceksiniz. Casusların başlarına böyle şeyler gelmiyor mu?»

«Siz pek çok eski film seyretmişsiniz, Dr. Morrison, Bir kere, önemli bir şeyler öğrenmemeniz için elimizden geleni yapacağız. Hiçbir şey öğrenemeyeceksiniz, hiçbir şeyf İkincisi, casuslar ortadan kaldırılmamaları gereken değerli araçlardır. Onları vererek Amerikalıların ya da diğer yabancıların ellerindeki ajanlarımızı geri alabiliriz. Birleşik Devletler'in de aynı düşüncede olduğunu sanıyorum.»

Morrison, «Bir kere ben casus değilim, madam,» dedi. «Casusluk etmeyi de düşünmüyorum. Amerikan istihbaratının operasyonları konusunda hiçbir fikrim yok. Ayrıca sizin için de hiçbir şey yapmayacağım.»

«Bundan pek emin değilim, Dr. Morrison. Bence bizimle çalışmaya karar vereceksiniz.»

«Ne yapmayı düşünüyorsunuz? Teklifinizi kabul edinceye kadar beni aç bırakmayı mı? Dövmeyi mi? Beni yalnız başıma bir hücreye kapatmayı mı? Bir çalışma kampına göndermeyi mi?»

Boranova kaşlarını çattı ve sanki gerçekten şok geçiriyormuş gibi başını salladı. «Neler söylüyorsunuz, doktor? Habis bir imparatorluk olduğumuzu bağıra bağıra ilan ettiğiniz ve hakkımızda dehşet dolu hikâyeler uydurduğunuz günlere mi döndük? Önerimizi reddeder ve uzlaşmaya yanaşmazsanız, içimizden sert önlemler almak gelebilir. Bazen ihtiyaç insanı zorlar. Ama buna gerek kalmayacak. Buna inanıyorum.»

Uzman yorgun yorgun, «Neden inanıyorsunuz?» diye scrdu.

«Siz bir bilim adamısınız. Cesur bir insansınız.»

«Ben mi cesurum? Ah, hanımefendi, hakkımda ne biliyorsunuz ki?»

«Kendinize özgü bir görüş açınız olduğunu. Bu kadar zaman bunu değiştirmeye yanaşmadığınızı. Mesleğinizin alt üst olmasını seyrettiğinizi. Kimseyi ikna edemediğinizi. Ve bütün bunlara rağmen yine de fikrinizden dönmediğinizi ve doğru olduğuna inandığınız bir şeyden vazgeçmediğinizi. Bütün bunlar cesur bir odamın davranışları değil mi?»

Morrison başını salladı. «Evet. Evet. Bu da bir tür cesaret sayılır. Ama bilim tarihi mantığa, kanıtlara ve çıkarlarını tehlikeye atmalarına rağmen

yine de gülünç bir düşünceye sıkıca sarılan delilerle doludur. Belki de ben de onlardan biriyim.»

«Evet, yanılmış olabilirsiniz. Ama yine de cesur bir insansınız. Cesaretin sadece fiziki cüret olduğunu mu sanıyorsunuz?»

«Öyle olmadığını biliyorum. Türlü cesaret vardır. Belki bu tür cesaretler de deliliğin birer işaretidir ya da hiç olmazsa saçmalığın.» Fizikçinin sesi acıydı.

«Herhalde korkak olduğunuzu düşünmüyorsunuz?»

«Neden düşünmeyeyim? Bir bakıma aklımın başında olduğunu söyleyerek kendi kendime övünüyorum.»

«Ama nöro-fizik alanındaki düşünceleriniz yüzünden delirmiş olduğunuzu düşünüyorsunuz, öyle mi?»

«Delirdiğimi anlarsam hiç şaşmam.»

«Ama fikirlerinizin doğru olduğuna inanıyorsunuz değil mi?»

«Tabii Dr. Boranova. Bu da deliliğimin bir bölümü, öyle değil mi?»

Kadın başını salladı. «Hiç de ciddi bir insan değilsiniz. Bunu size daha önce de söyledim. Vatandaşım Shapirov sizin haklı olduğunuzu düşünüyor. Ya da... haklı değilseniz bile bir aâhi olduğunuzu.»

«Eh, fena sayılmaz. Tabii bu da Shapirov'un deliliğinin bir bölümü.»

«Shapirov'un fikri çok önemli...»

«Sizin için öyle olduğundan eminim. Buraya bakın, hanımefendi. Yorgunum. Öyle sersemim ki, artık ne dediğimi bilmiyorum. Bütün bunların gerçek olduğundan emin değilim. Olmadıklarını umarım. Lütfen bırakın da biraz... biraz dinleneyim.»

Boranova içini çekti ve fizikçiye endişeyle baktı. «Evet, tabii, zavallı dostum. Size zarar vermek niyetinde değiliz. Lütfen buna, manın.»

Morrison'un başı göğsüne düştü. Gözleri kapandı. Hayal meyal bir yana itildiğini ve başının altına bir yastık sıkıştırıldığını farketti.

Bir süre geçti. Morrison rüya görmüyordu.

Gözlerini açtığı zaman hâlâ uçaktaydı. Işıklar yakılmamıştı ama uçakta olduğu kesindi. «Dr. Boranova?»

Kadın hemen cevap verdi. «Evet, Dr. Morrison?»

«Peşimizde birileri yok mu?»

«Ne münasebet! Kendi uçaklarımız bizi uzaktan izliyor. Haydi, haydi, dostum. Hükümetim sizi istiyor. Kendi hükümetiniz de bizimle çalışmanızdan yana.»

«Ve siz hâlâ küçültmeyi başardığınızda ısrar ediyorsunuz öyle mi? Bu delilik değil mi? Ya da bir oyun?»

«Haklı olduğumuzu gözlerinizle göreceksiniz. Bu işlemin ne harika bir şey olduğunu anlayacak ve programa katılmak isteyeceksiniz... Kendi arzunuzla.»

Morrison düşünceli bir tavırla konuştu. «Küçültme işlemiyle ne elde edeceksiniz? Onu bir silah olarak mı kullanacaksınız? Koskoca bir orduyu böyle bir uçakta mı taşıyacaksınız? Her ülkeye farkedilmeyen bir orduyla mı gireceksiniz? Böyle şeyler mi yapacaksınız?»

«Ne iğrenç!» Kadın tiksintiyle tükürmek istiyormuş gibi hafifçe öksürdü. «Yeteri kadar toprağımız yok mu? Nüfusumuz? Kaynağımız? Uzayda payımız? Küçültmeyle yapılabilecek başka önemli şeyler olamaz mı? Kafanız bunun bir araştırma aracı olarak önemini anlayamayacak kadar çarpıldı mı? Düşünün, küçültme işleminin yardımıyla yaşayan sistemleri incelemek mümkün olacak. Kristal kimyasını ve katı maddeler sistemlerini de. Minyatür bilgisayarlar ve türlü aygıt yapılabilecek. Planck değişmezini istediğimiz gibi değiştirdiğimiz takdirde neler öğrenebileceğimizi bir düşünün. Kozmoloji konusunda neler öğrenmeyiz ki!»

Morrison doğrulup oturmaya çalıştı. Hâlâ sersemdi.. Uçağın pencerelerinin dışında şafak sökmek üzereydi. Uzman Boranova'yı bircz görebiliyordu artık. «Yani küçültme işlemiyle bunları mı yapmak istiyorsunuz? Soylu bilimsel çabalarda mı bulunacaksınız?»

«Küçültme işlemini bulsaydınız sizin hükümetiniz ne yapardı? Birdenbire askeri güç bakımından üstün olmaya ve o eski kötü günieri geri getirmeye mi çalışırdı?»

«Hayır! Ne münasebet!»

«Yani sız son derecede soylusunuz, biz de çek kötü, öyle mi? Buna gerçekten inanıyor musunuz? Tabii küçültme işlemi başarılı olursa Sovyetler Birliği bir uzay tcpiuınunun gelişmesinde başrolü oynayabilir. Bir dünyadan diğerine küçültülmüş malzemenin, normal boyde, ancak iki üç kişi alan bir uzay gemisiyle bir milyon sömürgecinin gönderilmesini düşünün. Uzay, Sovyet rengine bürünecek. Sovyet halkı herkese egemen olacağı ve efendilik taslayacağı için. Bunun ne kötü yanı var?»

Morrison başını salladı. «Öyleyse size kesinlikle yardım etmeyeceğim. Bunu benden neden bekliyorsunuz? Evrene Sovyet düşüncesinin egemen olmasına yardım edemem. Ben Amerikan düşünce ve törelerini tercih ediyorum.»

«Öyle olduğunu sanıyorsunuz. Sizi suçlu bulmuyorum.. Ama sizi ikna edeceğiz. Bakın göreceksiniz.»

«Edemeyeceksiniz.»

Borancva, «Sevgili dostum Albert,» dedi. «Seni böyle çağırabilirim değil mi? Bize başarımız yüzünden hayranlık duyulacağım söyledim. Ama bağışıklığımız olacağını sanmıyorsun ya? Neyse bu tür tartışmaları başka bir güne bırckalım.» Pencereden aşağıdaki kurşuni denizi işaret etti.. «Akdenizin üzerindeyiz. Pek yakında Karadeniz'i aşacağız. Volga'nın üzerinden geçerek Malenkigrad'a ulaşacağız. Küçük Kent anlamına geliyor. Öyle değil mi? İndiğimiz sırada güneş doğmuş olacak. Sembolik bir şey olacak bu. Yeni bir gün. Yeni bir ışık. Bu yeni günü başlatmak için bize yardım etmeye can atacağından eminim. Bir daha Sovyetler Birliğinden ayrılmak istemezsen buna da hiç şaşmam.»

«Yani kalmam için beni zorlamasanız bile mi?»

«İstersen seni bir uçağa koyarak ülkene göndeririz. Tabii bize yardım ettikten sonra.»

«Size yardım etmeyeceğim.»

«Edeceksin.»

«Ve ülkeme **şimdi** gönderilmek istiyorum.»

Boranova neşeyle, «Şimdi önemli değil ki,» dedi.

Birkaç kilometre ötedeki Malenkigrad'a doğru uçmayı sürdürdüler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

malenkigrad

bir piyon satranç tahtasındaki en önemli taştır...

bir piyon için.

— Dezhnev Senior

Francis Rodano ertesi sabah bürosuna erken gitti. Günlerden pazartesiydi ve yeni bir hafta başlıyordu. Pazar günü de çalışmış olması onu şaşırtmıyordu. Gok oluyordu bu. Ama gece uyumuş olması şaşılacak bir şeydi.

İş gününün başlamasından yarım saat önce büroya girdiğinde, Jonathan Winthrop gelmişti bile. Bu da Rodano'yu şaşırtmadı.

Winthrop, Rodano'nun kendi odasına girmesinden iki dakika sonra onu izledi. Duvara dayanarak kara gözlerini gölgeleyen kaşlarını çattı. «Bitkin

gibisin, Frank.»

Rodano başını kaldırarak arkadaşının gür kır saçlarına baktı. «Gerçekten bitkin haldeyim ama belli olmadığını umuyordum.»

«Ama belli oluyor. Yüzün ruhunun aynası. Yabancı ülkelerde çalışsaydın harika bir ajan olurdun.»

Rodano, «Herkes başka ülkelere gizlice girerek casusluk yapamaz,» dedi.

«Biliyorum. Bazılarımız da masa başında çalışamaz.» Winthrop domatese benzeyen iri burnunu, küçültmeye çaJıştyormuş gibi ovuşturdu. «O bilim adamı için endişelendiğin anlaşılıyor. Adı neydi?»

Rodano yorgun yorgun, «Albert Jonas Morrison,» diye cevap verdi. Büroda herkes Morrison'un adını bilmiyormuş gibi davranıyordu. Sanki böylece bu planla bir ilişkileri olmadığım belirtmeye çalışıyorlardı. «Evet, endişeliyim ya. Beni endişelendiren başka şeyler de var. Keşke her şeyi daha açıkça görebilsem.»

«Bunu yapabilmeyi kim istemez?» Winthrop koltuğa oturdu. «Buraya bak, endişelenmenin bir yararı yek. Bu işle başından beri sen ilgilendin. Bunu ben de istedim. Çünkü işinde ustasın. Planın başarılı olması için elinden geleni yaptığına inanıyorum. Çünkü en önemli özelliğin Rusları anlaman.»

Rodano yüzünü buruşturdu. «Onlardan böyle söz etme. Yirminci yüzyıldan kalma filmleri fazla seyretmişsin. O ülkede yaşayanların hepsi Rus değil. Biz, hepimiz Anglo-Sakson olmadığımız gibi. Onlar Sovyetler. Bu insanları anlamak istiyorsan önce kendileri hakkında ne düşündüklerini öğrenmelisin.»

«Tabii, tabii. Dediğin gibi olsun. Senin bilim adamının neden bu kadar önemli olduğunu anlayabildin mi?»

«Hayır. Hiçbir şey anlayamadım. Sovyetler dışında kimse onu ciddiye almıyor.»

«Sence Sovyetler bizim bilmediğimiz bir şey mi öğrendi?»

«Bir şeyler bildiklerinden eminim. Ama Morrison'a neden bu kadar değer verdiklerini anlayamıyorum. Zaten ona değer veren bütün Sovyetler değil. SGdece bir tek Sovyet bilim adamı. Shapirov adındaki kuramsal fizikçi. Belki küçültme yöntemini o geliştirdi. Tabii böyle bir yöntem varsa. Sovyetler Birliği dışındaki bilim adamları Shapirov konusunda farklı düşünüyorlar. Kibarca söylemek gerekirse, çok kendine özgü ve sağı solu belli olmayan biri. Ama Sovyetler ona hayran. O da Morrison'a. Ama tabii

bu da yine kimselere benzememenin bir başka belirtisi olabilir. Ayrıca... Morrison'a duyulan ilgi son zamanlarda meraktan çaresizliğe dönüştü.»

«Ya? Bunu nereden biliyorsun, Frank?»

«Sovyetler Birliği'ndeki kaynaklarımdan öğrendim.»

«Ashby'den mi?»

«Evet. Birazını.»

«İyi bir ajan o.»

«Orada fazla kaldı. Yerine bir başkasının geçirilmesi gerekiyor.»

«Bilmem ki... Başarılı bir ajanı emekliye ayırmamalıyız.»

Rodano bu sorunu tartışmak istemiyordu. «Her neyse... Birkaç yıldan beri gözaltında tuttuğum Morrison'a karşı duyulan ilgi birdenbire çok arttı.»

«Herhalde Shapirov, Morrison hakkında bir şeyler düşündü ve Sovyetler'i ona ihtiyaçları olduğuna inandırdı.»

«Belki. Ama işin garibi nedir biliyor musun? Shapirov son zamanlarda ortadan kayboldu.»

«Gözden mi düştü dersin?»

«Böyle olduğunu gösteren bir şey yok.»

«Ama oiabilir. Frank. Belki Sovyetler'e küçültme konusunda masallar anlatıyordu ve onlar da sonunda bunu anladılar. Eğer öyleyse, Shapirov'un yerinde olmak istemem. Belki artık yeni iyi günlerdeyiz ama Sovyetler gülünç duruma düştükleri zaman bunu neşeyle karşılamayı hâlâ öğrenemediler.»

«Belki de küçültme işleri kızıştığı için gizli bir yerde çalışıyor. Bu, Morrison yüzünden duyulan ani çaresizliği de açıklayabilir.»

«Morrison küçültme konusunda ne biliyor?»

«Sadece imkânsız olduğundan emin.»

«Bütün bunlardan hiçbir anlam çıkmıyor. Öyle değil mi?»

Rodano dikkatle, «İşte o yüzden Morrison'u kaçırmalarına izin verdik,» diye açıkladı. «Belki o zaman bu bilmecenin parçaları önce karışır, sonra da bir tablo oluşturacak biçimde biraraya gelir.»

Wlnthrop saatine baktı. «Herhalde oraya varmıştır. Malenkigrad'a yani. Ne biçim ad bu! Dün gece bir uçak kazası olduğuna dair hiçbir yerden haber gelmedi. Onun için seninki orada artık.»

«Evet. Bence Morrison hiç de Sovyetler Birliği'ne gönderilecek bir adam değildi. Ama Sovyetler onu istiyordu.»

«Neden gönderilecek bir adam değildi? İdeoloji bakımından güçlü sayılmaz mı?»

«Onun bir ideolojisi olduğunu bile sanmıyorum. Bir sıfır o. Bütün gece bunun bir hata olduğunu düşündüm. Morrison cesur değil. Zeki ve akıllı da sayılmaz. Tabii akademik alan dışında. Acele karar vermesi gerektiğinde bunu başarabileceğini sanmıyorum. Morrison bir şeyler öğrenmek için gerekli kurnazlığı da gösteremeyecek. Bana kalırsa, daha başlangıçta paniğe kapılacak ve bu sonuna kadar sürecek. Saatlerden beri onu bir daha görmeyeceğimizi düşünüyorum. Morrison'u hapsedecek ya da öldürecekler. Ve onu oraya ben yolladım.»

«Bunlar gece yarısı insanın kafasına üşüşen o sıkıntılı düşüncelerden, Frank. Morrison ne kadar aptal olursa olsun bize yine de bazı bilgiler verecek, örneğin, bir küçültme deneyini seyredip seyretmediğini ya da kendisine neler yaptıklarını açıklayacak. Kurnaz bir gözlemci olması şart değil ki. Bize sadece olanları anlatması yeter. Gerisini biz düşünürüz.»

«Ama Jon, onu bir daha görmeyebiliriz.»

Winthrop ellerini Rodano’nun omuzlarına koydu. «İşe, bir felâket olacağını düşünerek başlama. Ashby'e gerekli haberin gönderilmesini sağlayacağım. Yapılabilecek bir şey varsa o bunu başarır. Ve ben Sovyetler'in bir an akıllanacaklarından eminim. Bu yüzden zamanı gelince yeterince baskı yaptığımızda Morrison'u bırakacaklar. Olayı düşünüp kendi kendini hasta etme. Karmaşık bir oyunun bir parçası bu. Başarılı olamazsak da olamayız. Daha oyun tahtasında sürülecek bin taş var.»

□

Morrison kendini bitkin hissediyordu. Jet yolculuğunun verdiği rahatsızlıktan kurtulmak için pazartesi gününün çoğunu uyuyarak geçirmişti. Akşama doğru getirilen yemeği yemiş ve duş yapmıştı. Ona temiz elbise ve çamaşır vermişlerdi. Bunlar üzerine pek uymuyorlardı ama önemli değildi. Pazartesi gününü kâh uyuyarak, kâh okuyarak geçirmişti.

Ve kurarak...

Düşündükçe Natalya Boranova'nın yanılmamış olduğuna gitgide daha çok inanıyordu. Buradayım. Çünkü Birleşik Amerika hükümeti burada olmamı istiyor. Rodano bu ülkeye gelmem için ısrar etti. Hatta belli belirsiz tehditler de savurdu. Meslek yaşamımda türlü dertle karşılaşacağımı söyledi. Acaba şimdikinden daha büyük bir dert olabilir mi? Evet, buraya gelmemi istiyorlardı. Öyleyse kaçırılmama neden itiraz etsinler? Bu durumda en yakındaki Amerikan Konsolosluğuna götürülmemi istememin, ülkemin misilleme yapacağına dair çılgın tehditler savurmamın ne yararı olur. Tabii bütün bunların nedenini biliyorum. Rodano açıklamıştı.

Amerikan hükümeti bilgi istiyor. Ve ben bu bilgiyi toplamak için şimdi ideal durumdayım. İdeal mi? Hangi bakımdan? Sovyetler istemedikleri şeyleri öğrenmeme izin vermez. Eğer kazara çok bilgi toplarsam gitmeme izin verecek kadar aptallık etmezler... Morrison düşündükçe bir daha Amerika'yı göremeyeceğine karar verdi. Ölü ya da diri. Tabii Amerikan istihbarat çevreleri sadece' omuzlarını silkecekler, «Başarısızlığa uğrayacağımız belliydi,» diyecekler. «Fazla bir şey kazanamadık. Ama fazla bir kaybımız olduğu da söylenemez.»

Sovyetler beni istiyor. Beni ele geçirebilmek için bir hayli zahmete katlandılar. Beni kaçırmak için uluslararası bir olay çıkmasını bile göze aldılar. Ve şimdi ellerinde olduğum için güvenliğimi sağlamaya çalışacaklar. Bunun için ellerinden geleni yapacaklar... Morrison odada yalnızdı ama pencerelerde çelik çubuklar olduğunu farketmişti. Kapı kitli değildi. Gerek yoktu, çünkü dışarıda silahlı iki adam bekliyordu. Hapsediimek hoşuma gitmiyor. Ama bu durum yine de bana verdikleri değeri gösteriyor. Hiç olmazsa şimdiiik. Acaba ne kadar sürecek? Sovyetler düşüncelerimin doğru olduğunu düşünüyor. Ya onlar da benim gibi varsayımımı yamtiayamazlarsa? Boranova, Shapirov'un görüşlerimi çok beğendiğini söyledi. Ama Shapircv'un her gün fikir değiştiren bir çılgın olduğunu bilmeyen yok! Ya Shapirov omzunu silkerek bana sırt çevirirse? Sovyetler o zaman ne yapar? Amerikan ganimeti işlerine yaramadığı için beni aşağılayarak ülkeme geri mi gönderirler? Yoksa gülünç duruma düştüklerini gizlemek için beni bir yere hapis mi ederler? Ya da daha kötüsünü mü yaparlar?

Herhalde benim kaçırılmama, bir rezaleti göze almaya Sovyetler'in önemli bir devlet memuru karar verdi. Plan başarısızlığa uğrarsa kellesini kurtarmak için ne yapar? Bunun hesabını bana ödetir hiç kuşkusuz...

Salı sabahı şafak sökerken Morrison, Sovyetler Birliği'ne geleli tam bir gün olmuştu. Hangi yolu seçerse seçsin sonunda felâketle karşılaşacağına inanıyordu. Güneşin doğuşunu seyretti ama ruhu kapkaranlıktı.

□

Saat tam sekizde oda kapısına hızlı hızlı vuruldu. Morrison kapıyı araladı ama dışarıdaki askerlerden biri kanadı hızla itti, kapının kontrolünün kimde olduğunu belirtmek ister gibi.

Asker gerekenden deha yüksek bir sesle, «Madam Boranova seni kahvaltıya götürmek için yarım saat sonra gelecek,» dedi. «Hazırlan.»

Morrison telaşla giyinir ve Amerikan ölçülerine göre antika sayılacak elektrikli makineyle traş olurken bir yandan da, askerin **Madam** Boranova demesine neden o kadar şaştım, diye düşünüyordu. Tabii o eski «yoldaş» sözcüğü çoktan beri kullanılmıyor.

Boranova on dakika geç geldi. Kapıya askerden daha hafifçe vurdu. İçeri girerken de, «Kendini nasıl hissediyorsun, Dr. Morrison?» diye sordu.

Fizikçi soğuk bir tavırla, «Kaçırılmış gibi hissediyorum,» dedi.

«Onun dışında. İyi uyudun mu?»

«İyi uyumuş olabilirim. Açıkçası, madam, bundan söz etmek istemiyorum. Benden ne istiyorsunuz?»

«Şu anda seni kahvaltıya götürmekten başka istediğim bir şey yok. Ve Dr. Morrison, lütfen şuna inen, beni de senin kadar zorluyorlar. Şu anda küçük Aleksandr'ımın yanında olmayı tercih ederdim. Son aylarda onu çok ihmal ettim. Evden ayrı olmam Nikolai'nin de hoşuna gitmiyor. Ama benimle evlendiği zaman böyle bir meslek yaşamım olduğunu biliyordu. Bunu ona sık sık söylüyorum.»

«Beni ülkeme gönderebilirsiniz. Ondan sonra bütün zamanınızı Aleksandr'la Nikolai'ye verirsiniz.»

«Keşke bu mümkün olsaydı. Ama değil. Gel, kahvaltıya gidelim. Burada da kahvaltı edebiliriz ama kendini hapsedilmiş gibi hissedebilirsin. Yemek salonuna inelim. O zaman kendini daha iyi hissedebilirsin.»

«Öyle mi? Dışarıdaki iki asker peşimizden gelecek değil mi?»

«Kurallar böyle, Dr. Morrison. Burası önlemleri çok sıkı olan gizli bir yer. Baştakiler güvende olduğuna karar verinceye kadar bu askerler seni korumaya çalışacaklar. Ve baştakileri güvende olduğuna inandırmak zor olacak. Onların görevi de öyle kolay kolay inanmamak.»

«Bundan eminim.» Morrison kendisine verdikleri ceketi giydi. Koltukaltları dardı.

«Bu nöbetçiler hiçbir biçimde bize karışmayacaklar.»

«Ama birdenbire fırladığım ya da izin verilmeyen bir yöne doğru koştuğum takdirde herhalde beni vurup öldürecekler.»

«Hayır. Bu onlar için kötü bir şey olur. Canlıyken bizim için değerin var, ölüyken değil. Söylediklerimizi yapmazsan sadece peşine takılır ve sonunda seni yakalarlar. Ama boş yere mesele çıkarmayacağından eminim.»

Morrison kaşlarını çattı. Öfkesini gizlemeye pek çalışmıyordu. «Bavulumu bana ne zaman verecekler? Kendi elbiselerimi?»

«Zamanı gelince. Önce kahvaltı etmeliyiz.»

Aşağı kattaki yemek salonu pek büyük sayılmazdı. Her biri altı kişilik on iki masa vardı. İçerisi kalabalık değildi.

Baronava'yia Morrison yclnız başlarına bir masaya oturdular. K'mse onlara yaklaşmadı. İki asker kapının yakınındaki bir masaya yerleştiler. Her biri de iki kişiye yetecek kadar yemek atıştırdı ama gözlerini Morrison'dan ayırmadılar.

Yemek listesi yoktu. Masaya yiyecekleri getirdiler. Lop yumurta, haşlanmış patates, lahana çorbası, havyar ve kalın kara ekmek dilimleri. Morrison kamını doyurduktan sonra öfkesi biraz hafifler gibi oldu.

«Madam Boranova...»

«Neden beni Natalya diye çağırmıyorsun, Dr. Morrison? Büroda resmiyetten hoşlanmayız. Seninle işbirliği yapacağız. Şu madam sözünü sık sık tekrarlarsan sonunda başım ağrımaya başlar. Dostlarım beni Nataşa diye çağırırlar. Sonunda sen de aynı şeyi yapabilirsin.» Boranova gülümsedi.

Ama Morrison o kadar yumuşamak niyetinde değildi. «Modam, dostça duygular hissettiğim zaman dost gibi davranırım. Ama buraya istemememe rağmen getirildim. Ve bir kurbanım. Onun için resmi bir biçimde davranılmasın! istiyorum.»

Boranova içini çekti. Ekmekten iri bir lokma koparıp sıkıntılı sıkıntılı çiğnemeye başladı. Sonra da yutarak, «istediğin gibi olsun,» diye mırıldandı. «Ama lütfen beni madam diye çağırıp durma. Bana profesyonel unvanımla hitap edebilirsin istersen...»

Morrison daha da soğuk bir tavırla, «Dr. Boranova,» dedi. «Benden ne istediğinizi hâlâ söylemediniz. Küçültmeden söz ettiniz ama siz de, ben de bunun imkânsız olduğunu biliyoruz. Bence bu konuyu beni ve dinleyen varsa, onları şaşırtmak için açtınız. Onun için bunu bir yana bırakalım. Herhalde artık burada oyunlar oynamamıza hiç gerek yok. Bana buraya neden getirildiğimi açıklayın. Nasıl olsa eninde sonunda bunu yapmak zorunda kalacaksınız. Çünkü benden yararlanacağınızı düşünüyorsunuz. Ne istediğinizi bilmezsem, size yardım edemem ki.»

Boranova başını salladı. «İkna edilmesi zor bir insansın, Dr. Morrison. Ben başından beri sana her şeyi açıkça söyledim. Proje küçültme işlemiyle ilgili.»

«Buna inanamam.»

«Öyleyse neden Malenkigrad kentindesin?»

Morrison, «Küçük kent...» dedi. «Minik belde... Ufak kasaba...» Bu sözleri İngilizce söylemek hoşuna gidiyordu. «Belki burası gerçekten küçük bir kent...»

«Daha önce de birkaç kez söyledim. Ciddi bir insan değilsin, Dr. Morrison. Ama kuşkuiarın uzun sürmeyecek. Tanışman gereken birkaç kişi var. İçlerinden birinin burada olması gerekirdi.» Sinirli sinirli kaşiarını çatarak etrafına bakındı. «Nerede kaldı?»

Morrison, «Bize kimsenin yaklaşmadığının farkındayım,» dedi. «Arada sırada diğer masadakiler bana bir göz atıyorlar. Ama göz göze gelince bakışlarını kaçırıyorlar.»

Boranovo dalgın dalgın açıkladı. «Onlar uyarıldılar. Konuyla ilgili olmayan şeyler yüzünden zaman kaybetmeni istemiyoruz. Ve buradakilerin hiçbirinin de konuyla bir ilgisi yok. Nerede kaldı bu adam?» Ayağa kalktı.

«Dr. Morrison. Onu bulmalıyım. Hemen dönerim.»

Fizikçi alay etti. «Beni yalnız bırakmanız doğru olur mu?»

«Askerler burada kalacak, Dr. Morrison. Lütfen onların tepki göstermelerine neden olacak bir şey sana zarar verebilirler.»

«Merak etmeyin. Dikkatli davranırım.»

Boranova hızla uzaklaştı. Salondan çıkmadan önce askerlere bir iki kelime söyledi. Morrison onun arkasından bakıyordu. Sonra sıkıntıyla etrafına bir göz attı. İlgisini çekecek bir şey yoktu. Gözlerini, masanın üzerinde birbirine kenetlediği ellerine dikti.

«Kahvaltın bitti mi, yoldaş?»

Morrison çabucak başını kaldırdı. «Yoldaş» sözcüğünün geçmişte kalmış olduğu sonucuna varmamış mıydı?

Bir kadın masanın yanında durmuş ona bakıyordu. Bir yumruğunu kayıtsızca beline dayamıştı. Oldukça tombuldu. Arkasına biraz lekeli beyaz bir üniforma giymişti. Saçları kızılımsı kumraldı. Amerikalıyı aşağılarcasına kaldırdığı kaşları da öyle.

Morrison, «Sen de kimsin?» diyerek kaşlarını çattı.

«Adımı mı soruyorsun? Valeri Pelerön. İşimi mi öğrenmek istiyorsun? Durmadan çalışır, servis yaparım. Bir Sovyet vatandaşı ve Parti üyesiyim. Bu yiyecekleri sana getirdim'. Demin beni fark etmedin mi? Belki de beni farkedemeyeceğin kadar aşağılık buluyorsun.»

Morrison öksürdü. «Özür diterim, bayan. Kafam meşgul de. Ama o yiyecekleri bırakırsan iyi olur. Biri daha gelecek sanırım.»

«Ah! Ya Çariçe? Herhalde o da dönecek?»

«Çariçe mi?»

«Sovyetler Birliği'nde artık çariçeler olmadığını mı sanıyorsun? Yanılıyorsun, yoldaş. Şu Boranova'nın kendini bir leydi sandığından eminim. Oysa köylülerin torunu o. Bütün ataları köylü.» Dudaklarını büzerek, aşağılama dolu bir ses çıkardı. Soluğu ringa balığı kokuyordu.

Morrison omzunu silkti. «Onu iyi tanımıyorum.»

«Sen Amerikalısın, değil mi?»

Morrison sert sert, «Neden böyle düşünüyorsun?» dedi.

«Rusça konuşma tarzından Amerikalı olduğunu anladım. Bu aksonla başka ne olacaksın? Zorba Çar Nikola mı?»

«Rusçamın nesi var?»

«Bu dili okulda öğrendiğin belli, insan bir Amerikalıyı bir kilometre öteden farkeder. 'Bir kadeh votka, lütfen,' der demez. Ama Amerikalılar, İngilizler kadar kötü değiller. Bir Ingilizi iki kilometre öteden farkedersrn.»

«Pekâlâ. Ben Amerikalıyım.»

«İleride bir gün memleketine döneceksin tabii.»

«Dönmeyi umuyorum.»

Garson kadın sessizce başını salladı. Bir bez çıkarıp masayı silmeye başladı. «Ben de ileride bir gün Birleşik Devletler'e gitmek isterim.»

Morrison, «Neden olmasın?» diye mırıldandı.

«Pasaport gerekiyor.»

«Tabii.»

«Servis yapan, basit bir işçI kadın nasıl pasaport alabilir?»

«Herhalde bunun için başvurur.»

«Başvurmak mı? Bir memura gider ve, 'Ben Valeri Peleron, Birleşik Devletler'e gitmek istiyorum,' dersem, adam o zaman, 'Neden?' diye sorar.»

«Evet, Amerika'ya neden gitmek istiyorsun?»

«Ülkeyi görmek için. Halkı, zenginliği, Amerikalıların nasıl yaşadıklarını merak ediyorum. Ama bu yeterli bir neden sayılmaz.»

Morrison, «O zaman sen de başka bir neden bul,» diye önerdi. «Sovyet gençliğine bir ders vermek istediğini ve bu yüzden Amerika hakkında bir kitap yazacağını söyle.»

«Sen kaç kitap...» Kadın irkildi ve tekrar masayı silmeye başladı. Birdenbire bu işe dalmış gibiydi.

Morrison başını kaldırdı. Boranova orada duruyordu. Bakışları sert ve öfkeliydi. Morrison'un anlayamadığı tek hecelik bir kelime söyledi sertçe.

Bunun hiç de nazik sayılmayacak bir sözcük olduğu belliydi. Valeri Peleron kızardı. Boranova elini hafifçe salladı. Garson kadın dönerek uzaklaştı.

Morrison o zaman Boranova'nın yanında bir adamın durduğunu farketti. Kısa boylu, kalın boyunluydu. Gözleri çekikçe, kulakları iriydi. Omuzları geniş, gövdesi de kaslıydı. Siyah saçları diğer Ruslarınkine kıyasla daha uzundu. Karmakarışıktı bu saçlar.

Boranova onu tanıştırmadı. «O kadın seninle mi konuşuyordu?»

Morrison, «Evet,» dedi.

«Senin Amerikalı olduğunu anladı mı?»

«Aksanımdan hemen anlaşıldığını söyledi.»

«Ve tabii Birleşik Devletler'e gitmek istediğinden söz etti. »

«Sen ne dedin? Amerika'ya gitmesi için yardım edeceğini mi söyiedln ona?»

«Pasaport almak için başvurmasını önerdim.»

«Hepsi bu kadar mı?»

«Hepsi bu kadar.»

Boranova hoşnutsuzca, «Ona aldırmamalısın,» diye söylendi. «Eğitim görmemiş, kültürsüz, cahil bir kadın... Şimdi seni arkadaşım Arkady Sissarionovich Dezhnev'ie tanıştıracağım. Arkady, bu da Dr. Albert Jonas Morrison.»

Dezhnev biçimsizce eğilerek selam verdi. «Sizden söz edildiğini duydum, Dr. Morrison. Akademisyen Shapirov sizden sık sık söz ederdi.»

Morrison soğuk bir tavırla, «Bu büyük bir iltifat,» dedi. «Dr. Boranova, madem bu garson kadın sizi bu kadar sinirlendiriyor, onu kolaylıkla başka bir yere naklettirebilirsiniz sanırım. Ya da yerine başka birini alırsınız.»

Dezhnev sertçe güldü. «İşte bu imkânsız, yoldaş Amerikalı. Herhalde size böyle demiştir...»

«Hayır demedi.»

«Konuşmanızı yarıda kesmeseydik nasıl olsa diyecekti. O kadının ajan olduğundan kuşkulanıyorum. Bizi sıkı bir gözhapsine alaniardan biri...»

«Ama neden?..»

«Çünkü böyle bir operasyon sırasında kimseye güvenilemez. Siz Amerikalılar bilim alanında yeni bir hamle yaparken gözhapsinde tutulmuyor musunuz?»

Morrison ilgisiz bir tavırla, «Bilmiyorum,» dedi. «Ben hiçbir zaman hükümetimi ilgilendiren yepyeni bir proje üzerinde çalışmadım... Ama şunu soracaktım: Madem bu kadın ajanı, neden öyle davranıyor?»

«Kışkırtmak için tabii. Olmayacak şeyler söylüyor ve birinin ağzından bir laf kaçırmasını bekliyor.»

Morrison başını salladı. «Neyse. Bu sizin sorununuz, benim değil.»

«Öyle...» Dezhnev, Borcnova'ya döndü. «Natcşa, ona söyledin mi?»

«Arkady, lütfen...»

«Haydi, Nataşa. Babam, 'Bir diş çekeceksen, bunu ağır ağır yapmak merhametli bir davranış olmaz,’ derdi. Haydi, ona söyleyelim.»

«Ona küçültme işlemiyle ilgilendiğimizi açıkladım.»

Dezhnev, «Hepsi o kadar mı?» diyerek oturdu, Morrison’a doğru eğildi. Fizikçi biraz gerileyince, daha yaklaştı. «Yoldaş Amerikalı, arkadaşım Nataşa romantik bir kadındır. Bilim aşkı uğruna bize yardım edeceğinize inanıyor. Yapılması gereken şeyi memnunlukla yerine getirmeniz için sizi ikna edebileceğimizden emin. Tabii yanılıyor. Sizi buraya isteyerek gelmeniz için ikna edemediler. Yardım konusunda da ikna edemeyecekler.»

Boranova, «Arkady, terbiyesizlik ediyorsun,» diye söylendi.

«Hayır, Nataşa, ben sadece dürüst davranıyorum. Tabii bu bazen aynı şey de sayılır, Dr. Morrison. Hayır, Albert diye çağıracağım. Resmiyetten nefret ederim.» Dezhnev göstermelik bir tavırla titredi. «İkna olmayacaksınız Ve bizim de zamanımız yok. Onun için istediğimizi güç ruyla yapacaksınız. Buraya zorla getirildiğiniz gibi.»

Boranova atıldı. «Arkady, söz vermiştin...»

«Bana söz falan vızgelir. Sana söz verdikten sonra düşündüm. Ve onun neyle karşı karşıya olduğunu bilmesi gerektiğine karar verdim. Bu bizim durumumuzu kolaylaştırır. Onunkini de.»

Morrison bir adama baktı, bir kadına. Boğazı sıkıştı, artık zorlukla soluk alıyordu. Ne planlıyorlarsa, diye düşündü. Bana seçme hakkı tanwnoyacaklar.

Dezhnev iştahta kahvaltı öderken Morrison sessizce oturdu. Yemek salonu hemen hemen boşalmış gibiydi. Garson kadın bulaşık tabakları götürüyor, masa ve iskemleleri siliyordu.

Dezhnev kadına işaret ederek masayı toplamasını istedi.

Morrison, «Demek bana seçme hakkı tanımayacaksınız,» dedi. «Ama hangi konuda?»

Dezhnev, «Hah!» diye güldü. «Demek Nataşa size bunu bile söylemedi?»

«Bana birkaç kez küçültme deneylerine katılacağımdan söz etti. Ama küçültme konusunda imkânsızı gerçek haline sokma dışında başka bir şey

olmadığını biliyorum. Siz de öyle. Ve tabii bu bakımdan size yardım edemem. Ben asit ne yapmamı istediğinizi öğrenmeyi bekliyorum.»

Dezhnev güldü. «Neden küçültme işleminin imkânsız olduğunu düşünüyorsun?»

«İmkânsız da ondan.»

«Ya sana bunu başardığımızı söylersem?»

«O zaman bunu bana gösterin!»

Dezhnev, Boranova'ya döndü. Kadın derin bir soluk aldı, sonra da evet der gibi başını salladı.

Dezhnev ayağa kalktı. «Gel bakalım. Seni Grotto'ya götüreceğiz.»

Morrison öfkeyle dudağını ısırdı. Küçük aksilikler gözünde büyümeye başlamıştı. «Kullandığınız bu sözcüğü bilmiyorum.»

Boranova, «Burada yer altında bir laboratuvarımız var,» diye açıkladı. «Ona 'Grotto' adını taktık. Günlük konuşmalarımızda kullanmadığımız şiirsel bir sözcük. Küçültme çalışmaları Grotto'da yapılıyor.»

□

Dışarıda bir jet onları bekliyordu. Morrison güneşte gözlerini kırıştırdı, sonra da dikkatle jete baktı. Amerikan modelleri gibi fazla ayrıntılı değildi. Daha çok kızağa benziyordu. Önde motor, geride de küçük koltuklar vardı. Jet soğuk ya da yağışlı havada hiçbir işe yaramazdı. Morrison, Sovyetler'in öyle havalarda jetin kapalı modellerini kullanıp kullanmadıklarını düşündü.

Dezhnev öne geçti. Boranova, Morrison'u onun hemen arkasındaki koltuğa oturttu. Kendisi de adamın sağına geçti. Nöbetçilere dönerek, «Otele gidin ve bizi orada bekleyin,» dedi. «Bu noktadan itibaren bütün sorumluluğu kabul ediyoruz.» Adamlara bir kâğıt uzattı. Altına imzasını atarak tarihi ve saati yazdı.

Malenkigrad'a vardıklarında Morrison burasının gerçekten küçük bir kent olduğunu görmüştü. İki katlı sıra sıra evler iç sıkacak kadar birbirine benziyordu. Kentin, projede çalışanlar için kurulduğu ve fazla masraf edilmediği anlaşılıyordu. Her evin kendi sebze bahçesi vardı. Sokaklara taş döşenmişti ama bunların yine de tamamlanmamış gibi bir halleri vardı.

Jet ilerlerken arkasında toz bulutu bırakıyor, onları gören yayalar kendilerini korumaya çalışıyorlardı.

Bir başka jet yanlarından geçtiği zaman Morrison'un üstü başı toz içinde kaldı.

Bu durum Boranova'yı eğlendirmiş gibiydi. Öksürerek, «Merak etme,» dedi. «Yakında bizi vakumla temizleyecekler.»

«Vakumla mı?»

«Evet. Tabii bunu bizim için yapmıyorlar aslında. Ne de olsa biz biraz tozla yaşayabiliriz. Ama Grotto'nun tozlu olmaması gerekiyor.»

«Benim ciğerlerimin de öyle. Bu jetlerin üzerleri kapansa olmaz mı?»

«Bize daha iyi modeller göndereceklerine söz verdiler. Belki ileride bir gün o jetler gelir... Burası bozkırda kurulmuş yeni bir kent. İklim kuru. Bunun iyi yanlan da var, kötü yanları da. Gördüğün gibi buraya yerleşenler sebze yetiştiriyorlar. Hayvanları da var. Ama geniş çapta tarım için kentin kalabalıklaşması gerekiyor. Tabii sulama sistemi yapılacak. Şimdilik bütün bunlar önemli değil. Bizi ilgilendiren küçültme.»

Morrison başını salladı. «Bu küçültmeden sık sık ve ciddi olarak söz ediyorsunuz. Neredeyse beni inandıracaksınız.»

«Bana inan. Dezbnev’in hazırladığı gösteriye tanık olacaksın.»

Dezhnev önden, «Bunu zorlukla sağlayabildim,» dedi. «Merkez Koordinasyon Komitesiyle tekrar görüşmek zorunda kaldım. Kafalarındaki o birkaç tel ak saçın da dökülmesini diledim! Babamın dediği gibi, 'Maymunlar yaratıldı, çünkü politikacılar gerekliydi.’ İki bin kilometre ötede oturmuş, siyaseti çiziyorlar...»

Jet düzgünce kayarak kentin ilerisindeki alçak kayalara doğru gitti.

Boranova işaret etti. «Grotto onun içerisinde. İstediğimiz kadar yer var. Havanın kaprislerine boyun eğmek zorunda kalmıyoruz. Havadan yapılacak gözetlemelerin de bir yararı olmuyor. Hatta casus uydular bile bir işe yaramıyor.»

Morrison öfkeyle anımsattı. «Casus uydular yasaklandı.»

Dezhnev bağırdı. «Onları 'casus uydular' diye tanımlamak yasaklandı.» Jeti kayaların dibine indirdi. «Gel, bakalım.»

Kayalara doğru gitti. Ötekiler de onu izlediler. Kayalık yamaçta bir kapı açıldı. Morrison bunun nasıl yapıldığını göremedi. Kırk Haramiler, «Açıl Susam, açıl,» dedikleri zaman kapının aralanmasına benziyordu bu.

Dezhnev yana çekilerek Morrison'la Boranova’ya girmelerini işaret etti. Sönük ışığın aydınlattığı bir odaya girdiler. Burası hırsızların mağarasından çok, aydaki yerleşim merkezlerine benziyordu.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

grotto

küçük güzel olabilir: Kartal bazen aç kalabilir;

evcil bir kanarya ise asla.

— Dezhnev Senior

Dezhnev'le Boranova büyük ve aydınlık bir banyoda soyunmaya başladılar. Fena halde telaşlanan Morrison durakladı.

Boranova gülümsedi. «Çamaşırlarını çıkarmasan da olur. Dr. Morrison. Ayakkabıların dışında geri kalan her şeyi şu bidona at. Herhalde ceplerinde bir şey yoktur. Ayakkabılarmı bidonun önüne bırak. Gitme zamanı gelinceye kadar onlar da temizlenip hazırlanmış olur.»

Morrison söylenilenleri yaptı. Boranova'nın yuvarlak batlı vücudu olduğu konusunun üzerinde durmamaya çalışıyordu. Kadın bunun farkında değilmiş gibiydi.

Ruslar şimdi sabunu bol bol köpürterek yıkanıyor, saçlarını fırçalıyorlardı. Fizikçi yine durakladı. Boranova onun aklından geçenleri anlamıştı. «Fırçalar her kullanmadan scnra yıkanır, Dr. Morrison. Bilmiyorum, hakkımızda ne gibi şeyler okudun. Ama bazılarımızın sağlık konusunda bilgisi vardır.»

Morrison, «Bütün bunlar sadece Grotto'ya girmek içir? mi yapılıyor?» diye sordu. «Bunu her sefer tekrarlıyor musunuz?»

«Evet. Her sefer, içeride kaldığımız zaman da yine sık sık yıkanırız. Bundan sonraki işlemden hoşlanmayabilirsin, Dr. Morrison. Gözlerini kapa ve derin bir nefes al ve mümkün olduğu kadar tutmaya çalış. Ancak bir dakika kadar sürecek.»

Morrison bu talimatı yerine getirdi ve sanki ona şiddetli bir rüzgâr çarpmaya başladı. Sarhoş gibi sendeleyerek varillerden birine çarptı. Kenarını sıkıca yakaladı. Rüzgâr başladığı gibi birdenbire kesildi. Fizikçi gözlerini açtı. Dezhnev'le Boranova'nın saçları cadılarınkinden farksızdı. Herhalde kendisininkiler de öyleydi. Morrison fırçasına uzandı.

Boranova, «Zahmet etme,» dedi. «Dahası var.»

«O neydi?» Morrison konuşabilmek için iki kez öksürmek zorunda kaldı.

«Sana tozların vakumla alındığını söyledim ya. Ama bu, temizleme işleminin ilk bölümü. Şimdi şu kapıdan gir.» Kapıyı açtı.

Morrison kendini dar ama aydınlık bir koridorda buldu. Duvarlar güneşten alınan enerjiyle aydınlatılıyordu. Kaşlarını kaldırdı, «Pek hoş,» dedi.

Dezhnev, «Böylece enerji israf olmuyor,» diye açıkladı. «Yoksa teknolojik gelişmeyi mi kastediyordun? Amerikalılar Sovyetler Birliği'ne gelirken evlerin gaz lambasıyla aydınlatıldığını düşünüyorlar galiba.» Bir kahkaha attı, sonra ekledi. «Tabii her bakımdan size yetişemediğimizi itiraf ediyorum. Bizim randevuevleri sizinkilere kıyasla çok ilkel.»

Morrison, «Biri size saldırmadan hemen karşılık veriyorsunuz,» dedi. «Bu da vicdanınızın rahat olmadığının kesin bir kanıtı. Eğer teknolojide çok ileri olduğunuzu kanıtlamak istiyorsanız bunun çok kolay bir yolu var. Malenkigrad'dan Grotto'ya gelen yolu alslbltlayın ve kapalı jetler kullanın. O zaman bütün bunlara gerek kalmaz.»

Dezhnev’in kaşları öfkeyle çctıldı ama Boranova hemen atıldı. «Dr. Morrison haklı, Ar;ady. Dürüst davranmak için kabalaşmak gerektiği düşünden hoşuma gitmiyor. Eğer hem dürüst, hem de nazik olanlayacaksan, o zaman dilini tut.»

Arkady endişeyle gülümsedi.

Amerikalı doktor haklı. Ama her maklar karar verirken biz ne yapabiliriz? Sonucunu düşünmeden masrafı kısıyorlar. Yaşlı bfbamın dediği gibi, 'Ekonomi yapmanın kötü yanı bunun dır.'»

Boranova, «Bu doğru,» dedi, «paha iyi yollar yaparak, daha üstün jetlere binerek bir hayli tasarruf edebiliriz, Dr. Morrison. Ama para kesesini elletinde tutanları ikna etmek her zaman kolay olmuyor. Herhalde Amerika'da da aynı dert var.» Konuşurken peşinder gelmesi için işaret ediyordu.

Morrison kadının peşi sıra küçük bir odaya girdi. Kapı arkalarından kapanırken Dezhnev, Amerikalıya bir bilezik uzattı. «Bunu sağ bileğine takacağım. Biz kollarımızı kaldırdığımız zaman sen de aynını yap.»

Morrison birdenbire hafiflediğini hissetti. «Asansörde miyiz?»

Dezhnev, «Zekice bir tahmin,» dedi. Sonra elini ağzına kapatarak boğuk bir sesle, «Ama kabalık etmşmeliyim,» diye ekledi.

Asansör durdu, kapılar açıldı.

Sert bir ses, «Kimlikleriniz,» dedi.

Boranova'yla Dezhnev ellerini kaldırdılar. Morrison da. Asansöre dolan mor ışıkta bileziklerin üzerinde ışıltılı şekiller belirmişti.

Onları yine bir koricprdan geçirerek sıcak ve ıslak bir edaya soktular.

«Burada yıkanacağız, Dr. Morrison,» diye açıkladı. «Bu işleme alışığız. Soyunmaya da. Bunu grup halinde yapmak hem daha kolay oluyor, hem de zaman kazanmamızı sağlıyor.»

Morrison sertçe, «Siz buna dayanabiliyorsanız,» dedi. «Ben de dayanırım.»

Dezhnev omzunu silkti. «Hiç önemli değil. Hepimiz aiışığız.» Çamaşırlarını çıkararak bir duvara yaklaştı. Sağ baş parmağını duvardaki kırmızı bir tokmağın yukarısına dayadı. Duvarda dar bir kanat açıldı. Geride dolap gibi bir yer vardı. Bir yana beya^ kılıklar asılmıştı. Dezhnev çamaşırlarını dolabın dibine bıraktı. Çırçıplak olmasından utanıyormuş gibi bir hali yoktu hiç. Göğsü ve omuzları kara kıllarla kaplıydı. Sağ kaba etinde uzun bir yara izi vardı.

Boranova da aynı şeyleri yaptı. «Işık yanan bir tokmağı seç. Dr. Morrison. Baş parmağının izleri dolabın açılmasını sağlar. Tekrar dokunduğun zaman kapak kapanır. Ondan sonra dolabı senden başka hiç kimse açamaz. Onun için lütfen dolabının numarasını ezberle. Böylece dolabını bulabilmek için her tokmağa parmağını basmak zorunda kalmazsın.»

Morrison söylendiği gibi yaptı.

Odaya su damlacıklarından oluşan bir bulut doldu. Boranova, «Gözlerini yum,» diye seslendi. Ama uyarısına gerek yoktu. Nöro-fizikçi gözleri yandığı için aynı şeyi yapmıştı zaten. Suda sabun vardı. Ya da gözlerini yakan, ağzını acılaştıran ve burun deliklerini rahatsız eden bir madde.

Dezhnev bağırdı. «Kollarını kaldır. Dönmene gerek yek. Su her taraftan geliyor.»

Uzman kollarını kaldırdı. Suyun her yönden geldiğinin farkındaydı. Hatta zeminden bile fışkırdığının da. Zorlukla. «Ne kadar sürecek?» diyebildi.

Dezhnev, «Bence fazla uzun sürüyor,» diye cevap verdi. «Ama gerekli.»

Morrison içinden saymaya başladı. 58'e geldiği sırada ona artık dudakları yanmıyormuş gibi geldi. Gözlerini hafifçe aradı. Evet, iki Rus hâlâ oradaydı. 126’ya geldiği zaman su kesildi. Etrafını rahatsızlık veren sıcak ve kuru bir hava sardı. Bu da kesildiği sırada soluk soluğa kalmıştı. Ancak o zaman nefesini tutmuş olduğunu anladı. «Bu da nesiydi?» Boranova'nın iri ama dik göğüslerine bakmamaya çalışıyordu. Dezhnev'in kıllı göğsüne de.

Boranova, «Kuruduk artık,» dedi. «Haydi, giyinelim.»

Morrison işte bunu çok istiyordu. Ama dolaptaki beyaz giysiler onu hemen düş kırıklığına uğrattı. Bunlar bir gömlek ve pantolondan

oluşuyordu. Pantolonun beline kordon geçirilmişti. Dolapta saçları örtmek için bir kep ve hafif sandaletler de vardı. Pamuklu kumaş saydam değildi ama Morison'a insanın her tarafı ortadaymış gibi geliyordu. «Bütün giyeceğimiz bu kadar mı?»

Boranova evet diye başını salladı. «Biz ısısı her zaman aynı olan, temiz ve sessiz bir yerde çalışıyoruz. Bu giysiler kullanıldıktan sonra atılır. Onun için modaya uygun, pahalı şeyler seçilmesini beklemiyoruz. Aslında rahatça çıplak da çalışabiliriz. Tabii bunu pek istemiyoruz. Neyse bu kadar gevezelik yeter. Gel.»

Sonunda laboratuvara girdiler. Salon süslü sütunların arasında göz alabildiğine uzanıyor, nerede sona erdiği belli olmuyordu. Morrison araç gereçlerin hiçbirini tanıyamadı. Nasıl tanıyacaktı? O bir kuramcıydı. Kendi alanında deneyler yaptığı zaman da bilgisayarlı araçlar kullanırdı. Planlarını kendisi çizdiği, sonra da üzerinde değişiklikler yaptığı araç ve gereçleri. Bir an derin bir özlem duydu. Üniversitedeki laboratuvarım, kitaplarını, kafeslerdeki hayvanların kokusunu, hatta meslekdaşlarının budalaca inatlarını arıyordu. Grotto kalabalıktı. Kimse birbiriyle ilgilenmiyordu. Yeni gelenlerle de. Sessizce çalışıyorlardı. Sandaletleri nedeniyle ayak sesleri bile hafifti.

Boranova yine Morrison'un kafasından geçenleri anlamış gibiydi. «Burada fazla konuşmayız. Kimse bir konuda gerekeninden fazlasını bilmez. Önemli sızmalar olmamalıdır.»

«Ama bazen birbirleriyle konuşmaları gerekir.»

«Evet, gerektiği zaman konuşurlar. Ama kısaca. Tabii dostluğun verdiği zevki azaltır ama gerekli.»

Amerikalı, «İşi böyle küçük parçalara ayırmak gelişmeyi yavaşlatır,» diye fikrini açıkladı.

Boranova, «Güvenliğin bedeli bu,» dedi. «Onun için kimse seninle konuşmazsa alınma. Seninle konuşmaları için bir neden yok.»

«Ama sanırım bir yabancıyı merak ederler.»

«Onlara senin dışarıdan getirtilen bir uzman olduğunun bildirilmesini sağladım. Bu kadar bilgi de hepsine yeter.»

Morrison kaşlarını çattı. «Bir Amerikalının dışarıdan getirilmiş bir uzman olduğunu nasıl kabul edebilirler?»

«Senin Amerikalı olduğunu bilmiyorlar ki.»

«Aksanımdan hemen anlarlar. O garson kadının da anladığı gibi.»

«Ama tanıştırdıklarım dışında kimseyle konuşmayacaksın ki.»

Morrison kayıtsızca, «İyi ya,» dedi. Hâlâ etrafına bakınıyordu. Madem oradaydı, bir şeyler öğrenmesi iyi olacaktı. Birleşik Devletler'e döndüğü zaman ona gördüklerinin her ayrıntısını soracaklardı mutlaka. Sonra Boranova'nın kulağına, «Burası pek masraflı bir yer olmalı,» diye fısıldadı. «Ulusal bütçenin ne kadarı bu laboratuvara harcanıyor?»

Kadın, «Evet, burası çok masraflı,» diye itiraf etti ama üste o kadar.

Dezhnev, «Görmen için küçük, ek bir deney hazırladık,» dedi. «Bunu sağlamak için onlarla bir saat tartışmak zorunda kaldım. Komitenin koleraya yakalanmasını dilerim!»

Morrison, «Kolera yeryüzünden silindi,» diye anımsattı. «Artık Hindistan'da bile görülmüyor.»

«Komite için yeniden görülmesini dilerim.»

Boranova, «Arkady,» dedi. «Senin pek esprili sandığın bu sözler Komitenin kulağına giderse hiç de iyi olmaz.»

«Ben o domuzlardan korkmuyorum, Nataşa.»

«Ben korkuyorum. Onları kızdırırsan gelecek yılın bütçesi ne olur?»

Morrison ani bir sabırsızlıkla ama iyice hafif bir sesle, «Beni ne Komite ilgilendiriyor, ne de bütçe,» diye söylendi. «Ben sadece burada ne işim olduğunu öğrenmek istiyorum.»

Dezhnev, «Buraya küçültme işlemine tanık olmak için getirildin,» dedi. «Ayrıca sana neden yardımına ihtiyacımız olduğu da açıklanacak. Bu kadarı yeterli mi, yoldaş Ame... yoldaş dış uzman?»

□

Morrison iki Rusun peşinden çok dar rayların üstüne oturtulmuş olan ve eski tip bir tren vagonuna benzeyen bir şeye doğru gitti. Boranova dıştaki bir noktaya baş parmağını bastırdı. Kapı sessizce açıldı. «Lütfen içeri gir, Dr. Morrison.»

Nöro-fizikçi geriledi. «Nereye gidiyoruz?»

«Küçültme odasına tabii.»

«Trenle mi? Burasının büyüklüğü ne kadar?»

«Grotto büyük bir yer, doktor. Ama gereğinden büyük de sayılmaz. Bu güvenlikle ilgili bir sorun. Yalnızca belirli birkaç kişi bu aracı kullanabilir. Ve ancak buna binerek Grotto'nun merkezine gidebilir.»

«Vatandaşlarınız bu kadar güvenilemeyecek insanlar mı?»

«Karmaşık bir dünyada yaşıyoruz, Dr. Morrison. Vatandaşlarımız güvenilecek insanlar. Ama çok sayıda insanı gereksiz yere doğru yoldan sapabilecekleri bir duruma düşürmek istemiyoruz. Ve bir kimse içimizden

birini başka yere gitmeye ikna ederse, bu uzmanın bilgisinin kısıtlı olması pek çok zararı önler. Lütfen içeri gir.»

Morrison küçük taşıta biraz zorlukla bindi. Dezhnev de aynı güçlükle onu izlerken, «İşte mantıksızca ekonomi yapma merakının bir örneği daha,» diye homurdandı. «Taşıt neden bu kadar küçük? Çünkü bürokratlar bir proje için milyarlarca ruble harcıyorlar, sonra basit işlerde birkaç yüz rublelik kısıntı yaparak kendi kendilerini kutluyorlar. O orada durmadan çalışan insanların rahatı kaçıyormuş, umurlarında mı?»

Boranova öndeki koltuğa oturdu. Morrison onun kontrolleri nasıl kullandığını göremedi. Zaten kontrol paneli olup olmadığını da anlayamamıştı. Belki de taşıtı bilgisayar kontrol ediyordu. Vagon birdenbire hareket etti. Laboratuvardakilerin bu olayla hiç ilgilenmedikleri belliydi. Taşıt, birdenbire dar ve karanlık bir tünele girdi.

Morrison, «Şey... bu yolculuk ne kadar sürecek?» diye sordu.

Dezhnev loş kompartımanda ona baktı. Yüzünde fizikçinin anlayamadığı bir ifade vardı. «Bana nasıl hitap edeceğini bilmediğin anlaşılıyor. Benim akademik unvanım yok. Onun için neden beni Arkady diye çağırmıyorsun? Neden olmasın? Burada herkes öyle yapıyor. Önemli olan insandır, adı değil.»

Morrison başını salladı. «Pekâlâ... Bu yolculuk ne kadar sürecek, Arkady?»

Dezhnev neşeyle, «Qok uzun sürmeyecek, Albert,» dedi. Amerikalı onun küçük adını kullanmasına itiraz edemedi.

Birdenbire vagon durdu ve içerisi aydınlandı. Morrison taşıttan inerken gözlerini kırpıştırdı. Bulundukları oda laboratuvar kadar büyük değildi. İçeride pek bir şey yoktu. Birçok kapı vardı, tavan da oldukça alçaktı.

Boranova onu bekliyordu. Amerikalı uzmanın merakını hoşnutsuzlukla karşıladığı belliydi. «Hazır mısın, Dr. Morrison?»

Nöro-fizik uzmanı, «Hayır. Dr. Boranova,» diye cevap verdi. «Nereye gittiğimi ve ne yaptığımı bilmediğim için hazır değilim. Ama yolu gösterirseniz, sizi izlerim.»

«Eh, bu da hazır olduğunu gösterir. Bu taraftan... Tanışman gereken biri daha var.»

Bir kapıdan daha küçük bir odaya girdiler. Burası iyi aydınlatılmıştı, duvarlarda kalın kablolar görülüyordu. Genç bir kadın başını kaldırdı ve önündeki teknik bir rapora benzeyen kâğıtları bir yana itti. Rengi uçuktu, savunmasız bir hali vardı ama güzeldi. Sarı saçları kısacık kesilmiş

olmasına karşın, kendinden dalgalı olduğu için göze hoş görünüyordu. Grotto'da çalışan herkes gibi o da o ince pamuklu üniformayı giymişti. Vücudunun ince ve biçimli olduğu belliydi. Ama Boranova kadar yuvarlak hatlı değildi. Dudağının solunda, hemen altında bir ben vardı. Elmacık kemikleri çıkık, ince parmaklı elleri zarifti. Yüzündeki ifadeden fazla gülmediği anlaşılıyordu.

Ama Morrison gülümsedi. Kaçırıldığından beri ilk kez bu istemeden karıştığı sıkıcı işin keyifli bir yanı olabileceğini düşünüyordu. «Günaydın. Sizinle tanışmak bir zevk.»

Genç kadın ona doğrudan cevap vermeyerek Boranova’ya döndü ve hafifçe boğuk bir sesle, «Amerikalı bu mu?» diye sordu.

Boranova, «Evet,» dedi. «Nöro-fizik profesörü Dr. Albert Jonas Morrison.»

Morrison kendini küçümsercesine, «Profesör yardımcısı,» diye düzeltti. «Asistan.»

Boranova bu sözlere aldırmadı. «Dr. Morrison, bu da Dr. Sophia Kalinin. Elektromanyetik uzmanımız.»

Amerikalı, «Uzman olacak yaşta değilmiş gibi gözüküyor,» diye iltifat etti.

Ama bu sözler genç kadını pek etkilemedi. «Belki olduğumdan daha küçük gözüküyorum. Otuz bir yaşındayım.»

Morrison utandı. Boranova hemen atıldı. «Haydi. Başlamaya hazırız. Lütfen devreleri kontrol et ve işlemi başlat. Ve çabuk ol.»

Kalinin telaşla dışarı çıktı.

Dezhnev gülerek genç kadının arkasından baktı. «Onun Amerikalılardan hoşlanmamasına sevindim. Böylece yüz milyon rakip adayı alandan silinmiş oluyor. Şimdi... eğer Ruslardan da hoşlanmıyorsa ve benim de onun gibi. Karelo-Fin olduğumu anlarsa...»

Boranova dayanamayarak güldü. «Karelo-Fin mi? Buna kim inanır, deli?»

«Uygun bir ruh halinde olduğu takdirde Sophia inanır.»

«İstediğin olamayacak bir ruh hali.» Kadın nöro-fizikçiye döndü. «Lütfen Sophia'nın davranışları yüzünden alınma, Dr. Morrison. Ülkemizdekilerin çoğu aşırı vatansever bir dönem geçirir ve Amerikalılardan nefret etmenin Soyyetler’e yakışacak bir şey olduğunu düşünürler. Aslında bu daha çok roldür. Bir ekip olarak çalışmaya başladığımız zaman Sophia’nın da aradaki engeli kaldıracağından eminim.»

«Çok iyi anlıyorum. Ülkemde de durum aynı. Hatta şu ara Sovyetler'den pek hoşlandığımı söyleyemem. Bunda da haklıyım sanırım. Ama...» Morrison gülümsedi. «Dr. Kalinin'e ayrıcalık tanıyabilirim.»

Boranova başını salladı. «Senin gibi bir Amerikalı ve Arkady gibi bir Rus... Erkeklere özgü düşünce tarzı var. Bu bütün sınırları da, kültür farklarını da siliyor.»

Bu sözler Morrison'u etkilemedi. «Ama Kalinin'le çalışacak değilim. Başkalarıyla da. Dr. Boranova size küçültme yöntemi olduğunu kabul etmediğimi tekrarlamaktan yoruldum. Size hiçbir bakımdan yardım edemeyeceğimi... etmeyeceğimi söylemekten de.»

Dezhnev bir kahkaha attı. «Biliyor musun, insanın neredeyse Albert'e inanacağı geliyor. Öyle ciddi konuşuyor ki.»

Boranova, «Bak, Dr. Morrison,» dedi. «Bu Katinka.» Bir kafese vurdu.

Morrison şaşırdı. O kafesi ilk kez farkediyordu. Dr. Kalinin'e dalmıştı. Şimdi bile hâlâ genç kadının dönmesini bekliyordu. Dikkatini tel kafese verdi. Katinka orta boy, beyaz bir tavşandı. Dalgın dalgın marul yiyordu. «Evet, onu görüyorum. Bir tavşan.»

«Ama sıradan bir tavşan değil, doktor. Katinka olağanüstü bir yaratık, eşsizdir. Katinka tarihi savaş ve felâketlerden çok daha fazla etkiledi. Solucanlar, pireler ve mikroskopla görülebilen asalakları saymazsak, Katınka'mn küçültülen ilk canlı olduğunu söyleyebiliriz. Hatta üç defa küçültüldü. Eğer bütçemiz uygun olsaydı on defa daha küçültülürdü. Katinka canlıların küçültülmesi alanındaki bilgimize müthiş katkıda bulundu. Gördüğün gibi bu deneyler onu kötü bir biçimde de etkilemedi.»

Morrison, «Hakaret etmek istemiyorum,» dedi. «Tavşanın üç defa küçültüldüğünü söylemeniz kesin bir kanıt sayılmaz. Dürüstlüğünüzden kuşkulandığımı söylemek istemem ama…»

□

Sophia Kalinin hızla içeri girerek Morrison'a, «Saatin var mı?» diye sordu. «Ya da madeni başka bir şey?»

«Üzerimde hiçbir şey yok, Dr. Kalinin. Şu arkamdaki kılıktan başka yani. Bunun tek cebi de boş. Koluma tıktıkları kimlik bileziğinin bile plastikten yapılmış olduğu anlaşılıyor.»

«Çok güçlü bir elektromanyetik alan oluşacak. Maden bunu engelleyebilir.»

Morrison, «Alanın fizyolojik etkileri oluyor mu?» dedi.

«Hayır. Daha doğrusu, henüz böyle bir şey farkedilmedi.»

Nöro-fizikçi Rusların küçültme mümkünmüş gibi davranmaktan artık vazgeçmelerini bekliyor, bu sahtekârlığı ne kadar sürdüreceklerini düşünüyordu. «Elektromanyetik alan doğum kusurlarına yol açmaz mı?» diye sordu. «Yani hamile kaldığınız takdirde, Dr. Kolinin?»

Genç kadın kızardı. «Bir bebeğim var. Ve son derece normal.»

«Hamileliğiniz sırasında alanla ilgili çalışmalar yaptınız mı?»

«Bir defa.»

Boranova homurdandı. «Engizisyon sona erdi mi, Dr. Morrison? Başlayabilir miyiz?»

«Hâlâ tavşanı küçülteceğinizi mi iddia ediyorsunuz?»

«Tabii.»

«Öyleyse başlayın. Dikkat kesildim.» Morrison alayla, ne kadar da aptalca davranıyorlar, diye düşündü. Tabii biraz sonra bir arıza olduğunu iddia edecekler. Ama ondan sonra ne yapacaklar? Ne oluyor?

Boranova, «Şimdi...» dedi. «Lütfen şu kafesi kaldırır mısın, Dr. Morrison?»

Nöro-fizikçi yerinden kımıldamadı. Üç Sovyet uzmanına kararsızlık ve kuşkuyla bakıyordu.

Dezhnev, «Haydi,» diye ısrar etti. «Bunun sana bir zararı olmayacak, Albert. Hatta ellerin bile kirlenmeyecek.»

Morrison kafesi iki yanından tutarak kaldırdı. On kilo kadar vardı. «Kafesi artık bırakabilir miyim?»

Boranova, «Tabii,» dedi.

Amerikalı kafesi dikkatle indirdi. Boranova başını salladı. Sophia Kalinin kontrol paneline doğru gitti. Omzunun üzerinden sanki kafesin yerini saptamaya çalışıyormuş gibi baktı. Bir kolu indirdi. İniltiye benzeyen bir ses duyuldu. Kafes ışıldayıp pırıldamaya başladı. Sanki onlarla arasına gözle görülmeyen bir şey girmişti. Işıltı kafesin altına yayıldı.

Boranova, «Kafes şimdi bir küçültme alanının içinde,» diye açıkladı. «Sadece alanda bulunan cisimler küçülecek.»

Morrison gözlerini kafese dikti. Biraz endişelenmişti. Kendi kendisine, zekice bir el çabukluğu mu yapacaklar, diye soruyordu. Küçültme işlemini seyrettiğime inanmamı mı sağlayacaklar? Sonra, «Bu küçültme alanı dediğiniz şeyi nasıl sağladınız?» dedi.

Boranova, «Bunu sana açıklamak niyetinde değiliz,» diye cevap verdi. «Gizli bilginin ne demek olduğunu herhalde biliyorsun. Haydi, Sophia.»

İniltiye benzeyen ses yükselerek tizleşti. Bu gürültü Morrison'un hiç hoşuna gitmedi. Ama diğerleri buna sakin sakin katlanıyorlardı. Onlara bakarken bir an gözlerini kafesten ayırmıştı. Tekrar o yana baktığı zaman ona kafes küçülmüş gibi geldi. Kaşlarını çatarak eğildi. Kafes biraz daha küçüldü. Morrison öfkeyle gözlerini kırpıştırdı.

Boranova hınzırca gülümsedi. «Kafes gerçekten küçülüyor, Dr, Morrison. Herhalde gözlerin bunu sana açıklıyor.»

İniltili ses devam etti. Kafesin küçülmesi de öyle. Kafes artık eskisinin ancak yarısı kadardı.

Nöro-fizikçi, «Gözün aldanması diye bir şey vardır,» dedi. Ama bu sözlerine kendisinin de inanmadığı belliydi.

Boranova, «Sophia,» diye seslendi. «İşlemi bir an için durdur.»

İniltili hafifleyerek kesildi. Küçültme alanının ışıltısı sönükleşti, sonra kayboldu. Kafes yine masada duruyordu ama eskisinden çok ufaktı. İçindeki tavşan da öyle. Hayvan daha küçük marul yapraklarını yiyordu şimdi.

Boranova, «Bunun gözünün sana oynadığı bir oyun olduğuna gerçekten inanıyor musun?» diye sordu.

Morrison sesini çıkarmadı.

Dezhnev, «Haydi, Albert,» dedi. «Duyularının sağladığı kanıtları kabul et. Bu deney yüzünden çok enerji harcadık. Bize yine de inanmazsan, zeki yöneticilerimiz paralarını ziyan ettiğimiz için öfkelenirler. Ne diyorsun?»

Amerikalı üzgün ve şaşkın bir tavırla başını salladı. «Ne diyeceğimi bilmiyorum.»

Boranova ona baktı. «Kafesi tekrar kaldırır mısın, Dr. Morrison?»

Nöro-fizikçi yine durakladı. Boranova, «Küçültme alanı kafesi radyoaktif hale getirmedi,» dedi. «Öyle bir şey yok. Senin küçültülmemiş elin kafesi etkilemeyecek. Kafesin küçültülmüş hali de seni. Anlıyor musun?» Elini kafesin üzerine koydu. «Gördün mü?»

Morrison ellerini kafesin iki yanına çekine çekine koydu. Kafesi kaldırırken hayretle bağırdı. Çünkü ancak bir kilo kadardı artık. Kafesi eski yerine bıraktı. Ama Sophia Kalinin yaklaşarak biraz yana itti.

Boranova, «Ne diyorsun, Dr. Morrison?» diye sordu.

«Bu kafes çok daha hafif. Kafesi ustalıkla değiştirdiniz mi yoksa?»

«Sen dikkatle bakarken mi? Dr. Morrison, lütfen!»

Amerikalı öksürdü ama ısrar etmedi. Bu iddiasına kendisi bile inanmamıştı.

Boranova ekledi. «Dr. Morrison, sadece kafesin boyu değil, kitlesi de küçüldü. Kafesle içindekileri oluşturan atomlar ve moleküller de öyle. Temelde Planck'ın değişmezi azaldı. Ama tavşan, yiyeceği ve kafesin içindeki her şey normal.»

«Şu anda küçültme alanı kayboldu. Neden kafes ve içindekiler eski boylarına gelmiyorlar?»

«Bunun iki nedeni var, Dr. Morrison. Bir kere, küçültülmüş durum sürdürülebilir. Küçültmeyi mümkün kılan büyük buluşlardan biri bu. İşlemi hangi noktada durdurursak durduralım, bu hali pek az bir enerjiyle devam ettirebiliyoruz. İkincisi, küçültme alanı tümüyle kaybolmadı. Sadece ufalarak içeri çekildi. Böylece normal moleküllerin kafesin içine girmeleri önleniyor. İçeridekilerin de dışarı çıkmaları. Böylece küçültülmemiş ellerle kafesin dışına dokunabiliyoruz. Ama işlem henüz sona ermedi, Dr. Morrison. Devam edelim mi?»

Morrison endişeliydi ve gözüyle gördüğü deneyi yadsıyacak durumda da değildi. Bir an, acaba bana ilaç mı verdiler, diye düşündü. Söyledikleri her şeye inanmamı sağlayan bir ilaç? Sonra kendini zorlayarak, «Bana çok şeyi açıklıyorsunuz,» dedi.

«Evet, öyle. Ama önemli şeyleri anlatmıyoruz. Bütün bunları Amerika'da anlattığında büyük bir olasılıkla sana inanmazlar. Açıklamaların küçültme tekniğinin temelini anlamalarını da sağlamaz.» Boranova elini kaldırdı. Kalinin tekrar bir kolu indirdi.

İnilti tekrar başladı ve kafes yine küçüldü. İşlem hızlanmış gibiydi. Boranova, Morrison'un kafasından geçenleri anlarmışçasına, «Kafes küçüldükçe atılacak kitle azalıyor,» diye açıkladı. «O zaman küçültme işlemi hızlanıyor.»

Amerikalı artık bir santim genişliğinde olan ve hâlâ küçülen kafese bakıyor ve şok geçiriyordu.

Boranova tekrar elini kaldırınca inilti durdu. «Kafes şimdi ancak birkaç yüz miligram ağırlığında, Dr. Morrison. Yani bizim boyumuzdaki insanlar için çok nazik bir şey. Dikkatli olun. Şunu bir deneyin.» Nöro-fizikçiye bir büyüteç uzattı.

Morrison hiçbir şey söylemeden büyüteci aldı ve minicik kafesin üzerine tuttu. Eğer kafesi daha önce normal halde görmemiş olsaydı, içindekinin tavşan olduğuna dünyada inanmazdı. Çünkü kafası böyle minicik bir tavşan olabileceğini kabul etmezdi. Ama hayvanın ufaldığını

görmüştü. Şimdi tavşana hem hayret, hem de ilgiyle bakıyordu. Sonra başını kaldırarak Borancva'ya, «Bu gerçekten oldu mu?» diye sordu.

«Hâlâ gözlerinin seni aldattığını mı düşünüyorsun? Ya da seni ipnotize ettiğimizi mi? Başka?»

«İlaçlar?»

«Dr. Morrison, ilaç kullanmış olsaydık bu, küçültme işleminden daha da önemli bir başarı sayılırdı. Duyularını etkileyen ve koskocaman bir odada her şeyin aynı kalmasına rağmen sadece bir cismi küçük görmemi sağlayacak bir ilaç. Haydi, doktor, gördüğün gerçek.»

Dezhnev bir kahkaha attı. Sonra da boğulurcasına sustu. «Fazla gülersem rüzgâr Katinka'nın uçmasına neden olur. Nataşa'yla Sophia o zaman bana saldırırlar. Tavşanın büyütülmesini istiyorsan biraz beklemelisin.»

Boranova, «Arkady haklı,» dedi. «Dr. Morrison, sen bilimsel bir deneye tanık oldun, sihirli bir şeye değil. Bu işi sihirle başarmış olsaydık, parmaklarımı şaklatırdım ve tavşan normal boyunu alırdı. Kafes de öyle. O zaman gözlerinin seni aldattığını anlardın. Ancak Plack'ın değişmezini azaltmak için çok enerji harcanıyor. Bu yüzden küçültme bu kadar masraflı bir teknik sayılıyor. Planck'ın değişmezini yeniden büyültmek için de aynı miktar enerji üretilmesi gerekiyor. Bu da bir hayli zaman alıyor. Küçültme işleminden daha uzun bir zaman.»

Morrison bir süre düşündü. «O halde sizin küçültme işlemi pek de pratik bir yöntem değil. En çok, kuantum kuramının genişletilmesine yarar belki. Ama o kadar.»

Boranova, «Aslında bu da yeter,» diye cevap verdi. Ama teknik konusunda ilk çalışmalara bakarak karar vermemelisin. Bu büyük enerji değişikliği sorununu çözümleyebileceğimizi umuyoruz. Daha etkili küçültme ve büyültme yöntemleri geliştirebileceğimizi de. Tabii daha ince, çok daha etkili bir teknik geliştirmemiz umudu var. İşte sen bize bu konuda yardım edeceksin.»

Amerikalının gözleri irileşti. «Ben mi? Ben bu konuda bir şey bilmiyorum ki. Neden kurtarıcınız olarak beni seçtiniz? Anaokulundan bir çocuk da benim kadar başarılı oiurdu.»

«Sandığın gibi değil. Biz ne yaptığımızı biliyoruz. Haydi gel, Dr. Morrison. Seninle büroma gidelim. Sophia'yla Arkady de Katinka'yı eski haline getirmek için o sıkıcı işleme başlasınlar. Sana büromda küçültme işlemini daha etkili ve tabii dolayısıyla ticari bakımdan pratik bir yöntem

haline getirmek için yeterince bilgimiz olduğunu kanıtlayacağım. Hatta o zaman bize sadece senin vardım edebileceğini anlayacaksın.»

BEŞİNCİ BÖLÜM

koma

Yaşam zevk vericidir. Ölümse huzur dolu.

Dert olan geçiştir.

-Dezhev Senior

Natalya Boranova, «İşte Grotto'dan payıma düşen yer burası,» diyerek eski ama rahat olduğu anlaşılan bir koltuğa yerleşti.

Morrison pek de rahat olmayan, saten kaplı bir koltuğa oturdu ve etrafına bakınırken derin bir özlem duydu. Burası bir bakıma ona kendi bürosunu anımsatıyordu.

Boranova, «Burada rahatça konuşabiliriz,» diye ekledi. «Kimse bizi duymaz, rahatsız da etmez. Daha sonra öğle yemeğimizi buraya getirtiriz.»

«Cok naziksiniz.» Morrison alaylı bir tavırla konuşmamaya çalışmıştı.

Boranova bu sözleri olduğu gibi kabul etti. «Rica ederim... Dr. Morrison, Arkady'nin seni küçük adınla çağırdığını farkettim. Tabii fazla kültürlü bir insan olmadığından küstahlık edebilir. Ama sana birbirimizle samimi olmamızı bir kez daha önerebilir miyim? Buraya gelmene neden olan olaylara rağmen?.»

Amerikalı bir an durakladı. «İstiyorsanız beni Albert diye çağırabilirsiniz. Ama buna sadece daha kolay olduğu için razı olacağım. Yoksa bir dostluk girişimi sanmayın. Kaçırıldığımı unutacak değilim.»

«Buraya kendi isteğinle gelmen için seni ikna etmeye çalıştım. Eğer zorunlu olmasaydı, bu kadar ileri gitmezdik.»

«Eğer yaptıklarınızdan utanıyorsanız beni Amerika'ya geri gönderin. Hemen böyle yaparsanız ben de bu olayı unuturum. Sizi hükümetime şikâyet etmem.»

Rus uzmanı başını ağır ağır salladı. «Bunun imkânsız olduğunu biliyorsun. Hâlâ sana ihtiyacımız var. Biraz sonra ne demek istediğimi anlayacaksın. Ama o arada seninle baş başa konuşmalıyız, Albert. Bilim ailesinin birer üyesi olarak, başka konulara sapmadan. Sanırım artık küçültme işleminin bir gerçek olduğunu kabul ettin.»

«Kabul etmek zorundayım.» Morrison'un sesi kederliydi.

«Ve sorunumuzu anladın?»

«Evet. Enerji bakımından çok masraflı oluyor.»

«Ancak şöyle düşün: Enerji masrafını azaltabileceğiz, Küçültmeyi duvardaki prize bir fişi sokarak başarabileceğiz. Ve bu iş için bir ekmek kızartma makinesini istiyormuşuz kadar enerji harcanacak.»

«Ama bunun imkânsız olduğu anlaşılıyor. Ya da hiç olmazsa sizin bunu yapmanız mümkün değil. O halde neden bu yöntemi gizli tutuyorsunuz? Niçin keşfinizi açıklamıyor ve bilim ailesinin diğer üyelerinden bu olaya katkıda bulunmalarını istemiyorsunuz? Bu gizlilik Sovyetler Birliği'nin küçültmeyi bir tür silah olarak kullanmayı planadığını göstermiyor mu? Böyle bir tek güçlü makine yapılması yeter. Ülkeniz barış ve işbirliğini sağlayan ve iki kuşaktan beri devam eden o karşılıklı anlayış havasını bozuverir.»

«Bu doğru değil. Sovyetler Birliği dünyaya egemen olmayı planlamıyor.»

«Öyle olduğunu umarım. Ama Sovyetler Birliği bu buluşu gizlediği için diğer ülkeler onun dünyayı ele geçirmek isteyip istemediğini düşünmeye başlarlar.»

«Birleşik Devletler'in de bazı sırları var. Öyle değil mi?»

«Bilmiyorum. Amerikan hükümetinin sırdaşı değilim. Eğer bazı sırları varsa bunu da hoş karşılamıyorum. Söyleyin bana, bu gizliliğe ne gerek var? Siz küçültme işlemini geliştirirseniz ne olur? Ya da bu işi birlikte yaparsak? Veya bunu Amerikalılar başarırlarsa? Uçak ve telefonu biz Amerikalılar icat ettik. Ama şimdi ikisi de sizde var. Aya ilk biz ayak bastık. Şimdi sizin de ayda yerleşim merkezleriniz var. Öte yandan atom kaynaşması sorununu siz çözdünüz. Uzayda ilk güneş enerjisi santralım siz kurdunuz. Ve biz bu iki çalışmaya da katıldık.»

Boranova, «Bu söylediklerinin hepsi de doğru,» dedi. «Ancak yüzyıldan daha uzun bir süreden beri bütün dünya Amerikan teknolojisinin Sovyetler’inkinden üstün olduğunu düşünüyor. Bu bizi her zaman sinirlendiren bir tutum. Sovyetler Birliği'nin küçültme işlemi gibi temel bir konuda öncülük ettiği iyice anlaşılırsa buna çok sevineceğiz.»

«Ya sözünü ettiğiniz dünya bilim ailesi? Siz bunun bir üyesi misiniz? Yoksa sadece bir Sovyet uzmanı mısınız?»

«Her ikisi de.» Boranova biraz öfkelenmişti. «Karar vermek bana düşseydi, belki ben buluşlarımızı bütün dünyaya açıklardım. Ama kararları ben vermiyorum. Hükümetim veriyor. Ve benim de ona sadakat borcum var.

Zaten siz Amerikalılar başka türlü davranmamızı kolaylaştırmıyorsunuz. Durmadan daha üstün olduğunuzu iddia etmeniz bizi kendimizi savunmaya zorluyor.»

«Ama benim gibi bir Amerikalıyı yardıma çağırmak Sovyetler'e özgü gururunuzu kırmayacak mı?»

«Evet, tabii bu pek hoşumuza gitmiyor. Ama hiç olmazsa Amerika da bu başarıyı bizimle paylaşacak. Ve biz bunu bütün dünyaya açıklayacağız, Albert. Bize yardım edersen gerçek bir Amerikan vatanseveri olduğunu kanıtlarsın ve ünlü olursun.»

Morrison acı acı güidü. «Bir rüşvet mi bu?»

Rus uzman omzunu silkti. «Böyle yorumluyorsan sana engel olamam. Ama seninle dostça konuşalım, bakalım nasıl bir sonuca varacağız.»

«Öyleyse işe bana biraz bilgi vererek başla. Sonunda küçültmenin mümkün olduğuna inanmak zorunda kaldım. Şimdi bana bununla ilgili temel fizik kuralları açıklar mısın?»

«Bunu istememelisin, Albert. Fazla şey öğrenmen senin için tehlikeli olur. O zaman ülkene dönmene nasıl izin veririz? Ayrıca küçültme yöntemini ben uyguluyorum ama henüz temel fizik kurallarını bilmiyorum. Bilseydim, hükümetim beni Amerika'ya gönderme tehlikesini göze almazdı.

«Yani biz de sizi mi kaçırırdık? Sizin beni kaçırdığınız gibi? Amerika'nın böyle işlere karıştığını mı sanıyorsunuz?»

«Çok gerektiği zaman karıştığından eminim.»

«Peki, küçültme yönteminin temel kurallarını kim biliyor?»

«Bunu da bilmemen senin için iyi olur. Ama bu konuda esrar perdesini biraz aralayabilirim. Pyotr Shapirov da bu gruptan biri.»

Morrison, «Deli Peter,» dedi gülümseyerek. «Nedense buna hiç şaşmadım.»

«Şaşmaman gerekir. 'Deli' sözcüğü de yine o şakalarından biri sanırım. Ama küçültme kuramının üzerinde ilk o çalıştı.» Boranova bir an durdu, sonra da düşünceli düşünceli ekledi. «Tabii bunu yapmak için biraz deli olma özelliği olması. Küçültmenin daha az enerjiyle sağlanmasını ilk öneren yine Shapirov oldu.»

«Nasıl? Bu anlatılabilir mi?»

«Sadece ana hatlarıyla. Shapirov, Planck'ın değişmeziyle ışık hızı arasında bir bağ olduğunu iddia ediyor. Planck'ın değişmezi azaldığı zaman, ışık hızının artacağını da. Shapirov’a göre küçültme sırasındaki o müthiş

enerji tüketimine bu ikisinin birbirine bağlanamaması neden oluyor. Yani Planck'ın değişmezinin azaltılmasına rağmen, ışık hızının arttırılmaması.»

Morrison, «Shapirov bu ikisini birbirine bağlayarak küçültme ve büyütme işlemlerinin nasıl yapılacağını biliyor mu?»

«Bildiğini söyledi.»

«Söyledi mi? Yani bu geçmişte mi kaldı? Shapirov fikrini mi değiştirdi?»

«Pek de değil.»

«O halde ne oldu?»

Boranova durakladı. Sonra da âdeta yalvarırcasına, «Albert,» dedi. «Fazla hızlı gidiyorsun, böyle yapma. Düşünmeni istiyorum. Küçültmenin mümkün olduğunu artık biliyorsun. Ama bunun pratik olmadığını anlıyorsun. Bu işlemin insanlık için çok yararlı olacağının farkındasın. Bu işlemin savaş ya da başka zararlı bir şey için kullanılmayacağına da seni temin ediyorum. Bu konuda öncülük ettiğimiz kabul edilir edilmez, küçültme işlemini bütün dünyayla paylaşacağımıza yürekten inanıyorum.»

«Sahi mi? Durum bunun tersi olsaydı, siz ve ülkeniz Amerika’ya inanır mıydınız?»

«İnanmak mı? Boranova derin derin içini çekti. «Bu kimsenin içinden gelmez. İnsanlığın zayıf yanı bu. Her zaman başkalarının kötü niyetli olduğunu düşünmek yani. Yine de bir yerde güven duyulmaya başlanması gerekiyor. Yoksa bu pek nazik işbirliği havası kaybolur ve o dehşet dolu yirminci yüzyıla döneriz. Amerika Birleşik Devletleri daha güçlü ve ileri olduğuna inanıyor, o zaman inanma riskini önce onun göze alması gerekmez mi?»

Morrison ellerini açtı. «Bu soruya ben karşılık veremem. Ben sıradan bir vatandaşım ve milletimin temsilcisi de değilim.»

«Sıradan bir vatandaş olarak bize yardım edebilirsin. Çünkü ülkene bir zarar vermeyeceğini biliyorsun.»

«Hayır, bilmiyorum. Sadece siz böyle söylüyorsunuz. Sizin de ülkenizin temsilcisi olduğunuzu sanmıyorum. Ama bütün bunlar konumuzun dışında. Küçültme işlemi konusunda hiçbir bilgim yok, size nasıl yardım edebilirim?»

«Sabırlı ol. Biraz sonra öğle yemeği yiyeceğiz. O zamana kadar Dezhnev’le Kalinin, Katinka'nın büyütülme işlemini tamamlamış olurlar. Yemekte bize katılacaklar. Bir de danışman gereken biri daha. Öğle yemeğinden sonra seni Shapirov’a götürürüz.»

«Öyle olacağını sanmıyorum... Bana biraz önce küçültme işlemini iyi anlayan biriyle konuşmamın benim için tehlikeli olacağını söyledin. Çok fazla şey öğrenebilirim. Bu da Amerika’ya dönmem konusunda bazı sorunlara neden olur. Öyleyse neden Shapirov’u görme tehlikesini göze alayım?»

Boranova üzüntülü bir ifadeyle, «Shapirov bu kuralın dışında,» diye cevap verdi, «Ne demek istediğimi onu gördüğün zaman anlayacaksın. Neden senden yardım istediğimizi de.»

Amerikalı kesin bir tavırla, «Bunu hiçbir zaman anlayamayacağım,» dedi.

□

Öğle yemeği için iyi aydınlatılmış bir odaya geçtiler. Boranova'nın söylediği gibi beşinci biri daha onlara katıldı. Adı Yuri Konev'di.

Boranova, «O da senin gibi nöro-fizikçi, Albert,» diye açıkladı.

Konev otuz beş yaşlarında, esmer ve yakışıklı bir adamdı. Yeniyetme, beceriksizce bir delikanlı hali vardı. Morrison’un elini ihtiyatla karışık bir merakla sıktı. «Tanıştığımıza sevindim.» İngilizceyi Amerikan aksanryla konuşuyordu.

Morrison da yine İngilizce, «Amerika’da bulunduğunuz anlaşılıyor,» dedi.

«Harvard Üniversitesinde iki yıl okudum. Mastır yaptım yani. Böylece İngilizcemi ilerletmek için elime eşsiz bir fırsat da geçmiş oldu.»

Boranova söze karıştı. «Ama Dr. Aibert Morrison dilimizi iyi biliyor.» Rusça konuşuyordu. «Onun üikemizdeyken pratik yapmasına izin vermeliyiz, Yuri.»

Konev de Rusça, «Tabii,» dedi.

Yemek hiç de neşeli geçmedi. Arkady Dezhnev bütün dikkatini yemeğe vermişti. Sophia Kalinin dalgın dalgın oturuyordu. Arada bir Morrison’a bir göz atıyor ama Konev’i görmezlikten geliyordu. Boranova herkesi inceliyor, fazla konuşmuyordu. Sohbeti Konev’e bırakmış gibiydi.

Konev, «Çalışmalarını yakından izlediğimi söylemeliyim, Dr. Morrison,» dedi.

Koyu lahana çorbasını içmekte olan nöro-fizikçi başını kaldırarak bir an gülümsedi. Oraya geldiğinden beri Ruslar ilk kez kendi çalışmalarından değil, onunkinden söz ediyorlardı. «İlgin için teşekkür ederim.» O da senlibenli konuşmaya başlamıştı. «Natalya’yla Arkady bana Albert diyorlar. Sen de öyle yapabilirsin. Değişik adlarla çağrılırsam aklım karışabilir. Kısa

bir süre sonra vatanıma döneceğim. O zamana kadar senlibenli olmamızda bir sakınca yok.»

Boranova alçak sesle, «Bize yardım et,» dedi. «O zaman gerçekten kısa bir süre sonra vatanına dönersin.»

Morrison da yine alçak, sesle karşılık verdi. «Hiçbir şartı kabul etmem. Buradan ayrılmak istiyorum.»

Konev seçtiği konuya dönülmesini istiyormuş gibi sesini yükseltti. «Ancak gözlemlerini tekrarlamam mümkün olmadı.»

Morrison’un dudakları gerildi. «Amerika'daki nöro-fizikçiler de aynı şeyden şikâyet ettiler.»

«Ama neden? Akademisyen Shapirov varsayımlarınla çok ilgileniyor. Ve haklı olduğunu savunuyor. Hiç olmazsa kısmen.»

«Ah, ama Shapirov bir ncrofizikçi değil.»

«Orası öyle ama doğruyu sezme konusunda olağanüstü bir yeteneği var. 'Bu doğru,' dediği şeylerin sonunda gerçekten öyle olduğu anlaşılır. Shapirov, 'Morrison gaiiba ilginç bir nakil istasyonu kurma yolunda,’ diyor.»

«Nakil istasyonu mu? Bu sözlerle ne demek istediğini anlayamadım.»

«Bunu bir keresinde benim yanımda söyledi. Herhalde kendince bir şey düşünüyordu.» Yuri Konev bu sözün açıklanmasını bekliyormuş gibi Motrison’a baktı.

Amerikalı omzunu silkti. «Ben sadece beyinden yayılan dalgaların analizi için yeni bir yöntem uyguladım. Beyindeki belirli bir yaratıcı düşünce ağının aranabileceği alanı daralttım.»

«Bu bakımdan fazla iyimser olabilirsin, Albert. Açıkçası ben bu ağın varlığından emn değilim.»

«Elde ettiğim sonuçlar bunu açıkça gösteriyordu.»

«Köpeklerde ve maymunlar da. Bu tür bilgiyi daha karmaşık bir yapısı olan insan beynine ne dereceye kadar uygulayabiliriz, bunu bilmiyorum.»

«İnsan beyni üzerinde anatomik olarak çalışmadığımı itiraf ediyorum. Ancak beyin dalgalarını çok dikkatle analiz ettim ve sonuçlar yaratıcı yapı varsayımımı destekliyordu.»

«İşte ben bunu başaramadım. Belki Amerikalı araştırmacılarda aynı konuda başarısızlığa uğradılar.»

Morrison yine omzunu silkti. «Yeterli beyin dalgaları analizi zaten zordur. Ve hiç kimse bu soruna benim gibi yıllarını vermiş değil.»

«Ya da onlarda özel bilgisayarlı araçlar yok. Beyin analizi için kendi programını oluşturdun değil mi?»

«Evet, öyle.»

«Ve bunu yazılarında da açıkladın...»

Açıklanmayan bir programla belirli sonuçlar bunların hiçbir değeri olmazdı. Aynı bilgisayar programı olmayan tir kimse vardığım sonuçları nasıl doğrulayabilir?»

«Ama geçen yıl Brüksel'deki Nöro-fizik Konferansında bana programını sürekli olarak değiştirdiğini söylediler. Fcurier analizini uygm hassaslıkta başaramayacak kadar yetersiz programlama yüzünden tezinin dcğruianamadığından yakındığını anlattılar.»

«Hayır, Yuri, bu doğru değil. Programımı zaman zaman biraz değiştirdim. Ama yaptığım her değişikliği Bilgisayar Teknolojisi dergisinde açıkladım. Elde ettiğim bilgiyi Amerikan Nöro-Fizik dergisinde de yayınlamak istedim. Ama dergi birkaç yıldır yazılanım kabul etmiyor. Diğer uzmanlar sadece bu dergiyi okuyor ve literatürü yeterince izlemiyorlarsa, suç bende değil.»

«Ama...» Konev duraklayarak kaşlarını çattı. «Bilmiyorum bunu söylemem doğru olur mu? Belki de kızarsın...»

«Söyle gitsin. Şu son birkaç yıl boyunca türlü söz dinledim. Düşmanca, alaylı ve en kötüsü acıma dolu sözleri. Alıştım artık... şu Kiev usulü tavuğu beğendim.»

Kalinin, «Bu konuk yemeği,» diye mırıldandı. «Fazla yağlı. Vücut biçimi bakımından hiç de iyi değil.»

Dezhnev yüksek sesle, «Hah,» dedi. «Vücut biçimi için iyi değilmiş! Amerikalılara yakışacak bir söz bu. Ve Rusçasından da bir anlam çıkmıyor. Babam her zaman, 'Vücut neye ihtiyacı olduğunu bilir,' derdi. 'Onun için bazı yemekler insana lezzetli gelir.'»

Kalinin tiksintiyle gözlerini yumdu. «İşte bir intihar reçetesi.»

Morrison, Konev'in bu konuşma sırasında genç kadına hiç bakmadığını farketti. «Evet, ne diyordun, Yuri? Beni Jazdırabilecek bir şeyden söz ediyordun sanırım.»

Konev, «Albert,» dedi. «Bir mesiekdaşına programını verdiğini ama onun yine de aynı sonuca varamadığını söylüyorlar. Bu doğru mu, değil mi?»

Amerikalı, «Doğru,» diye açıkladı. «Daha doğrusu yetenekli bir uzman olan meslekdaşım bana bunu başaramadığını söyledi.»

«Onun yalan söylediğini mi düşündün?»

«Hayır. Ne münasebet. Ama bu gözlemler öyle nazik .şeyler ki... Bu çalışma sırasında başarılı olamayacağını düşünürsen istediğin sonucu elde edemiyorsun.»

«Bunun tersi de söylenemez mi, Albert? Yani başarıya ulaşacağından emindin. Sonunda da başarılı olduğunu sandın.»

Morrison, «Belki,» dedi. «Bana bunu da birkaç kez söylediler. Ama sanmıyorum.»

Konev ekledi. «Bir dedikodu daha... Bunu tekrarlamak gerçekten hiç hoşuma gitmeyecek. Ama konu çok önemli. Beyin dalgalarını analiz ederken zaman zaman düşünceleri sezdiğini iddia ettiğini söylüyorlar. Doğru mu?»

Amerikalı uzman hızla başını salladı. «Ben hiçbir zaman yazılarımda böyle bir iddiada bulunmadım! Sadece bir meslekdaşıma bir iki kez, 'Bazen kafamın içine bazı düşünceler sızıyor sanki', dedim. Ama bunlar benim düşüncelerim miydi, yoksa kendi beyin dalgalarım karşımdaki insantnkileri mi yansıtıyordu, bunu bilmiyorum.»

«Böyle bir yansıma mümkün mü?»

«Sanırım. Beyin dalgaları hafif elektromanyetik alanlar oluşturur.»

«Ah! Shapirov'un 'nakil istasyonu'ndan söz etmesine neden bu olabilir. Beyin dalgaları her zaman hafif elektromanyetik alanlar oluşturur. Analiz yaparken de, yapmazken de. Durup dururken yanınızdaki birinin düşüncelerini yansıtmazsınız. O ne kadar derin düşünürse düşünsün. Yansıma, programlanmış bilgisayarınızla beyin dalgalarını incelerken olur. Herhalde bu bir nakil istasyonu görevi yapar ve deney konusu olan kimsenin beyin dalgalarını büyütür ya da yoğunlaştırır. Ve bunları kafanıza doğru yollar.»

«Elimde bunu destekleyecek hiçbir kanıt yok. Sadece bir iki kez böyle bir izlenim edindim. Ama bu yeterli değil.»

«Yeterli olabilir. İnsan beyni diğer yaratıklarınkinden çok daha karmaşıktır.»

Dezhnev ağzında yemekle, «Ya yunusların beyinleri?» diye sordu.

Konev hemen, «O iddia çürütüldü,» dedi. «Evet, yunuslar gerçekten zeki. Ama kafalarını sadece yüzmekle ilgili ayrıntılara veriyorlar. Onun için insanlar gibi soyut düşüncelere yer kalmıyor.»

Morrison ilgisiz bir tavırla mırıldandı. «Ben yunusları hiç incelemedim.»

Konev sabırsızca, «Yunusları bırakalım şimdi,» dedi. «Şu nokta üzerinde duralım: Uygun biçimde programlanan bilgisayarın bir nakil istasyonu görevi yapabilir. İncelediğin kişinin kafasındaki düşünceleri senin beynine aktarabilir. Eğer bu doğruysa, Albert, sana ihtiyacımız var. Bu dünyada senden başka hiç kimse bize yardım edemez.»

Amerikalı kaşlarını çatarak iskemlesini masadan uzaklaştırdı. «Bilgisayarımla düşünceleri sezdiğimi düşünelim. Tabii ben hiçbir zaman böyle bir iddiada bulunmadım. Hatta bunu reddediyorum. Ama doğru olsaydı küçültme işlemini nasıl etkilerdi?»

Boranova ayağa kalkarak saatine baktı. «Vakit geldi. Haydi gidip Shapirov'u görelim.»

Morrison, «Onun söyleyecekleri bana fikrimi değiştirtemez,» diye homurdandı.

□

«O sana hiçbir şey söylemeyecek.» Boranova’nın sesi sertleşmişti. «Ama sen yine de ikna olacaksın.»

Morrison o ana kadar öfkesine hakim olmayı başarmıştı. Ne de olsa Sovyetler ona konuk gibi davranıyorlardı. Kaçırılması dışında, şikâyet edebileceği bir şey yoktu pek. Ancak bu insanların amacını anlayamıyordu. Boranova onu sırayla bazı uzmanlarla tanıştırmıştı. Şimdi de Shapirov'u göreceklerdi. En önemlisinin de bu karşılaşma olduğu anlaşılıyordu. Şimdi Morrison’un, Shapirov'un tekliflerine ve tartışmalarına karşı koyması gerekmekteydi.

Arka arkaya birçok uzun koridordan geçtiler. Morrison sıkıntılı düşüncelerine dalmış olduğu için gruptakilerin sayısının azalmış olduğunu farketmedi.

Sonra birdenbire Boranova'ya, «Diğerleri nerede?» diye sordu.

«Yapmaları gereken işleri var. Gerekeni yapmak için sonsuza dek zamanımız yok.»

Bir asansöre bindiler. Morrison indikleri katta etrafına bakındı. Ve ülkeler arasındaki farkları hiçe sayan o özellikleri farketti.

«Burası revir mi?» dedi.

Boranova, «Hastane,» diye açıkladı. «Grotto, içinde gerekli her şeyin bulunduğu bir bilim sitesidir.»

«Neden buraya geldik? Yoksa bana...» Morrison ani bir dehşetle durakladı. Bana ilaç mı verecekler, diye düşündü. Yoksa başka bir yöntemle uysallaşmamı mı sağlayacaklar?

Boranova yürümesini sürdürmüştü. Sonra durup geriye baktı ve Morrison'a doğru geldi. «Bu sefer neden korktun?» diye sordu.

Amerikalı uzman utandı. Bütün düşünceleri yüzündeki ifadeden böyle kolaylıkla okunabiliyor muydu? «Hiçbir şeyden korktuğum yok. Sadece böyle dolaşmaktan bıktım.»

«Dolaştığımızı da nereden çıkardın? Sana Pyotor Shapirov'u görmeye gittiğimizi söyledim ya... Şimdi de ona doğru gidiyoruz. Haydi, birkaç adım kaldı.»

Bir köşeyi döndüler ve Boranova nöro-fizikçiye bir pencereye yaklaşmasını işaret etti. Morrison kadına yaklaşarak içeri baktı. Odada dört yatak vardı. Ama bunlardan sadece birinde bir hasta yatıyordu. Etrafını, Morrison'un tanıyamadığı birtakım aygıtlar sarmıştı. Ayrıca on iki kişi vardı çevresinde. Doktor, hemşire ve tıp teknisyenleri olmalıydılar.

Boranova, «İşte Akademisyen Shapirov,» dedi.

«Hangisi?» Morrison karyolanın etrafındakileri bakışlarıyla taradı ve bir kez karşılaştığı bilim adamına benzer birini göremediler.

«Yatakta yatan.»

«Yatakta yatan mı? Yani hasta mı?»

«Hastadan da kötü. Komada. Bir aydan daha uzun bir süreden beri hem de. İyileşeceğini pek sanmıyoruz.»

«Buna çok üzüldüm. Yemekten önce ondan söz ederken her şey geçmişte kalmış gibi konuşmanızın nedeni buydu sanırım.»

«Evet. Tanıdığımız Shapirov artık geçmişte kaldı. Ama belki...»

«Belki iyileşir mi, diyecektin? Ama demin pek umut olmadığını söyledin.»

«Orası öyle. Ama henüz beyni ölmüş değil. Yoksa komada olmaz, ölürdü. Ve çalışmalarını yakından izlemiş olan Konev, Shapirov'un düşünme ağının bir bölümünün hâlâ canlı olduğuna inanıyor.»

Morrison durumu kavradığını düşünerek, «Ah,» diye bağırdı. «Anlamaya başlıyorum. Bana bunu neden başında açıklamadın? Durumu anlatsaydın ve fikrimi almak istediğini söyleseydin, belki de buraya kendi isteğimle gelirdim. Ama Shapirov'un beyin işlevlerini inceler, sonra da, 'Evet, Yuri Konev haklı,' dersem, bunun size ne yararı olur?»

«Hiçbir yararı olmaz. Durumu hâlâ kavrayamadığın anlaşılıyor. Shapirov'un beyninin hâlâ yaşayan bölümünde nelerin gömülü olduğunu biliyor musun?»

«Düşünceleri herhalde.»

«Özellikle Planck’ın değişmeziyle ışık hızı arasındaki bağıntıyla ilgili düşünceleri. Küçültme ve normalleştirme işlemlerini hızlı, fazla enerji tüketmeyen ve pratik bir yöntem haline sokmayla ilgili fikirleri. Biz o düşünceler sayesinde insanlığa bilim ve teknolojide devrim yaratacak bir tekniği sağlayabiliriz. Ateşten sonra gerçekleştirilen en önemli keşif yani...»

«Fazla abartmıyor musun?»

«Hayır, Albert. Küçültme müthiş bir ışık hızına bağlanabilirse, iyice ufaltılmış bir uzay gemisi evrende herhangi bir yere gönderilebilir.»

«Buna inanamam.»

«Cisimlerin küçültülebileceğine de inanmıyordun.»

«Ben bunu kastetmedim. Küçültmenin sonuçlarına inanabilirim. Ama sorunun çözümünün bir tek insanın beyninde gömülü olduğunu kabul edemem. Eninde sonunda başkaları da aynı şeyi düşüneceklerdir. Şimdi olmasa bile gelecek yıl. Ya da önümüzdeki on yıl içinde.»

«Seni ilgilendirmeyen konularda beklemeyi önermek çok kolay, Albert. Ama korkarım bizim on yılımız yok. Bir yılımız bile. Gördüğün bu Grotto, Sovyetler Birliği’ne çok pahalıya maloldu. Küçük bir savaşa yetecek kadar para harcandı buraya. Siyasi liderlerimiz buraya yan yan bakmaya başladılar bile. Küçültme işleminin önemini anlamayan ya da sadece bencil olan pek çok uzman da Sovyet biliminin Grotto yüzünden her şeyden yoksun kaldığını iddia ediyor. Enerji tüketimini azaltacak... İyice azaltacak bir yol bulamazsak burayı kapatacaklar.»

«Küçültme işlemiyle ilgili gerçeği yayınlar ve bunu Dünya Bilimi Geliştirme Kurumuna yollarsanız, bu sorun çözümlenir, Natalya. Sayısız bilim adamı bu sorunu düşünür ve çok geçmeden biri Planck’ın değişmeziyle ışık hızını birbirine bağlamanın yolunu bulur.»

Boranova, «Evet,» dedi. «Az enerjiyle küçültme yapılmasının anahtarını belki de bir Amerikalı, Fransız, NijeryalI ya da UruguaylI bulur. Şu anda bu yöntemi sadece bir Sovyet bilim adamı biliyor. Başarımızın elimizden alınmasını istemiyoruz.»

Morrison, «Dünya çapındaki bilim ailesini unutma,» diye alay etti. «Onu parçalara ayırma.»

«Bunun tersi olsaydı herhalde başka türlü konuşurdun. Ben senden sadece bu olayın bizim için ne kadar önemli olduğunu anlamanı istiyorum. Bir an kendini bizim yerimize koymaya çalış. Çok çaresiz durumdayız ve Shapirov'un bildiklerini öğrenmemiz gerekiyor.»

Morrison, «Pekâlâ, Natalya,» dedi. «Anlıyorum. Hoş karşılamıyorum ama anlıyorum. Şimdi... benden ne istiyorsun?»

Boranova müthiş bir heyecanla cevap verdi. «Shapirov'un düşüncelerini anlamamıza yardım etmeni istiyorum. Hâlâ yaşayan ve varolan düşüncelerini...»

«Nasıl? Benim varsayımımda bunu mümkün kılacak hiçbir ayrıntı yok. Bir insanın beyin dalgalarını inceleyerek onun düşüncelerini anlamak mümkün değil ki.»

«Düşünce ağının bir parçası olan bir tek sinir hücresinin yaydığı dalgaları en ince ayrıntısına kadar inceleyerek bunu başaramaz mısın?»

«Hiçbir sinir hücresini yeterince inceleyemem.»

«Bir şeyi unutuyorsun. Seni küçültür ve bir sinir hücresinin içine sokarız.»

Morrison dehşetle kadına bakakaldı. Boranova ilk karşılaştıkları zaman bundan söz etmişti. Ama bu sözleri pek saçma bularak üzerinde durmamıştı. Dehşet verici ve de saçmasapan iddialardı bunlar. O sırada küçültmenin imkânsız olduğuna inanıyordu. Ama küçültme imkânsız değildi ve duyduğu o müthiş korku onu felce uğrattı.

□

Morrison kendini küçük bir büroda bir kanepede yatar buldu. Boranova üzerine eğilmişti. Dezhnev, Kalinin ve Konev kadının arkasında duruyorlardı. Doğrulup oturmak için çabaladı. Ama Konev uzanarak elini onun omzuna koydu.

«Albert, lütfen biraz dinlen. Gücünü topla.»

Morrison onlara şaşkın şaşkın baktı. Çok sarsılmıştı ama bunun nedenini anımsamıyordu. «Ne oldu? Buraya... buraya nasıl geldim? Yoksa bayıldım mı?»

Boranova, «Pek de öyle sayılmaz,» diye cevap verdi «Ama kendinde değildin. Şok geçiriyordun.»

Morrison birdenbire her şeyi anımsadı. Dana büyük bir çaba harcayarak doğrulup oturdu ve Konev'in elini de hızla itti. «Şimdi hatırladım. Beni küçültmek istiyordun. Sonra ne oldu?»

«Sendeledin ve yere yığıldın. Seni bir sedyeye yatırıp buraya getirdim. İlaca gerek olmadığı anlaşılıyordu. Sadece dinlenmen ve kendini toplaman yeterliydi.

«İlaç verilmedi mi?» Morrison şaşkın şaşkın kollarına baktı. Sanki pamuklu gömleğinin kollarında iğne delikleri arıyordu.

«Verilmedi. Bundan emin olabilirsin.»

«Kendimden geçmeden önce bir şey söyledim mi?»

«Bir tek kelime bile söylemedin.»

«O halde cevabımı sana şimdi vereyim. Küçültülmeyeceğim. Anlaşıldı mı?»

«Cevabın anlaşılır gibi.»

Dezhnev kanepeye, Amerikalı uzmanın yanına oturdu. Bir elinde dolu bir şişe, diğerinde de boş bir bardak vardı. «Buna ihtiyacın var.» Bardağı yarısına kadar doldurdu.

Morrison bardağı itmek için elini kaldırdı. «Nedir o?»

Dezhnev, «Votka,» dedi. «İlaç değil, besin.»

«Ben içki içmem.»

«Her şeyin zamanı gelir, sevgili Albert. Şimdi de içini ısıtacak kadar votka içmenin zamanı. İçmeyenler için bile bu böyle.»

«Ben içki içmeyi ayıplamıyorum. Sadece içemiyorum. Alkole dayanamıyorum, hepsi bu. O votkadan iki yudum alırsam beş dakika sonra iyice sarhoş olurum. Körkütük sarhoş.»

Dezhnev kaşlarını kaldırdı. «Öyle mi? insan başka ne için içer? Haydi, amacına bir iki yudumla ulaşabiliyorsan, buna şükret. Azıcık votka içini ısıtır. Kan dolaşımını canlandırır. Kafanı berraklaştırır. Düşüncelerini yoğunlaştırır. Hatta sana cesaret bile verir.»

Kalinin fısıldar gibi, «Az miktar alkolden mucizeler bekleme, Arkady,» dedi.

Morrison başını hızla çevirerek genç kadına baktı. Kalinin artık ona pek de güzel gözükmüyordu. Genç kadının sert ve acımasız bir hali vardı. Amerikalı, «Ben hiçbir zaman cesur bir insan olduğumu iddia etmedim,» dedi. «Size yardım edecek durumda olduğumu da söylemedim. Başından beri size yardım edemeyeceğimi anlatmaya çalıştım. Hepinizin de bildiği gibi buraya kendi isteğimle gelmedim. Size ne borcum var? Ne borcum?»

Boranova eğildi. «Albert, titriyorsun. Bir yudum votka iç. Bir yudum seni sarhoş etmez. Sana zorla daha fazla votka da içirmeyiz.»

Morrison, hiç olmazsa bu konuda cesur olduğunu kanıtlamak istiyormuş gibi Dezhnev'in elinden bardağı alıp bir yudum votka içti. Boğazı yandı. Bir yudum daha içip bardağı geri verdi. Konuşmaya çalışırken öksürmeye başladı. Sonra soluk soluğa, «Pek de fena değilmiş,» diye mırıldandı. «Arkady, izninle...»

Dezhnev bardağı uzatacaktı ama Boranova atıldı. «Hayır. Bu kadarı yeter, Albert. Sarhoş olmanı istemiyoruz. Bizi dinleyecek kadar ısınman yeter.»

Morrison ısınmaya başlamıştı. Artık Boranova'nın her iddiasını çürütebileceğine inanıyordu. «Pekâlâ, söyle bakalım.»

«Albert, ben bize bir borcun olduğunu iddia etmiyorum. Açıklamamın sende bir şok etkisi yapmasına üzüldüm. Senin macera düşkünü, pervasız bir insan olmadığını biliyoruz. Sana durumu elimizden geldiğince dikkatle açmaya çalıştık. Aslında senin gereken şeyleri, benim açıklamama fırsat kclmadan, kavrayacağını umuyordum.»

«Ama yanıldın. Böyle bir çılgınlık aklıma hiç gelmedi.»

«Neye ihtiyacımız olduğunu anlıyorsun değil mi?»

«Bu sizin ihtiyacınız, benim değil.»

«Dünya biliminin ilerlemesi için bunu yapmak zorunda olduğunu düşünebilirsin.»

«Dünya bilimi hayranlık duyduğum soyut bir düşünce. Ama açıkçası son derecede somut vücudumu varolmadığı anlaşılan soyut bir fikir için feda edecek değilim. Aslında sorun şu: Sovyet bilimi tehlikede. Dünya bilimi değil.»

Boranova, «O zaman Amerikan bilimini düşün,» dedi. «Bize yardım edersen, zaferin bir parçası olursun. Bu bir Sovyet-Amerikan ortak başarısı sayılır.»

Morrison, «Yani bu olayda oynadığım rolü açıklayacak mısınız?» diye sordu. «Yoksa sadece Sovyet başarısından mı söz edeceksiniz?»

Boranova başını salladı. «Sana söz veriyorum.»

«Sovyet hükümeti adına söz veremezsin.»

Kalinin, «Korkunç,» diye bağırdı. «Bizim hükümetimizi kendisininki gibi sanıyor.»

Konev, «Natalya, bir dakika,» dedi. «Bırak da Amerikalı dostumuzla erkek erkeğe konuşayım.» Morrison'un yanına oturdu. «Albert, işine duyduğun ilgiyi düşün. Şimdiye dek fazla bir sonuç alamadın. Ülkende hiç kimseyi ikna edemedin. Elindeki araç gereçlerle bunu başarman da imkânsız. Sana daha üstün bir araç teklif ediyoruz. Üç gün önce böyle bir araç aklından bile geçmiyordu. Bizi geri çevirirsen bir daha eline böyle bir fırsat geçmeyecek. Albert, romantik tahminlerin yerine ikna edici kanıtlar bulacaksın. Bunu bizim için yap. O zaman bir anda dünyanın en ünlü nöro-fizikçisi olursun.»

Morrison, «Hayatımı tehlikeye atmamı istiyorsunuz,» diye anımsattı. «Sizinki denenmemiş bir teknik.»

«Böylesi şimdiye dek görülmemiş bir şey değil ki. Tarih boyunca bilim adamları araştırmalarını sürdürebilmek için kendilerini her zaman tehlikeye attılar. Ölçüler almak ve gözlem yapmak için zırhlı ilkel küreklerle denizlerin diplerine indiler, balonlarla uçtular.»

Morrison, «Deminden beri bana masal anlatıp duruyorsunuz,» diye homurdandı. «Bir Amerikalının bu clayda rol oynadığını hiçbir zaman açıklamayacaksınız.»

Konev, «Birbirimize karşı dürüst olalım, Albert,» dedi.

«Biz istesek bile senin oynadığın rolü gizleyemeyiz. Amerikan hükümeti seni buraya getirdiğimizi biliyor. Bunun biz de farkındayız, sende. Bizi engellemeye kalkışmadılar. Çünkü buraya gelmeni istiyorlardı. Herhalde seni neden kaçırdığımızı da anlamışlardır. Ya da tahmin ediyorlardı. Biz başarıya ulaştığımızı ilan ettiğimiz an senin oynadığın rolü hemen anlayacaklar. Ve senin temsilcisi olduğun Amerikan biliminin başarılı olduğunun öğrenilmesi için ellerinden geleni yapacaklar.»

Morrison bir süre sessizce oturdu. Başını önüne eğmişti. Az sonra kaldırdı. «Size bir soru soracağım. Shapirov neden komaya girdi?»

Uzun bir sessizlik oldu. Üç çift göz Amerikalıdan Boranova'ya kaydı. O zaman Morrison da dönüp kadına baktı. «Evet?»

Boranova, «Albert,» dedi. «Sana doğruyu söyleyeceğim. Hatta bizim aleyhimize olsa bile. Sana yalan söylersek haklı olarak bir daha bize inanmazsın. Ama dürüst davrandığımızı anlarsan bundan sonra bize inanırsın. Albert, Akademisyen Shapirov küçültüldüğü için komada. Seni de küçülteceğimizi umuyoruz. Shapirov'u normal boyuna getirme işlemine başladığımız sırada basit bir kaza oldu. Bu yüzden beyninin bir bölümü zarar gördü. Artık düzelmesinin imkânsız olduğu anlaşılıyor. Böyle bir kaza olabilir ve gördüğün gibi biz bunu senden saklamıyoruz. Şimdi bu dürüstlüğümüzü takdirle karşıladığını ve bize yardım edeceğini söyle »

ALTINCI BÖLÜM

karar

hemen o anda vermiş olduğumuz kararların doğru olmadığından eminizdir hep.

— Dezhnev Senior

Morrison ayağa kalktı. Hafifçe sendeliyordu. Nedeni votka mıydı? Yoksa o günkü sinir gerginliği mi? Ya da bu son açıklama mı? Bunu bilmiyordu, aldırdığı da yoktu. Ayaklarını vurarak küçük odada ilerledi. Sonra döndü. Boranova'nın karşısında durup sert bir sesle, «Bir tavşanı küçültebiliyorsunuz,» dedi. «Görünüşte hayvana bir şey olmuyor. İnsan beyninin bildiğimiz en karmaşık madde olduğunu hiç düşündünüz mü? Başka şeyler canlı kalsalar bile insan beyninin böyle bir işleme dayanamayacağını?»

Boranova duygusuzca, «Düşündük,» diye cevap verdi. «Ama bütün araştırmalarımız bize işlemin küçültülen maddenin iç ilişkilerini hiç etkilemediğini göstermişti. Kuramsal olarak insan beyninin bile bu işlemden etkilenmemesi gerekirdi.»

Morrison aşağılarcasına, «Kuramsal olarak,» diye tekrarladı. «Nasıl oluyor da eadece kuramlara dayanarak beynine pek değer verdiğiniz Shapirov'un üzerinde deneyler yapabiliyorsunuz? Bu alanda başarısızlığa ve pek büyük bir kayba uğramanıza rağmen benim üzerimde deney yapmaya kalkıyorsunuz? Siz çıldırdınız mı? Benim üzerimde de başarılı olamayacaksınız. Bunu kabul edemem.»

Dezhnev, «Saçmalama,» dedi. «Biz çıldırmış değiliz. Yaptığımız hiçbir işi hafife almıyoruz. Suç Shapirov'daydı.»

Boranova, «Bir bakıma gerçekten öyleydi,» diye doğruladı. «Shapirov'un kimselere benzemeyen bir yanı vardı. Sen ona İngilizce 'Deli Peter' diyordun sanırım. Belki de bu bakımdan biraz haklıydın, Shapirov, küçültme işleminin kendisine uygulanması konusunda kararlıydı. 'Artık yaşlanıyorum,' diyordu. 'Vaat Edilen Ülkeye ulaşıp kapıda kalakalmayı istemem. Musa gibi yani.'»

«Onun bu deneye katılmasını yasaklayabilirdiniz.»

«Bunu ben mi yapacaktım? Shapirov'u ben mi engelleyecektim. Ciddi olamazsın!»

«Sen değil. Hükümetiniz. Küçültme işlemi Sovyetler Birliği için bu kadar önemliyse...»

«Shapirov istediği yapılmazsa proje üzerinde çalışmaktan vazgeçeceğini söyledi. Bu tehlikeyi göze alamazdık. Hükümetimiz de eskiden olduğu gibi sorun çıkaran bilim adamlarına baskı yapmıyor. Artık bütün dünyanın ne düşüneceğine önem vermek zorunda. Amerikan hükümeti gibi. Uluslararası işbirliği yapmanın bedeli bu. Bilmiyorum iyi mi, yoksa kötü mü. Her neyse... Sonunda Shapirov'u küçülttük.»

Morrison hcmurdandı. «Çılgınlık...»

Borancva, «Hayır,» dedi. «Çeşitli önlemler aldık. Her küçültme deneyinin çok pahalı olmasına ve Merkez Koordinasyon Komitesini sarsmasına rağmen yine de dikkatli davranmak konusunda ısrar ettik. İki kez şempanzeleri küçülttük. İki kez normal boylarına getirdik. Hayvanlarda hiçbir değişiklik olmadı.»

Morrison, «Şempanze insan değildir,» diye anımsattı.

Boranova ciddi ciddi, «Biz de bunun farkındaydık,» dedi. «Bu yüzden de maymunlardan sonra bir insanı küçülttük. Bir gönüllüyü. Yani... Yuri Konev’i.»

Konev, «Deneyin benim üzerimde yapılması şarttı,» diye açıkladı. «Çünkü en çok ben işlemin insan beynini etkilemeyeceğine inanıyordum. Projenin nöro-fizik uzmanı bendim. Gerekli hesapları da ben yapmıştım. Başka birinin benim hesaplarım ve inançlarım yüzünden beynini tehlikeye atmasını isteyemezdim. Hayat başka, akıl başka. İnsan er geç hayatını kaybeder ama akıl...»

Kalinin parmak uçlarına bakarak, «Ne cesaret,» diye fısıldadı. «Gerçek bir Sovyet kahramanından beklenilecek bir davranış.» Dudakları titriyordu, aşağılayıcı bir tavırla bükülecekmiş gibi.

Konev gözlerini Morrison'a dikti. «Ben sadık bir Sovyet vatandaşıyım. Ama bu işi milli duygularım yüzünden yapmadım. Zaten bu tür duyguların olayla bir ilgisi de yoktu. Ben her şeyi dürüst davranmck ve bilimsel ahlâk kurallarına uymak istediğim için yaptım. Analizime güveniyordum. Kendimi bu uğurda tehlikeye atmadıkça bu güvenin ne değeri kalırdı? Başka bir şey daha vardı. Küçültme işleminin tarihçesi yazıldığı zaman benden de söz edilecek. Bu yöntemin uygulandığı ilk insanın ben olduğum yazılacak.»

Boranova tekrar söze karıştı. «Yuri iki kez küçültüldü, önce boyu yarısına indirildi. Sonra da eski haline getirildi. Her şey normaldi. İkinci kez Yuri'yi bir fare kadar küçülttük. Ve yine kusursuzca eski haline getirdik.»

Morrison, «Ve sonra sıra Shapirov'a mı geldi?» diye sordu.

«Evet, Shapirov'a sıra geldi. Onu o ana kadar bile kontrol altında tutmakta zorluk çekmiştik. İlk küçültülen insan olmak istemiş, tartışıp durmuştu. Konev’in ilk küçültülmesinden sonra Shapirov'u ikinci ve daha önemli deneyin sonuçlarını beklemesi için güçlükle ikna edebildik. Ar.ıo ondan sonra Shapirov tümüyle kontrolden çıktı. Onu küçültmekten başka

çaremiz yoktu. Bu yetmiyormuş gibi kendisini Konev ’den çok daha fazla küçültmediğimiz takdirde projeyi terk edeceğini, başka bir ülkeye giderek deneylerini orada sürdüreceğini söylüyordu. Seçeneğimiz yoktu. Senin deyişinle 'Deli Peter' ülkeden gidecek kadar çılgınlaşırsa hükümetin hoşgörü sınırını aşmış olacaktı. Shapirov’un hapse atılmasını istemiyorduk. Bu yüzden onu iyice küçülttük, bir hücre boyuna indirdik.»

«Ve böylece güvenlik sınırlarını da aşmış oldunuz. ÖyJe mi?»

«Hayır. Shapirov'un o kadar küçültülmüş olmasına rağmen yine de durumu iyiydi. Sonra onu büyültmeye başladık. Ancak işlem sırasında bir terslik oldu. Büyüme biraz hızlandı. Shapirov'un vücut ısısı da biraz yükseldi. Bu, humma etkisi yaptı. Onu öldürmedi ama beynine zarar verdi. Bu durumla hemen ilgilenebilseydik belki her şeyi düzeltebilirdik. Ama normalleştirme işleminin sürdürülmesi gerekiyordu. Bu da zaman aldı. Korkunç bir felâketti. Şimdi tüm umudumuz, Shapirov'un beyninin canlı kalan bölümünden istediklerimizi elde edebilmekte.»

«Senin deyişinle yine 'bir terslik' olabilir. Yani beni küçülttüğünüz sırada. Öyle değil mi?»

Boranova, «Evet,» dedi. «Öyle. Bunu saklamayacağım. Bilim tarihi terslikler ve başarısızlıklarla dolu. Herhalde uzayda hem Sovyet, hem de Amerikan kozmonotlarının öldüğünü sana hatırlatmama hiç gerek yok. Ama bütün bunlar aya ve uzaya yerleşmemizi, bunların insanların yeni yuvaları haline getirilmesini engellemedi.»

«Olabilir. Ama uzay çalışmalarında görülen bütün gelişmeleri gönüllüler sağladı. Hiç kimseyi istememesine rağmen uzaya fırlatmadılar. Ve ben gönüllü değilim.»

Boranova, «Bu kadar korkman yersiz.» diye cevap verdi. «Bu işlemi tehlikesiz bir hale getirmek için elimizden, geleni yaptık. Ha, aklıma gelmişken. Bu deneyde yalnız olmayacaksın. Konev de, Shapiro da yalnızdı. O tavşan gibi. Çünkü onlar da tavşan gibi havayı saran bir küçültme alanının içindeydiler. Ama sen bir gemide olacaksın. Biraz değiştirilmiş bir denizaltında. Gemiyi de küçültüp normal boyuna getirdik. Bu işlemlerden bir zarar görmedi.»

«Gidecek değilim, Natalya. Ne yalnız, ne de Kızıl Orduyla birlikte.»

Boranova bu sözlere aldırmadı. «Biz dördümüz de gemide, senin yanında olacağız. Ben, Sophia, Yuri ve Arkady. İşte bu yüzden seni onlarla tanıştırdım. Bu keşif yolculuklarının en önemlisinde beraber olacağız. Bir okyanusu geçmeyeceğiz ya da uzay boşluğuna açılmayacağız. Onun yerine

mikroskopik bir okyanusta ilerleyecek ve bir insan beynine gireceğiz. Sen bir bilim adamı, bir nöro-fizikçi olarak böyle bir şeyi istemezlik edebilir misin?»

«Evet, edebilirim. Ve kolaylıkla. Gitmeyeceğim.»

Boranova, «Bilgisayar progrcmın bizde,» dedi. «Onu her zaman yanında taşıyorsun. Seni buraya getirdiğimiz zaman da yine yanındaydı, gemiye senin için bir bilgisayar koyacağız. Laboratuvarında kullandığının bir eşini. Yolculuk uzun sürmeyecek. Hepimiz de küçültüleceğiz. Seninle birlikte riski göze alacağız. Bilgisayarınla kayıt yapacak, algılarını not edeceksin. Ondan sonra hepimizi eski halimize getirecekler. Ve böylece işin sona erecek. Haydi, bize katılacağını söyle. Bu işi yapacağını.»

Morrison yumruklarını sıkarak inatla, «Size katılmayacağım!» diye bağırdı. «Bu işi yapmayacağım!»

Boranova, «Çok üzgünüm, Albert,» diyerek içini çekti. «Ama bu yanlış cevap. Bu cevabı kabul etmiyoruz.»

Morrison kalbinin yine hızla çarpmaya başladığını hissetti. Belki de bu bir irade savaşı olacaktı ama yumuşak görünüşüne rağmen çelikten yapılmışa benzeyen bu kadınla başa çıkabileceğini sanmıyordu. Ayrıca bütün Sovyetler Birliği onu destekliyordu. Morrison ise yapayalnızdı.

Çaresizce, «Bunun sadece romantik bir fikir olduğunun herhalde farkındasın,» dedi. Planck'ın değişmeziyle ışık hızı arasında bir bağ olduğunu nereden biliyorsun? Sadece Shapirov böyle söylemiş. Öyle değil mi? Size ayrıntıları açıkladı mı? Kanıtları gösterdi mi? Matematik bir analiz yaptı mı? Onunki sadece hayal gücüne dayanan bir tahmindi. Öyle değil mi?» Morrison güvenle konuşmaya çalışıyordu.

Boranova, Konev'e baktı ve isteksizce, «Açık açık konuşma siyasetimizi sürdüreceğiz,» diye karşılık verdi. «Tahmin ettiğin gibi elimizde Shapirov'un sözlerinden başka bir şey yok. O bir formülü tamamlamadıkça açıklama yapmaya yanaşmazdı. Bu bakımdan çocuktan farksızdı. Belki de kendine özgülüğünün bir yanı da buydu. Ya da dehasının. Veya ikisinin birden.»

«Bu şartlar altında desteklenmeyen bir tahminin gerçek olabileceğine nasıl inanıyorsunuz?»

«Akademisyen Shapirov, ‘Böyle olduğunu sanıyorum,’ dediği zaman sonunda mutlaka haklı çıkardı.»

«Yapma canım! Her zaman mı?»

«Hemen hemen her zaman.»

«Hemen hemen... Shapirov bu kez yanılmış olabilir.»

«Bunu ben de kabul ediyorum. Yanılmış olabilir.»

«Ya da... belki gerçekten yararlı olabilecek bir fikri vardı ama bu, beyninin zarar gören bölümündeydi.

«Bu da mümkün...»

«Ya da... Shapirov'un fikri işe yarayacak gibi ve beyninin de sağlam bölümünde. Ama ben yine de beyin dalgalarını doğru bir biçimde yorumlamayı başaramayabilirim.

«Evet, olabilir.»

«Yani başarıya ulaşma şansımız çok az. Hayatımızı elde edemeyeceğimiz hemen hemen kesin olan bir şey uğruna tehlikeye atacağız. Bunu anlayamıyor musun?»

Borrınova, «Olaya tarafsız bir gözle bakıldığı zaman başarı şansı azmış gibi gözüküyor,» dedi. «Ama hayatımızı tehlikeye atmazsak elimize hiçbir şey geçmeyecek. Hiçbir şey. Başarılarımız az ama hiç olmazsa sıfır değil.»

Mcrrisrr. başını salladı. «Benim için tehlike çok büyük ve başarı şansı da çok az.»

Kadın bir elini Amerikalı uzmanın omzuna koydu. «Kesin kararın bu olamaz.»

«Evet, kesin kararım bu.»

«Biraz düşün. Sovyetler Birliği'nin, Amerika'nın, dünya biliminin neler kazanacağını düşün. Büyük bir ün kazanacağını da.»

«Bunları düşünmek fikrimi değiştirmeme neden olamaz.»

«Hiç olmazsa yarın sabaha kadar düşün. Yani on beş saatin var. Sana ancak bu kadar zaman tanıyabilirim. Zavallı Shapirov on yıl da komada kalabilir. Ama fikirlerinin beyninin sağlam bölümünde ne kadar kalacağın bilmiyoruz. Fazla bekleyemeyiz.»

«Sorunlarınızla ilgilenemem. ilgilenmeyeceğim.»

Boranova onun red cevapların: duymamış gibiydi. «Şimdi seni ikna için daha fazla ısrar etmeyeceğiz.» Sesi hâlâ yumuşaktı. «Akşam yemeğim eğir ağır yiyebilirsin. İstersen holovizyon programlarımızı seyreder, kitaplarımızı okur, düşünür, uyursun. Arkady seninle birlikte otele dönecek. Öğrenmek istediğin başka şeyler varsa ona sorabilirsin.»

Morrison başını salladı.

«Ve şunu unutma Albert: Yarın sabah kararını bildireceksin.»

«Kararımı demin bildirdim. Fikrimi değiştirecek değilim.

«Hayır. Bize katılacağına, yardım edeceğine karar vermelisin. Bunu yapmak zorundasın. Bu kararı kendi isteğinle ve memnunlukla verirsen hepimiz için daha iyi olur.»

□

Morrison yemek sırasında düşünüp durdu, iştahı kaçmıştı. Ama onun bu sessizliği ve iştahsızlığı Dezhnev'i etkilemedi. Yemeğini zevkle atıştırırken bir yandan da gülünç hikâyeler anlattı.

Kahvaltıda onlara servis yapan Valeri Paleron akşam yemeğinde de oradaydı. Masaya her yaklaşışında Dezhnev'e öfkeyle bakıyordu. Belki de bunun nedeni hikâyelerinin Sovyet rejimine saygılı olmayışıydı.

Morrison bir ara Valeri Palercn masalarının yanından geçerken ona, «Daha ne kadar çalışacaksın?» diye sordu.

Kadın ters ters baktı. «Siz iki grandük lütfedip buradan çıkıncaya kadar.»

«Acelemiz ne?» Dezhnev bardağını başına dikti. Yüzü kızarmış, dili biraz peltekleşmişti. «Yoldaş garsondan çok hoşlanıyorum. Yüzüne bakabilmek için Volga kuruyuncaya kadar burada kalabilirim.»

Paleron homurdandı. «Ben senin suratına bakmak zorunda kalmayayım da.»

Morrison, Dezhnev'in bardağını doldurdu. «Madam Boranova hakkında ne düşünüyorsun?»

Adam ciddi bir tavır takınmaya çalıştı. «Bana onun birinci sınıf bir uzman olmadığını söylediler. Ama harika bir yönyönetici. Çok zeki. Çabuk karar veriyor. Son derece de dürüst. Bu pek çok bakımdan hayatımızı zorlaştırıyor. Shapirov'a tapıyor. Onun şey olduğunu düşünüyor... şey...»

«Her zaman haklı olduğunu mu?»

«Evet, tamam. Shapirov küçültme işlemini ucuzlaştıracağını ima eder etmez, hemen bunun doğru olduğuna inandı. Yuri Konev de bundan emin. O da Shapirov'a tapanlardan. Ama seni Shapirov'un beynine BoraBoranova gönderecek. Ya böyle, ya şöyle, istediğini yapacak. Onun kendince bazı yöntemleri vardır. Yuri'ye... 0 bacaksıza gelince... Gruptaki gerçek bilim adamı o aslında. Çok zeki.» Dezhnev başını sallayarak içkisini yudumladı.

Morrison, «Yuri Konev ilgimi çekiyor,» dedi. «0 genç kadın... yani Sophia Kalinin de öyle.»

Dezhnev sırıttı. «Güzel bir parça...» Sonra üzüntüyle başını salladı. «Ama nükteden anlamıyor.»

«Anladığıma göre evli. Öyle değil mi?»

Dezhnev hızla başını salladı. «Hayır.»

«Ama bir bebeği olduğunu söyledi.»

«Evet, küçük bir kızı var. Ama bir kadının hamile masını evlilik defterini imzalaması sağlamaz. O iş yatakla ilgili bir oyundur. Kadın ister evli olsun, ister olmasın.»

«Namus düşkünü Sovyet hükümeti bu durumu onaylıyor mu?»

«Galiba onaarv onayı istenmedi.» Dezhnev kahkahalarla gülmeye başladı. «Ayrıca Malenkigrad'da çalışan bir uzman olduğu için hükümet durumu görmezlikten geliyor.»

Morrison mırıldandı. «Bana Sophia, Yuri Konev'le fazla ilgileniyormuş gibi geliyor.»

«Farkettin demek? Bunu sezmek için zeki olmak gerekir. Yuri'yle öyle ilgileniyor ki, bebeği konusunda sözünü ettiğim oyuna Yuri'nin de katıldığını söylüyor.»

«Ya?»

«Ama Yuri bunu inkâr ediyor. Hem de şiddetle. Yuri'nin Sophia'yla birlikte çalışmak zorunda olması hem acı, hem de gülünç bir olay bence. İkisinin de projeden ayrılması imkânsız. Bu yüzden Yuri ancak Sophia yokmuş gibi davranabiliyor.»

«Yuri’nin ona hiç bakmadığını farkettim. Ama herhalde bir zamanlar dosttular.»

«Çok yakın dosttular hem de. Tabii Sophia'nın iddiası doğruysa. Ama bu konuda çok ihtiyatlı davrandılar. Neyse... Ne önemi var? Sophia'nın kızının bakımı için Yuri’ye ihtiyacı yok. Aylığı yüksek. Çalışırken Çocuk Merkezi bebeğine sevgiyle bakıyor. Sophia için daha çok duygularla ilgili bir sorun bu...»

«Acaba neden darıldılar?»

«Kimbilir? Aşıklar kavgalarını fazla ciddiye alırlar. Ben her zaman âşık olmamaya dikkat ettim. Şiirsel anlamda yani. Bir kızı beğendim mi, onunla oynarım. Bıkarsam bir başkasını bulurum. Neyse ki ilişki kurduğum kadınlar da benim kadar prapragmatik. Bir sorun çıkarmıyorlar. Babamın dediği gibi, 'Sorun çıkarmayan bir kadının hiçbir kusuru olamaz.’ Doğrusunu istersen, bazen benden bıkıyorlar. Ama bu da önemli mi? Benden bıkan bir kız hiç işime yaramaz. Ne de olsa kadın çok.»

«Yuri de herhalde senin gibi düşünüyor...»

Dezhnev içkisini bitirdi. Morrison tekrar doldurmaya kalkınca elini uzattı. «Yo, yeter!»

Morrison sakin sakin, «Hiçbir zaman yeterli olamaz,» dedi. «Bana Yuri’yi anlatıyordun.»

«Anlatacak ne var? Yuri bir kadından diğerine koşacak bir tip değil. Ama...» Kızarıp bulanıklaşan gözleriyle Amerikalı uzmana baktı. «Biliyorsun, dedikodular nasıl kulaktan kulağa dolaşır. Yuri'nin Birleşik Devletler’de Batı tarzı eğitim gördüğü sırada Amerikalı bir kızla tanıştığını duydum. Dediklerine göre, güzel Amerikalı ortaya çıkınca zavallı küçük Sophia'nın da pabucu dama atılmış. Belki bu yüzden ayrıldılar. Belki Yuri döndüğü zaman çok değişmişti ve hâlâ denizlerin gerisinde kalmış olan kayıp aşkını düşünüyor.»

«Sophia bu yüzden mi Amerikalılara o kadar düşman?»

Dezhnev içkisinden bir yudum aldı. «Bizim Sophia Amerikalılardan hiçbir zaman hoşlanmazdı. Bu da şaşılacak bir şey değil.» Morrison’a doğru eğildi. Soluğu içki ve yemek kokuyordu. «Amerikalılar sevilecek insanlar değil. Bu sözlerimin seni kırmadığını umarım.»

Morrison kısaca, «Kırılmadım,» diye cevap verdi.

Dezhnev başını ağır ağır sağ koluna dayadı. Kesik kesik solumaya başladı. Nöro-fizikçi birkaç dakika onu seyretti. Sonra da garson kadını çağırmak için elini kaldırdı.

Paleron geniş kalçalarını sallayarak hemen yaklaştı. Sızmış olan Dezhnev’e onu aşağı görüyormuş gibi bakarak, «Büyük bir maşa mı bulmamı istiyorsun?» diye sordu. «Prensimizi yatağına kadar götürmek için?»

«Hemen olmaz, Miss Paleron. Bildiğin gibi ben Amerikalıyım.»

«Bunu herkes biliyor. Üç kelime söylemen yeterli. Salondaki her iskemle ve masa başını sallayarak birbirlerine, 'Bir Amerikalı...’ diyor.»

Morrison yüzünü buruşturdu. Rusçayı kusursuz konuşmasıyla her zaman gururlanmıştı. Ve bu kadın ikinci kez onu aşağılıyordu. «Her neyse... Beni buraya zorla getirdiler. İstemememe rağmen. Bu işin Sovyet hükümetinin haberi olmadan yapıldığını sanıyorum. Bu durumu bilselerdi beni kaçırmalarını engellerlerdi. Bu insanlar... senin çariçe diye çağırdığın Dr. Boranova, kimseden izin almadan bu işi yaptılar. Bu durumun Sovyet hükümetine bildirilmesi gerekiyor. O zaman beni ülkeme gönderir ve kimsenin istemeyeceği uluslararası bir olay çıkmasını engellerler. Sen de aynı fikirde değil misin?»

Garson kadın yumruklarını beline dayadı. «Benim aynı fikirde olmamın burada ya da Amerika'da kimin için önemi var? Ben bir diplomat mıyım?

Yoksa eski hayatımda İçkici Çar Büyük Petro'ydum da, sonra dünyaya yeniden mi geldim?»

Morrison birdenbire kararsızlığa kapıldı. «Hükümetin bu olayı öğrenmesini sağlayabilirsin. Çabucak.»

«Sen ne sanıyorsun, Amerikalı? Bu olayı Presidium'daki aşığıma söyleyeceğim ve sen de kurtulacaksın, öyle mi? Benim hükümetle ne ilgim var? Daha da önemlisi, benimle bir daha böyle konuşmanı istemiyorum, yoldaş yabancı. Pek çok iyi, sadık vatandaşın başı geveze yabancılar yüzünden belaya girmiştir. Tabii bu söylediklerini hemen Yoldaş Boranova'ya ileteceğim. Artık o bana bir daha böyle hakaret etmeni engeller.» Kaşlarını çattı ve kalçalarını kıvırarak uzaklaştı.

Morrison üzüntüyle onun arkasından bakakaldı. Sonra Dezhnev'in sesini duyarak hayret ve şaşkınlıkla döndü. «Albert, Albert, memnun musun, küçüğüm?» Rus başını kolundan kaldırmıştı. Gözleri biraz kırmızıydı ama o bulanıklık kaybolmuştu. «Kadehime durmadan neden içki doldurduğunu merak ettim. O yüzden biraz içtim, sonra da kendimi bıraktım. Olay çok ilginçti.»

Morrison irileşmiş gözlerle ona baktı. «Sen sarhoş değil misin?»

Dezhnev, «Hayatım boyunca bundan daha ayık anlarım oldu,» dedi. «Ama kendimden geçmedim. Senin gibi içki içmeyenler usta bir Sovyet vatandaşının pek hızlı kendisinden geçeceğini sanırlar. İşte içki içmenin bir tehlikesi daha.»

Morrison garson kadının kendisine yardım etmeye yanaşmamış olmasına hâlâ inanamıyordu. «Kadının istihbarat ajanı olduğunu söylemiştin.»

«Öyle mi?» Dezhnev omzunu silkti. «Galiba sadece bundan kuşkulandığımı söyledim. Ama kuşkular çoğu zaman doğru çıkmaz. Sonra o beni senden daha iyi tanır, Albert. Herhalde o yüzden sarhoş olduğuma inanmadı. Kulak kesildiğimin de farkındaydı. Bu durumda ne söyleyebilirdi?»

Amerikalı uzman sevindi. «İyi!» Anlattıklarımı duydu ve artık gidip sizin hükümete durumu bildirecek. Sizinkiler uluslararası bir olay çıkmaması için beni serbest bırakmanızı emredecekler. Sanırım özür de dileyecekler. Ve siz ayrıca açıklama yapmak zorunda kalacaksınız. Beni kendi isteğinizle serbest bırakarak Amerika'ya göndermeniz daha iyi olur.»

Dezhnev güldü. «Benim zeki entrikacım, boşuna zaman kaybediyorsun. Bizim hükümetle ilgili fikirlerin çok romantik. Herhalde ileride bir gün

gitmene izin verirler. Ama sıkıcı bir duruma düşmeleri tehlikesi olmasına rağmen, küçültülmedikçe seni bir yere bırakmazlar ve...»

«Hükümetin beni kaçırdığınızdan haberi olduğuna inanamam. Durumu öğrendikleri an bunu hiç hoş karşılamayacaklar.»

«Belki hükümet durumu bilmiyor. Belki öğrendiği zaman dişlerini gıcırdatacak. Ama başka ne yapabilir ki? Hükümet bu proje için çok para harcadı. Sen işlemi pratik hale sokmadıkça gitmene izin vermezler. Masrafların çıkarılması ve kazanç sağlanması gerekiyor. Ee? Bunu mantıklı bulmuyor musun?»

«Hayır. Çünkü size yardım etmeyeceğim.» Morrison yine sertleşmişti. «Beni küçültmenize izin vermeyeceğim.»

«Artık Nataşa’ya kalmış bir şey bu. Sana çok kızacak. Ve hiç de acımayacak. Projeye katılan herkesin hükümetin karşısında kötü duruma düşmesine çalışıyorsun. Hem de duygusuzca. Bu yüzden içimizden bazılarını emekliye ayırırlar. Hatta daha da kötüsünü yaparlar. Ve üstelik biz sana nezaket ve anlayışla davrandık.»

«Beni zorla kaçırdınız.»

«Onu bile anlayış ve nezaketle yaptık. Bir zarar gördün mü? Canın yandı mı? Sana kötü davranıldı mı? Ama sen buna karşılık bize zarar vermeye çalışıyorsun: Nataşa bunun acısını senden çıkaracak.»

«Nasıl yapacak bunu? Beni zorlayarak mı? İşkence ederek mi? İlaç vererek mi?»

Dezhnev gözlerini tavana dikti. «Sen bizim Nataşa'yı hiç tanımıyorsun. Böyle şeyler yapmaz. Ben yapabilirim, ama o yapmaz. O da senin gibi yufkayürekli, benim yaramaz Aibert'im. Ama yine de seni bizimle çalışmaya zorlayacak.»

«Nasıl?»

«Bilmiyorum. Bunu nasıl başardığını hiçbir zaman anlayamadım. Ama çok başarılı oluyor. Bak göreceksin.» Dezhnev'in gülümseyişi zalimleşti. Morrison bunu farkettiği zaman artık kurtuluş olmadığını anladı.

□

Ertesi sabah Morrison'la Dezhnev, Grotto'ya döndüler. Amerikalı uzmanın daha önce görmediği tavanı ışıklı, penceresiz, büyük bir odaya girdiler. Büronun Boranova’nin olmadığı anlaşılıyordu. Ama çok etkileyici bir yerdi. Rus kadın büyük bir yazı masasının başında oturuyordu. Arkasındaki duvarda Sovyet yöneticisinin bir portresi asılıydı.

Dezhnev, «İşte onu getirdim,» dedi. «Bu hınzır çocuk, sevimli Paleron'un yardımıyla hükümete haber göndermeye ve böylece kaçmaya kalkıştı.»

Boranova usulca, «Raporu aldım,» diye açıkladı. «Lütfen çık, Arkady. Profesör Albert Morrison'la yalnız kalmak istiyorum.»

«Bu tehlikeli olmasın, Nataşa?»

«Sanmıyorum. Bence Albert şiddete başvuracak bir insan değil. Yanında güvende olacak mıyım, Albert?»

Morrison o gün ilk kez konuştu. «Oyun oynamayı bırakalım. İstediğin nedir, Natalya?»

Boranova elini emir verirmiş gibi sallayınca Dezhnev dışarı çıktı. Kapı arkasından kapandığı zaman kadın, «Bunu neden yaptın?» diye sordu. «Bizi gözetlemekle görevlendirilmiş bir ajan olduğunu sandığın biriyle neden komplo kurmaya kalktın? Biz sana kötü mü davrandık?»

Morrison öfkelendi, «Evet, kötü davrandınız ya! Neden içinizden hiçbiriniz beni zorla Sovyetler Birliği'ne kaçırmanızı memnunlukla karşılamadığımı anlayamıyor? Neden bir de benden minnet duymamı bekliyorsunuz? O arada kafamı kırmadığınız için mi? Kafamdan yararlanmak niyetinde olmasaydınız onu da yapardınız ya!»

«Kafan bizim için değerli olmasaydı sana yaklaşmazdık zaten. Bunu biliyorsun ve yapmak zorunda kaldığımızı da. Sana her şeyi uzun uzun anlattık. Kaçmaya kalkışsaydın bunu anlardım. Ama seçtiğin yol projeyi de, bizi de mahvedebilirdi. Tabii başarılı olsaydın... Hükümetimizin yaptıklarımızı tasvip etmeyeceğini umdun. O zaman bize ne yaparlardı dersin?»

Morrison'un dudakları gerildi. «Kaçmak için aklıma başka bir yol gelmedi. İhtiyaçlarınızın sizi zorladığını söylüyorsun. Benim ihtiyaçlarım da beni zorluyor.»

«Albert, seni ikna etmek için makul olan her yolu denedik. Şiddete başvurmadık. Vuracağımızı söyleyerek seni tehdit de etmedik. Buraya geldikten sonra sana hiç kötü davranmadık. Öyle değil mi?»

«Herhalde...»

«Herhalde mi? Doğru bu. Ama başarılı olamadık. Hâlâ bize yardım etmek istemiyorsun sanırım.»

«Evet. İstemiyorum. İstemeyeceğim de.»

«Öyleyse istemememe rağmen son çareye başvuracağım.»

Morrison bir an korkuya kapıldıysa da, meydan okurcasına konuşmaya çabaladı. «Yani?»

«Ülkene, Amerika'ya dönmek istiyorsun. Pekâlâ, madem seni ikna edemedik, o halde Amerika'ya dönersin.»

«Ciddi misin?»

«Şaşırdın mı?»

«Evet, tabii şaşırdım. Ama kabul ediyorum. Sözünü tutacağına inanıyorum. Ne zaman gidiyorum?»

«Anlatacağımız hikâyeyi kararlaştırır kararlaştırmaz.»

«Sorun nedir? Doğruyu söyle.»

«Bu biraz zor, Albert. Dönüşün hükümetimi zor duruma düşürecek. Bana izin verdiklerini1 inkâr etmek zorunda kalacaklar. O zaman başım ciddi bir biçimde derde girecek. Böyle yapmamı benden beklemen mantıksızlık olur.»

«Başka ne diyebilirsin ki?»

«Buraya, projede bize yardım etmek için kendi isteğinle geldiğini söyleyebilirim.»

Morrison başını şiddetle salladı. «Beni kaçırdığını itiraf etmek sana ne kadar zor gelirse, böyle söylemek de bana zor gelir. Belki artık yeni güzel günlerdeyiz. Ama insanlar eski alışkanlıklarından kolay kolay kurtulamazlar. Ve Amerikan halkı Sovyetler'e yardıma giden bir bilim adamına karşı kuşku duyar. Eski rekabet sona ermedi. Ve ben şerefimi düşünmek zorundayım.»

Boranova, «Evet, zorluk burada,» diye itiraf etti. «Ama açıkçası ben kendimin değil, senin zor duruma düşmeni tercih ederim.»

«Ama buna izin veremem. Gerçeği bütün ayrıntılarıyla açıklamaktan korkacağımı mı sanıyorsun?»

Boranova, «Ama Albert,» dedi usulca. «Sana inanacaklarını mı sanıyorsun?»

«Tabii inanacaklar! Amerikan hükümeti benden buraya gelmemi istediğini biliyor. Bu teklifi reddettiğimi de. Burada olduğuma göre zorla kaçırıldığım ortada.»

«Korkarım, senin Amerikan hükümeti bunu itiraf etmek istemeyecek, Albert. 'Sovyet ajanları bir Amerikalıyı oteldeki rahat odasından kaçırdılar ve karada, denizde ve havada yapılan bir yolculuktan sonra onu Rusya'ya götürdüler,' diyebilirler mi? Amerikan güvenlik görevlilerinin bundan haberi bile olmadığını söyleyebilirler mi? Modern Amerikan teknolojisiyle

çok övünüyorsunuz. Bu durumda herkes ne düşünür? Ya ajanlarınızın beceriksiz olduğunu ya da istihbaratınızda vatan hainlerinin bulunduğunu. Bence hükümetin bütün dünyanın senin buraya isteyerek geldiğine inanmasını tercih eder. Zaten aslında senin buraya gelmeni de istediler. Öyle değil mi?»

Morrison sesini çıkarmadı.

Boranova, «Tabii istediler,» dedi. «Küçültme işlemi konusunda mümkün olduğu kadar bilgi toplamcnı emrettiler. Onlara seni küçültmemize razı olmadığını açıklamak zorunda kalacaksınız. Sadece bir tavşanın küçüliüldüğüne tanık olduğunu anlatacaksın. Onlar da masal anlattığını düşünecekler. Sana ustalıkla bir oyun oynadığımıza ve büyük bir başarısızlığa uğradığına karar verecekler. Onun için de seni desteklemeye yanaşmayacaklar.»

Morrison durumu düşündü. «Beni vatandaşlarımın casus ve vatan haini olduğumu düşünmelerine yol açacak bir duruma mı düşüreceksin? Bunu mu yapacaksın?»

«Hayır, Albert, hayır. Elimizden geldiğince doğruyu söylemeye çalışacağız. Aslında seni korumak istiyoruz. Senin bizi korumak niyetinde olmadığını bilmemize rağmen. Dünyaya büyük bilim adamımız Pyotor Shapirov'un komada olduğunu ve bu felâketten hemen önce senin nöro-fizik kuramlarını çok övdüğünü açıklayacağız. Bu yüzden onu komadan çıkarmak için seni çağırdığımızı, görüş ve deneyimlerinden yararlanmak istediğinizi belirteceğiz. Herhalde buna bir itirazın yoktur. O zaman bütün dünya insanca yanı güçlü bir kişi olduğunu düşünecek. Hükümetin de bu görüş açısını destekleyecek. Böylece utanılacak bir duruma düşmemiş olacaklar. Bizim hükümetimizin üyeleri de öyle. Ve bütün bunlar hemen hemen doğru sayılır.»

«Ya küçültme işlemi?»

«İşte doğruyu söylememiz gereken tek konu bu. Bu işlemden söz edemeyiz.»

«Benim bundan söz etmemi ne engelleyebilir?»

«Kimsenin sana inanmayacağı gerçeği. Sen küçültme işlemini deneyi gözlerinle görünceye kadar kabul edebildin mi? Sovyetler Birliği’nin cisimleri küçültmeyi başardığı fikrinin yayılması hükümetinin işine gelmez. Sovyetler’in bu işlemi gerçekten geliştirdiğini kesinlikle öğrenmedikçe Amerikan halkını korkutmak istemezler. Daha da iyisi, Amerika da bu işlemi geliştirmedikçe. Seni ülkene küçültme işlemiyle ilgisi olmayan

masum bir hikâyeyle geri göndereceğiz, Albert. Senin ülkeni de, benimkini de zor durumda bırakmayacak bir hikâyeyle. Böylece kimse vatan haini olduğunu düşünmeyecek. Memnun oldun mu?»

Morrison kararsızca kadına baktı. «Peki, beni neden geri gönderdiğinizi nasıl açıklayacaksınız? Shapirov iyileşip ortaya çıkmadıkça onun benim yardımımla kendine geldiğini iddia edemezsiniz. Shapirov'un ben onu göremeden öldüğünü de söyleyemezsiniz. Bunun için onun şu ara ölmesi gerekir. Bu durumu sonsuza dek gizleyemezsiniz.»

«İşte bizi endişelendiren de bu, Albert. Çok zekisin, durumu hemen kavradın. Seni buraya geldikten birkaç gün sonra geri gönderiyoruz. Neden? Korkarım mantıklı neden şu olacak: Senin bir şarlatan olduğunu anladık. Zavallı Shapirov'umuzu kurtaracağını sanarak seni büyük umutlarla buraya getirdik. Ama çok geçmeden görüşlerinin anlaşılmaz saçmalıklar olduğu ortaya çıktı. Acı bir düş kırıklığına uğradık ve seni geri gönderdik. Bu iddianın sana bir zararı dokunmaz, Albert. Ne de olsa bir şarlatan olmak, casus sanılmaktan iyidir.»

«Masum bir kadın rolü oynama, Natalya. Bunu yapamazsın.» Morrison öfkesinden bembeyaz kesilmişti.

«Ama mantıklı bir hikâye değil mi? Zaten meslekdaşların seni ciddiye almıyorlar. Fikirlerine gülüyorlar. Onlar da nöro-fizik alanındaki iddialarının saçmasapan, anlaşılmaz şeyler olduğu konusunda bize hak verecekler. Seni ciddiye alacak kadar safdilce davrandığımız için biraz utanacağız tabii. Ama aslında sana asıl Shapirov'un güvendiğini söyleyeceğiz. Onun sinir krizi ve felç geçirmek üzere olduğunu farketmediğimizi açıklayacağız. Bu yüzden Shapirov'un sana olan delice hayranlığı yüzünden ayıplanamayacağından söz edeceğiz.»

Amerikalı uzmanın dudakları titriyordu. «Beni gülünç duruma düşüremezsiniz. Adımı, meslek yaşamımı böyle mahvedemezsiniz.»

«Hangi adını, Albert? Karın seni terketti. Bazıları buna meslek yaşamının delice fikirleri yüzünden sarsılmasının yol açtığını düşünüyor. Üniversiteyle olan anlaşmanın yenilenmeyeceğini duyduk. Yeni bir okul da bulamamışsın. Zaten bir bilim adamı olarak meslek yaşamın sona erdi. Bizim hikâyemizse sadece bunu doğrulayacak. Belki hayatını kazanmak için bir iş bulursun. Tabii bilim alanı dışında. Zaten biz seni kaçırmasaydık da herhalde böyle yapmak zorunda kalacaktın. Bu da bir teselli sayılır.»

«Ama sen yalan söylüyorsun! Ve bunu da biliyorsun, Natalya. Sen ahlâk kurallarına hiç uymaz mısın? Bir meslekdaşına böyle bir şeyi nasıl

yaparsın?»

«Dün soyut fikirler seni hiç etkilemiyordu, Albert. Bende bugün onlara aldırmıyorum.»

«İleride bir gün bilim adamları iddialarımda haklı olduğumu anlayacaklar. O zaman ne yapacaksınız?»

«Belki o zamana kadar hepimiz ölmüş oluruz. Ayrıca genellikle böyle olmadığını da biliyorsun. Frans Anton Mesmer ipnotizmayı buldu ama onu bir sahtekâr ve şarlatan saydılar. James Braid ipnotizmayı yeniden keşfettiği zaman onu kutladılar ama Mesmer'i yine de sahtekâr ve şarlatan saymaya devam ettiler. Ayrıca... senin şarlatan olduğunu iddia edersek gerçekten yalan mı söylemiş oluruz?»

«Tabii!»

«Bu iddianı mantığa vuralım. Neden küçültme deneyine katılmayı reddediyorsun? Bu olay varsayımlarını kanıtlar ve ayrıca beyin konusundaki bilgini de daha arttırır. Deneyi reddetmenin bir tek nedeni olabilir. Aslında varsayımlarının yanlış olduğunu biliyorsun. Ya aptalsın, ya sahtekârsın. Ya da ikisi birden. Bunun kesinlikle anlaşılmasını istemiyorsun. Küçültüldüğün takdirde bu gerçeğin ortaya çıkacağını biliyorsun.»

«Bu doğru değil!»

«Küçültmeyi sadece korktuğun için kabul etmediğine inanmamızı mı bekliyorsun? Bilgi, zafer, ün kazanmayı, yıllarca aşağı görüldükten sonra haklı olduğunu kanıtlamayı ödün patladığı için reddettiğine inanmamızı? Haydi, Albert, seni bu kadar küçük göremeyiz. Bir sahtekâr olman akla daha yakın. Onun için de bunu açıklamaktan hiç kaçınmayacağız.»

«Vatandaşlarım. Sovyetler'in bir Amerikan bilim adamına attıkları iftiralara inanmazlar!»

«Ah, Albert, pekâlâ inanırlar. Seni serbest bıraktığımız ve durumu açıkladığımız zaman bütün Amerikan gazeteleri senden söz edecekler. Yalnız senden. Dünyanın en girişken ve en bağımsız gazeteleri onlar. Bunu sık sık tekrarlamaktan çok hoşlanıyorsunuz, öyle değil mi? Aslında bu, gazetelerin başlarına buyruk oldukları anlamına da geliyor. Hepsi de bu durumla gururlanıyor ve bunu daha sakin olan bizim basının kafasına kakıyorlar. Senin olayın onlar için nefis bir haber olacak. Başlıkları görür gibi oluyorum. 'Amerikalı Sahtekâr Ahmak Sovyetler'i Aldattı!' Hatta Amerika'da konferanslar verip bol para bile kazanabilirsin, Albert. Yani, 'Sovyetler’i Nasıl Aptal Yerine Koydum?’ diye konuşmalar yaparsın.

Onlara biz içyüzünü öğrenmeden önce bizi inandırdığın bütün o gülünç şeylerden söz edersin. Dinleyicilerin de gülmekten katılırlar.»

Morrison, «Natalya,» diye fısıldadı. «Bunu bana neden yapıyorsun?»

«**Ben** mi? Ben bir şey yapmıyorum ki. Bunu sen kendin yapıyorsun. Ülkene dönmek istiyorsun. Küçültmeyi kabul etmediğin için seni göndermeye razı olmaktan başka çaremiz yok. Ama seni Amerika'ya gönderir göndermez de, diğer olaylar bunu izleyecek.»

«Ama bu durumda ülkeme dönemem ki. Hayatımın, düzeltilemeyecek bir biçimde mahvedilmesine razı olamam.»

«Ama buna kim aldırır, Albert? Seni terkeden karın mı? Artık seni pek tanımayan çocukların mı? Zaten isterlerse adlarını her zaman değiştirebilirler. Seni kovmak üzere olan üniversiten mi? Seninle alay eden meslekdaşların mı? Seni terketmiş olan hükümetin mi? Üzülme. Bu duruma kimse aldırmayacak. Önce bütün ülkede kahkahalar yankılanacak ama sonra seni unutacaklar. Sonsuza dek. Sonunda öldüğün zaman gazetelerde hakkında yazılar bile çıkmayacak. Tabii o eski gülünç olayı canlandıracak kadar bayağı olan gazeteler dışında. O zaman yine kahkahalar seni mezarına kadar izleyecek.»

Morrison çaresizlikle başını salladı. «Vatanıma dönemem.»

«Başka çare var mı?»

Morrison onu hafif bir merhametle süzen kadına baktı. «Kabul ediyorum.» Sesi bir fısıltı gibiydi.

Boranova hâlâ onu süzüyordu. «Yanılmak istemiyorum, Albert. Şunu açık açık söyle.»

«Ya küçültülmeyi kabul edeceğim ya da mahvolmayı. Öyle değil mi?»

Boranova dudaklarını sarkıttı. «Çok acımasız bir yorum bu. Bu duruma şu açıdan bakmanı istiyorum: Ya öğleye kadar bize yardım etmeye razı olursun ya da saat ikide seni Amerika'ya kalkacak olan uçağa bindiririz. Ne diyorsun? Saat on bire geliyor. Karar vermek için bir saatten biraz daha uzun bir süre var.»

«Ne yararı var? Bir saat hiçbir şeyi değiştirmez ki. Küçültmeyi kabul ediyorum.»

«Hepimiz de küçültüleceğiz. Yalnız kalmayacaksın.» Boranova uzanarak masasındaki bir düğmeye bastı.

Dezhnev içeri girdi. «Ee Albert, çok üzgün ve ezilmiş gibi bir halin var. Bundan da bize yardım etmeye karar verdiğin sonucunu çıkarıyorum.»

Boranova, «Alaylı sözlere gerek yok,» dedi. «Albert bize yardım edecek. Ve bu yardımı yüzünden biz de ona minnet duyacağız. Bu kararı isteyerek verdi.»

Dezhnev, «Buna inanıyorum,» dedi. «Bu kez bu işi nasıl başardığını bilmiyorum, Nataşa. Ama bir yolunu bulacağından emindim. Albert, seni de kutlamalıyım. Boranova seni ikna etmek için tahmin ettiğimden daha uzun bir süre uğraşmak zorunda kaldı.»

Morrison sadece boş gözlerle iki Rusa bakabildi. Sanki koskocaman bir buz parçasını yutmuştu. Buz erimiyor, midesini donduruyordu. Ve Amerikalı uzman titriyordu.

YEDİNCİ BÖLÜM

gemi

kıyıdan el sallayan biri için hiçbir yolculuk tehlikeli değildir.

— Dezhnev Senior

Morrison'un uyuşukluğu yemek boyunca da geçmedi. Ama artık ona baskı yapmaktan vazgeçmişlerdi hiç olmazsa. Tabii zaman zaman soğuk ve ciddi bir tavırla ona gerçeği açıklıyorlardı, «Bu sorun halledilinceye kadar Grotto'dan ayrılamazsın. Ve buradan kaçmak da imkânsızdır.»

Morrison, Tanrım, diye düşünüyordu. Küçültülmeye razı oldum... Duyduğu dehşet biraz azalmıştı, ama bunun nedeni o uyuşukluktu.

Onu Grotto'da çalışması için ayrılmış olan odaya götürdüler. Orada kitapfilmleri kendisi için özel olarak sağlanan bir göstericiyle inceleyecekti.

Küçültmeye gerçekten razı oldum...

Morrison kapının açıldığını hayal meyal farketti. Sophia Kalinin içeri girdi. Bütün duyguları uyuşmuş olmasına karşın yine de genç kadının çok güzel olduğunu düşündü.

Kalinin İngilizce, «Merhaba, centilmen,» dedi.

Morrison yüzünü hafifçe buruşturdu. Hic bu kadar kötü bir İngilizce duymamıştı. Somurtkan bir tavırla Rusça, «Sophia, lütfen,» diye mırıldandı. «Rusça konuş.»

Genç kadın omzunu hafifçe silkti ve Rusça, «Olur,» dedi. «Madem hoşuna gidecek.» Sonra düşünceli düşünceli onu süzdü. «Bizimle birlikte maceraya atılmaya razı olduğunu duydum.»

«Evet, öyle.»

«Aferin sana. Çok iyisin. Hepimiz sana minnet duyuyoruz. Amerikalı olduğun için bunu yapmayacağını düşünüyordum. Özür dilerim.»

Morrison hafif bir öfke ve üzüntüyle, «Size yardım etmeye kendiliğimden karar vermedim,» diye açıkladı. «Beni biri ikna etti. Bu konuda çok usta olduğu anlaşılan biri.»

«Natalya Boranova mı?»

Morrison evet der gibi başını salladı.

«O insanı ikna etmekte ustadır. Merhametli değildir ama ustadır. Beni de ikna etmeleri gerekti.»

Morrison, «Neden?» diye sordu.

«Benim başka nedenlerim vardı. Kendi açımdan önemii olan nedenler.»

«Öyle mi? Neymiş bu nedenler?»

«Seni ilgilendirecek kadar önemli değil.»

Kısa, sıkıcı bir sessizlik oldu.

Kalinin, «Haydi gel,» dedi. «Sana gemiyi gezdirme görevi bana verildi.»

«Gemiyi mi? Bu işi ne kadar zamandan beri planlıyordunuz? Gemi yapacak vaktiniz oldu mu?»

«Shapirov’un beynini içeriden incelemek için mi? Gemi bunun için hazırlanmadı ki! Başka, daha basit amaçlarımız vardı. Ama şimdi bu iş için kullanabileceğimiz bir tek o gemi var... Haydi, gel, Albert. Natalya gemiyi görmenin, iyice tanımanın akıllıca olacağını düşünüyor.»

Morrison yerinden kımıldamadı. «Gemiyi neden şimdi görmem gerekiyor? Küçültüleceğim fikrine alışobilmem için bana zaman veremez misiniz?»

«Bu saçma bir düşünce, Albert. Odanda daha fazla oturup kurarsan, o zaman büsbütün kararsız olursun. Zaten zamanımız da yok. Shapirov'un orada öyle yatmasına daha ne kadar izin verebiliriz? Durumu gitgide kötüleşiyor, her geçen dakikayla düşünceleri zayıflıyor. Gemi yarın sabah yola çıkacak.»

«Yarın sabah...» Morrison'un boğazı kurumuştu. Aptal aptal saatine baktı.

«Yeterince zamanın var. Ama biz zamana dikkat edeceğiz, senin saatine bakmana gerek kalmayacak. Gemi yarın bir insanın vücuduna girecek. Ve sen de o gemide olacaksın.» Kalinin birdenbire Amerikalı uzmanın yüzüne şiddetli bir tokat attı. «Gözlerin kaymaya başlıyor... Bayılmak üzeresin...»

Morrison yanağını ovuşturarak can acısıyla yüzünü buruşturdu. «Bu haberi daha uygun bir biçimde veremez miydin?»

«Gerçekten şaşırdın mı? Aslında küçültülmeye razı olmuştun ve fazla vaktimiz kalmadığını da biliyordun.» Kalinin emreder gibi elini salladı. «Haydi, gel benimle.»

Morrison yanağını ovuşturarak, öfke ve gurur kırıklığı içinde genç kadını izledi.

□

Yine küçültme bölümüne gittiler. Kalinin dimdik yürüyordu. Morrison onun projede çalışan önemli elemanlardan olduğunu anlıyordu. Genç kadınla karşılaşanlar ona selam veriyor ve ilerlemesini engellemek istemiyorlarmış gibi geri çekiliyorlardı. Morrison'la ilgilenen yoktu. Bir odadan diğerine geçtiler. Sanki her taraf zorlukla baskı altında tutulan bir enerjiyle doluydu. Grotto'ya alışık olmasına rağmen Kalinin de bunu sezmiş gibiydi.

Çünkü Morrison'a gururla, «Uzayda bir güneş santralı var,» diye açıkladı. «Ürettiği gücün çoğu Malenkigrad'a veriliyor.»

Sonra Morrison birdenbire gemiyi gördü. Aslında büyük değildi. Ancak bir otomobil uzunluğundaydı. Ama daha yüksekti. Ve saydamdı.

Kalinin, «Plastikten,» dedi. «Bileşimini bilmiyorum. Bu bilgi gizli olmalı. Ne olursa olsun, bu madde çelikten daha sağlam. Daha sert ve şoka daha iyi dayanıyor.»

Morrison teknenin içine bakmaya çalıştı. «Hepimizi alabilecek mi?»

«Evet, alacak. Küçük ama altı kişiyi rahatlıkla alıyor. Biz beş kişi olacağız. Gemide çok sayıda aygıt var. Tabii istediğimiz kadar değil ama olsun. Orijinal planlarda... Neyse... Ne yapabiliriz ki? Masrafların kısılması için durmadan baskı yapıyorlar.»

Morrison iyice endişelendi. «Ne kadar kısıtlama? Ne kadar baskı? Her şey doğru dürüst çalışıyor mu bari?»

«Tabii çalışıyor. Bundan emin olabilirsin.» Kalinin'in gözleri parlıyordu. «Her şey tekrar tekrar denendi. Hem teker teker, hem birarada. Risk hemen hemen sıfıra yakın. Üstelik bunu hiç maden kullanmadan başardık. Aletlerin tcplam ağırlığı beş kilo bile tutmuyor. İşte o yüzden gemiyi bu kadar küçük yapmayı başardılar. Sonuçta 'mikrokozm'a yapılacak bir yolculuk ancak birkaç saat sürecek. Onun için yatacak yere gerek yok. Fazla besine, havaya da.»

«Gemiyi kim kullanacak?»

«Arkady.»

«Arkady Dezhnev mi?»

«Şaşırmış gibisin.»

«Neden şaşırdığımı ben de bilmiyorum. Herhalde bu. işin ustasıdır...»

«Kesinlikle. Arkady mühendis ve aslında bir dâhi. 0nun konuşmasına bakıp karar verme... Hayır, konuşmasına bakıp karar ver! Eğer bir dâhi olmasaydı o kabasaba nüktelerine ve ukalalıklarına katlanır mıydık? Bu geminin planlarını o çizdi. Her tarafının. Ve içindeki aygıtların da. Kitle azaltmanın yeni on, on iki yolunu buldu. Amerika’da bu geminin bir benzerini bulamazsın.»

Morrison soğuk bir tavırla, «Amerika'da bu konuda neler olduğunu ya da neler olmadığını bilmiyorum,» dedi.

«Sizde böyle bir gemi olmadığından eminim. Dezhnev kabasaba bir adam rolü yapmaya bayılıyor ama aslında olağanüstü bir insan. Semyon İvanov Dezhnev’in soyundan. Ondan söz edildiğini duymuşsundur...»

Morrison hayır der gibi başını salladı.

«Öyle mi?» Kalinin'in sesi buz gibiydi. «Büyük Petro zamanında yaşamış olan bir kâşifti. Sibirya'yı bir baştan bir başa aştı ve kıtayı Amerika’dan ayıran bir boğaz olduğunu açıkladı. Rusların emrinde çalışan HollandalI Vitys Bering adını verdiği boğazı bulmadan çok önce hem de. Ve sen Dezhnev’in adını duymamışsın. İşte tam bir Amerikalıdan beklenecek bir şey. Batılı değilse, tanımazsın.»

«Her şeyin altında bir hakaret arama, Sophia! Ben keşiflerle pek ilgilenmedim. Adını bilmediğim bir sürü Amerikalı kâşif var. Onları sen de tanımıyorsun.» Parmağını genç kadına doğru salladı. Tokadı anımsayarak yine yanağını ovuşturdu. «Nefretini beslemek için bir şeyler buluyorsun. Seni utandırması gereken önemsiz şeyler.»

«Semyon Dezhnev büyük bir kâşifti. Önemsiz bir insan değildi.»

«Bunu kabul etmeye hazırım. Ama ondan söz edildiğini duymamış olmam SovyetAmerikon rekabetini hortlatman için uygun bir neden değil.»

Kalinin başını önüne eğdi. Sonra da Morrison'un yanağına baktı. «Seni tokatladığım için üzgünüm, Albert. O kadar şiddetli vurmam şart değildi. Ama bayılmanı istemedim. O sırada baygın bir Amerikalıyla uğraşacak kadar sabrım olmadığını düşündüm. Haksız öfkemin beni etkilemesine izin verdim.»

«İyi niyetle davrandığını kabul ediyorum. Ama açıkçası ben de tokadın o kadar şiddetli olmamasını tercih ederdim. Yine de özür dilemene

sevindim.»

«Haydi gemiye gireiim.»

Morrison gülümsemeyi başardı. «Sabotaj yapmamdan korkmuyor musun?»

Kalinin durakladı. «Aslında korkmuyorum. Bilimsel bir araştırma için kullanılacak olan bir taşıta saygı duyacağından eminim. Ayrıca Sovyetler Birliği'nde sabotajın cezası çok ağırdır. Gemideki herhangi bir şeyin hatalı bir biçimde kullanılması alarm zillerinin çalmasına neden olur ve nöbetçiler de bir iki saniye sonra kapıda belirirler. Nöbetçilerin sabotajcıları dövmelerini yasaklayan çok sıkı yasalarımız var, ama adamlar bazen öfkelerinden kendilerini kaybediveriyorlar. Lütfen hiçbir şeye dokunma.» Konuşurken elini tekneye koydu. Bir düğmeye basmış olmalıydı. Bir kapı açıldı.

Kalinin eğilerek içeri girdi. Sonra da elini Amerikalı uzmana doğru uzattı. «Dikkatli ol, Albert.»

Morrison eğilmekle kalmadı, ayrıca yan da döndü. İçeri girince doğrulmaya çalıştı ama başını usulca tavana çarptı.

Kalinin, «Çoğu zaman oturarak çalışacağız,» diye açıkladı. «Onun için tavanın alçaklığı seni endişelendirmesin. Yer kazanmamız gerekiyordu. Şimdi... sana ne anlatabilirim?»

Morrison etrafına bakındı. Altı koltuk vardı içeride. Çift çiftti bunlar. Kapının yanındaki bir koltuğa oturdu. «Bu da pek geniş sayılmaz.»

Kalinin, «Öyle,» diye itiraf etti. «Halterciler o koltuklarda rahat edemezler.»

«Geminin Shapirov'un komaya girmesinden çok önce yapıldığı anlaşılıyor...»

«Tabii. Küçültülmüş personelin canlı dokulara girmelerini çoktan beri planlıyorduk. Önemli biyolojik buluşlar için şart bu. Tabii başlangıçta hayvanların üzerinde çalışmayı ve dolaşım sistemini en ufak ayrıntısına kadar incelemeyi düşünüyorduk. Bu gemi de o proje için hazırlandı. İlk yolculuğun insan vücudu içinde yapılacağı kimsenin aklına gelmezdi. Özellikle Shapirov’un vücudunda.»

Morrison, «Gemide beş kişi olacağımızı söyledin,» dedi. «Sen, ben, Boranova, Konev ve Dezhnev. Öyle mi?»

«Öyle.»

«Her birimiz neler yapacağız?»

«Arkady gemiyi kontrol edecek. Bu gemi onun kafasının ve ellerinin çocuğu. O önde, soldaki koltukta oturacak. Sağında oturan kişide Shapirov'un nöron ve dolaşım sistemlerinin tam bir haritası bulunacak. O kılavuzluk edecek. Benim yerim Arkady'nin hemen arkasında. Arkady ve ben yüzeyin elektromanyetik şeklini kontrol altında tutacağız.»

«Elektromanyetik şekil mi? O da nesi?»

«Sevgili Albert, sen cisimleri yansıyan ışık yüzünden tanırsın. Bir köpek kokularından. Bir molekül ise cisimleri yüzeylerindeki elektromanyetik şekillerden. Küçültülmüş cisimler olarak moleküllerin sırasından geçeceksek bizi düşman değil dost saymalarını sağlamamız gerekir. Onun için de uygun şekilleri oluşturmalıyız.»

«Karmaşık bir işe benziyor.»

«Öyle. Ama ben hayatımı bu çalışmaya adadım. Natalya benim arkamda oturacak. Seferi o yönetecek. Kararları o verecek.»

«Ne tür kararlar?»

«Ne gerekirse. Herhalde bunlar önceden bilinemez. Sa. na gelince. Senin yerin de benim sağımda.»

Morrison kalkarak genç kadının işaret ettiği koltuğa geçti. Daha önce Konev’in koltuğunda oturmuştu. Ertesi gün aynı koltukta otururken küçültme işleminin uygulanacağını düşünüyor ve kalbi bu yüzden hızlı hızlı çarpıyordu. Boğuk bir sesle, «Demek şimdiye kadar bir tek erkek küçültüldü ve sonra normal boyuna getirildi,» dedi. «Yuri Konev. Ve bu işlemden bir zarar görmedi. Öyle mi?»

«Evet.»

«Olay sırasında rahatsız olduğundan söz etmedi mi? Hastalandığından? Ya da kafasının karıştığından?»

«Öyle bir şey bildirilmedi.»

«Bunun nedeni duygusuzluğu mu? Konev şikâyet etmenin bir Sovyet bilim kahramanına hiç yakışmayacağını düşündü belki de...»

«Saçmalama. Biz Sovyet biliminin kahramanları değiliz. O sözünü ettiğin adamsa kesinlikle öyle olamaz. Biz insanız ve bilim uzmanıyız. Ve tabii bir rahatsızlık hissettiğimiz tGkdirde bunu bütün ayrıntılarıyla açıklamamız gerektiğini düşünürüz. Çünkü bazı değişikliklerle bu rahatsızlıklar önlenebilir. İleride küçültme işlemi daha kolaylaştırılır. Gerçeğin bir bölümünü saklamak ahlâk kurallarına ay kırı olur ve bir bilim adamına yakışmaz. Ayrıca tehlikeli de olur. Bunu anlayamıyor musun? Ne de olsa sen de bir bilim adamısın.»

«Evet, kişiler arasında farklar olabilir. Konev küçültme işleminden hiçbir zarar görmedi. Ama Pyotor Shapirov için böyle olmadı.»

Kalinin sabırsızca, «Bunun kişiler arasındaki farklarla bir ilgisi yok,» dedi.

«Bunu kesin olarak söyleyemeyiz. Öyle değil mi?»

«Öyleyse kendin karar ver, Albert. Son bir test yapmadan gemiyi küçültür müydük? Hem boşken, hem de içinde yolcularla? Gemi dün gece küçültüldü. Fazla değil. Ama her şeyin yolunda olduğunu anlayacak kadar.»

Morrison yerinden kalkmak için doğruldu. «İzninle, Sophia. Gemiyi içinde insanlarla küçültmelerinden önce buradan uzaklaşmak istiyorum.»

«Artık çok geç, Albert.»

«Ne?»

«Haydi, dışarıya baksana. Tekneye bindiğinden beri dışarıya bir kere olsun göz atmadın. Ama belki böylesi daha iyiydi. Ancak artık bakabilirsin. Haydi. Duvarlar saydam ve işlem de tamamlandı. Lütfen! Bak!»

Şaşıran Morrison genç kadının dediğini yaptı. Sonra ağır ağır dizleri büküldü ve tekrar yerine çöktü. «Geminin duvarları büyüteç görevi mi yapıyor yoksa?» diye sordu ama bu sözlerinin ne kadar gülünç olduğunun farkındaydı.

«Ne münasebet! Dışarıdaki her şey eskisi gibi. Gemi, ben ve sen küçültüldük. Boylarımız yarısına indi.»

Morrison'un başı dönmeye başlamıştı. Kafasını dizlerinin arasına sokarak ağır ağır, derin derin nefes aldı. Başını tekrar kaldırdığı zaman Kalinin onu düşünceli bir tavırla süzüyordu.

«Bu sefer gerçekten bayılabilirdin. Neyse artık yeniden büyümeye başladı. Bu işlem küçültmeden daha uzun sürer. Küçültme işlemi sadece üç, dört dakika sürdü. Ama normal halimizi ancak bir saat kadar sonra alabileceğiz. Yani kendine gelmen için bol vaktin var.»

«Bunu bana haber vermeden yapmak hiç de dürüst bir davranış değildi, Sophia.»

Kalinin, «Tersine,» dedi. «Bunu sana acıdığım için yaptım. Küçültüleceğimizden şüphelenseydin gemiye öyle rahatlıkla biner miydin? Tekneyi sakin sakin inceler miydin? Bir sürü psikojenik belirti göstermez miydin?»

Morrison sesini çıkarmadı.

Genç kadın ekledi. «Bir şey hissettin mi? Küçültüldüğünün farkına vardın mı?»

Morrison başını salladı. «Hayır.» Sonra utandığı için eklemek zorunda kaldı. «Sen de daha önce küçültülmemiştin değil mi?»

«Evet. Bugüne kadar bu işlem sadece iki insana uygulandı. Shapirov ve Konev'e.»

«Hiç endişelenmedin mi?»

Kalinin, «Hiç endişelenmediğimi söyleyemem,» diye cevap verdi. «Biraz endişeliydim. Uzay yolculukları sırasında insanların normalin dışındaki bir çevreye farklı tepkiler gösterdiklerini öğrenmiştik. Yerçekimi sıfıra indiği zaman bazı astronotların mideleri bulanıyor, bazılarınınsa bulanmıyor. Nasıl bir tepki göstereceğimden emin değildim. Miden bulandı mı?»

«Küçültüldüğümü öğreninceye kadar bulanmadı. Ama herhalde şimdi midemin ağzıma gelmesinin bir önemi yok. Bunu kim planladı?»

«Natalya.»

«Ah, tabii ya. Bunu sormamalıydım.» Morrison'un sesi alaycıydı.

«Bazı önemli nedenler vardı. Natalya yolculuk başladıktan sonra sinir krizi geçirmenin hiç de hoş olmayacağını düşünüyordu. Sinir krizi geçirirsen seninle uğraşamazdık.»

«Belki de bana güvenmemekte haklısınız.» Nöro-fizikçi bakışlarını utançla Kalinin'den kaçırdı. «Sanırım benimle gelmeni de Boranova istedi. İşlem sırasında beni oyalaman için.»

«Hayır. Bu benim fikrimdi. Natalya kendisi gelmek istedi. Ama onu gördüğün zaman sana yine bir oyun oynayacağını düşünebilirdin.»

«Oysa senin yanında rahat olacaktım.»

«Dediğin gibi, hiç olmazsa seni biraz oyaladım. Hâlâ erkeklerin ilgisini çekecek kadar gencim.» Kalinin bir an durdu, sonra da acı acı ekledi. «Erkeklerin çoğunun.»

Morrison başını kaldırarak gözlerini kıstı. «Oyun oynanacağından söz ettin.»

«Natalya gelseydi, dedim.»

«Bu sen varken de olamaz mı? Örneğin... şimdi bütün gördüğüm şu: Dışarıdaki eşyalar büyümüş gibi duruyor. Bunun sadece bir hile olmadığı ne malum? Belki küçüldüğümü sanmam ve işlemin zararsız olduğuna inanmam için yaptınız bunu. Yarın gemiye sessiz sedasız bineyim diye. Olamaz mı?»

«Saçmalama, Albert. Şimdi başka bir şey düşün, ikimiz de küçültüldük. Vücutlarımız normal boyumuzun yarısına indi. Kaslarımız da öyle. Şimdi

hesaplayalım... Yarım çarpı yarım eşittir sekizde bir. Yani hem kitlemiz, hem de kilomuz eskisinin sekizde biri kadar. Tabii gerçeklen küçültüldüysek.»

«Evet. Karekök kanunu. Galile'nin zamanından beri bilinen bir şey.»

«Biliyorum. Ama sen bunu hatırlamadın. Seni şimdi kaldıracak olursam... Kilon eskisinin sekizde biri. Ama benim kas gücüm de eskisinin yarısı kadar.» Kalinin ellerini Morrison'un kollarının altına soktu ve onu havaya kaldırdı. Sonra da tekrar yerine oturttu. Biraz soluk soluğa kalmıştı. «Pek kolay olmadı ama yine de başardım. Belki şimdi kendi kendine, ah, bu Sophia bir Sovyet haltercisi olmalı, diyorsun. Haydi. Kalk bakalım. Beni havaya kaldır.» Bir koltuğa oturdu.

Morrison istemeye istemeye ayağa kalktı. Genç kadın ekledi. «Haydi. Beni koltuklarımdan tut. Merak etme ter ilacı kullanıyorum. Haydi. Ben senden hafifim. Sen benden güçlüsün. Ben seni kaldırabildiğime göre, sen bu işi daha kolaylıkla yapmalısın.»

Gerçekten de öyle oldu. Genç kadın tüy kadar hafifti sanki. Morrison kendini bu olasılığa karşı biraz hazırlamış olmasına karşın Kalinin'i az kalsın düşürüyordu.

Kadın, «Sence bu da mı bir oyun?» diye sordu. «Yoksa gerçekten küçültüldük mü?»

«Küçültüldük. Ama bu işi nasıl başardın? Senin herhangi bir düğmeye bastığını görmedim.»

«Basmadım ki. Bu işi dışarıdan yaptılar. Gemide de küçültme aygıtları var ama onlara dokunmaya cesaret edemem. Bu Natalya'nın işi.»

«Bizi şimdi normal boyumuza da dışarıdakiler getiriyor, değil mi?»

«Evet, öyle.»

«Eğer bir terslik olursa beynimiz Shapirov'unki gibi zarar görür. Hatta daha da kötüsü olur.»

Kalinin, ayaklarını uzatarak, «Bir terslik olacağını sanmıyorum,» diye cevap verdi. «Bunu düşünmenin bir yararı yok zaten. Neden gevşemiyor ve gözlerini yummuyorsun?»

Morrison ısrar etti. «Ama yine de zarar görebiliriz.»

«Tabii olabilir. Her şey mümkün. İki dakika sonra üç metre genişliğindeki bir meteorit tepemizdeki dağa çarpabilir. Bu gemiyi de, bizi de ezer. Belki bütün laboratuvarı yakıp kül eder. Ama sanmıyorum.»

Morrison başını koluna dayayarak, gemi ısınmaya başlarsa acaba bunu hisseder miyim, diye düşündü. Yani beynimdeki proteinler

anormalleşmeden...

□

Morrison ancak yarım saat sonra dışarıdaki cisimlerin küçülür gibi olduklarını farketti. Sonra Kalinin’e bir göz attı. Genç kadın gözlerini ileride bir noktaya dikmiş oturuyordu. «Sophia,» dedi. «Biliyorum mutsuzluğun benim üzerime vazife değil. Ama bana Yuri'den söz ettiler.»

Genç kadının gözlerinde tehlikeli bir pırıltı belirdi. «Arkady! Sana olaydan söz eden o olmalı. Bundan eminim. O bir... bir...» Başını salladı. «Arkady iyi eğitim görmüş bir uzman ve bir dâhi. Ama yine de hâlâ köylü. Onu elinde votka şişesiyle dolaşan sakallı bir çiftçi gibi görüyorum her zaman.»

«O da senin için üzülüyor. Belki bir şair gibi konuşamıyor ama olsun. Herhalde herkes endişeleniyor.»

Kalinin sanki bağırmamaya çalışıyormuş gibi bir tavırla ona baktı.

Morrison usulca ısrar etti. «Neden her şeyi bana anlatmıyorsun? Bence bunun sana yararı olur. Ayrıca mantıklı bir seçim de sayılır. Çünkü sizin gruptan değilim. Bir yabancıyım. Sonra... emin ol, güvenilir bir insanım.»

Kalinin’in yüzünde âdeta minnete benzeyen bir ifade belirdi. Sonra tükürürcesine, «Yuri!» dedi. «Herkes üzülüyor. Ama Yuri dışında. Duygusuzun biridir o.»

«Herhalde bir zamanlar sana âşıktı.»

«Öyle olması şart mı? Buna inanmıyorum. Onun... onun...» Başını kaldırarak kollarını açtı. Uygun bir sözcük arıyor, elleri titriyordu. «Bir hayali var.»

«Biz her zaman duygularımızı ve sevgilerimizi kontrol altında tutamayız, Sophia. Yuri başka bir kadın bulduysa ve onun hayalini kuruyorsa...»

Kalinin, «Başka bir kadın yok,» dedi kaşlarını çatarak. «Kimse yok! Yuri, bu bahaneyi bir paravan gibi kullanıyor. Beni sevdiyse bile bunu fazla umursamadan yaptı. Dalgınlıkla. Çünkü yakınındaydım. Fiziksel bir ihtiyacını karşılıyordum. Ve proje üzerinde çalışıyordum. Yani benimle beraberken fazla zaman kaybetmiyordu. Çalışmalarına devam edebildiği sürece bana bir itirazı yok, Sessizce, dikkati çekmeden, arada sırada beni görüyordu.»

«Bir adamın işi...»

«Bütün zamanını almamalıdır. Sana söyledim. Yuri'nin bir hayali var. Yeni bir Newton, yeni bir Einstein olmak istiyor. Müthiş buluşlar peşinde.

Bunlar her şeyi değiştirecek ve ileride başka buluşlara da gerek kalmayacak. Shapirov'un tahminlerini alacak ve onları gerçek bir bilim yapacak. Yuri Konev bütün doğal kanunlar halini alacak. Başkalarının önemi kalmayacak.»

«Bu hayran olunacak bir istek sayılmaz mı?»

«Her şeyi ve herkesi feda ederse sayılmaz! Kendi çocuğunu inkâr etti! Ben? Benim ne önemim var? İhmal edilebilirim. Kovulabilirim. Ama ben olgun bir insanım. Başımın çaresine bakarım. Ama bir bebek? Bir çocuk? Onu babasız bırakmak? Reddetmek? Tabii çocuk Yuri'nin çalışmasını engelleyecekti. Ondan bazı şeyler isteyecekti. Zaman zaman bir iki dakikasını alacaktı. İşte o yüzden kızımın babası olmadığında ısrar etti.»

«Ama genetik bir analiz...»

«Hayır! Onu zorla mahkemeye sürükleyebilir miyim? Yasal bir kararı kabul etmeye zorlayabilir miyim? Yuri'nin inkârının ne anlama geldiğini bir düşün. Çocuğun bir babası olmalı. Yuri birçok erkekle düşüp kalktığımı ima ediyor. Hayır, bunu açık açık söylüyor. Hiç çekinmeden çocuğumun babasının kim olduğunu bilemediğimi, çünkü bir hayli aday olduğunu iddia ediyor! Onun kadar aşağılık bir adamın çocuğumun babası olduğunu yasal yollardan kanıtlamaya neden çalışayım? Hayır, o bana gelmeli ve kızımın babası olduğunu itiraf etmeli. Yaptıkları için özür dilemeli. Ben de o zaman arada sırada çocuğa bir göz atmasına izin veririm.»

«Ama bana hâlâ ona âşıkmışsın gibi geliyor.»
Kalinin acı acı, «Eğer öyleyse bu da benim çilem,» dedi. «Ama çocuğumun çilesi olmayacak.»
«Seni küçültmeye razı olman için bu yüzden mi zorlukla ikna edebildiler?»
«Onunla birlikte çalışmaya da. Evet, neden bu. Ama bana yerimi alacak başka kimse olmadığını, bilim için kişisel duygularımızı hiçe saymamız gerektiğini söylediler. Öfke ve nefreti de. Ayrıca...»
«Evet?»
«Ayrıca projeden ayrılırsam bir Sovyet bilim uzmanı olarak yerimi kaybedecektim. Bazı ayrıcalıkları ve ek gelirleri de. Bunun benim için önemi yoktu, ama kızım bakımından vardı tabii.»
«Yuri'yi de mi seninle çalışması için zorlukla ikna ettiler?»
«Onu mu? Ne münasebet! Onun aklı fikri projede, gözü başka hiçbir şey görmüyor. Bana bakmıyor. Beni farketmiyor bile. Bu çalışma sırasında ölürsek...» Kalinin elini yalvarırcasına Morrison'a uzattı. «Lütfen şunu anla: Böyle bir şey olacağını hiç sanmıyorum. Bu sadece kendi kendime işkence etmek için uydurduğum romantik bir düşünce. Acı çekmekten hoşlandığım için herhalde. Yuri öldüğü takdirde, kendisiyle birlikte can vereceğimin farkında bile olmayacak.»
Morrison titriyordu. «Öyle konuşma. Başına böyle bir şey gelirse kızın ne olur? Natalya sana bunu söyledi mi?»
«Söylemesine gerek yoktu. Ben bunu zaten biliyorum. Kızımı devlet büyütür. Bilim uğruna ölen bir şehidin çocuğu olarak. Belki kızım için böylesi daha iyi olur.» Kalinin etrafına bakındı. «Her şey normalleşiyor. Biraz sonra gemiden ineriz.»
Morrison omzunu silkti.
«Bugünü tıbbi muayeneler ve psikolojik testlerle geçireceksin, Albert. Ben de öyle. Çok sıkıcı ama yapılması gerekiyor. Kendini nasıl hissediyorsun?»
Morrison dürüstçe, «Ölmekten söz etmeseydin, kendimi daha iyi hissederdim,» diye açıkladı. «Dinle! Yarın Shapirov'un vücudunda yolculuk yapabilmemiz için ne kadar küçüleceğiz?»
«Buna Natalya karar verecek. Tabii hiç olmazsa bir hücre boyuna ineceğiz. Belki de molekül kadar olacağız.»
«Bu şimdiye kadar hiç yapıldı mı?»
«Sanmıyorum.»

«Tavşanlar? Cansız cisimler?»

Kalinin başım salladı. «Sanmıyorum.»

«O halde bir insanın bu kadar küçültülebileceğini nereden biliyorlar? Ya da bu deneyden sağ çıkacağımızı?»

«Kuramsal olarak bu mümkün. Ve şimdiye kadar yapılan deneylerin hepsi de kurama uyuyor.»

«Evet ama her zaman bir sınır vardır. Fazla küçültmeyi önce bir plastik parçasının, bir tavşanın, sonra bir...»

«Evet, tabii. Ama Merkez Koordinasyon Komitesini bu harcamanın yapılması için ikna etmek çok zor. Bu tür deneylerin aralıklarla yapılması gerekiyor. Bu da yıllarca sürer. Ve bizim zamanımız yok! Shapirov'un vücuduna hemen girmeliyiz.»

«Ama şimdiye kadar hiç denenmemiş bir şeyi yapacağız. Bilinmeyen bir yere gireceğiz. Ve elimizde kuramdan başka bir şey yok...»

«Evet, evet. Haydi, ışık yanıyor. Gemiden inmeli ve bizi bekleyen doktorların yanına gitmeliyiz.»

Morrison yeniden dehşete kapılmaya başladığını hissetti.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

hazırlıklar

Ve en büyük zorluk başlangıçtadır.

buna "hazır olma" denir.

— Dezhnev Senior

Morrison uzun ve sıkıcı muayenelerden sonra akşam yemeği için dört Sovyet uzmanına katıldı. Bir yandan da öfkeyle, Son Yemek, diye düşünüyordu. Yerine oturur oturmaz hiddetle, «Kimse bana muayenenin sonunu açıklamadı!» diye homurdandı. Sonra da Kalinin'e döndü. «Seni de muayene ettiler mi?»

«Tabii, Albert.»

«Sana sonucu söylediler mi?»

«Korkarım söylemediler. Ücretlerini biz ödemediğimiz için bize bir borçları olmadığını düşünüyorlar herhalde.»

Dezhnev neşeyle, «Bu önemli değil,» dedi. «Yaşlı babam her zaman, 'Kötü haberin kanatları bir kartalınkiler gibidir,' derdi. 'İyi haberin bacakları

ise tembel hayvanınkinden farksızdır.' Bir şey söylemedilerse bu verecek kötü bir haberleri olmadığı anlamına gelir.»

Boranova söze karıştı. «Kötü haberi bile bana bildirirlerdi. Sadece bana. Kimlerin geleceğine ben karar vereceğim.»

Morrison ona, «Sana benim hakkımda ne söylediler?» diye sordu.

«Hiçbir önemli derdin olmadığını. Bizimle geleceksin. Ve on iki saat sonra macera başlayacak.»

«Peki, ya önemli olmayan dertlerim, Natalya?»

«Üzerinde durmaya değecek bir şey yok. Sadece doktorlardan birine 'Amerikalılara özgü o huysuzlukla' davranmışsın.»

Morrison, «Hah!» dedi. «Amerikalılara özgü haklardan biri de, doktorlar Sovyetler'den beklenecek bir biçimde hastalarına ilgisizce davrandıkları zaman aksileşmektir.» Ama yine de kafa durumu konusundaki endişeleri sona ermişti. Tabii bunun yerini küçültüleceği düşüncesinin verdiği dehşet aldı.

□

Sofradan ilk kalkan Yuri Konev oldu. Hafifçe kaşlarını çatarak, «Natalya,» dedi. «Albert'i büroma götürmeliyim. Yarınki işi konuşmamız ve hazırlanmamız gerekiyor.»

Boranova, «Hepimizin de bu gece iyi uyuması gerektiğini lütfen unutma,» diye cevap verdi. «Zamanın geçtiğini unutmanı istemiyorum. Arkady de gelecek mi?»

Konev azametle, «Ona ihtiyacım yok,» dedi.

Boranova, «Kapının önünde iki nöbetçi bekleyecek,» diye açıkladı. «İhtiyacın olursa onlara seslen.»

Konev sabırsızca döndü. «Onlara ihtiyacım olamayacağından eminim, Natalya. Benimle gel, Albert. »

Kaşlarının altından ikisini seyreden Morrison ayağa kalktı. «Büron uzakta mı? Grotto'da oradan oraya sürüklenmekten bıktım.»

Kabalık ettiğinin farkındaydı. Ama Konev buna aldırmadı bile. Aynı derecede kabalıkla, «Bir profesörün kampüste oraya buraya gitmeye alışmış olması gerekir,» dedi.

Morrison onun peşinden gitti. Koridora çıkarak sessizce ilerlediler. Amerikalı uzman iki nöbetçinin peşlerinde olauğunun farkındaydı.

Sabırsızca, «Daha gidecek miyiz?» diye sordu.

«Bu gülünç bir soru, Albert. Seni odamdan daha uzağa götürmeye hiç niyetim yok.»

Morrison, eğer ben onun çocuğunu dünyaya getiren o zavallı kadın olsaydım, diye düşündü. Kızımın babalığını reddettiği için havai fişekleri atardım...

Scnunaa bir kapıya geldiler ve Konev, «Açıl,» diye bağırdı. Kapı onun ses dalgalarına uyarak düzgünce yana kaydı. Once içeri o girdi.

Morrison meraklandı. «Ya biri sesini taklit ederse? Cok değişik bir sesin olduğu söylenemez.»

«Sesimi dinlerken yüzümü de inceliyor. Kapıyı başka türlü açmıyor.»

«Buradaki insanlar çok mu meraklı? Böyle önlemler aldığına bakılırsa...»

«İnsanlar her yerde insandır. Onların doğru yoldan sapmalarına yardımcı olmamalıdır. Burada eşsiz şeyler var. Ve onlara ben izin verdiğim zaman bakabilirler. Örneğin, buna...» İnce elini çok kalın bir kitabın üzerine koydu. Morrison ellerinin çok bakımlı, tırnaklarının da manikürlü olduğunu farketti. Konev işi uğruna başka şeyleri ihmal ediyordu ama kendini asla.

«Nedir o?» diye sordu.

Konev, «Bu...» dedi. «Akademisyen Shapirov. Daha doğrusu onun özü.» Kitabı açarak sayfaları çevirdi. Sayfalar çizimler ve sembollerle doluydu. «Tabii bunu mikrofilme aldırdım. Ama böyle bir baskının da bazı yararları var.» Kitaba âdeta sevgiyle vurdu.

Morrison, «Bir şey anlayamadım,» diye mırıldandı.

«Bu Shapirov'un beyninin temel yapısı. Ayrıntıları kendi buluşum olan sembollerle gösteriyorum. Bilgisayara verildiği zaman ekranda beyinin üç boyutlu bir haritası beliriyor.»

Morrison, «Çok şaşılacak şey,» dedi. «Tabii ciddiysen.»

Konev başını salladı. «Ciddiyim. Bütün meslek yaşamımı bu konuya adadım. Beyin yapısını semboller haline sokmaya. Sembolleri beyin yapısı haline getirmeye. Bu serebrografi bilimini ben buldum ve geliştirdim.»

«Ve konu olarak da Shapirov’u kullandın.»

«Pek büyük bir şans eseri oldu bu. Ya da belki şansla ilgisi yoktu. Kaçınılamayacak bir şeydi. Hepimizin kibirlendiği ufak tefek konular vardır. Shapirov da beyninin bütün ayrıntılarıyla birlikte ölümsüzleştirilmesini istiyordu. Onunla birlikte bu konuda çalışırken kafasının serebrografi yoluyla analiz edilmesini ısrarla istedi.»

Morrison birdenbire heyecanlandı. «Shapirov'un kuram larını beyninin kaydedilmiş olan yapısından elde edebilir misin?»

«Ne münasebet! Bu kitapta üç yıl önce yapılan kafa analizi var. Shapirov o sırada sözünü ettiğimiz kuramlarla ilgilenmiyordu. Ne yazık ki, buradaki onun beyninin fiziksel yapısı, düşünceleri değil. Ama yarınki yolculuk sırasında serebrcgraf çok işimize yarayacak.»

«Öyle sanırım... Ama bu bilimden söz edildiğini hiç duymadım.»

«Buna şaşmadım. Bir tez yayınladım ama sadece Grotto'da. Ve buradaki yayınların hepsi de gizli tutulur. Grotto dışında kimse bu buluşumu bilmiyor. Sovyetler Birliği'ndeki diğer bilim adamları bile.» Konev bilgisayara yaklaşarak beş büyük disk taktı. «Bunlardan her birine Moskova Merkez Kitaplığındaki bilgiler rahat rahat sığar. Ve beşi de Shapirov'un beyniyle ilgili.» Ekranda bir insan beyni gözüktü. Yandan alınmıştı. «Kesitleri de görebiliriz.» Beyin hızla ince dilimlere ayrılmaya başladı. «Daha kalın dilimler de gösterebilirim. Ya da beyni iyice küçültür veya büyültebilirim.» O konuşurken ekrandaki beyin birdenbire yayıldı sanki. «Artık hücreler iyice büyüdü.»

Morrison meydan okudu. «Madem bütün bunları başarabiliyorsun, o halde küçültmeye ne gerek var? Neden beyne gemiler yolluyorsunuz?»

Konev'in yüzünde bir an onu aşağı görüyormuş gibi bir ifade belirdi. «Bu saçma bir soru, Albert. Herhalde bunun nedeni küçültme işleminin sende uyandırdığı korku. Küçültülmemek için bahaneler arıyorsun. Senin ekranda gördüğün beynin üç boyutlu haritası. Ama bu sadece üç boyutlu. Ve canlı değil. Ölü malzeme. Değişmiyor. Bizim canlı nöronların faaliyetini incelememiz şart. Düşen ve yükselen elektrik potansiyelinin dört boyutlu bir incelemesi. Hücrelerde ve hücre liflerinde ilerleyen mikro akım. Ve bütün bunları yorumlayarak düşünce haline sokmamız gerekiyor. İşte senin görevin de bu, Albert. Arkady Dezhnev gemiyi çizdiğim rota üzerinden götürecek. Sen de bize düşünceleri açıklayacaksın.»

«Rotayı neye dayanarak çizdin?»

«Senin tezlerine dayanarak, Albert. Senin nöron ik yaratıcı düşünce ağının bulunduğuna karar verdiğin bölümleri seçtim. Oraya ulaşılması için hangi yollardan gidilmesi gerektiğini saptadım. Yarın bu merkezlerden birine ya da birkaçına gireceğiz.»

Morrison başını salladı. «Düşüncenin oluştuğu merkezlere uiaşsak bile yine de bir sonuç alabileceğimizi garanti edemem.»

«Bunu önceden bilemeyiz. Beyne girmek ve denemek zorundayız.»

«Her neyse... Düş kırıklığına uğramaya hazır olmalısın.»

«Asla!» Konev son derece ciddiydi. «İnsan beyni sonunda sırlarını açıklayacak. Bu sırları çözen insan ben olacağım! İnsanlığın o son fizyolojik esrarını tümüyle öğreneceğim! Onun için de yarın birlikte çalışacağız. Sen ve ben. Buna hazır olmanı istiyorum. Karşılaşacağımız beyin dalgalarını dikkatle inceleyecek ve bana yol göstereceksin. Shapirov’un düşüncelerini yorumlayacaksın. Özellikle Planck değişmeziyle ışık hızının birbirlerine nasıl bağlanacağıyla ilgili düşüncelerini. Böylece yarınki gibi yolculuklar sıradan deneyler halini alacak ve biz de beyini iyice inceleyebileceğiz.» Durup dikkatle Amerikalı uzmana baktı. «Ee?»

«Bu sözlerim seni etkilemiyor mu?»

«Tabii etkiliyor ama... Bir sorum var. Sen hiçbir şeyden korkmuyor musun, Yuri?»

«Çalışmalarımı tamamlayamamaktan korkuyorum. Yarın öldüğüm takdirde bu olabilir. Ya da küçültülmeye razı olmadığım takdirde. Ölmem çok zayıf bir olasılık. Ama küçültmeye razı olmadığım an çalışmalarımı durdururlar. İşte bu yüzden küçültme riskini göze almaya hazırım.»

«Sophia’nın da seninle birlikte küçültüleceği fikri seni rahatsız etmiyor mu?»

Konev kaşlarını çattı. «Ne?»

«Küçük adını hatırlamıyorsan soyadını söyleyeyim... Kolinin.»

«O da gruptan ve gemide olacak.»

«Buna bir itirazın yok mu?»

«Neden olsun?»

«Ne de olsa o senin kendisine kalleşlik ettiğini düşünüyor.»

Konev kızardı. «Kadın artık o saçmasapan şeyleri yabancılara da mı anlatıyor. Deliliği bu kadar ilerledi mi? Bu projede ona ihtiyaç olmasaydı...»

«Çok üzgünüm ama bana sözleri hiç de saçma gelmedi.» Morrison neden ısrar ettiğini bilmiyordu. «Onunla... arkadaş değil miydiniz?»

«Arkadaş mı?» Konev’in yüzünde aşağılayıcı bir ifade vardı. «Arkadaşlık nedir ki? Bu projeye katıldığım zaman Kalinin'i burada gördüm. Grotto'ya bir ay önce gelmişti. Onunla birlikte çalışmaya başladık. Yeniydik, hiç denenmemiştik. Tabii aramızda arkadaşlık diye tanımlanabilecek bir ilişki başladı. Ne olmuş yani? Gençtik ve kendimize güvenemiyorduk. Geçici bir dönemdi bu!»

«Ama bu geride bir şey bıraktı. Bir çocuk.»

«Bunun benimle bir ilgisi yok.» Konev ağzını sıkıca kapattı.

«Ama Sophia...»

«Onun sorumluluğu benim üzerime yıkmaktan hoşlanacağından eminim. Ama boşuna çabalıyor.»

«Genetik analiz yaptırtmayı düşündün mü hiç?»

«Hayır! Herhalde çocuğa gerektiği gibi bakılıyordu. Genetik analiz kızın babasının ben olduğumu gösterse bile durum değişmez. Beni duyguların yardımıyla çocuğa bağlama çabalarına karşı gelirim. Yani... kadının eline ne geçer?»

«Bu kadar duygusuz musun?»

«Duygusuz mu? Ne yaptığımı sanıyorsun? Genç ve masum bir bakireyi baştan çıkardığımı mı? Her şeyde ilk adımı o attı. Sophia sana daha önce de hamile kaldığını ve çocuğu aldırttığını anlattı mı? Benimle tanışmadan birkaç yıl önce? O zamanki çocuğun babası kimdi bilmiyorum. Şimdikinin babasını da. Belki Sophia da bilmiyordur...»

«Acımasızca davranıyorsun.»

«Hiç de değil. O kendi kendine zalimlik ediyor. Benim bir metresim var. Bir aşkım. O da bu proje. O kadın sadece aklımı karıştırıyordu. Her şeyi mahvedebilirdi. Bu küçük konuşma... sanırım seni buna o zorladı...»

Morrison, Konev'in sözünü kesti. «Hiç de değil...»

«Böyle zorlamalar her zaman farkedilmez. Bu konuşma bu gece uyumamı engelleyebilir. Yarın kafamın çok iyi çalışması gerekirken bunu başaramam. Niyetin bu mu?»

Morrison usulca, «Ne münasebet,» dedi.

«O halde bu iş onun başının altından çıktı. Bilemezsin ne yollardan beni engellemeye çalıştı. Ona bakmıyor, onunla konuşmuyorum. Ama yine de yakamı bırakmıyor. Sanki yeni ayrılmışız gibi hâlâ öfkeli. Evet... Onun da benimle aynı gemide olması hiç hoşuma gitmeyecek. Bunu Boranova’ya da söyledim. Ama bana ikimize de ihtiyaç olduğunu açıkladı. Oldu mu?»

«Özür dilerim... Seni sinirlendirmek istemedim.»

«İstediğin neydi öyleyse? Sakin sakin konuşmak mı? ‘Yaptığın bütün o kalleşliklere, aldatmacalara ne dersin?’ Evet, sadece dostça bir konuşma...»

Morrison sesini çıkarmadan genç adamın öfkesi karşısında başını eğdi. Gemideki beş kişiden ikisi, diye düşünüyordu. Hayır üçü. Ben ve bu iki âşık. Üçümüz de müthiş haksızlığa uğradığımızı düşünüyoruz. Bu durum çalışmalarımızı etkileyecek. Acaba Dezhnev'le Boranova da aynı dürümdalar mı?

Konev sertçe, «Artık gitsen iyi olur,» dedi. «Seni buraya korkunu unutturmak ve heveslendirmek için getirmiştim. Ama bunu başaramadığım anlaşılıyor. Seni şehvetli dedikodular daha fazla ilgilendiriyor. Haydi git. Dışarıdaki nöbetçiler seni odana götürürler. Uyuman gerekiyor.»

Morrison içini çekerek kendi kendine, uyumak mı, dedi.

□

Ama Morrison, Sovyetler Birliği'nde geçirdiği bu üçüncü gece uyumayı başardı.

Konev’in odasından çıktığı zaman Dezhnev nöbetçilerle birlikte onu bekliyor, neşeyle gülüyordu. Morrison fazla heyecanlı Konev’den sonra Dezhnev'in gevezeliklerinden hoşlandı.

Dezhnev ona bir teneke uzattı. «Şunu iç. Votka değil bu. İçinde alkol yok. Sadece süt var. Şekerli, kokulu bir süt. Bunu kafeteryadan çaldım. Haydi, içmene bak. Midene çok iyi gelecek. Bana inan.»

Morrison tenekeyi deldi ve içindekini Dezhnev'in uzattığı fincana doldurdu. Tadı fena değildi. Dezhnev'e teşekkür etti.

Odasının önüne geldiklerinde Dezhnev, «Şimdi önemli olan uyuman,» dedi. «Güzel bir uyku çek. İyi geceler.» Dışarı çıktı.

Ve Morrison uyudu. Hem de yatar yatmaz.

Uyandığı zaman rüya görüp göremediğini bile hatırlamadı. Kendi kendine uyanmadı, Dezhnev onu sarsıp duruyordu. Geceki kadar keyifliydi.

«Haydi uyan, yoldaş Amerikalı. Vakit geldi. Traş olup yıkanmalısın. Banyoda her şey var, temiz havlular, taraklar, ter ilaçları, kâğıt mendiller ve sabun. Bunu biliyorum, çünkü hepsini ben getirdim. Yeni bir elektrikli traş makinesi ve pamuklu giysi. Pantolonun ağı da iki kat. Onun için artık kendini çırçıplakmış gibi hissetmeyeceksin. Bu giysilerden onlarda varmış. Sadece istemesini bilmek gerek. Yumrukla! Pis bürokratlar!» Öfkeyle kaşlarını çatarak yumruğunu salladı.

Morrison yarım saat sonra banyodan çıktığı zaman artık hazırdı. «Ne kadar süre küçülmüş olarak kalacağız?»

«Belki fazla sürmeyecek. Şansımız varsa bir saat. Yoksa on iki saat.» Dezhnev elini salladı. «Haydi artık kahvaltıya inelim. Nefis şeyler verecekler bize. Yüksek kalorili, posası az besinler. Çünkü gemide hiçbir şey yiyemeyeceğiz. Tabii su olacak. Meyva suyu da. Ama içki yok. Arada sırada bir damla votkaya ihtiyacımız olabileceğini söylediğim zaman bizim tatlı Nataşa fena halde kaşlarını çattı. Ve gereksiz yere ayyaşlardan ve

sarhoşlardan söz etti. Albert, Albert, bana nasıl da zulmediyorlar! Hem de haksız yere.»

Kahvaltıda bol bol yiyecek vardı ama insanı iyice doyuracak cinsten değillerdi. Sofrada uzmanlar oldukça neşeliydiler. Daha çok yerel satranç yarışmasından söz ettiler. Gemi ya da küçültme konusu hiç açılmadı. Bunu uğursuzluk mu sayıyorlardı? Morrison'un konunun açılmamasına hiçbir itirazı yoktu.

Sonra sofra toplandı. Vakit gelmişti. Hem de pek çabuk. Geriye gitmek için masadan kalktılar.

□

Tek sıra halinde yürüyorlardı. Dezhnev, Kalinin, Boranova, Morrison, en sonda da Konev. Amerikalı uzman bunun nedenini hemen anladı. Herkes onları görüyor ve tek tek tanıyordu. Birçok kişi koridora dizilmiş, heyecanla onları seyrediyordu. Belki Sovyetler Birliği'ndekiler, hatta bütün dünya olanların farkında değildi. Ama bu insanlar her şeyi biliyorlardı.

En önden giden Dezhnev heyecanla sağa sola el sallıyordu. Koridordakiler zaman zaman gruptan birinin adını sesleniyorlardı.

Sonra biri, «Yaşasın Amerikalı!» diye bağırdı. Hem de İngilizce. Morrison çok şaşırdı. Sesin geldiği tarafa bakarak el salladı. Ve birdenbire diğerleri de bağırmaya başladılar. «Yaşasın Amerikalı!» Morrison somurtkanlığını ve bıkkın tavırlarını bir yana bıraktı. O zamana kadar hiçbir kalabalık kendisine böyle tezahüratta bulunmamıştı. Çok hoşuna gitti. Elini sallayarak, deli gibi sırıtmaya başladı.

Sonra komada olan Shapirov'un yattığı odaya girdiler. Gemi de oraya getirilmişti.

Morrison hayretle etrafına bakındı. «Kameramanlar var.»

Yanında duran Kalinin. «Ah, evet, televizyonda gözükeceğiz,» dedi. «Her önemli deney dikkatle filme alınır. Olayın ayrıntılarıyla anlatılması için muhabirler de gelir. Dün seni ve beni küçülttükleri zaman da odada bir kamera vardı. Ama onu sakladık. Çünkü küçültüleceğini anlamanı istemiyorduk.»

«Ama bu gizli bir proje olduğuna göre...»

«Her zaman gizli kalmayacak ki. İleride bir gün tam başarıya ulaştığımız zaman her şey halkımıza ve bütün dünyaya açıklanacak.»

Boranova o sırada Morrison'un muhabir olduğunu tahmin ettiği biriyle konuşuyordu. «İşte Amerikalı bilim adamı Albert Jonas Morrison. Nörafizik profesörü. Yani Akademisyen Konev'le aynı konuda çalışıyor.

Şimdi de hem bir Amerikalı gözlemci, hem de Akademisyen Konev’in yardımcısı olarak bulunuyor.»

Dezhnev, Morrison'a sokularak, «Bak, gördün mü, Albert?» diye fısıldadı. «Artık adın tarihe geçti. Bir daha da silinemeyecek. Bu ana dek başarısız bir insan olduğunu sanıyordun. Ama artık öyle değil. Küçültülen ilk Amerikalı sensin. Artık bunu kimse elinden alamayacak.»

Morrison konuya bu açıdan bakmamıştı. Bu düşünce hoşuna gitti ama yine de pek memnun değildi. «Yalnızca ‘küçültülen ilk Amerikalı' olarak hatırlanmak istemem.»

Dezhnev, «Yolculukta iyi çalışırsan sonunda başka başarıların yüzünden de anılırsın,» dedi. «Ayrıca yaşlı babamın dediği gibi, ‘Sofrada başa otur da ne olursa olsun. İsterse masada sadece bir tek kişi bulunsun. İsterse yalnız bir kâse lahana çorbasını paylaşın.'»

Kalinin, Morrison’un kolunu çekiştirdi. «Albert?» O sırada Dezhnev uzaklaştı.

«Evet, Sophia?»

«Dün akşam yemekten sonra onunla beraberdin değil mi?»

«Bana Shapirov’un beyninin bir haritasını gösterdi. Harika bir şeydi bu.»

«Benim hakkımda bir şey söyledi mi?»

Morrison duraksadı. «Neden söylesin?»

«Çünkü sen meraklı bir insansın. Kafandaki düşüncelerden de kaçmaya çalışıyorsun. Bu yüzden ona bazı sorular sormuş olabilirsin.»

Morrison genç kadının bu tanımlaması karşısında yüzünü buruşturdu. «Konev kendini savundu.»

«Nasıl?»

«Daha önceki bir hamilelik ve kürtajdan söz etti.»

Kalinin’in gözleri doldu. «Bunun nasıl olduğunu da anlattı mı?»

«Hayır, Sophia. Ben de sormadım.»

«Ama yine de söyleyebilirdi. Ben... on yedi yaşındayken bir saldırıya uğradım. Bunun hoşa gitmeyecek sonuçları oldu. Annemle babam yasal önlemler aldılar.»

«Anlıyorum. Belki Yuri buna inanmamayı tercih ediyor.»

«Olanları benim davet ettiğimi düşünmekten hoşlanabilir. Ama mahkeme kayıtları var. O ırz düşmanı da hâlâ hapiste. Sovyet yasaları bu tür suçlulara sert davranır. Ama suç iyice kanıtlanırsa... Tabii bir kadın bir erkeğe iftira atabilir. Ama o öyle bir olay değildi. Ve Yuri de bunu

biliyordu. Ama yine de korkakça davranmış ve sana olayın nasıl olduğunu açıklamamış.»

Morrison, «Bu olayın seni ne kadar etkilediğini anlıyorum,» dedi. «Ama şimdi bunu düşünmenin sırası değil. O gemide çok karmaşık bir iş yapacağız. Dikkatimizi buna vermemiz ve bütün ustalığımızı göstermemiz gerekiyor. Ama şuna da inan: Ben senden yanayım, Yuri'den değil.»

Kalinin başını salladı. «Anlayış ve merhametin için teşekkür ederim. Benim adıma korkma. Görevimi yapacağım.»

Aynı anda Boranova seslendi. «Gemiye söyleyeceğim isim sırasıyla gireceğiz. Dezhnev... Konev... Kalinin... Morrison... ve ben.» Kadın hemen Amerikalının arkasına geçti. «Kendini nasıl hissediyorsun, Albert?»

Morrison, «Berbat,» dedi. «Başka bir cevap mı bekliyordun?»

Boranova, «Hayır,» diye cevap verdi. «Ama işini kendini berbat hissetmiyormuş gibi yapacağına inanıyorum.»

Morrison buz gibi kesilen dudaklarının arasından, «Denerim,» dedi ve Kalinin'in peşinden ikinci kez gemiye girdi.

Teker teker yerlerine oturdular. Morrison gözlerini kırpıştırdı ve ceplerinden birinde bulduğu bir kâğıt mendille burnunu sildi. Nedense o dehşeti biraz hafiflemişti. Ne de olsa bu gemiye daha önce de binmişti. Küçültülüp büyütülmüş, bundan bir zarar görmemişti.

Dezhnev, «Dostlar,» dedi. «Yol arkadaşlarım. Yola çıkmadan önce hepimizin araç ve gereçlerini kontrol etmesi gerekiyor. Hareket ettikten sonra birinin makinesinin çalışmadığını söylemesini pek hoş bir nükte olarak kabul edemem. Geminin kontrollerinin iyi çalıştığından eminim. Zaten onları ben planladım, yapılmalarına da gözcülük ettim... Yuri, dostum, senin beyin haritan önündeki panonun arkasında bulunan bilgisayara verildi. Lütfen panoyu nasıl açacağını öğren. Sonra da beyin haritasının yerli yerinde olup olmadığına bak. Sophia, küçük kumrum, senin ne yaptığını bilmiyorum. Elektrik ürettiğini biliyorum sadece. Bunu, uygun bir biçimde yapmaya çalış. Natalya...» Dezhnev sesini hafifçe yükseltti. «Orada, arkada iyi misin?»

Boranova, «Çok iyiyim,» dedi. «Lütfen Albert'i kontrof et. Senin yardımına en çok onun ihtiyacı var.»

Dezhnev, «Tabii,» dedi gülerek. «Onunla daha iyi ilgilenebilmek için sona bıraktım. Albert, önündeki panoyu nasıl açacağını biliyor musun?»

Morrison, «Tabii bilmiyorum,» diye söylendi. «Nereden bileyim?»

«İki saniye içinde öğreneceksin. Şu düğme panoyu açmak, bu da kapamak için. Albert, haydi aç! Ah, görüyorsun ya sessizce kayıyor. Şimdi de kapa! Tamam! O oyukta ne olduğunu gördün mü?»

Morrison, «Evet,» dedi. «Bir bilgisayar.»

«Aferin. Şimdi bana bir iyilik et ve bunun senin bilgisayarına benzeyip benzemediğine bak. Programın yandaki kovukta. Lütfen bilgisayara uyup uymadığını kontrol et. Bilgisayarın iyi çalışıp çalışmadığını da. Bana doğruyu söyleyeceğine inanıyorum. Lütfen! Herhangi bir kuşkun varsa, istediğim gibi düzeltilinceye kadar bekleriz.»

Boranova, «Arkady, rol yapmayı bırak lütfen! Zamanımız yok,» diye çıkıştı.

Dezhnev ona aldırmadı. «Ama sevgili Albert, bana bir şeyin bozuk oiduğunu söylersen ama aslında böyle değilse, Yuri bunu hemen anlar. Bundan emin olabilirsin. Ve bu, ne onun, ne benim, ne de diğerlerinin hoşuna gider. Onun için bir bozukluk olduğunu söyleyerek yolculuğu erteleyeceğini, hatta vazgeçilmesini sağlayacağını sanıyorsan yanılıyorsun.»

Morrison kızardı ve bunu öfkesine vereceklerini de umdu. Niyetini önceden anlayıp onu engellediklerini düşünmelerini istemiyordu. Bilgisayara bakarken programında arka arkaya yaptığı değişikliklerin verdiği sonucu düşündü. Bu yüzden bazen duyguları sezebiliyordu. Ama bundan kimseye söz etmemişti.

Dezhnev onun ellerini tuşlarda dolaştırmasını seyrediyordu. «Ona yeni piller koyduk. Amerikan pilleri.»

Morrison, «Görebildiğim kadarıyla her şey iyi çalışıyor,» dedi.

«İyi. Herkes araç ve gereçlerini kontrol etti mi? O halde şimdi poponuzu kaldırıp koltuktaki panoları inceleyin.»

Morrison, Kalinin'in ince bir minderle örtülü panoyu açıp kapamasını izled. Sonra o da aynını yaptı.

Dezhnev, «Koltuklarınızın altında bir klozet, yanda da küçük bir buzdolabı var, diye açıkladı. «İçlerine birer litre su kondu. İçmeniz için. Eğer eliniz yüzünüz kirlenirse, ter içinde kalırsanız ya da kokmaya başlarsanız, öyle kalırsınız. Gemiden ininceye kadar yıkanmak yok. Yemek yemek de. Birkaç gram kaybedersek çok daha iyi olur.»

Boranova alayla, «Sen yedi kilo verirsen daha da iyi olur, Arkady,» dedi. «O zaman küçültme işlemi için daha az enerji harcanır.»

Dezhnev sakin sakin cevap verdi. «Ben de bunu zaman zaman düşünüyorum, Nataşa. Şimdi geminin kontrollerini deneyeceğim. Hepsi de

iyi çalışırlarsa hazırız demektir. Ve çalışacaklarından eminim.»

Derin bir sessizlik oldu. Beklediler. Sadece Dezhnev dişlerinin arasından ıslık çalıyordu. Sonra doğrularak koluyla alnını sildi. «Her şey yolunda. Yoldaş bayanlar, yoldaş bay ve yoldaş Amerikalı, olağanüstü yolculuğumuz başlamak üzere.» Bir alıcıyı sol kulağına soktu ve küçücük bir mikrofonu ağzına yaklaştırdı. «Gemide her şey çalışır durumda. Dışarıda durum nasıl?.. Pekâlâ. Öyleyse bize şans dileyin, yoldaşlar.»

Hiçbir şey olmuyormuş gibiydi. Morrison, Kalinin'e bir göz attı. Sarışın kadın hiç kımıldamıyordu. Ama galiba onun kendisine baktığını farketmişt. «Evet,» dedi. «Küçülüyoruz.»

Morrison'un kulakları uğuldamaya başladı. Ne de olsa küçüldüğünü ilk kez önceden biliyordu.

DOKUZUNCU BÖLÜM

atardamar

eğer akıntı sizi gitmek istediğiniz yere götürüyorsa, karşı durmayın.

— Dezhnev Senior

Morrison gözlerini önündeki bilgisayara dikmişti. Başka bir tarafa bakmak istemiyordu. Sonra yarı kapalı gözleriyle geminin saydam bölmesinden istemeye istemeye dışarıya bir göz attı. İrileşmiş bir şey görmeye dayanamayacaktı. Çünkü hâlâ küçültme işleminin başarısız olacağına inanıyordu. Ya da bütün bunların bir hayal olduğuna.

Sonra bir adam gözüktü. Çok uzun boyluydu. İki metreden uzun. Ama belki de normal boyuydu bu. Sonra diğerleri yaklaştı. Hepsi de bu kadar uzun boylu olamazlardı ya! Geminin içindeki sessizlik boğucuydu. Dayanılacak gibi değildi. Morisson solunda oturan Kalinin'e döndü.

«Shapirov'un vücuduna nasıl gireceğiz, Sophia?»

Genç kadın solgun dudaklarını ağır ağır kıpırdatarak fısıldadı. «Enjektörle.» Sonra sanki kendini zorlayarak ona döndü. «İyice küçüldüğümüz zaman bizi bir enjektöre alacaklar. Ve Akademisyen Shapirov'un sol şahdamarma verecekler.»

Morrison çok sarsıldı. «Bizi zar gibi sallayacaklar.»

«Hiç de değil. Karmaşık bir işlem bu. Ama her ayrıntı önceden hesaplandı.»

«Nereden biliyorsun? Bu şimdiye dek hiç yapılmamış ki! Hele bir gemiyle hiç. Enjektörle de öyle. Kimse insan vücuduna da girmemiş!»

Kalinin, «Doğru,» dedi. «Ama bu tür sorunların üzerinde çok önceden duruldu. Tabii sorunlar bir bakıma daha ba sitti. Son birkaç gün de bu konuda bir seminer yaptık. Arkady'nin küçülmeye başlamadan önce söylediklerini ilk kez mi duyduk sanıyorsun? O sözleri tekrar tekrar, kaç defa dinledik! Aslında Arkady o açıklamaları dahd çok senin için yaptı. Çünkü sen seminere katılmadın. Arkady ayrıca dikkatini üzerine çekmekten hoşlandığı için de öyle konuştu.»

«Öyleyse bana neler olacağını söyle.»

«Olaylar gelişirken açıklama yapacağım. Boyumuz santimle ölçülecek kadar küçülünceye kadar bir şey yapmayacağız. Yani yirmi dakika kadar. Ama her şey öyle ağır ağır olmayacak. Boyumuz kısaldıkça küçülme hızımız da artacak. Kendinde bir rahatsızlık hissediyor musun?»

Morrison kesik kesik soluk almasını ve kalbinin hızlı hızlı çarpmasını saymamaya karar verdi. «Hayır.» Sonra fazla iyimser konuştuğunu düşünerek ekledi. «Yani şu ana kadar.»

«İyi ya!» Kalinin konuşmaktan yorulduğunu belirtmek istermiş gibi gözlerini yumdu.

Morrison, «Bu hiç de fena fikir değil,» diyerek onun gibi yaptı.

Belki uykuya daldı, belki de akıl sağlığını korumak için gerçeklerden uzaklaşarak kendinden geçti. Çünkü pek kısa gelen bir süre sonra bir sarsıntı oldu. Gözlerini açtı ve koltuktan bir santim kadar yukarıda olduğunu farketti. Sanki rüzgârda sürükleniyordu.

Boranova onun arkasındaki yere geçmişti. Ellerini onun omuzlarına koydu, usulca yere doğru iterek, «Albert, kemerini bağla,» dedi. «Sophia, ona nasıl yapacağını göster. Üzgünüm, Albert. Yolculuğa çıkmadan önce bütün bunlardan söz etmeliydik. Ama zamanımız azdı. Sen de zaten yeterince endişeliydin. Bilgi vererek sinirlerini büsbütün bozmak istemedik.»

Ama Morrison sinirlenmemiş, havada oturmaktan bayağı hoşlanmıştı. Bu duruma kendi de şaştı.

Kalinin koltuğun kenarında, dizlerinin arasındaki bir şeye dokundu. Ve belindeki kemer açılıverdi. Morrison gözlerini kapadığı sırada onun belinde kemer olmadığından emindi. Kemer şimdi de koltuğun solundaki bir çukura girerek gözden kaybolmuştu. Kalinin, Morrison'a doğru döndü. «Şu solundaki kemer yeri.» Koyu renk bir düğmeye bastı. Saydam plastikten

yapılmış, ağa benzeyen kemer hafif bir hışırtıyla delikten fırlayarak Morrison'un beline dolandı. Sonra üçlü ucu koltuğun diğer yanına girdi. «Kemerin açılmasını istediğin zaman, şurada, dizlerinin arasındaki düğmeye bas.» Kalinin ona doğru iyice eğilerek düğmeyi işaret etti. Morrison genç kadının vücudunun hafif baskısından hoşlandı.

Ama Kalinin bunun farkında değilmiş gibiydi. Tekrar doğruldu ve kemerini yeniden taktı. Morrison çabucak etrafına bakındı. Kendini zorlayarak Konev'in omzunun üzerinden bakmayı başardı. Herkes kemerlerini takmıştı.

«İyice küçüldük ve ağırlığımız da çok azaldı, öyle mi?»

Boranova, «Şimdi ağırlığın ancak yirmi beş miligram,» diye açıkladı. «Onun için hiç ağırlığın olmadığını düşünebilirsin. Tabii gemiyi de kaldırıyorlar.»

Morrison, Kalinin'e onu suçlarmış gibi baktı. Sarışın kadın hafifçe omzunu silkti. «Sana her şeyi olurken açıklayacağımı söyledim, Albert. Ama uykuya dalmış gibiydin. Seni uyandırmamanın daha doğru olacağını düşündüm. Sonra pensenin neden olduğu sarsıntı yüzünden uyandın. Ve yerinden havalandın.»

«Pensenin mi?» Morrison yana doğru baktı. İki tarafta da birer gölge olduğunu farketmiş ama üzerinde durmamıştı. Çünkü bölmeleri saydam olmayan gemilere alışıktı. Ama şimdi birdenbire bu geminin saydam olduğunu anım- samıştı. İki yanda da ışığın geçmesini engelleyen bir şeyler vardı.

Kalinin başını salladı. «Bizi bir penseyle sıkıca tutuyorlar. Gereksiz yere sarsılmayalım diye. Bu koskocaman gözüküyor. Ama aslında çok küçük ve uçlarına sünger geçirilmiş bir şey. Bizi tuzlu eriyikle dolu ufak bir tanka koyuyorlar.»

Morrison dışarı baktı ama pensenin uçları yüzünden bir şey göremedi. Ancak yanlarda ışık ve gölgeler oynuyordu. Dışarıdaki şeylerin küçücük gözleriyle seçemeyeceği kadar iri olduklarım anladı.

Pense çekilirken gemi tekrar sarsıldı. Ama Morrison pensenin alındığını görmedi. Çünkü bu hareket göremeyeceği kadar hızlıydı.

Sonra yine koltuğundan havalandığını hissetti. Ama kemer onu tuttu. Morrison o zaman gemiyi aşağıya doğru indirdiklerini anladı. Bunu bir yalpalama izledi.

Dezhnev geminin yanındaki ağır ağır yükselip alçalan koyu renk yatay bir çizgiyi işaret ederek memnun memnun, «Suyun yüzeyi bu,» dedi.

«Doğrusu daha çok sarsılacağımızı sanıyordum. Burada benim kadar usta başka mühendisler olduğu anlaşılıyor.»

Boranova, «Bunun mühendislikle pek ilgisi yok,» diye cevap verdi. «Bizi yüzey gerilimi yerimizde tutuyor, biz sıvının yüzeyindeyken etkili oluyor ancak. Shapirov’un vücuduna girdiğimiz zaman durum değişecek.»

«Ama ya dalgalanma, Nataşa? Şu aşağı yukarı hareket. Bu onu etkilemiyor mu?»

Baranova aygıtlarına, özellikle küçük bir ekrana bakıyordu. Ekrandaki yatay çizgi hiç kımıldamıyordu. Morrison yerinde zorlukla dönerek bunu görebildi. Kadın, «Hiç etkilemiyor,» diye açıkladı. «Sen ayıkken ellerin nasıl titremiyorsa, bu da öyle, Arkady.»

«Ancak o kadar, öyle mi? Dezhnev'in gürültülü kahkahası içeride yankılandı.

Morrison endişeyle, sanki birdenbire rahatladı, diye düşündü. Dezhnev'in etkileneceğini düşündüğü şey neydi? «O» dediği şey?

«Şimdi ne olacak?» diye sordu.

Konev küçültme başladığından beri ilk kez konuştu. «Her şeyin sana anlatılması mı gerekiyor?»

Morrison öfkeyle, «Evet!» diye karşılık verdi. «Her şey sana çoktan anlatılmış. Niçin bana da açıklanmasın?»

Boranova usulca, «Albert çok haklı, Yuri,» dedi. «Lütfen kendine hakim ol ve mantıklı davranmaya çalış. Çok geçmeden Albert’in yardımına ihtiyacın olacak. Onun sana terbiyesizce bağırmayacağını umarım.»

Konev'in omuzları oynadı ama sesini çıkarmadı.

Boranova, «Şimdi bizi enjektöre alacaklar, Albert,» diye bilgi verdi. «Bunu uzaktan kumandayla yapacaklar.»

Geminin iyice loşlaşmış olan içi birdenbire beyaz bir ışıkla aydınlandı. Öncekinden daha yumuşak ve dinlendiriciydi. Boranova, «Artık yolculuğun sonuna kadar dışarıdan ışık alamayacağız,» dedi. «İç ışık kaynağımıza güveneceğiz, Albert.»

Morrison şaşkın şaşkın etrafına bakındı. Işık saydam duvarlardan sızıyormuş gibiydi. Kalinin onun ne düşündüğünü anlamıştı. «Elektroışıltı,» dedi.

«Ama güç kaynağı nedir?»

«Üç mikrofiizyon motorumuz var.» Genç kadın Amerikalı uzmana gururla baktı. «Dünyanın en üstün modeli bunlar.» Tekrarladı. «Dünyanın.»

Morrison cevap vermedi. Aslında son uzay gemilerine yerleştirilen Amerikan mikro-füzyon motorlardan söz etmek istiyordu ama ne yararı olacaktı?

Dezhnev arkasına yaslanarak ellerini ensesinde kenetledi. Sanki önündeki aydınlık duvarla konuşuyormuş gibi,. «İleride bir gün,» diye mırıldandı. «Bir enjektörü büyüteceğiz. Normal boyda bir gemiyi bunun içine yerleştireceğiz, ve ikisini birden küçülteceğiz. O zaman bu manevralara, gerek kalmayacak.»

Morrison, «Ah, öbürünü de yapabiliyor musunuz?» diye bağırdı. «Buna ne ad verdiniz? Büyültme mi? Devleştirme, mi?»

Konev aksi aksi söylendi. «Hiçbir ad vermedik. Çünkü, bu imkânsız.»

«Belki ileride bir gün bu da başarılır.»

Konev, «Hayır,» dedi. «Hiçbir zaman. Fizik açısından, imkânsız bu. Küçültme işlemi için fazla enerji gerekiyor. Büyültmek içinse bunun kat kat fazlası.»

«Ama Planck'ın değişmeziyle ışık hızını birleştirebilirseniz?»

«Yine de öyle.»

Dezhnev dudaklarını büzerek hiç de kibar olmayan bir ses çıkardı. «Haydi oradan. İleride bir gün göreceksin.»

Konev öfkeli bir sessizliğe büründü.

Morrison, «Şimdi neyi bekliyoruz?» dedi.

Boranova açıkladı. «Shapirov'u hazırlıyorlar. Sonra enjektörü kaldıracak ve iğneyi şahdamarına sokacaklar.»

O konuşurken gemi öne doğru sarsıldı.

Morrison, «Oldu mu?» diye sordu.

«Daha olmadı. Demin sadece enjektördeki hava kabarcıklarını çıkarıyorlardı. Endişelenme, Albert. Olduğu an anlayacağız.»

«Nasıl?»

«Bize haber verecekler. Arkady onlarla bağlantı halinde. Bu zor bir şey değil. Radyo dalgası fotonları da küçülüyor ve büyüyor.»

Dezhnev, «iğnenin ucuna doğru gitmenin zamanı geldi,» diye mırıldandı.

Boranova, «Haydi öyleyse,» dedi. «Böylece küçültülmüş olan motorları da denemiş oluruz.»

Bir gürültü duyuldu. Morrison geriye doğru bakabilmek için yerinde elinden geldiği kadar dönmeye çalıştı. Geride su kaynıyordu, bir pervane dönüyormuş gibi. Morrison'a pek ağır ağır ilerliyorlarmış gibi geldi.

«Hızlı mı gidiyoruz?»

Boranova, «Hayır,» dedi. «Buna gerek yok. Daha hızlı ilerleyerek enerji harcamamız yersiz olur. Ne de olsa normal boyda moleküllere karşı gidiyoruz. Yani bizim ölçümüze göre çevre fazla yapışkan...»

«Ama mikro-füzyon motorları...»

«Enerjiyi ilerlemekten başka işlerde de kullanacağız.»

«Beyindeki önemli merkezlere ne kadar zamanda ulaşacağımızı düşünüyordum.»

«İnan bana, ben de bunu düşünüyorum.» Boranova'nın sesi sertti. «Ama atardamardaki akıntı bizi oraya olabildiğince yaklaştıracak.»

Dezhnev, «Geldik!» diye bağırdı. «Görüyor musunuz?»

İleride, geminin ön projektörünün aydınlattığı yerde bir daire gözüküyordu. Morrison bunun iğnenin ucu olduğunu anladı.

İğnenin diğer ucundan geçtikleri zaman kendilerini Pyotr Shapirov’un kanında bulacaklar, böylece bir insan vücuduna girmiş olacaklardı.

Morrison, «Biz iğneden geçemeyecek kadar büyüğüz, Natalya,» diye fikrini açıkladı. Bu düşünce onda karmaşık duygular uyandırıyordu. Bunlardan en güdüsü umuttu. Belki de deney başarısızlığa uğramıştı. Belki ancak bu kadar küçülebiliyordu insan. Ve bu da yeterli değildi. Onları tekrar normal boylarına getirecekler ve böylece her şey sona ermiş olacaktı.

Bu umudun altında iyice gizli, hafif bir düş kırıklığı da yok değildi. Oraya kadar gelmişken vücuda girmeleri ve sinir hücresinin içini görmeleri iyi olmaz mıydı? Bütün bu duyguların karşısında da bir gerçek vardı. Herhalde bu insanlar bir iğneden geçecek kadar küçültüiemeyen bir gemiye binecek kadar akılsız değillerdi.

Ve Boranova onun kafasından geçenleri biliyormuş gibi, «Evet, şu anda çok büyüğüz,» diye doğruladı. «Ama böyle kalmayacağız. Şimdi çalışma sırası bende.»

Morrison şaşkın şaşkın, «Sende mi?» dedi.

«Tabii. Bizi önce merkez küçültme aygıtıyla ufalttılar. İnce ayarlamaları şimdi ben yapacağım.»

Kalinin, «İşte mikro-füzyon motorlarını fazla çalıştırmak istemememizin bir nedeni de bu,» diye açıkladı.

Morrison bir ona baktı, bir Boranova’ya. «Bu gemide ikinci bir küçültme işlemine yetecek kadar enerji var mı? Ben bunun içinde pek fazla güç gerektiğini sanıyordum...»

Boranova, «Albert,» dedi. «Kitle küçülürken gerekli enerji miktarı da orantılı olarak azalıyor. Artık kitlemiz o kadar az ki, küçültme için fazla güce gerek olmuyor.»

Morrison, «Ama şimdiye kadar hiçbir şeyi bu gemi kadar küçültmediniz,» diye cevap verdi. «Ve şimdi başka ölçülerle çalışırken elde ettiğiniz bilgiden yararlanmaya kalkıyorsunuz.» Bir yandan da öfkeyle kendi kendine, karşılarında bir bebek yok, diyordu. Onlarla eşittim.

Boranova, «Evet,» diye itiraf etti. «Bu tahminimizirn doğru çıkacağını, yeni ve beklenmedik bir şeyle karşılaşarak şaşırmayacağızı umuyoruz. Ama zaman zaman karşımıza bilmediğimiz şeyleri çıkaran bir evrende yaşıyoruz. Ne yapalım?»

«Ama bir terslik olursa hepimiz ölebiliriz.»

«Bunu bilmiyor muydun?» Boranova çok sakindi. «Bu olağanüstü yolculuk yüzünden sırf endişelenmek sana zevk verdiği için mi öyle davrandın? Ama yalnız değiliz. Bir aksilik olur da küçültme sırasında depolanmış olan enerji açığa çıkarsa, bu sadece bizi öldürmekle kalmaz. Grotto'ya da zarar verebilir. Şu anda küçültülmemiş pek çok kişinin soluğunu tutarak beklediğinden ve bir patlamadan sağ çıkıp çıkmayacağını düşündüğünden eminim. Anlayacağın, küçültmenin yaratacağı tehlikelerle karşı karşıya olmayanlar bile güvende değiller.»

Dezhnev dönerek sırıttı. Dikkatini şu düşünceye ver, dostum: Bir terslik olursa bunu hiçbir zaman bilemeyeceksin. Babam, 'Hepimiz öleceğimize göre, çabuk ve ani ölümden başka ne istenebilir?’, derdi.»

Morrison, «Jül Sezar da aynı şeyi söylemiş,» dedi.

Dezhnev başını salladı. «Evet ama biz, 'Sen de mi Burutus?' diyecek zaman bile bulamayacağız.»

Konev sert sert, «Kimse ölmeyecek,» dedi. «Bundan söz etmek saçma. Denklemler doğru.»

Dezhnev, «Bir zamanlar insanlar Tanrının onları koruyacağına inanırlarmış,» diye alay etti. «Şimdi ise denklemlerimiz var. Denklemlere hamdolsun.»

Konev homurdandı. «Hiç de komik değil.»

«Komiklik etmiyordum, Yuri... Nataşa, dışarıdakiler hazır.»

Boranova, «Artık tahminlerde bulunmaya gerek yok,» dedi. «Başlıyoruz.»

Morrison koltuğunu sıkıca tutarak kendini hazırladı. Ama hiçbir şey hissetmedi. Yalnızca yukarıdaki daire genişledi ve gitgide belirsizleşti.

Geriledi ve sonunda da görünmez oldu. Morrison, «Hareket ediyor muyuz?» diye sordu.

Aslında insanın dayanamayıp sorduğu, cevabı çok belli bir soruydu.

Kalinin, «Evet,» dedi. «İlerlerken enerji de harcamıyoruz. Su molekülleriyle de savaşmıyoruz. Enjektörün içinaeki piston inerken iğnedeki suyun akıntısıyla sürükleniyoruz.»

Morrison sessizce sayı sayıyor, kafasını oyalıyordu. Gözlerini saatinin saniye ibresine dikmiş olsaydı bunu başaramayacaktı. Yüze geldiği zaman, «Daha ne kadar sürecek?» diye sordu.

Kalinin, «Ne?» dedi.

«Kana ne zaman ulaşacağız?»

Dezhnev, «Birkaç dakika sonra,» diye açıkladı. «Bu işi yavaş yavaş yapıyorlar. Bir çalkantı olmaması için. Babam, bir keresinde 'Uçurumun üzerinden atlamaktansa, patikadan sürüne sürüne aşağıya inmek daha iyidir,' dediydi.»

Morrison bir şeyler homurdandı. Sonra da, «Hâlâ küçülüyor muyuz?» diye sordu.

Boranova arkasından cevap verdi. «Hayır. Hücre boyuna indik. Bu da bizim için şimdilik yeterli.»

Morrison titrediğini farkederek şaşırdı. Yeni kavramları incelemeye çalışırken kafasında dehşete yer kalmanuştı. Artık korkmuyordu. Daha doğrusu hissettiği öyle şiddetli bir korku değildi ama yine de titriyordu. Kendini zorlayarak gevşemeye çalıştı, ama bunun için irade gücü yeterii değildi. Yerçekimi de gerekliydi. Ve şimdi gemide yerçekiminin etkisi iyice azalmıştı. Morrison gözlerini yumarak daha ağır ağır soluk almaya başladı. Hatta usulca Beethoven'in Dokuzuncu Senfonisinin koro bölümünü mırıldanmayı denedi.

Ama sonunda dayanamadı. «Çok üzgünüm. Ama titriyorum.»

Dezhnev güldü. «Ah! Bunu önce kimin itiraf edeceğini düşünüyordum.»

Boranova,. «Titreyen sen değilsin, Albert,» dedi. «Gemi. Hepimiz hafifçe sarsılıyoruz.»

Amerikalı uzman birdenbire korktu. «Gemide bir arıza mı var?»

«Hayır. Bu sadece büyüklükle ilgili bir şey. Tekne Brown hareketinin etkisini hissedecek kadar küçük. Bunun ne olduğunu biliyorsun değil mi?»

Cevap beklemeyen bir soruydu bu. Herhalde Boranova değil onun, bir lise öğrencisinin bile Brown hareketini bilmesi gerektiğinin fcrkındaydı.

Ama Morrison nedense bunu kendi kendine açıklamaya başladı. Sıvı içindeki her cisim dört bir tarafından bunun atom ve moleküllerinin bombardımanına yakalanır. Bu parçacıklar gelişigüzel çarparlar. Cisim küçüldükçe bu çarpma da gitgide daha düzensizleşir. Sonra, «Evet,» dedi. «Bunu düşünmeliydim. Daha küçülürsek bu titreme artacak.»

Boranova, «Hayır,» diye cevap verdi. «Artmayacak. Bunu başka etkenler engelleyecek.»

Morrison kaşlarını çattı. «Başka etken bilmiyorum...»

«Ama öyle etkenler görülecek.»

Dezhnev dindar bir adam tavrıyla, «Her şeyi denkleme bırak,» diye mırıldandı. «Denklem bilir.»

Morrison, «Deniz tutmuş gibi olabiliriz...» dedi.

Boranova güldü. «Öyle ama bunun kimyasal bir tedavisi de var. Kozmonotların 'uzay tutması'na karşı kullandıkları kimyasal maddeden verildi bize.»

Morrison öfkelendi. «Bana verilmedi, üstelik beni uyaran da olmadı.»

«Rahatını kaçırmamak için sana tehlikeler ve sıkıntılardan fazla söz etmedik, Albert. İlaca gelince... Onu sabah kahvaltısında aldın... Kendini nasıl hissediyorsun?»

Hastalıkla ilgili bu sözler yüzünden midesi bulanır gibi olan Morrison yine de kendini iyi hissediyordu. Şaşılacak bir şey bu, diye düşündü. Kafa, vücudu bir diktatör gibi yönetiyor... Alçak sesle açıkladı. «Fena sayılmam.»

Baronova, «İyi,» dedi. «Çünkü artık Akademisyen Sbapirov'un damarına girdik.»

Morrison geminin saydam duvarından dışarı baktı. Kan? Önce etrafın kıpkırmızı kesilmesini bekledi. Başka ne olabilirdi? Gözlerini kısarak dışarıyı inceledi ama geminin pırıltılı ışığı yüzünden bir şey göremedi. Sanki bir kayıktaydı. Karanlık ve bulutlu bir gecede bir gölün sakin sularında kayarak gidiyordu. Morrison'un düşünceleri birdenbire başka tarafa yöneldi. Gemideki ışık gama ışınlarının dalga uzunluğunda. Ancak bu dalga uzunluğuna gözle görülebilen normal ışığın küçültülmesi neden oluyor. Ama gemideki insanların küçültülmüş ağtabakaları ve optik lopları için yine de ışık ışınları bunlar...

Küçültme alanı geminin hemen dışında sona eriyor. Küçültülmüş fotonlar da büyüyor, normal ışık dalgası fotonları halini alıyor. Yansıyarak gemiye dönenlerse alan sınırını aştıkları zaman tekrar küçülüyorlar... Diğerleri bu karmaşık duruma alışık olabilirlerdi. Ama Amerikalı uzman

durumu kavramaya çalışırken başı dönmeye başladı. Alanın sınırı belli mi? Küçültülmüş cisimlerle normal boydakileri birbirlerinden ayırıyor mu? Sonra aygıtlarının üzerine eğilmiş olan Kalinin'e fısıldadı. «Sophia, ışığımız küçültme alanından çıktığı ve yayıldığı zaman herhalde ısı enerjisi üretiyor. Gemiye yansıdığı zaman da küçülebilmek için enerji tüketiyor. Ve bu enerji bizden yayılıyor. Öyle mi?».

«Çok doğru.» Kalinin başını kaldırmadı. «Işığı kullanmamız sürekli ama az bir enerji kaybına yol açıyor. Bunu motorlarımız sağlayabiliyor. Önemli bir tüketim değil.»

«Şimdi gerçekten kanın içinde miyiz?»

«Gerçekten kandayız. Herhaide Natalya bir süre sonra ışıkları hafifletir ve dışarıyı daha iyi görürsün.»

Sanki bu bir işaretmiş gibi Boranova, «Tamam!» dedi. «Artık birkaç dakika dinlenebiliriz.»

Işıklar sönükleşince dışarıdaki cisimler hemen belirginJeşti. Morrison onları henüz iyice göremiyordu. Ama heterojen bir sıvının içinde oldukları kesindi. Bunda bazı cisimler yüzüyordu. Kanda da böyle değil miydi? Endişeyle kımıldandı. «Ama kandaysak, ısı derecesi otuz yedi santigrat olmalı. O zaman...»

Kalinin, «Isımız ayarlandı,» Dedi. «Rahatsız olmayacağız. Albert, biz bütün bunları düşündük!»

Morrison biraz alındı. «Düşünmüş olabilirsiniz. Ama bunlar bana açıklanmadı. Öyle değii mi?» Sonra Dezhnev'in ellerinin altındaki kontrollerin ışıklı olduğunu farketti. Kalinin'in üzerine eğildiği aygıtlar da öyleydi. Morrison kendini zorlayarak yerinden biraz kalkmayı başardı ve Konev'in önündeki bilgisayar ekranının bir köşesini gördü. Ekranda boyundaki kan dolaşımının bir haritası vardı. Morrison kemer zorladığı için tekrar yerine oturmadan önce ekrandaki kırmızı bir noktayı da farketti. Geminin şahdamarındaki yerini gösteriyor olmalıydı. Nöro-fizikçi çabalaması yüzünden soluk soluğa kalmıştı. Solumasının düzelmesi için birkaç dakika bekledi. Kendi bilgisayarının durduğu kovuk aydınlanmıştı. Işığın yüzüne gelmesi için sol elini kaldırarak dışarıya baktı. Çok uzakta duvara ya da engele benzer bir şey uzanıyor, ritmik bir biçimde durmadan yaklaşıp uzaklaşıyordu. Amerikalı uzman farkına varmadan saatine bir göz attı. Bu gördüğü damarın çeperiydi herhalde. Ve atıyordu.

Morrison, Kalinin'e alçak sesle, «Küçülmenin zamanı etkilemediği anlaşılıyor,» dedi. «Yani kalp normal bir biçimde çarpıyor sanırım. Tabii

çeperin atışını küçültülmüş gözlerle görüyorum. Saatim de küçüldü.»

Ona Konev cevap verdi. «Küçültme atanının zamanı etkilemediği kesin. Bu da işimizi kolaylaştırıyor. Eğer zaman değişimini de hesaba katmak zorunda kalsaydık, o vakit işin içinden çıkamazdık.»

Morrison için için ona hak verdi ve rahat Dır tavırla arkasına yaslandı. Sinirleri biraz gevşer gibi olmuştu. Bu küçültmüş çevre hiç de öyle rahatsızlık verici değildi. Geminin saydam teknesinden dışarıya baktı yine. Şimdi birtakım kabarcıkları beili belirsiz görebiliyordu. Hayır, bunlar kabarcık değil, belirli cisimlerdi. Sayıları da çoktu. Bazıları ağır ağır dönüyor ve o arada biçim değiştiriyorlardı. Demek ki, tam küre biçimi değillerdi. Morrison onların diske benzediklerini farketti sonunda.

Sonra birdenbire gerçeği anlayarak utandı. Kendi kendine, neden onları böyle güçlükle tanıyabildim, diye sordu. Kanda olduğumu biliyordum... Ama tabii... Hâlâ kanın içinde olduğum gerçeğini kavrayamıyorum. Kendimi okyanusta ilerleyen bir denizaltıda sanmam çok daha kolay. Tabii okyanusa özgü şeyler görmeyi bekliyorum. Buna uymayan cisimler beni şaşırtıyor. Bu yüzden kandaki alyuvarları görüyor ama tanıyamıyorum...

Tabii bunlar kırmızı değil, hafifçe sarıydı. Her biri bu rengi oluşturmak için kısa dalga ışık alıyordu. Ama milyonlarcası milyarlarcası biraraya geldikleri zaman renkleri kırmızıymış gözükecek kadar ışık emebiliyorlardı. Hiç olmazsa, atardamarda. Ve şimdi onlar da bir atardamardaydılar.. Hücreler alyuvarların taşıdıkları oksijeni aldıkları zaman renkleri mavimsiye dönecekti. Biraraya geldiklerindeyse mavimsi mora.

Morrison şimdi alyuvarları ilgiyle seyrediyordu. Artık onları tanıdığı için hepsini daha iyi görebiliyordu.

Alyuvarların iki tarafları içbükey diskler halindeydi. İki yanda da ortaları çukurdu. Morrison için pek kocamandı bu diskler. Oysa normal durumda mikroskobik cisimlerdi. Çapları ancak yedi buçuk mikrometre kadardı. Kalınlıkları da iki mikrometreden biraz fazla. Ama şimdi bir et büyüklüğünde şişkin cisimlerdi.

Görünürde pek çok alyuvar vardı ve biraraya gelerek daireler oluşturuyorlardı. Ama bu halkalar yerlerinden kımıldamıyordu. Bazen bir alyuvar daireden ayrılıyor, yerini başkaları alıyordu. Görünürde her zaman tek alyuvar vardı ve gemiye oranla pek ilerlemiyordu.

Morrison, «Kanla sürüklendiğimiz anlaşılıyor,» dedi.

Kalinin, «öyle;» diye cevap verdi. «Böylece enerji harcamamış oluyoruz.»

Alyuvarlar yine de pek hareketsiz sayılmazlardı. Morrison bir yuvarın gemiye doğru kaydığını gördü. Belki de hafif bir çalkantı ya da Brown hareketi buna neden olmuştu. Alyuvar bir an geminin plastik yanına çarparak hafifçe yassıldı, sonra da sekti.

Morrison, Kalinin'e döndü. «Gördün mü, Sophia?»

«Bize çarpan alyuvarı mı? Evet.»

«Ama neden küçülmedi? Küçültme alanına girdiği kesindi.»

«Pek de değil, Albert. Sekerek alandan çıktı. Küçültme alanı cismin biraz ötesine kadar uzanır. Her yöne doğru. Normal cisimle küçültülmüşü birbirini iterler. Cisim ne kadar küçültülmüşse, bu itme gücü o kadar bütün olur. Tabii bizim geminin itme gücü çok fazla değil. Ancak bir alyuvar bize yeterince hızlı çarparsa, o zaman yüzeyinde bir küçülme olabilir.»

Morrison tekrar dışarıya baktı ve birdenbire parçalanmış bir alyuvar gördü. «Ah, bu alyuvar bize çok hızlı mı yaklaştı?»

Kalinin, Amerikalı uzmanın işaret ettiği tarafa bakabilmek için ona doğru biraz eğildi. Sonra da, «Sanmıyorum, Albert,» diyerek başını salladı. «Alyuvarların kısıtlı bir ömürleri vardır. Yüz yirmi gün yaşarlar. Zavallılar eskir ve parçalanırlar. Kanın görebildiğimiz bu kadarki bölümünde dakikada birkaç düzine alyuvar ölür. Onun için yırtılmış, parçalanmış alyuvarlara sık sık rastlayabiliriz. Eğer kendi gücümüzü kullanarak damarda hızla ilerleseydik ve birkaç bin, hatta birkaç milyon alyuvarı parçalasaydık, Shapirov'a yine de bir zarar vermezdik. Parçaladığımız alyuvarların sayısı normal ölü eritrosit toplamına bile yakın olmazdı.»

Morrison sordu. «Ya pıhtılaşmayı sağlayan tromobosit?»

«Neden sordun?»

«Şu gördüğüm bir trombosit olmalı.» Amerikalı uzman işaret etti. «Mercimek biçiminde ve alyuvarların yarısı büyüklüğünde.»

Bir an sessizlik oldu, sonra Kalinin başını salladı. «Ah,, evet, şimdi gördüm. Bir trombosit. Her yirmi alyuvara karşılık bir trombosit olması gerekiyor.»

Morrison, «Ben şunu söylemek istiyordum, Sophia,» dedi. «Trombositler alyuvarlardan daha naziktir. Parçalandıkları zaman da pıhtılaşma işlemini başlatırlar. Onlardan birkaçını parçalarsak atardamardaki kanda pıhtılaşmayı başlatmış oluruz. Shapirov o zaman tekrar felç geçirir ve bu sefer mutlaka ölür.»

Bu konuşmayı dinleyen Boranova söze karıştı. «Bir kere trombositler o kadar nazik değildir. Bize hafifçe çarpar ve bir zarar görmeden sekebilirler.

İkinci bir felç tehlikesi damarın çeperiyle ilgili. Trombositler bize değil de, damarın iç çeperine göre çok hızlı gidiyorlar. Ve atardamarın iç çeperinin üzerinde her tür lipid ve kolestrol levhacıkları olabilir. Yani iç çeperin yüzeyi gemininki kadar düzgün değil. Onun için de kan pıhtıları, geminin üzerinde değil iç çeper de olabilir. Ama bu da çok büyük bir tehlike sayılmaz. Bir tek trombosit, hatta birkaç yüz tanesi parçalanabilir, yine de önemli bir pıhtılaşmaya neden olmayabilir.»

Morrison bir trombositin sürüyle alyuvarın arkasında kaybolup tekrar gözükmesini seyretti. Trombositin gemiye çarpıp çarpmayacağını anlamaya çalışıyordu. Çarparsa ne olacaktı? Ama trombosit tekneye yaklaşmadı.

Sonra birdenbire trombositin eli kadar olduğunu farketti. Nasıl olur, diye düşündü. Trombositler alyuvarların yarı büyüklüğündedir. Ve bir alyuvar elim kadar... Bakışlarıyla kırmızı hücrelerden birini ölçtü. Evet, elinden daha büyük duruyordu şimdi. Morrison endişeyle, «Dışarıdaki cisimler gitgide büyüyor,» dedi.

Konev seslendi. «Hâlâ küçülüyoruz. Belli değil mi?» Amerikalı uzmanın görünen gerçeklerden gerekli sonuçları çıkaramamasına sinirlenmişe benziyordu.

Boranova, «Evet, öyle, Albert,» dedi. «Biz ilerlerken atardamar daralıyor. Ona uymak istiyoruz.»

Dezhnev, «Fazla şişman olduğumuz için boruya sıkışıp kalmak istemiyoruz,» dedikten sonra aklına gelen bir şeyi ekledi. «Nataşa, biliyor musun, hayatım boyunca hiç bu kadar zayıf olmadım.»

Bu sözler Boranova'yı etkilemedi. «Sen eskisi kadar şişmansın, Arkady. Planck'ın değişmezi ölçüsünde.»

Morrison neşeli şakalara dayanacak halde değildi. «Daha ne kadar küçüleceğiz, Natalya?»

«Molekül boyuna ineceğiz, Albert.»

Morrison'un bütün korkuları yeniden canlanıverdi.

□

Morrison küçültmenin devam ettiğini hernen anlayamadığı için kendim gülünç duruma düşmüş gibi hissediyordu. Ayrıca Konev'e de bunun farkında olduğunu belirttiği için fena halde kızıyordu. Aslında bu insanlar yıllardan beri küçültmeyi düşünmüş ve bu konuda çalışmışlardı. Morrison ise bu yeni kavramı isteksiz kafasına kabul ettirmeye çalışıyordu. Nasıl bir zorlukla karşı karşıya olduğunu anlayamıyorlar mıydı?

Morrison sıkıntılı sıkıntılı alyuvarlara baktı. İyice irileşmişlerdi. Şimdi göğsünden daha geniştiler ve sınırları kesinliğini kaybediyordu. Yüzeyleri titremeye başlamıştı. Sanki branda bezinden yapılmış, içleri bal dolu birer torbaydılar.

Kalinin'e alçak sesle, «Molekül boyuna mı?» diye sordu,

Genç kadın ona çabucak baktı, sonra da başını çevirdi. «Evet.»

Morrison, «Bilmiyorum bu beni neden endişelendiriyor,» diye fısıldadı. «Zaten iyice küçüldük. Ama molekül boyuna inmenin insanı korkutan bir yanı var. Ne küçüklükte bir molekülün boyuna ineceğiz?»

Kalinin omzunu silkti. «Bilmiyorum. Bu Natalya'ya kalmış bir şey. Belki bir virüs molekülü kadar olacağız.»

«Ama şimdiye kadar böyle bir şey hiç denenmemiş ki.»

Kalinin başını salladı. «Bilinmeyen toprakların haritasını çıkarıyoruz.»

Bir sessizlik oldu. Sonra da Morrison endişeyle mırıldandı. «Sen korkmuyor musun?»

Kalinin ona öfkeyle baktı ama yine de fısıltıyla konuşmasını sürdürdü. «Tabii korkuyorum. Benim ne olduğumu sanıyorsun? Mantıklı bir neden varken korkmamak makul bir davranış değildir. O adam bana saldırdığı zaman da korktum. Hamile kaldığım ve terkedildiğim zamanda. Hayatımın yarısını korkuyla geçirdim. Herkes de öyle. İşte insanların fazla içmelerinin nedeni bu. Onları sarsan korkuyu unutmaya çalışıyorlar.» Dişlerinin arasından ıslık çalar gibi konuşuyordu. «Korktuğun için sana acımamı mı bekliyorsun?»

Morrison şaşırdı. «Hayır.»

Sarışın kadın sözlerine devam etti. «Korkmanın olağanüstü bir yanı yok. Korkmuş gibi davranmadıkça yani. Korku yüzünden uyuşmuş gibi oturmadıkça, isteri krizi geçirmedikçe...» Kendi kendini suçlarcasına acı acı ekledi. «Ben de isteri krizi geçirdim.» Bakışları bir an dimdik ve hareketsiz oturan Konev'e doğru kaydı. «Ama şimdi üzerime düşeni yapmak niyetindeyim. Korkudan yarı ölü gibi olsam bile. Kimse hareketlerimden korkuya kapıldığımı anlayamayacak. Sen de öyle yapsan iyi olur. Bay Amerikalı.»

Morrison yutkundu. «Evet, tabii.» Ama sesi kendisine bile pek inanılır gibi gelmedi. Geriye bir göz attı, sonra da öne. Bu küçücük yerde fısıltıyla konuşmanın yararı yoktu. Herkes en hafif bir sesi bile duyabilirdi.

Kalinin'in arkasında oturan Boranova'nın küçültme işine dalmış olduğu belliydi ama yine de hafifçe gülümsüyordu. Neden acaba? Takdir mi? Aşağı

görme mi? Morrison, bunu anlayamadı.

Dezhnev başını çevirerek seslendi. «Nataşa, damar daralmaya devam ediyor. Küçültme işlemini hızlandırman daha iyi olmaz mı?»

«Gerekeni yapacağım, Arkady.»

Dezhnev'in bakışları Morrison'unkileri buidu. Gülerek göz kırptı. «Sen küçük Sophia'ya inanma.» Fısıltıyla konuşuyormuş gibi bir tavır takınmıştı. «O korkmuyor. Hiçbir zaman korkmaz zaten. Sadece seni bu endişeli halinde yalnız bırakmak istemiyor. Bizim Sophia çok yufkayüreklidir. Bu yumuşaklığı...»

Kalinin, «Sus artık, Arkady,» dedi. «Herhalde baban sana kafam diye tanımladığın boş çaydanlığa, dilim dediğim paslı kaşıkla vurmanın akıllıca bir şey olmadığını söylemiştir.»

Dezhnev gözlerini sağa sola oynattı. «Ah, çok sert sözler bunlar! Babam bana aslında, 'Hiçbir bıçak bir kadının dili kadar keskin değildir,' dediydi. Ama Albert, beni dinle. Molekül boyuna inmek hiç de önemli değil. Çok ciddiyim. O iki gerçeği birbirine bağlayıncaya kadar bekle. Bunu başarınca azıcık bir enerjiyle atomdan daha da küçük olabileceğiz. İşte o zaman göreceksin?»

Morrison öğrenmek istedi. «Ne göreceğim?»

«Ani hızlanmayı. Hemen havalanıvereceğiz.» Dezhnev tiz bir ıslık çalarak elleriyle bir işaret yaptı.

Boranova onu sakin sakin uyardı. «Ellerini kontrollerden ayırma, Arkady.»

Dezhnev, «Tabii sevgili Nataşa,» dedi. «Tabii. Anlık bir heyecan bu. Bunun kusuruna bakılmaz.» Sonra Morrison'a baktı. «Bir anda ışık hızına yakın bir süratle ilerleyeceğiz, ün dakikada bütün galaksiyi aşabileceğiz. Üç saat sonra Andrcmade'da olacağız. İki yıl sonra da en yakındaki samanyolunda. Eğer bu yeterince hızlı değilse, o zaman daha da küçülebiliriz. O zamon ışıktan daha hızlı gider, yerçekimini de ortadan kaldırırız. Her şeyi yapabiliriz, her şeyi. Sovyetler Birliği bu konuda öncülük edecek.»

Morrison ciddi ciddi, «Gemiyi nasıl yöneteceksin?» diye sordu.

«Efendim?»

«Gemiyi nasıl yöneteceksin? Uzay gemisi küçülerek kitlesizmiş gibi olduğu zaman aslında saniyede yüzlerce ışık yılı hızla dışarıya doğru bir hareket yapacak. Yaygın bir hareket. Yani milyarlarca gemi küre biçimi bir simetriyle her yöne doğru fırlayacak. Güneş ışınları gibi. Ama bir tek gemi

olacağına göre bu sadece bir yöne gidecek. Ne ver ki, bu yönü önceden kestiremeyeceksin.»

«Bu zeki kuramcıların çözümleyeceği bir sorun. Yuri gibilerinin.»

Konev o ana kadar bu konuşmayla hiç ilgilenmemiş gibiydi. Ama şimdi, «Hah,» diye homurdandı.

Morrison, «Bence hızı geliştirirken, yönetimi ihmal etmek akıllıca bir iş olmaz,» dedi. «Baban sana, ‘Akıllı bir adam önce bir evin damını yapmaz,' demez miydi?»

Arkady başını salladı. «Belki derdi. Ama bana bir keresinde sadece, ‘Kilidi olmayan bir anahtar bulursan bunu sakın kaldırıp atma,' diye beni uyardıydı.»

Boranova, Morrison'un arkasındaki yerinde kımıldandı. «Artık klişeleşmiş sözleri ve deyimleri bir yana bırakalım, dostlarım. Yuri, neredeyiz? İlerliyor muyuz?»

Konev , «Bence ilerliyoruz,» dedi. «Ama Amerikalının bu fikrimi desteklemesini ya da düzeltmesini istiyorum.»

Morrison, «Ben bunları nasıl yaparım,» diye söylendi. «Burada bağlıyım!»

Konev, «O halde kemerini çöz,» dedi. «Belki biraz havalanırsın ama fazla uzağa gidemezsin nasıl olsa.»

Morrison bir an kemerini çekiştirdi. Nasıl açılacağını unutmuştu. Kalinin elini çabucak uzatarak düğmeye bastı. Kemer açıldı. Morrison, «Teşekkür ederim, Sophia,» diye mırıldandı.

Genç kadın kayıtsızca, «Hepsini öğreneceksin...» dedi.

Konev, «Ayağa kalk ve omzumun üzerinden bak,» diye seslendi.

Amerikalı uzman onun istediğini yaptı. Öndeki koltuğun arkasına fazla dayanınca iyice azalmış olan yerçekimi yüzünden yerinden fırladı ve kafasını tavana çarptı. Aynı kaza normal boydayken olsaydı, herhalde beyin sarsıntısı geçirirdi. Ama şimdi hemen geri sekti. Ne canı yandı, ne de bir baskı duydu. Fırladığı gibi durması da kolay oldu.

Konev hoşnutsuzca söylendi. «Yavaş. Önce elini yanlamasına yukarı kaldır. Ağır ağır döndür. Sonra yine ağır ağır indir. Ama bu kez avucun yere doğru olsun. Anladın mı?»

Morrison, «Anladım,» dedi. Konev’in talimatına uyarak ağır ağır hareket etti. Sonra onun omzunu yakalayarak durdu.

Konev, «Şimdi serebrografa bak,» dedi işaret ederek. «Şu anda nerede olduğumuzu görüyor musun?»

Ekranda son derece karmaşık, üç boyutlu bir sistem vardı. Bundan dışarıya doğru kollar uzanıyor, böylece çok karmaşık bir ağaç şekli oluşuyordu. Kalın dallardan birinde görülen o kırmızı nokta, yavaş yavaş ilerliyordu.

Morrison, «Görüntüyü genişletebilir misin?» diye sordu. «Böylece bölümü bulmuş olurum.»

Konev sabırsızca bir şeyler mırıldanarak görüntüyü büyüttü. «Bunun yararı olacak mı?»

«Evet. Beynin kenarındayız.» Amerikalı uzman dalgaları ve yarıkları tanımıştı. «Ne tarafa gitmeyi düşünüyor.sun?»

Görüntü biraz daha büyüdü. Konev , «Şurada nöron tabakasının içine gireceğiz,» diye açıkladı. «Gri maddeye. Ve ben bu yoldan şu bölgeleri geçmek istiyorum.» Bölgelerin Rusça adlarını hızla söyledi. Morrison bunları kafasında İngilizceye çevirmeye çalıştı. Konev ekledi. «Şu bölgeye ulaşmalıyız. Tezlerinden yanlış anlam çıkarmadıysam burası nöron ağının en önemli noktası.»

Morrison, «Hiçbir beyin bir diğerine tamtamına benzemez,» dedi. «Hiçbir şeyi kesinlikle belirleyemem. Özellikle sözü edilen beyini daha önce hiç incelemişsem. Ama yine de... gitmekte olduğun bölge bana uygunmuş gibi geliyor.»

«İyi öyleyse. O bölgeye ulaştığımız zaman bana ağın birkaç kolunun birleştiği bir noktada olup olmadığımızı söyleyebilir misin? Ya da hiç olmazsa böyle bir noktanın ne kadar uzaklıkta ve hangi yönde olduğunu?»

Morrison ihtiyatla, «Deneyebilirim,» diye cevap verdi. «Ama lütfen şunu unutma: Ben bu konuda başarılı olacağımı hiçbir zaman garanti etmedim. Söz de vermedim. Gönüllü de değildim...»

Boranova atıldı. «Bunu biliyoruz, Albert. Biz senden sadece yapabileceğin kadarını istiyoruz.»

Konev, «Ne olursa oisun,» dedi. «Önce o tarafa doğru gideceğiz. Akıntının yavaşlamasına rağmen kısa bir süre sonra oraya ulaşacağız. Ne de olsa hemen hemen kılcal damara girebilecek kadar küçüldük. Haydi kemerini bağla, Albert. Sena ihtiyacım olduğu zaman söylerim.»

Morrison yardım görmeden kemeri takmayı başardı. Böylece küçük zaferlerin bile tatlı şeyler olduklarını anladı.

Sonra, hemen hemen kılcal damara girebilecek kadar... diye düşünerek dışarıya baktı.

Çeper hâlâ uzaktaydı ama görünüşü değişmişti. Daha önce devamlı atan çeperlerin bir özellikleri yoktu. Ama şimdi bu atışın neden olduğu hareketi göremiyordu. Çeper sanki fayans döşeliymiş gibi bir görünüm almaya başlıyordu. Sonra durumu anladı. Bu fayanslar aslında incelmeye başlayan çeperi oluşturan hücrelerdi.

Hücreleri iyice göremiyordu. Çünkü arada alyuvarlar vardı. Şimdi bunlar hemen hemen gemi boyunda yumuşak çuvallar halini almıştı. Arada sırada içlerinden biri geminin yakınından bir balon gibi geçiyor, içeriye doğru çekildiği için de tekneye sürünüyordu. Ama gözle görülür bir zarara uğradığı yoktu.

Bir keresinde bir yuvar geride bir leke bıraktı. Belki de çarpışma biraz güçlü olmuş ve geminin yüzeyine bir dizi küçültülmüş molekül yapışmıştı. Ancak leke çabuk kayboldu, geminin etrafını saran sıvıda eriyip gitti.

Trombositlerin durumu farklıydı. Alyuvarlardan çok daha naziktiler. Bir trombosit gemiye çarptı. Belki de bir alyuvarla çarpıştığı için yavaşlamış ve gemi de ona yetişmişti. Geminin burnu trombositin içine daldı ve üstteki zar yarıldı. Trombositin içindekiler ağır ağır etrafa sızarak plazmayla karıştı. Sonra da iki, üç uzun ipçik halini aldı. İpçikler birbirlerine iyice dolandılar. Yumak tekneye yapıştı ve bir süre oradan ayrılmadı.

Morrison pıhtılaşma olup olmadığını anlamak için bekledi. Ama böyle bir şey olmadı.

Dakikalar sonra karşıda beyaz bir sisin belirdiğini gördü. Kan damarını bir yandan diğerine iyice dolduruyordu. Dalgalanıyor, sarsılıyordu. Sisin içinde durmadan bir yandan diğerine giden koyu renkli tanecikler vardı. Morrison'a bu, kötü bir canavar gibi gözüktü. Dayanamayarak ani bir dehşetle bağırdı.

ONUNCU BÖLÜM

kılcal damar

suyun kaynayıp kaynamadığını anlamak istiyorsan, elinle deneme.

— Dezhnev Senior

Şaşıran Dezhnev dönüp baktı. «O sadece beyaz bir hücre, Albert. Bir lökosit. Yani akyuvar.»

Morrison yutkundu. «Onun bir akyuvar olduğunu biliyorum. Sadece şaşırdım. Lökositin bu kadar büyük olacağını tahmin etmiyordum.»

Dezhnev, «Önemsiz o,» dedi. «Boyu da uygun. Öyle büyük değil. Sadece biz daha küçüldük. Ama bu akyuvar Moskova kadar büyük olsaydı da durum değişmezdi. O da bizim gibi kanla sürükleniyor.»

Kalinin de usulca ekledi. «Aslında burada olduğumuzdan haberi bile yok. Yani özel bir şey olduğumuzu bilmiyor. Herhalde bir alyuvar olduğumuzu düşünüyor.»

Konev sanki havayla konuşuyormuş gibi dalgın bir tavır takındı. «Akyuvarlar düşünemezler.»

Sarışın kadın hafifçe kızardı ve yüzünde bir an öfkeli bir ifade belirip kayboldu. Ama sesi sakindi. «Albert'e düşünüyor derken sadece bir benzetme yapıyordum. Lökosit bize sanki bir alyuvarmışız gibi davranıyor.»

Morrison ilerideki koskocaman hücreye baktı ve, ister zararlı oisun, ister zararsız, diye düşündü. Görünüşü çok çirkin... Sonra Kalinin'in onunla tezat oluşturan elmacık kemikleri çıkık güze! yüzünü inceledi. Kendi kendine, neden dudağının hemen altındaki beni aldırmamış acaba, dedi. Ama belki de bu, bir özelliği olmayacak kadar güzel sayılan yüzüne değişik bir hava veriyor...

Morrison böyle düşünürken beyaz hücrenin yol açtığı endişelerini unuttu. Sonra Kalinin'e «Lökosit bize, alyuvarlarla aynı boyda olduğumuz için mi öyle davranıyor?» diye sordu.

Kalinin, «Bunun yararı oluyor sanırım,» dedi. «Ama asıl neden o değil. Sen bir hücrenin alyuvar olduğuna onu gördüğün için karar verirsin. Beyaz küre ise bir alyuvarı yüzeyindeki elektromanyetik şekilden tanır. Akyuvarlar onlara aldırmayacak biçimde eğitilmişlerdir. Bu da yine mecazi anlamda tabii.»

«Ama bu geminin üzerinde alyuvarlarınki gibi elektromanyetik bir şekil yok ki... Ah, bunu sen sağladın sanırım.»

Kalinin memnun memnun gülümsedi. «Evet, öyle. Bu da benim uzmanlık dalım.»

Dezhnev, «Evet, öyle, Albert,» diye seslendi. «Bizim küçük Sophia her hücrenin, her bakterinin, her virüsün, her protein molekülünün elektromanyetik şeklini ezberden bilir.» Elini sağ şakağına vurdu. «Ve...»

Kalinin onun sözünü kesti. «Bu pek doğru değil. Unuttuklarımı da bilgisayar tamamlar. Burada bir aygıt var. Mikro-füzyon motorlarının enerjisinden yararlanarak geminin üzerine pozitif ya da negatif elektrik şarjları yerleştirebiliyor. İstediğim her biçimde. Şimdi geminin yüzeyinde

alyuvarlarmkine benzeyen bir şekil var. Bunu mümkün olduğu kadar taklit etmeye çalıştım. Ve akyuvar da bu yüzden bize uygun bir biçimde tepki gösteriyor. Daha doğrusu hiç tepki göstermiyor.»

Morrison merakta, «Bu işi ne zaman yaptın, Sophia?» diye sordu.

«Bir akyuvarın ya da bütün bağıştklık sisteminin ilgisini çekecek kadar küçüldüğümüz zaman. Antikorların etrafımızı sarmalarını istemeyiz tabii.»

Morrison'un aklına bir şey geldi. «Küçülmekten söz ediyorduk... neden Brown hareketi daha şiddetli bir hal almadı? Küçüldükçe bizi daha fazla sarsması gerekmez miydi?»

Boranova onun arkasından, «Normal boyumuz bu kadar olsaydı, Brown hareketinin etkisini duyardık,» dedi. «Ama biz küçültüldük. İşte bazı kuramsal nedenlerle Brown hareketi bizi şiddetle etkileyemiyor. Bu endişelenecek bir şey değil.»

Nöro-fizikçi bir an düşündü, sonra da omzunu silkti. Küçültme konusunda fazla bilgi sahibi olmamı sağlayacak, noktaları hiçbir zaman açıklamayacaklar, diye geçirdi aklından. Ama bu önemli mi? Brown hareketi dayanılamayacak bir hal almadı. Hatta daha da hafifledi. Ya da ben alıştım. Boranova'nın dediği gibi endişelenecek bir şey yok.»

Morrison dikkatini tekrar Kalinin'e verdi. «Bu alanda ne zamandan beri çalışıyorsun, Sophia?»

«Okuldan mezun olduğumdan beri. Shapirov komaya girmeseydi yine kanda böyle bir yolculuk yapmamız gerekecekti. Bunu hepimiz biliyorduk. Bu yolculuğu uzun bir süreden beri planlıyorduk. Benim uzmanlığıma ihtiyaç olacağı da kesindi.»

«Otomatik olarak çalışan, mürettebatsız bir gemi yapabilirdiniz.»

Boranova, «Belki ileride bir gün onu da yaparız,» dedi. «Ama henüz değil. Hâlâ insan beyni kadar yetenekli ve zeki bir makine yapmayı başaramıyoruz.»

Kolinin başını salladı. «Bu doğru. Otomatik bir makine geminin yüzeyinde akyuvariarınkine benzeyen bir şekil oluştururdu. Ama bundan fazla bir katkıda bulunamazdı. Otomatik bir şekil makinesine, her türlü koşula uygun bir biçimde karşılık verebilme yeteneğini aşılamak herhalde pratik bir şey sayılmaz. Para boşuna ziyan edilmiş olur. Ama ben buradayım. Ve bende hemen her şeyi yapma yeteneği var. Önceden tahmin edilemeyen acil bir durumda şekli değiştirebilirim. Daha önce düşünülemeyen bir şeyin değerini ölçebilirim. Ya da sadece kaprislerime

uyarım. Örneğin, geminin yüzeyindeki şekli E-koli bakterisininkine benzer bir hale sokabilirim. Akyuvar o zaman bize hemen saldırır.»

Morrison, «Bundan eminim,» dedi. «Ama sakın böyle bir şey yapmaya kalkışayım deme!»

Kalinin gülümsedi. «Korkma. Yapmam.»

Boranova birdenbire bağırdı. Sesinde ondan umulmayacak müthiş bir heyecan vardı. «Tersine! Bunu yapmalısın, Sophia!»

«Ama Natalya...»

«Çok ciddiyim, Sophia. Yap bunu. O aygıtı yerinde hiç denemedik. Şimdi deneyelim.»

Konev homurdandı. «Boşuna zaman kaybedeceğiz, Natalya. önce gitmemiz gereken yere ulaşalım.»

Boranova, «Bir hücreye giremeyeceksek,» dedi. «Oraya gitmemizin bir yararı olmaz. İşte elimize harika bir fırsat geçti. Şimdi Sophia'nın bir hücrenin davranışlarını kontrol altında tutup tutamayacağını görebiliriz.»

Dezhnev neşeyle bağırdı. «Ben de aynı fikirdeyim. Şu ana kadar ilgi uyandıracak hiçbir şey oimadı.»

Morrison, «Bence en iyi yolculuk böylesidir,» dedi.

Ama Dezhnev bu sözleri beğenmemiş gibi elini kaldırdı. «Yaşlı babam, 'Her şeyden çok huzur ve sükûn istemek, ölmeyi ummaktır,' derdi.»

Boronova kesin bir tavırta, «Haydi, Sophia,» dedi.

Kolinin bir an kararsızca durakladı. Belki Boranova'nın bu geminin kaptanı olduğunu anımsayacak kadar. Sonra ellerini aygıtın düğmelerinde dolaştırdı. Televizyon ekranındaki şekil çok belirgin bir biçimde değişti. Morrison endişeyle karışık bir hayranlıkla genç kadının çok hızlı çalıştığını düşündü.

Sonra gözlerini ilerideki akyuvara dikti. Bir an hiçbir değişiklik göremedi. Sonra canavar titremeye başladı.

Dezhnev, «Ah, avını farketti,» diye fısıldadı.

Beyaz hücrenin ön ucu ileriye doğru uzanarak şişti. Geminin çevresinde düzensiz bir daire halini aldı. Aynı zamanda orta kısmı içeriye çöktü. Morrison avını yemeğe hazırlanan bir ejderin çenelerini görür gibi oldu.

Konev, «Aygıt çalışıyor, Natalya,» dedi. «Bu yaratık etrafımızı sarmaya hazırlanıyor.»

Boranova, «Evet, öyle,» diye cevap verdi. «Pekâlâ, Sophia, alyuvar şeklini oluştur.»

Kalinin yine parmaklarını kontrollerde dolaştırdı. Ekran da eski şekil belirdi.

Ama bu akyuvarı etkilemedi. Dış kenarı geminin iki yanından uzandı. Tekne ortadaki derin iç bükey kısma doğru gitti.

□

Morrison dehşete kapılmıştı. Geminin çevresini şimdi tıpkı iri taneli bir sise benzeyen bir şey sarmıştı. Bunun içinde sisten biraz daha yoğun olan yumru yumru bir cisim kıvrıla büküle teknenin etrafında dolaşıyordu. Amerikalı uzman bunun akyuvarın çekirdeği olduğunu tahmin etti.

Konev öfkeyle, «Akyuvar avının etrafını sarmaya hazırlandıktan sonra,» diye söylendi. «Gerisi geliyor. Ve onu hiçbir şey durduramıyor... Şimdi ne yapacağız, Natatya?»

Boranova sakin sakin, «Bunu beklemediğimi itiraf ediyorum,» dedi. «Suç bende.»

Dezhnev kaşlarını çattı. «Bunun ne önemi var? Neden endişeleniyorsunuz? Bu pelte bize ne yapabilir? Gemiyi sıkıp ezemez ki. Boa yılanı mı bu?»

Konev, «Bizi sindirmeye çalışabilir,» dedi. «Şu anda bir besin boşluğundayız. Etrafımıza sindirim enzimleri yağıyor.»

Dezhnev omzunu silkti. «Yağarlarsa yağsınlar. Bu çabalarından dolayı onları kutlarım. Ama geminin çeperi akyuvarın sindirebileceği bir madde değil. Lökosit bir süre sonra bizi hazmedilemeyecek bir madde diye dışarı atar.»

Kalinin, «Bunu nasıl aniayacak?» diye sordu.

«Neyi nasıl anlayacak?»

«Bizim sindirilemeyecek bir madde olduğumuzu? Onu geminin yüzeyindeki bakteri şekli harekete zorladı.»

«Ve sen o şekli değiştirdin.»

«Evet. Ama demin birinin de söylediği gibi bir lökosit harekete geçtikten sonra bunu sonuna kadar sürdürüyor anlaşılan. Düşünen bir yaratık değil. Hareketleri otomatik.» Kalinin şimdi kaşlarını çatmış, diğerlerine bakıyordu. «Bana kalırsa akyuvar avının etrafını sarma mekanizmasının tersine çalışmasını sağlayacak bir dürtüyle karşılaşıncaya kadar bizi sindirmeye uğraşacak, ancak ondan sonra atacak.»

Boranova hatırlattı. «Şimdi geminin üzerinde yine alyuvar şekli var. Sence bu atma mekanizmasının çalışmasını sağlayamaz mı? Ne de olsa lökosit, alyuvarları yemez.»

Kalinin, Boranova'ya karşı gelmek onu korkutuyormuş gibi çekine çekine, «Bence artık bunun için çok geç,» dedi. «Alyuvar şekli geminin bir lökosit tarafından sarılmasını engelliyor. Ama böyle bir cisim bir lökosit tarafından sarıldıktan sonra o şekil bunun atılmasını sağlayamıyor. Sonuçta... işte buradayız. Ve akyuvar bizi atmıyor.» Kalinin endişeyle geminin bölmelerine baktı.

Aslında diğerleri de aynı şeyi yapıyorlardı zaten. Şimdi duvarları bulanık bir hücreye hapsedilmiş gibiydiler.

Kalinin konuşmasını sürdürdü. «Akyuvarın, sardığı bir bakteriden geri kalan sindirilemeyecek kısımları atması için bir şarj biçimi var sanırım. Bu işlemi ancak bu sağlayabiliyor.»

Dezhnev, «İyi ya,» diye bağırdı. «Sophia, küçük civcivim, ona istediği biçimi sağla.» .

Kalinin, «Bunu memnunlukla yaparım,» dedi. «Ama bana bunun nasıl bir şekil olduğunu söylemelisin. Çünkü ben bilmiyorum. Gelişigüzel şekilleri de deneyemem. Sonsuz olasılık var.»

Konev söze karıştı. «Aslında akyuvarın herhangi bir cismi attığından emin olabilir miyiz? Belki de sindirilemeyecek maddeler şu zerreciklerin parçaları halini alıyor. Ve akyuvar dalağa giderek sökülünceye kadar da böyle kalıyorlar.»

«Gevezeliğe gerek yok.» Boranova'nın sesi sertleşti. Morrison, belki de bunun nedeni bu durumdan sorumlu olduğunu bilmesi, diye düşündü. Kadın ekledi. «İşe yarayacak bir önerisi olan yok mu?»

Dezhnev, «Mikro-füzyon motorlarını çalıştırır ve beyaz hücreyi delebilirim,» dedi.

Boranova sertçe, «Olmaz,» diye cevap verdi. «Şu an1 da hangi yöne doğru gittiğimi biliyor musun? Belki şimdi bu besin boşluğunda dönüyoruz. Ya da bu boşluk hücrenin içinde sürükleniyor. Akyuvarı delip geçerken kan damarının çeperine, hatta beyne zarar verebilirsin.»

Konev, «Ona bakarsınız,» dedi. «Akyuvarlar kıvrılıp bükülerek kılcal damarlardan çıkabilirler. Kılcal damarın çeperlerini oluşturan hücrelerin arasından geçmeyi başarırlar. Çizdiğimiz rota bizi bir kılcal damar kadar daralan bir kafa getirdi. Arbk kanın içinde olup olmadığımızı bile bilemeyiz.»

Morrison birdenbire, «Hayır,» diye bağırdı. «Pekâlâ bilebiliriz. Akyuvar büzülüp küçülmeye çalışabilir. Ama bizi sıkıştırıp ufaltamaz. Eğer büzülerek damardan çıkmaya kalkarsa, o zaman bizi geride bırakmak

zorunda kalır... Ve bu da çok iyi olur. Ama henüz böyle bir şey yapmış değil.»

Dezhnev, «İşte gördünüz mü?» dedi. «Bunu daha önce düşünmeliydim. Natalya, bizi büyült ve beyaz hücreyi kırıp aç. Onu şimdiye kadar görmediği müthiş bir hazımsızlığa uğrat.»

Boranova bu öneriyi de reddetti. «Kan damarını da çatlatayım, öyle mi? Damar artık iyice daraldı. Akyuvardan pek büyük değil.»

Kalinin, «Arkady, Grotto'yla konuşsun,» dedi. «Belki oradakilerden birinin aklına bir şey gelir.»

Uzun bir sessizlik oldu.

Sonra Boranova, «Hemen olmaz,» diye itiraz etti. «Gülünç bir şey yaptık. Şey... bunu ben yaptım. Hepiniz de yardım istememizin bizim için iyi olmayacağını biliyoruz.»

Konev huzursuzca kımıldandı. «Sonsuza dek bekleyemeyiz ki. Aslında artık nerede olduğumuzu bile bilmiyorum. Akyuvarın kanla sürüklendiğinden ya da aynı hızla ilerlediğinden de emin olamam. Eğer kaybolursak yerimizi saptamak bir hayli zamanımızı alabilir. Bunu başarmak için Grotto'dan yardım istemek zorunda kalabiliriz. Ve o zaman merkezaekilere kaybolduğumuzu nasıl açıklarız?»

Morrison, «Ya havalandırma?» dedi.

Bir an sessizlik oldu. Sonra Boranova, «Ne demek istiyorsun, Albert?» diye sordu.

«Bana gemiden gezegenler arası uzaya atomdan da küçük parçacıklar yolladığımız söylendi. Onlar bu gemideki ısıyı alıp götürüyor, böylece sıcaklığı etrafımızı saran bu vücudun içinde bile serin serin oturuyoruz. Belki akyuvar bu serinliğe dayanabilecek yapıda değil. Havalandırmayı açar ve geminin içini daha da soğuklaştırırsak, akyuvar rahatsız olur ve bizi atabilir.»

Boranova bu öneriyi düşündü. «Belki... otabilir.»

Dezhnev, «Düşünme zahmetine katlanma,» dedi gülerek. «Havalandırmayı sonuna kadar açtım. Bakalım, bizim donmamız dışında başka bir şeyler olacak mı?»

Morrison gözlerini dışarıdaki sise dikti. Diğerleri gibi onun da sinirleri gerilmişti. Bu yersiz deney, bu yanlış karar yüzünden üzülmüyordu. Shapirov'un kaderini düşünerek kaygılandığı da yoktu. Ama yine de...

Kendi duygularını inceledi ve o zaman bir şeyi anladı. Küçültülmüş ve beyinde ufak bir damara girmişti. Bu noktaya kadar geldikten sonra artık

varsayımlarının doğru olup olmadığını anlamak istiyordu. Bu aşamaya kadar gelmişken geri mi dönecekti? Hayatının sonuna kadar işaret ve baş parmağıyla, «Bu kadar kalmıştı!» diye gösterecek, için için hep aynı şeyi mi tekrarlayacaktı?

Pekâlâ. Bu deneye katılmamak için elinden geleni yapmıştı. Şimdiyse yarıda kesilmesini istemiyordu.

Dezhnev'in sesiyle daldığı düşüncelerden uyandı. «Bu küçük hayvan olanlardan hoşlanmadı sanırım...»

Morrison iliklerine işleyen soğuğu farkederek ürperdi. ince pamukludan yapılmış kılığı onu kış soğuğundan korumak için yeterli değildi.

Belki akyuvar da bunu ‘düşünüyordu’. Çünkü sis biraz saydamlaştı ve bir yarık belirdi. Birkaç dakika sonra da geminin etrafı aydınlandı. Beyaz hücre geride sürüklenerek uzaklaşan sisten bir top halini aldı. Ya da akyuvar bu rahatsız edici durumda bir amip gibi sürünerek uzaklaşmaya çalışıyordu.

Boranova, «Gitti,» dedi. Sesinde hayret vardı biraz.

Dezhnev ellerini salladı. «Şimdi yanımızda biraz votka olsaydı Amerikalı kahramanımızın şerefine kadeh kaldırırdık. Onunki harika bir fikirdi.»

KaJinin, Morrison’a gülümseyerek başını salladı. «Gerçekten çok parlak bir fikirdi.»

Boranova, «Benim fikrim ne kadar kötüyse, bu da o kadar iyiydi,» diye mırıldandı. «Ama hiç olmazsa tekniğinin yapması gereken şeyi sağladığını artık biliyoruz, Sophia. Tabii uygun şekli bildiğimiz sürece işe yarayacak. Sana gelince, Arkady. Hepimiz zatürree olmadan şu havalandırma sistemini ayarla!.. Görüyorsun ya, Albert, daha şimdiden seni yanımıza almakla ne kadar akıllıca davrandığımız anlaşılıyor.»

Konev sinirli sinirli, «Belki,» dedi. «Ama o arada akyuvar bizi gezmeye götürdü sanırım. Eski yerimizde değiliz. Nerede olduğumuzu da kesinlikle bilmiyorum.»

□

Boranova'nın dudakları gerildi. Zorlukla, «Nerede olduğumuzu nasıl bilemezsin?» dedi. «Akyuvarın içinde sadece birkaç dakika kaldık. Bizi alıp karaciğere götürmüş olamaz herhalde.»

Konev de en aşağı onun kadar sarsılmıştı. «Hayır, karaciğerde değiliz, madam.» Son sözcüğü Fransızca telaffuzla, hecelere basa basa söylemişti. «Ama korkarım, akyuvar bir kılcal damara girdi ve bizi de birlikte

sürükledi. Artık ana damarda değiliz. İzlediğimiz ve henüz daralarak kılcal hale girmemiş olan o atardamarda.»

Boranova, «Akyuvar bizi hangi kılcal damara soktu?» diye sordu.

«İşte benim bilmediğim de bu. On bir, on iki kılcal damar var. Bunlardan herhangi birine sapmış olabilir. Hangisi olduğunu bilmiyorum.»

Morrison, «O kırmızı işaret...» diyecek oldu.

Konev onu hemen susturdu. «O kırmızı işoret seyir hesaplarına göre çalışıyor. Nerede olduğumuzu ve ne kadar hızla ilerlediğimizi bildiğim sürece bizimle birlikte yürür. İstediğim yerde de dönüş yapar.»

Amerikalı uzman şaşırdı. «Yani o kırmızı nokta yerimizi ancak sen bunu bildiğin takdirde mi gösterebiliyor? Yalnızca o kadar mı?»

«Bu sihirli bir işaret değil.» Konev'in sesi buz gibiydi. «Onun görevi yerimizi göstermek. Damardaki kanın üç boyutlu karmaşası ve nöron sistemleri arasında şaşırırsak bize yardımı olacak. Ama bizim de ona yol göstermemiz gerekiyor. Şu evrede bu işaret kendi kendini yönlendirecek, kadar geliştirilmiş değil. Acil bir durumda yerimizi dışarıdan saptayabilirler. Ama bu da zaman alan bir işlemdir.»

Birinin klasik ama gülünç bir soru sormasının zamanı gelmişti. Bu işi Dezhnev yaptı. «Akyuvar neden bir kılcal damara saptı?»

Konev kıpkırmızı kesildi. Hızlı hızlı konuşmaya başladığı için Morrison onun sözlerini zorlukla anlayabildi. «Ben. bunu nereden bileyim? Bir akyuvarın düşünce işlemlerinden haberim mi var?»

Amerikalı uzman sert sert. «Bu kadarı yeter,» dedi. «Buraya birbirimizle kavga etmek için gelmedik.» Boranova’nın kendisine çabucak bir göz attığını farketti. Bunu bir minnet bakışı olarak yorumlamaya karar verdi. «Aslında çözüm basit,» diye konuşmasını sürdürdü. «Bir kılcal damardayız. Tamam! Kılcal damarlarda kan çok yavaş akar. O halde şu ünlü mikro-füzyon motorlarının kullanılmasının ne zorluğu var? Motorları çalıştırırsanız geri geri giderek kılcal damardan çıkarız. Ve sonunda da kavşağa geliriz. Hem de fazla zaman kaybetmeden. Böylece tekrar atardamara gireriz. Sadece biraz vakit kaybetmiş, biraz enerji harcamış oluruz, işte o kadar.»

Diğerleri ciddi ciddi nöro-fizikçiye baktılar. Konuşurken başını bile çevirmeyen Konev de ona doğru döndü. Kaşlarını çatmış, öfkeyle Morrison'u süzüyordu.

Amerikalı uzman endişeyle, «Neden bana öyle bakıyorsunuz?» dedi. «Bu çok normal bir yöntem. Bir arabada olsaydınız ve yanlışlıkla dar bir

geçide girseydiniz aynı şeyi yapmaz mıydınız? Geri geri giderek çıkmaz mıydınız?»

Boranova başını sallıyordu. «Albert, çok üzgünüm. Geri geri gitmemiz imkânsız.»

«Ne?» Morrison ona boş gözlerle baktı.

«Geri gitmemiz imkânsız. Ancak öne doğru gidebiliriz.»

«Ama nasıl... yani geri vitesi yok mu?»

«Yok.»

Nöro-fizikçi dört Sovyet uzmanının yüzüne baktı. Sonra da bağırdı. «Ne budalaca, ne beceriksizce, ne çıldırtıcı bir şey bu! Bu ancak Sov...» Birdenbire sustu.

Boranova, «Sözlerini tamamla,» dedi. «Ancak SovyetJer Birliği'nde böyle bir şeyin görüleceğini söyleyecektin.»

Morrison yutkundu, sonra da aksi aksi, «Evet, öyle diyecektim,» diye itiraf etti. «Belki öfkeli bir sözdü. Ama ben gerçekten öfkeliyim. Ve bu sözüm dcğru da olabilir.»

Boranova gözlerini ona dikmişti. «Bizim öfkeli olmadığımızı mı sanıyorsun? Böyle bir gemi yapabilmek için ne kadar uğraştık dersin? Yıllar boyu! Uzun yıllar boyu! Küçültmenin mümkün olduğunu anladığımız zaman ileride bir gün b>ir kan damarına girmeye ve bir memelinin vücudunu içeriden incelemeye karar verdik. Henüz insan vücuduna girmeyi düşünmüyorduk. Ama biz plan yaptıkça proje de gitgide daha masraflı olmaya başladı. Moskova’daki bütçe uzmanları da giderek daha inatçı oldular. Onları suçlayamam. Bu proje için gerekli parayla küçültme kadar sorunlu olmayan diğer alanlardaki harcamaları denkleştirmeleri gerekiyordu. Bu yüzden geminin planları daha basitleşmeye başladı. Önce şunu attık, sonra bunu. Siz Amerikalılar ilk uzay mekiğini yaparken neler olduğunu hatırlıyor musunuz? Ne planladınız, sonra ne elde ettiniz? Her neyse... Sonunda sadece gözleme yarayacak, gücü olmayan bir gemi yaptık. Bununla kana girmeyi ve akıntıyla sürüklenmeyi planlıyorduk. Kandaki akıntı bizi istediği yere götürecekti. O sırada elden geldiğince çok bilgi toplayacak, sonra da normal boyumuza dönecektik. Tabii incelediğimiz hayvan ölecekti. İşte bu gemiyi sadece böyle bir çalışma için hazırladık. Hepsi bu kadar. İnsan vücuduna girmek zorunda kalacağımızı bilemezdik. Üstelik beyinde belirli bir noktaya girmemiz ve o insanı öldürmeden dışarı çıkmamız gerekeceğini de! Bu işi

gemiyle yapacaktık. Çünkü elimizde bundan başka bir .şey yoktu. Ve bu gemi bu iş için hazırlanmamıştı.»

Morrison'un yüzündeki aşağılayıcı ve öfkeli ifade kayboldu, yerini ilgi aldı. «Ne yaptınız?»

«Mümkün olduğu kadar hızlı çalıştık. Mikro-füzyon motorlarını geliştirdik. Başka birkaç şeyi daha. Shapirov'un her an ölmesinden korkuyorduk. Acelemiz yüzünden öldürücü bir hata yapmaktan da. Geliştirdiğimiz mikro-füzyon motorları ancak çok gerektiği zaman geminin hızlanmasr için kullanılacaktı. Zaten bunlar başlangıçta ışıklandırma, havalandırma ve hazla enerji istemeyen diğer işlemler için hazırlanmıştı. Tabii işi tam olarak başaracak zamanımız yoktu. O yüzden motorlara geri vitesi takılmadı.»

«Kimse size geri geri gitmeniz gerekebileceğini söylemedi mi?»

«Bunun için daha fazla para gerekirdi. Oysa bizim hiç paramız kalmamıştı. İyice ilerlemiş olan uzay çalışmalarıyla rekabet etmemiz gerekiyordu. Ayrıca tarım, ticaret, endüstri, suç kontrolü ve daha elli resmi dairenin gerçek ihtiyaçlarıyla da. Hepsi de ulusal para kesesine uzanıyorlardı. Tabii hiçbir zaman yeterli paramız olamadı.»

Dezhnev içini çekti. «Ve işte şimdi buradayız. Sevgili babamın dediği gibi... 'Ancak ahmaklar falcıya giderler.

Kötü haberi öğrenmek için başka kim bu kadar acele eder?»

«Baban bilmediğim bir şeyi söylememiş, Arkady. Hiç olmazsa bu söz...» Morrison durakladı. «Sormaya korkuyorum ama bu gemiyi döndüremez miyiz?»

Dezhnev, «Korkmakla akıllılık ediyorsun,» dedi. «Bir kere kılcal damar çok dar. Geminin dönmesi için yer yok.»

Amerikalı uzman sabırsızca başını salladı. «Bu işi gemi bu boydayken yapman şart değil ki! Tekneyi biraz daha küçültürüz. Zaten bir hücreye girmeden önce tekrar küçülmemiz gerekecek. Bunu şimdi yapalım ve dönelim.»

Dezhnev usulca, «İkincisi,» diye mırıldandı. «Geri gitmemiz ne kadar imkânsızca, dönüş yapmamız da o kadar imkânsız. Sadece öne doğru gidebiliriz.»

Morrison kendi kendine fısıldadı. «İnanılacak gibi değil.» Sonra sesini yükseltti. «Bu kadar yetersiz bir gemiyle bu deneyi yapmaya nasıl razı oldunuz?»

Konev, «Başka seçeneğimiz yoktu,» dedi. «Tabii akyuvarlarla oyunlar oynamayı da düşünmüyorduk.»

Boranova, «Proje başarısızlığa uğradığı takdirde bütün sorumluluğu üzerime alacağım,» diye atıldı.

Kalinin başını kaldırdı. «Suçu yüklenmenin bize şimdi bir yararı olmaz. İlerlemek zorundayız. Şu anda başka hiçbir seçeneğimiz yok. Gidelim. Gerekiyorsa küçülelim ve uygun olan herhangi bir hücreye girelim.»

Konev öfkesinden boğulurcasına konuştu. «Herhangi bir hücreye mi? Herhangi bir hücreye mi? Bunun ne yararı olacak?» Bu sözleri sarışın kadına değilmiş gibi söylemişti.

Kalinin, «Natalya,» dedi. «Gideceğimiz her yerde yararlı şeyler öğrenebiliriz.»

Konev sesini çıkarmayınca Boranova, «Buna bir itirazın var mı, Yuri?» diye sordu.

«İtirazım mı? Tabii itirazım var.» Konev kadına dönmemişti. Ama sırtı bile öfkesinden kaskatı kesilmiş gibiydi. «Beyinde on milyar nöron var. Ve biri bunların arasında körcesine dolaşmamızı ve içlerinden birini gelişigüzel seçmemizi öneriyor. Otomobille sokaklarda başıboş dolaşmaya, sonra da yayalardan birini seçerek, ‘Hah, işte izini kaybettiğim akrabam bu olmalı,' demeye benziyor. Yeryüzündeki insan nüfusu beyindeki nöronların sayısının yarısından biraz fazla.»

Kalinin dikkatle Boranova’yo döndü. «Bu yanlız bir benzetme. Biz körcesine bir araştırma yapmıyoruz ki. Biz Pyotr Shapirov'un düşüncelerini arıyoruz. Onları farkeder farketmez bu düşüncelerin güçlendikleri yöne doğru gideriz.»

Morrison başını salladı. «Sadece öne doğru gidebilen motorlarınız sizi düşüncelerin hafiflediği yöne doğru götürürse ne yaparsınız?»

Konev, «Tabii ya,» dedi. «Ben rotayı dikkatle çizdim. Bizi soyut düşüncenin merkezi olan nöron ağındaki önemli bir kavşağa götürecekti. O noktayı Albert'in yaptığı araştırmalara göre saptadım. Damardaki kan akımı bizi oraya kadar sürükleyecekti. Damar ne kadar dönemeçli olursa olsun gemiyle oraya gidebilecektik. Ama şimdi...» Ellerini havaya doğru kaldırdı.

Boranova sinirli sinirli, «Ama yine de Sophia'nın dediğini yapmaktan başka çaremiz yok,» diye cevap verdi. «Bunda da başarılı olamazsak vücuttan çıkmanın bir yolunu bulur ve başka bir gün tekrar deneriz.»

Morrison, «Bir dakika, Natalya,» dedi. «Durumu değiştirmenin bir çaresi daha olmalı... İçimizden birinin gemiden inerek kana dalması

mümkün mü?»

Amerikalı uzman bu sorusuna olumlu cevap alacağını sanmıyordu. Daha önce yüksek teknolojinin harika bir örneği saydığı gemi hayalinde hiçbir işe yaramayacak bir dubaya dönüşmüştü. Aslında en doğrusunun Kalinin'in önerisini yerine getirmek olduğunu düşünüyordu. Beynin ulaştıkları herhangi bir hücresini inceleyebilirlerdi. Ama bu başarılı olamaz ve vücuttan çıkmak zorunda kalırlarsa, aynı deneye tekrar katılabileceğini sanmıyordu. Buna dayanamayacaktı. İşte bu olasılığı ortadan kaldırmak için her türlü delice planı denemeye hazırdı.

Ona şaşkın şaşkın bakan Boranova'ya yine, «Bu gemiden çıkmak mümkün mü?» diye sordu. Diğerleri de kadın gibi çok şaşırmışlardı. «Dinle, anlamıyor musun? Ya örnek toplaman gerekirse? Bir ağın, kepçen ya da tarağın yok mu? Yoksa biri dışarı çıkarak kana dalabilir mi? Tabii uygun kılıkta?»

Boranova sonunda sorunun uyandırdığı şaşkınlığı yenmeyi başardı. Kalın kaşlarını hayretle kaldırarak, «Biliyor musun,» diye mırıldandı. «Böyle bir kılık gerçekten var. Planlarda bundan 'keşif için dalgıç giysisi' diye söz ediliyor. Arka sıradaki koltukların altında olmalı. Yani burada.» Kemerini çözerek ağır ağır biraz yükseldi. Yatay durmayı başarırken ince pamuklu tulumu şişti. «İşte burada, Albert. Herhalde kontrol edilmiştir. Su sızdırmak gibi kusurları olduğunu sanmıyorum. Ama uygun şartlar altında denenip denenmediğini de bilmiyorum.»

Morrison, «Nasıl denenmiş olabilir?» dedi. «Gemi ya da başka bir cisim kan damarına ilk kez girmiyor mu?»

«Sanırım yeterince yapışkan hale getirilmiş olan sıcak suda denendi. Bunu kontrol etmediğim için kendi kendimi suçluyorum. Ama o sırada yolculardan birinin gemiden inmesi gerekeceğini düşünmüyorduk. Hatta bu dalgıç kılığını unutmuştum bile.»

«Hiç olmazsa oksijen tüpleri olup olmadığını biliyor musun?»

Boranova biraz da hiddetle, «Var tabii,» diye cevap verdi. «Fenerini yakmak için enerji de. Bizim çok beceriksiz olduğumuzu düşünmemelisin, Albert.» Üzüntüyle omzunu silkti. «Tabii biz... ya da hiç olmazsa ben... böyle düşünmene neden olacak biçimde davrandım.»

«Yüzgeçleri de var mı?»

«Evet. Hem ellerinde, hem de ayaklarında. Sıvıda manevra yapılacak biçimde hazırlanmış.»

Morrison, «Öyleyse,» dedi. «Bu sayede şu zor durumdan kurtulabiliriz.»

Kalinin sordu. «Ne düşünüyorsun, Albert?»

«Biraz daha küçülürüz. Böylece gemi damarın çeperine zarar vermeden dönebilecek boya iner. Biri dalgıç elbisesini giyerek kana dalar. Tabii gemide bu iş için uygun bir kapak varsa. Yüzgeçlerin yardımıyla ilerleyerek gemiyi döndürür. Sonra da artık doğru yöne bakan gemiye tekrar biner. Motorlar çalıştırılır. Biz de kanın pek hafif akıntısına karşı ilerler, böylece yeniden atardamara gireriz.»

«Umutsuz bir çare.» Boranova'nın sesi düşünceliydi. «Ama biz de zaten umutsuz durumdayız. Sen dalar miydin, Albert?»

«Evet, zaman zaman. Zaten bu da o yüzden aklıma geldi.»

«Biz bu sporu yapmadık. Onun için bu çare hiçbirimizin aklına gelmedi. Haydi, Albert, kemerini çöz ve dalgıç giysisini sana giydirelim.»

Morrison kekeledi. «Bbana mı?»

«Tabii. Bu senin fikrin. Ve bu konuda da yalnız senin deneyimin var.»

«Ben şimdiye kadar kana hiç dalmadım.»

«Kana kimse dalmadı. Ama biz suya dalmasını bile bilmiyoruz.»

Morrison şiddetle, «Olmaz!» diye bağırdı. «Bu sizin projeniz! Dördünüzün! Sizi akyuvardan kurtarmanın çaresini buldum. Şimdiki durumdan kurtulmanızın yolunu da. Yani ben payıma düşeni yaptım. Artık planımı uygulamak size kalıyor. İçinizden birine.»

Boranova, «Albert,» dedi. «Bu işde beraberiz. Bu gemide ne Sovyetler'deniz, ne de Amerikalı. Sadece sağ kalmaya ve büyük bir görevi yerine getirmeye çalışan insanlarız. Bir işi kimin yapacağı sadece yeteneklere bağlı. Hepsi o kadar.»

Morrison, Kalinin'le göz göze geldi. Genç kadın hafifçe gülümsüyordu. Amerikalı uzman bu gülümseyişin hayranlık olduğunu düşündü. Hayranlık açlığı yüzünden böyle çocukça davrandığı için inledi. Artık delice önerisini yerine getireceğini biliyordu.

□

Boranova dalgıç giysisini çıkarmıştı. Bu da gemi gibi saydamdı. Başlığı dışında yamyassı ve buruşuktu. Morrison giysiyi bir çocuğun yaptığı normal boyda insan karikatürüne benzetti. Elini uzatarak giysiye dokundu. «Neden yapılmış? Naylondan mı?»

Boranova, «Hayır, Albert,» dedi. «İnce ama son derece sağlam. Süredurum özelliği de var. Hiçbir yabancı madde bu giysiye yapışmayacak.

Bir sızıntı da olmaması gerekir.»

Morrison alayla tekrarladı. «Olmaması gerekir, öyle mi?»

Dezhnev söze karıştı. «Sıvı sızdırmıyor. Bunun bir süre önce denendiğini hatırlar gibiyim.»

«Hatırlar gibisin ha?»

«Gemiyi kontrol ederken bu dalgıç giysisini incelemediğim için kendimi suçluyorum. Ama böyle bir şey olduğunu unutmuştum. Zaten kimse...»

Morrison acı acı, «Herhalde baban sana,» dedi. «İnsanın kendini suçlamasının beceriksizlik için hafif bir ceza sayılacağını söylemiştir...»

Dezhnev hırıltılı bir sesie, «Ben beceriksiz değilim Albert,» diye itiraz etti.

Boranova söze karıştı. «Deney sona erince bol bol kavga ederiz. Endişelenecek bir şey yok, Albert. Mikroskopik bir delik olsa bile dışarıdaki plazmanın molekülleri giysiye göre çok büyük. Normal bir giysideki delik yine normal su moleküllerinin içeri sızmasına neden olabilir. Ama küçültülmüş bir giysideki aynı delik artık birer deve dönen moleküllerin içeri girmelerine izin vermez.»

Morrison teselli arıyordu. «Eh, mantıklı.»

Boranova, «Tabii,» dedi. «Şuraya standart bir oksijen tüpü sokabiliriz. Küçük boyda bir tane. Ama dışarıda fazla kalacak değilsin zaten. Şuraya karbondioksitle dolu bir emme kutusu koyarız. Işık için de pil. Gördüğün gibi her şeyin olacak.»

Konev dönerek sakin bir ifadeyle Morrison’a baktı. «Ama yine de bu işi çabucak halletmen iyi olur. Dışarısı sıcak. Otuz yedi santigrad. Ve giyside soğutma sistemi olduğunu da sanmıyorum.»

«Soğutma sistemi yok mu?» Nöro-fizikçi Boranova'ya soru sorar gibi baktı.

Kadın omzunu silkti. «Bir cismi izotermal bir ortamda soğutmak kolay değildir. Bizim için bir dağ büyüklüğünde olan bu vücudun ısısı hep aynı. Otuz yedi derece. Geminin içini mikro-füzyon motorlarıyla soğutabiliyoruz. Ama giysinin içine buna benzer bir araç yerleştirenleyiz. Nasıl olsa dışarıda fazla kalmayacaksın. Yalnız arkandaki kılığı çıkarman daha iyi olur, Albert.»

Morrison karşı koydu. «Üzerimdeki ağır değil ki... İncecik pamuklu.»

«Arkanda bu giysi varken terlersen, gemide ıslak ıslak oturmak zorunda kalırsın. Çünkü sana verebileceğimiz yedek tulum yok.»

«Madem ısrar ediyorsunuz...» Nöro-fizikçi sandaletlerini çıkardı. Ama hemen hiç ağırlığı olmadığı için tulumu çıkarmak konusunda zorlukla karşılaştı.

Boranova onun sıkıntısını fark etmişti. «Arkady, lütfen Albert'in giyinmesine yardım et.»

Dezhnev koltukların üzerinden zorlukla ilerleyerek havada duran Morrison’a yaklaştı. Amerikalı uzman geminin bölmesine dayanıp kalmıştı. Dezhnev onun dalgıç elbisesini giymesine yardım ederken bir yandan da konuşup durdu.

«Bu giysinin malzemesi gemininkinin aynı. Tabii gizli tutuluyor bu. Ama biz Amerika’da da buna benzer bir madde olduğunu biliyoruz. O da gizlidir sanırım.» Soru sorarmış gibi sustu.

Morrison, «Ne bileyim ben?» diye söylenerek bacaklarını dalgıç giysisine soktu. Cildine yapışmadı giysi. Ama soğuk ve ıslak gibiydi.

Dezhnev, «Dikişler kapatıldığı zaman tek bir parça oluyor,» dedi.

«Tekrar nasıl açılıyor?»

«Gemiye döndüğün zaman elektrostatik nötr hale getirilecek. Şu durumda giysinin dış yüzeyinde hafif negatif şarj var. İç yüzeyinde de pozitif. Bu nedenle geminin yüzeyinin herhangi bir yerine yapışabilir. Ama çekip kurtaramayacağın kadar güçlü bir biçimde değil.»

Amerikalı uzman. «Ya motorların bulunduğu kıç kısmı?» diye sordu.

«Onlar için endişelenme. Motoriar çok hafif çalışıyor. Serinletme ve aydınlatma sistemlerine güç sağlayacak kadar. Oksijen tüpü ve emici otomatik olarak çalışıyor. Hava kabarcıkları oluşturmayacaksın. Normal biçimde soluk alman yeterli.»

«İnsan bazı teknolojik gelişmeler yüzünden minnet duymalı.»

Dezhnev’in kaşları çatıldı. «En gelişmiş uzay giysilerini Sovyetler'in ‘yaptığını herkes biliyor. Japonlar bu alanda ikin ci.»

«Ama bu bir uzay giysisi değil.»

«Ama aynı ilkelere göre yapılmıştır bu da.» Dezhnev başlığı ona giydirmek istedi.

Morrison, «Bir dakika!» diye bağırdı. «Ya radyo?»

Dezhnev durakladı. «Radyoyu ne yapacaksın?»

«Gemiyle bağlantı kuracağım.»

«Sen bizi görebileceksin, biz de seni. Her şey saydam. Bize işaret edebilirsin.»

Morrison derin bir soluk aldı. «Yani radyo yok.»

Boranova, «Çok üzgünüm, Albert,» dedi. «Bu önemsiz işler için hazırlanmış basit bir giysi.»

Morrison suratını ekşiterek, «Ama bir insan bir şey yapacaksa, en iyisini başarmalıdır,» diye karşılık verdi.

Dezhnev, «Bürokratlar öyle düşünmüyorlar,» dedi. «Onlar, 'Eir iş ancak ucuzsa yapmaya değer,' derler.»

Morrison öfkelenme ve sinirlenmenin bir tek yararı var, diye düşündü. Bunlar insanın korkusunu geçiriyor... Sonra, «Beni gemiden nasıl çıkaracaksın?» dedi.

Dezhnev işaret etti. «Tekne, tam durduğun yerde iki kat.»

Morrison bakmak için hızla döndü ve tabii yalpaladı. Hemen hiç ağırlığı olmadığını üç saniye bile anımsayamıyordu. Dezhnev onun vücudunu kontrol altına almasına yardım etti ama kendisi de yalpalayarak. Nöro-fizikçi, iki palyaçoya benziyoruz herhalde, diye geçirdi aklından. Sonra Dezhnev'in işaret ettiği yana bakmayı başardı. Burası geminin diğer taraflarına göre daha az saydammış gibi duruyordu.

Dezhnev, «Kımıldama, Albert,» dedi. «Babam, ‘Bir çocuk kımıldamadan durmayı öğrendiği zaman akıllı bir yaratık sayılabilir,’ derdi.»

«Sanırım baban o sırada yerçekiminin sıfıra indiği durumları düşünmüyordu.»

Dezhnev onun bu sözlerine aldırmadı. «Kapak ayın yüzeyindeki yapılarınki gibi. İç kapak bu tarafa doğru açılacak. Sonra da arkandan kapanacak. İki kapak arasındaki hava emilerek tekrar buraya alınacak. O havayı kaybetmeyi göze alamayız. Bu durum sende garip duygular uyandırabilir. Sonra ikinci kapak açılacak ve dışarı çıkacaksın. Basit! Şimdi başlığını takayım.»

«Bir dakika! Nasıl geri döneceğim?»

«Aynı biçimde. Yani bu anlattıklarımın tersini yaparak.»

Morrison'un başlığını kapattı. Bir an boğulacakmış gibi oldu. Buz gibi bir korku onu rahatlatan öfkeyi yenmeye başladı. Dezhnev onu bölmeye doğru itiyordu. Yerinde dönmeyi başarmış olan Konev de ona yardım ediyordu. İki kadın yerlerinde sakin sakin oturuyorlardı ve dikkatle onlara doğru bakıyorlardı.

Morrison onların vücuduna bakmadıklarından emindi. Öyie yapmalarını tercih ederdi doğrusu; daha dayanılır bir şey olurdu. Kadınların kapağın açılıp açılmayacağını, giysinin onu koruyup koruyamayacağını anlamak

için baktıklarını biliyordu. Tabii gemiden çıktıktan birkaç dakika sonra ölüp ölmeyeceğini de merak ediyorlardı.

Morrison bu işten vazgeçtiğini söylemek istiyor ama yapamıyordu.

Arkasında bir şeyin kaydığını hissetti. Sonra da saydam bir çarşafa benzeyen bir şeyin önünde dalgalandığını gördü. Bu ona sarılıverdi. İki kapak arasındaki hava alınırken o saydam çarşaf daha da sıkıca yapıştı. Morrison'un giysisi sanki şişti. İçerideki hava dışarıdaki boşluğa akmaya çalışıyordu.

Sonra dış kapı açıldı ve bir şey onu itti sanki. Morrison kılcal damarın içindeki plazmaya yuvarlandı.

Gemiden ayrılmıştı artık ve yapayalnızdı.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

hedef

Oraya gitmek çok eğlenceli olabilir... ama sonunda oraya ulaşabilirsen ancak.

— Dezhnev Senior

Morrison etrafını saran sıcaklığı hemen hissederek inledi. Isı otuz yedi santigrattı. Boğucu bir yaz gününün sıcaklığıydı bu. Kurtuluş da yoktu. Ne bir gölge, ne bir esinti.

Morrison çevresine bakınarak nerede olduğunu anlamaya çalıştı. Dalgıç giysisini beceriksizce giyerken Boranova'nın gemiyi daha da küçülttüğü anlaşılıyordu. Kılcal damcrın fayans döşeliymiş gibi duran çeperi daha uzaktaydı şimdi. Ancak bir bölümünü görebiliyordu. Çünkü onunla bu 'duvar' arasında koskocaman, bulanık bir cisim vardı. Bu bir alyuvardı. Sonra bir trombosit alyuvarla duvarın arasından kayarak geçti.

Her şey... alyuvarlarlar, trombositler, Morrison ve gemi kılcal damarda ağır ağır akan kanla birlikte sürükleniyorlardı.

Morrison, Brown hareketini neden o kadar az hissettiğini düşündü. Ama ince hesapların sırası değildi. Bunun için zaman yoktu, işi halletmesi ve gemiye dönmesi gerekiyordu.

Gemi bir metre ötedeydi. (Bir metre mi? Bu tümüyle öznel bir şeydi. Gerçekte gemi ondan kaç mikrometre uzaklıktaydı?) Morrison bu sorunun cevabını bulmak için beklemedi. Gemiye yaklaşabilmek için yüzgeçleri oynattı. Plazma deniz suyundan çok daha yapışkandı. Tiksinti uyandıracak kadar hem de.

Tabii sıcaklık azalmış değildi. İçinde bulunduğu vücut yaşadığı sürece bu derece düşmeyecekti. Morrison’un alnı terlemeye başlıyordu. Haydi, şu işe başlayalım!

Morrison kapağın bulunduğu yere elini uzattı. Ama parmakları hiçbir şeye dokunmadı. Sanki yumuşak bir hava balonunu itiyordu. Oysa gözleri onunla teknenin bu bölümü arasında hiçbir şey olmadığını açıklıyordu. Arada sadece ince bir sıvı tabakası kalmıştı.

Bir an düşündükten sonra ne olduğunu anladı. Giysisinin yüzeyinde negatif şarj vardı. Teknenin dokunduğu bu bölümünde de öyle. Bu şarj elini itiyordu.

Ama gövdenin başka tarafları da vardı. Ellerini, plastiğe dokunduğunu farkedebilinceye kadar geminin yüzeyinde kaydırdı. Ancak bu kadarı yeterli değildi. Çünkü elleri bu bölümde yüzey çok kayganmış gibi hareket ediyordu. Sonra sel eli dondu sanki. Pozitif şarj olan bir yerden geçerken oraya yapışmıştı. Morrison gerileyerek elini kurtarmaya çalıştı. Sonra telaşla çabaladı. Ama sanki onu o noktaya perçinlemişlerdi. Sağ eliyle gemiyi yokladı. Uygun bir yer bulursa sağ elini oraya dayayarak soluğunu kurtarmaya çalışacaktı.

Ancak sağ eli de birdenbire gövdeye yapıştı kaldı. Morrison sol elini çekiştirdi ama hiç kımıldatmadı. Şimdi çarmıha gerilmiş gibi orada duruyordu.

Terler alnından akıyor, damlacıklar koltuklarının altında birikiyordu. Telaşla bacaklarını oynattı.

İçeridekiler şimdi ona bakıyorlardı. Ama gövdeye yapışmış elleriyle onlara nasıl işaret edecekti? Gemiden indiğinden beri teknenin yanından ayrılmayan alyuvar yaklaşarak onu gövdeye doğru itti. Ama neyse ki Morrison'un göğsü gemiye yapışmadı. Şansı yardım etmişti. O bölümde pozitif şarj yoktu.

Kalinin, Morrison'a doğru dönmüş, bir şeyler söylüyordu. Ama Amerikalı uzman dudaklardan sözcükleri okumayı bilmiyordu. En azından Rusçayı. Genç kadın bilgisayarına eğildi ve nöro-fizikçi sol elini kurtardı. Kalinin şarjın yoğunluğunu azaltmış olmalıydı.

Morrison başını salladı. Sarışın kadının böylece ona teşekkür ettiğini anlayacağını umuyordu. Şimdi pozitif şarjlı bölümlerden geçe geçe geminin kıçına doğru gitmesi gerekiyordu. Biraz ilerledi ve yine yapışır gibi oldu ama elektrik şarjı yüzünden aeğil de, yumuşak alyuvar onu ittiği için.

Morrison, «Geri çekil!» diye bağırdı. Ama alyuvar bağırıp çağırmalardan anlamıyordu. Onun rolü pasifti.

Morrison kırmızı hücreyi elleriyle itti. Gücünü arttırmak için ayaklarını oynattı. Alyuvarın esnek yüzey zarı çukurlaştı. Ama karşı koyma gücü de arttı. Sonunda Morrison onu itmenin bir işe yaramayacağını anladı. Yorulmuştu. Gemiye doğru gerilemek zorunda kaldı.

Soluk almak için durdu. Ama bu da zordu. Vücudu alev alev yanıyordu, terden sırsıklam olmuştu. Önce beni hangisi hasta edecek, diye düşündü. Su kaybım mı? Yoksa ateş mi? Alyuvarla boğuştuğu için vücut ısısı iyice yükselmişti.

Morrison kolunu kaldırdı ve plastik yüzgeci yanlamasına indirdi. Alyuvarın üzerindeki zar yarıldı. Kırmızı hücre bir balon gibi patladı. Dışarıya taneciklerden oluşan bulanık bir madde yayıldı. Ve alyuvar büzülmeye başladı.

Morrison zararsız bir yaratığı öldürmüş gibi bir duyguya kapıldı. Kendini suçlu gibi hissediyordu. Sonra dolaşım sisteminde daha trilyonlarca alyuvar olduğunu ve bunların sadece yüz yirmi gün yaşadıklarını anımsadı.

Artık kıça doğru gidebilecekti. Bunu başardı da. Motorların bulunduğu bölüme ulaştı. Burada geminin yerçekimi merkezinden mümkün olduğu kadar uzaktaydı. Şansı yardım ederse içerideki dört kişi ellerinden geldiğince geminin burnuna sıkışmaya çalışacaklardı. Morrison, keşke bunu dalgıç kılığını giymeden önce onları iyice anlatsaydım, diye düşündü.

Şimdi ellerini tutacak pozitif şarjlı yerler bulması ve gemiyi itmesi gerekiyordu. Başı biraz dönmeye başlamıştı. Fiziksel bir belirti miydi bu? Yoksa psikolojik mi? Ama sebep ne olursa olsun sonuç aynıydı.

Morrison tekrar derin bir soluk aldı, gözlerine dolan terlerden kurtulmak için kirpiklerini kırpıştırdı. Fazla bir işe yaramayan bu giysiyi hazırlayan beceriksizlere karşı yine müthiş bir öfke duydu.

Ellerini geminin gövdesine dayayarak ayaklarını vurdu. Acaba bunun bir yararı olacak mıydı? Döndürmeye çalıştığı kitlenin ağırlığı ancak mikrogramla ölçülecek kadardı. Ama ya kendi gücü? Kaç mikroergdi acaba? Tabii karekök kanununun kendisine büyük bir avantaj sağladığını biliyordu ama itişi ne kadar başarılı olacaktı?

Gemi kımıldadı. Morrison bunu kılcal damarın çeperinin durumundan anladı. Artık bu duvara ayaklarıyla erişebiliyordu. Demek ki, gemi damarda yanlamasına dönmüştü. Yani Morrison onu 90 derece çevirmeyi başarmıştı.

Ayağı damarın çeperine dokunduğu zaman belki de ihtiyatsızlık sayılabilecek bir güçle itti. Çeperde bir delik açarsa bir felaket olabilirdi. Ama pek az zamanı kalmış olduğunun farkındaydı ve bundan başka bir şeyi düşünecek durumda değildi. Neyse ki, ayakları sanki süngere batmış gibi sekti ve gemi biraz daha hızlı döndü.

Sonra da takılıp kaldı!

Morrison başını kaldırarak bulanıklaşan gözleriyle baktı. Gözlerini kısarak kendini görmeye zorladı. Giysinin içi sırılsıklamdı, artık zorlukla soluk alabiliyordu. Gemiyi durduranın bir alyuvar olduğunu anladı. Yine bir alyuvar! Bunlar kentin fazla işlek bir sokağındaki arabalar gibi arka arkaya dizilmişlerdi sanki. Hiç duraksamadan yüzgeçli sağ elini hemen indirdi ve alyuvarı patlattı. Bu kez masum bir yaratığı öldürdüğünü düşünerek bir an bile üzülmedi. Yine bacaklarını oynattı ve gemi hareket etti.

Morrison gemiyi gitmeleri gereken yöne doğru çevirdiğini umuyordu. Ya alyuvara deli gibi saldırırken tepeüstü geldiysem? Ya şimdi gemiyi ters yöne doğru itiyorsam? Ama artık buna da pek aldıracak halde değildi.

Gemi şimdi kılcal damarın uzun ekseniyle paralel durumdaydı. Soluk soluğa çeperdeki fayansa benzeyen şeyleri incelemeye çalıştı. Bunlar geminin burnuna doğru gidiyorlarsa o zaman tekne kanın akıntısına karşı demekti. Yani atardamardaki kavşağa doğru.

Evet, öyle sanırım... Hayır, buna da aldırdığım yok. Doğru ya da yanlış yön artık gemiye binmem gerekiyor.

Hayatımı başarı uğruna satmaya hazır değilim.

Nerede? Kapak nerede?

Elleri geminin gövdesinde kayıyor, oraya buraya yapışıyordu.

Teknenin içindekileri hayal meyal görebiliyordu. Ona işaret ediyorlardı. Morrison onları izlemeye çalıştı.

Ama bu hayaller gitgide bulanıklaşıyordu.

Yukarı mı? Yukarıya mı işaret ediyorlar? Yukarı nasıl tırmanırım? Hiç gücüm kalmadı ki...

Morrison'un son akıllıca düşüncesi, ama güce ihtiyacım yok ki, oldu. Ağırlığı olmayan, kitlesiz bir vücut için yukarısı da aşağı kadar anlamsızdır.

Morrison'un ilk hissettiği şey soğuk oldu.

Bir soğuk dalgası. Sonra ona dokunan soğuk bir şey.

Sonra da ışık.

Birinin yüzüne bakıyordu şimdi. Bir süre bunun bir yüz olduğunu kavrayamadı. Önce ışık ve gölgeden oluşan bir şekildi. Sonra bir yüze

dönüştü. Daha sonra da Sophia Kaiinin'in yüzüne.

Genç kadın usulca. «Beni tanıdın mı?» diye sordu.

Morrison zorlukla evet der gibi ağır ağır başını salladı.

Morrison boğuk bir sesle, «Sophia,» dedi.

«Ya solundaki?»

Morrison'un gözleri yana kaydı ama doğru dürüst göremiyordu. Başını çevirdi. «Natalya...»

«Kendini nasıl hissediyorsun?»

«Başım ağrıyor.» Sesi pek hafifti, sanki uzaklardan geliyordu.

«Birazdan geçer...»

Morrison gözlerini kapatarak kendini bıraktı. Artık çabalamayacaktı. Dünyanın en iyi şeyi hiç çabalamamaktı. Hiçbir şey hissetmemek.

Sonra kasıklarında bir serinlik hissederek tekrar gözlerini açtı. Giysisini çıkarmış olduklarını farketti. Çırılçıplaktı. .

Birileri onu sıkıca tuttular. «Gemide duş yapman imkânsız. Bunun için yeterli su yok. Ama ıslak bir havludan yararlanabiliriz. Serinlemen gerekiyor. Temizlenmen de.»

Morrison hecelerle boğuşarak. «...Hiç de hoş bir durum değil...» diye mırıldandı.

«Saçmalama. Seni şimdi kurulayacağız. Biraz da ter ilacı süreceğiz. Sonra tulumunu giydireceğiz.»

Morrison gevşemeye çalıştı ama vücuduna havlu değdiği zaman yine konuştu. «Gemiyi doğru dürüst döndürebildin mi?»

Kalinin hızli hızlı başını salladı. «Evet. Ve iki alyuvarla da kahramanca boğuştun.»

Morrison, «Kalkmama yardım et,» dedi. Koltuğu dirsekleriyle itti ve tabii havalandı.

Onu aşağıya çektiler.

«Unutmuştum,» diye mırıldandı. «Beni bağlayın. Kalkıp oturayım. Biraz kendime geleyim.» Başı dönmeye başlamıştı. Bununla da savaşmak zorunda kaldı. «O plastik giysi hiçbir işe yaramıyor. Sıcakkanlı bir hayvanın damarında dolaşmak için soğutma sistemi olan bir giysi ister.»

Kontrollerin başında oturan Dezhnev, «Bunu biliyoruz,» diye cevap verdi. «Gelecek seferki öyle olacak.»

Morrison tükürür gibi, «Gelecek seferki,» diye tekrarladı.

Dezhnev, «Hiç olmazsa gerekeni yaptın,» dedi. «Giysi de bunu sağladı.»

«Ama epey pahalıya maloldu.» Morrison duygularını daha iyi açıklamak için İngilizce konuşmaya başladı.

Konev, «Söylediklerini anladım,» dedi. «Bildiğin gibi bir süre Amerika'da kaldım. Eğer seni rahatlatacaksa sana o İngilizce sözcüklerin Rusçalarını öğretebilirim.»

«Teşekkür ederim ama İngilizcesi bana daha tatlı geliyor.» Morrison kuru dudaklarını yine kuru diliyle yaladı. «Ama şimdi su bana daha tatlı gelirdi. Çok susadım.»

«Tabii.» Kalinin bir şişeyi onun dudaklarına doğru uzattı. «Yavaş yavaş iç. Mideni suyla doldurma.»

Morrison bir an şişeyi ağzından çekti. «Yeterince suyumuz var mı?»

«Kaybettiğin suyu alman gerekiyor. Yeterince suyumuz var.»

Morrison biraz daha içti, sonra da derin bir nefes aldı. «Şimdi kendimi daha iyi hissediyorum. O kılcal damardayken aklıma bir şey geldi. Bir an. Ama düşüncemi kavrayabilecek kadar kendimde değildim.» Başını eğerek elleriyle gözlerini örttü. «Şimdi de hatırlayacak kadar kendime gelmiş değilim. Bırakın düşüneyim.»

Gemiye derin bir sessizlik çöktü.

Sonra Morrison içini çekti ve uzun uzun öksürdü. «Evet, hatırladım.»

Boranova, «İyi,» diyerek içini çekti. «Demek belleğin yerinde.»

Amerikalı uzman huysuzca, «Tabii yerinde,» dedi. «Ne sanıyordun?»

Konev ifadesiz bir sesle, «Bellek kaybı beynin zarar gördüğünü açıklayan ilk işaret olabilir,» diye açıkladı.

Morrison ağzını hızla kapatırken dişleri takırdadı. Sonra da midesi buz gibi oldu. «Sen öyle mi düşünüyorsun?»

Konev, «Olabilir,» dedi. «Shapirov olayında olduğu gibi.»

Kalinin anlamlı anlamlı, «Aldırma,» dedi gülümseyerek. «Sana böyle bir şey olmadı. Dışarıda ne düşündün, Albert? Tabii hatırlıyorsun...» Yarı soru, yarı umut dolu bir sözdü bu.

«Evet, hatırlıyorum. Şimdi damardaki akıntıya karşı gidiyoruz, değil mi? Yani...»

Dezhnev, «Evet,» diye cevap verdi. «Motorları çalıştırıyorum. Ve enerji tüketiyoruz.»

«Atardamara ulaştığımız zaman da akıntıya karşı ilerliyor olacaksın. Ve dönemeyeceksin. Yani başlangıç noktasına doğru gideceksin. Geminin tekrar dışarıdan döndürülmesi gerekecek. Artık bu işi ben yapamam. Anlıyor musunuz? Ben yapamam!»

Kalinin kolunu onun omzuna attı. «Hiş! Endişelenme. Bu iş sana düşmeyecek.»

Dezhnev neşeyle seslendi. «Kimseye düşmeyecek,, dostum Albert. Artık atardamara yaklaşıyoruz.»

Morrison başını kaldırıp bakarken can acısıyla yüzünü buruşturdu. Kalinin serin elini onun alnına koydu. «Baş ağrın nasıl?»

«Daha iyi.» Huysuz bir tavırla başını çekti. Yukarıya doğru bakıyordu. Görme gücü artık normalleşmiş olduğu için rahatlamıştı. İlerideki silindir biçimi tünel biraz genişlemeye başlıyordu. Morrison elips biçimi bir açıklığın ötesindeki çeperi görebiliyordu. Bundaki fayanslar daha belirsizdi.

«Kılcal damar atardamarla dar bir açı yaparak birleşiyor,» diye mırıldandı. «Bir ağacın dalı gibi. İlerideki delikten çıkarsak biraz yukarıya doğru dönmüş olacağız. Karşı duvara biraz dayanırsak sekecek, böylece kanla birlikte sürükleneceğiz.»

Dezhnev güldü. «Yaşlı babam, 'Yarım hayal gücü hiç olmamasından daha kötüdür,’ derdi. Şimdi iyi seyret, küçük Albert. O açıklığa iyice yaklaşıncaya kadar bekleyeceğim. Sonra motorları yavaşlatacağım. Böylece akıntıda ağır ağır ilerleyeceğiz. Gemimiz kılcal damardan burnunu böyle biraz uzatacak... Sonra biraz daha. Biraz daha... Ve atardamardaki kan akıntısı bizi yakalayacak. Burnumuzu hafifçe iterek bizi döndürecek. Geminin burnunu biraz daha uzatacağım. Kandaki akıntı da bizi biraz daha döndürecek. Kılcal damardan iyice çıkacağım. Ve işte... böyle dönmüş olacağım. Kanla birlikte sürüklenirken motorları durduracağım.» Zaferle , gülümsedi. «Çok başarılı olmadım mı?»

Boranova, «Gerçekten çok başarılı oldun,» dedi. «Ama Albert'in yaptıkları olmasaydı bu işi başaramazdın.»

Dezhnev elini salladı. «Çok doğru. Bu gerçeği açıklıyor ve kendisine Lenin nişanı veriyorum. Tabii kabul ederse.»

Morrison çok rahatlamıştı. Gemiden tekrar çıkmak zorunda kalmayacaktı. «Teşekkür ederim, Arkady.» Sonra utana sıkıla ekledi. «Biliyor musun, Sophia, susuzluğum hâlâ geçmiş değil.»

Genç kadın şişeyi hemen uzattı ama Amerikalı uzman durakladı. «Payıma düşenden daha fazla su içmediğimden emin misin?»

Kalinin, «Tabii daha fazlasını içiyorsun,» diye açıkladı. «Ama senin payın herkesten daha çok. Suyu arıtarak kolaylıkla yeniden kullanılabilecek hale getirebiliyoruz. Ayrıca biraz su daha bulduk. Kapağa tam sığamadın. Bir dirseğin dışarda kalıyordu. İç tabakayı kırarak içeriye doğru çekmek

zorunda kaldık. O arada içeriye biraz plazma girdi. Yapışkan olduğu için pek fazla değil. Tabii küçültüldü ve şimdi suyu ayrılıyor.»

«Su küçültülünce ufacık bir damla halini almış olmdlı.»

Kalinin gülümsedi. «Evet, bir damla, ama o kadarı bile fazla su sayılır. Bunu içeriye sen soktuğuna göre biraz fazla su içmeye hakkın var. Mantık mantıktır.»

Morrison güldü, sonra da açgözlülükle su içti. Astronotlar gibi esnek şişeyi sıkıp duruyordu. Kendini oldukça normal hissetmeye başlamıştı. Hatta daha da iyiydi. Şimdi çok zor bir durumdan kurtulan insanlara özgü o rahatlığı hissediyordu.

Dikkatini bir noktaya toplamaya, gerçeklerle yeniden ilişki kurmaya çalıştı. Boyu hemen hemen bir bakterininki kadardı. Bir gemiyle komadaki bir adamın damarında ilerliyordu. Birkaç saat daha yaşayıp yaşamayacağı hâlâ belli değildi. Ama bütün bunları kendi kendine tekrarlarken bir yandan da, o dayanılamayacak sıcaktan kurtulmak, diye düşünüyordu. Diğerleriyle birarada olmak ve bir kadın tarafından bakılmak... cennetten bir görüntü bu.

Sonra, «Yalnız Arkady'e değil, beni içeri çektiğiniz ve bana baktığınız için hepinize teşekkür ederim,» dedi.

Konev kayıtsızca cevap verdi. «Zahmet etme. Sana ve bilgisayar programına ihtiyacımız var. Seni dışarıda bıraksaydık, proje başarısızlığa uğrardı. Ben uygun hücreyi bulmayı başarsaydım bile.»

«Öyle olabilir, Yuri.» Boranova'nin kızmış olduğu anlaşılıyordu. «Ama Albert’i gemiye aldığımız sırada bu aklımdan bile geçmedi. O anda sadece hayatını kurtarmayı düşündüm. Senin, bizi kurtarmak uğruna hayatını tehlikeye atan bir adam için kaygılanmayacak sadece onsuz yapamayacağımızı düşünecek kadar duygusuz olduğuna inanamıyorum!»

Konev, «Salt mantıktan kimsenin hoşlanmadığı anlaşılıyor,» diye söylendi.

Ama Morrison’un aslında buna ihtiyacı vardı. Beynin zarar görmesinden söz edildiğinden beri kendi kendini deniyor, düşünüyor ve bir sonuca varmaya çalışıyordu.

Konev, «Arkady,» dedi. «Sapmamız gereken kılcal damara yaklaşıyoruz. Albert, omzumun üzerinden eğil ve serebrografı incele. Bakalım, o kılcal damara yaklaştığımızı doğrulayacak mısın?»

Kalinin, Boranova’ya, «Albert serebrograflarla uğraşacak kadar iyi değil ki,» diye yakındı.

Amerikalı uzman kemerini çözmeye çalıştı. «Bir deneyeyim.»

Boranova otoriter bir tavırla, «Olmaz,» dedi. «Yuri kararını versin ve sorumluluğu da yüklensin.»

«İyi ya.» Konev somurtmuştu. «Arkady sağdaki çepere yaklaşır ve kılcal damara sapan akıntıyı yakalayabilir misin?»

Dezhnev, «Alyuvarlarla yarışıyordum,» diye cevap verdi. «Bunlardan sağ çepere doğru sürüklenen birini yakaladım. O bizi istediğimiz yöne iter. Ya da alyuvarı sürükleyen akıntı bunu sağlar. Ah, görüyor musun? Dediğim gibi oluyor. Daha önce saptığımız yerlerde de böyle oldu. Her seferinde doğal akıntıdan yararlanmayı başardım.» Neşeli yüzü gülümsemeyle aydınlandı. «Haydi, herkes beni alkışlasın. ‘Yaşa, Arkady!' desin.»

Morrison, «Yaşa, Arkady!» dedi ve gemi kılcal damara girdi.

□

Morrison hasta sayılmaktan sıkılacak kadar iyileşmişti. Geminin saydam gövdesinin dışında kılcal damarın çeperindeki fayanslar çok belirgindi. Bu 'duvar'lar gemiye çok yakındı. Burası gemiyi döndürmek zorunda kaldığı diğer kılcal damara çok benziyordu.

Morrison, «Serebrografı görmek istiyorum,» diyerek kemerini açtı. Gemiye döndüğünden beri yaptığı ilk kararlı hareketti bu. Endişelenen Kalinin’e meydan okurcasına baktı. Koltuğa hafifçe dayanarak yükseldi. Bir aşağı bir yukarı hafifçe oynayarak sonunda Konev'in omzundan bakmayı başardı. «Doğru damarda olduğumuzu nereden anladın, Yuri?»

Genç adam başını kaldırdı. «Sayarak ve seyir hesapları yaparak. Şimdi bak. Bu ana atardamar. Yani şahdamardan saptığımız kol. Sonra şuradan saptık. Ve şuradan. Ondan sonra sağa ayrılan kılcal damarları saydım. O akyuvarla tam şurada karşılaştık. Ve beyaz hücre aradan geçen sürede ancak şu kılcal damara ulaşmış olabilir. Sonra döndük ve tekrar atardamara eriştik. Damar daralmaya başlarken onu izledik. Bu durumu serabrograftaki görüntüyle karşılaştırdım. Onun için de doğru yolda olduğumuzdan eminim.»

Morrison'un sol eli Konev'in koltuğunun düzgün arkasından kaydı. Durumu düzeltmeye çalışırken komik bir biçimde amuda kalktı. Ağır ağır doğrulurken, bir yandan da, bu geminin daha sonraki modellerinde, koltukların kenarlarına ve gerekli diğer yerlere tutunmak için tokmaklar koymalılar, diye düşündü.

Sonra soluk soluğa, «Bu kılcal damar bizi nereye götürecek?» dedi.

«Soyut düşünce işleminin merkezlerinden biri olduğuna inandığın noktaya. Doğruca hem de. İşte şuraya.»

Morrison başını salladı. «Lütfen şunu unutma: Ben hayvanların beyinlerinde bulduklarıma göre bu sonuca vardım. Yani bu merkezlerin yerini dolaylı bir yoldan saptadım. Ama yine de... eğer yanılmıyorsam bu üst dış şüphe yumrusu olmalı.»

Konev, «Tezine göre böyle sekiz yumru olması gerekiyor,» diye anımsattı. «Ancak bu soldaki yumruların en irisi ve en karmaşığı. Onun için de aradığımız bilgiyi orada bulmamız olasılığı yüksek. Haklı mıyım?»

«Öyle sanırım. Ama bu yürüttüğüm mantığı bilimsel çevrelerin kabul etmediğini biliyorsun...»

«Şimdi sende mi bundan şüphelenmeye başladın, Albert?»

«İhtiyat mantıklı bir bilimsel tavırdır, Yuri. Şüphe yumrusu kavramım gözlenimlerim açısından çok mantıklı. Ama bu varsayımımı hiçbir zaman doğrudan doğruya deneyemedim. Sonradan seni yanılttığımı söylemelerini de istemem.»

Dezhnev alaylı alaylı güldü. «Şüphe yumrusu! Vatandaşların boşuna bu düşünceni kuşkuyla karşılamıyorlar, Albert. Babam, ‘İnsanlar sana gülmeye hazırdırlar,’ derdi.

'Onları teşvik etmek için suratını gülünç bir biçimde buruşturma.' Neden buna basit Rusça bir ad vermedin? Örneğin... 'düşünce yumrusu' gibi. Kulağa daha iyi gelirdi.»

Morrison sabırla, «Ya da İngilizce 'düşünce yumrusu' adını,» diye karşılık verdi. «Ama bilimin sınırı yoktur. Evrenseldir. İnsan gerektiğinde Latince ya da Grekçe sözcükler kullanır. Düşüncenin Grekçesi ‘skeptis'dir. Hem İngilizcede, hem Rusçada 'skeptic' sözcükleri bundan türemiştir. Ve bu hep bir şüpheyi anlatır. Çünkü kuşku bir insanın düşündüğünü kanıtlar. Herhalde sosyal öğretinin bize yutturmaya çalıştığı budalaca dogmaları kabul etmenin en emin yolunun hiç düşünmemek olduğunu biliyorsun.»

Sıkıntılı bir sessizlik oldu.

Morrison biraz da duyduğu kin nedeniyle bu sessizliğin uzamasına izin verdi. Çünkü bu kadarını hak etmişlerdi. Sonra ekledi. «Bunu her milletten insan bilir.»

Gergin hava hemen yumuşadı. Dezhnev, «O halde,» dedi. «Şüphe yumrusuna eriştiğimiz zaman bundan ne dereceye kadar kuşkulanmamız gerektiğini anlayacağız.»

Konev kaşlarını çatmıştı. «Bunun şaka edilecek bir konu olmadığım anladığını umarım. Pyotr Shapirov’un düşüncelerini o yumrudan

algılayacağız. Bunu başaramazsak bu yolculuğun hiçbir değeri kalmayacak.»

Dezhnev, «Herkesi kendi işi ilgilendirir,» diye cevap verdi. «Benim görevim sizi oraya kadar götürmek. Bunu gemiyi ustalıkla kullanarak başaracağım. Oraya gittiğimiz zaman Shapirov'un düşüncelerini öğreneceksin. Ya da... bunu sen başaramazsan Albert öğrenecek. Bu düşünceler konusunda, benim gemiyi kullanmakta gösterdiğim başarıyı sağlayabilirsen, endişelenmen için bir neden kalmaz. Babam...»

Konev bağırdı. «Baban yerinde kalsın! Onu gömüldüğü yerden çıkarma.»

Boranova sert sert, «Yuri!» dedi. «Bu çok kaba bir sözdü. Özür dilemelisin.»

Dezhnev omzunu silkti. «Önemli değil. Babam, 'Bir insan öfkesi arasında savurduğu hakaretleri yatıştıktan sonra da tekrarlarsa, işte o zaman alınmalısın,' derdi. Bu öğüdünü her zaman tutup tutmayacağımdan emin değilim. Ama babama olan saygımı göstermek için bu seferlik Yuri'nin bu budalaca laflarına aldırmayacağım.» Kontrollerin üzerine eğilirken yüzünde sert bir ifade vardı.

Morrison bu ağız kavgasını yarı dinlemişti. Konev'in sinirleri gerildiği için böyle terbiyesizce davrandığı anlaşılıyordu. Amerikalı uzman başka bir şey düşünüyordu şimdi. Yerine oturarak kemeri bağladı. Başını Boranova'ya doğru çevirerek, «Natalya,» dedi. «Sana bir soru soracağım.»

«Evet, Albert...»

«Küçültülmüş olan bir cisimden normal boydaki evrene ufaltılmış parçacıkların fırladığını söylemiştiniz...»

«Evet, Albert.»

«Herhalde bu parçacıklar sonunda normal boylarını buluyorlar.»

Boranova bir an durakladı. «Evet... Öyle.»

«Ne zaman oluyor bu?»

Kadın omzunu silkti. «Bunu önceden tahmin etmek mümkün değil.»

«Bunu nereden biliyorsun? Yani ne gibi deneyler yaptınız? Şimdiye dek hiçbir cisim bizim kadar küçültülmedi. Öyle değil mi? Onun için de bu kadar küçültülmüş parçacıklara ne olduğunu gözlemlerle incelemediniz.»

Boranova, «Diğer küçültme deneylerinde sonuçları inceledik,» diye cevap verdi. «Ve böylece küçültülmüş cisimlerin hareketiyle ilgili kanunları bulduk. Bu yolla bilinmeyenleri de anlamış olduk.»

«Ama doğrudan doğruya bir çalışma yapılmazsa bu varsayımlar her zaman güvenilecek bir sonuç vermez. Yine de... bana genel bir açıklama yapabilir misin?»

Boranova dudaklarını büzdü ve bir an derin derin düşündü. «Anlaşıldığı kadarıyla, küçültülmüş bir cismin ‘yarılanma süresi’ küçültmenin yoğunluğu ve cismin normal kitlesiyle ters oranlı.»

«Yani ne kadar küçültülürsek, böyle kalacağımız süre de o kadar kısalıyor.»

Boranova kısaca, «Öyle,» dedi.

Morrison ciddi bir tavırla ona baktı. «Dürüstlüğüne hayranım, Natalya. Bana açıklamalar yapmayı hiç istemiyorsun. Durup dururken bilgi vermiyorsun. Ama bana yanlış bilgi vermek de hoşuna gitmiyor.»

«Ben bir insanım. Zaman zaman gerektiği için yalan söyleyebilirim. Ya da duygularım veya kişiliğimdeki kusurlar yüzünden. Ama ben ayrıca bir bilim uzmanıyım. Ve bilimsel gerçekleri ortada çok önemli bir neden olmadıkça hiç kimse için çarpıtamam.»

«Öyleyse bütün duyduklarımdan, öğrendiklerimden şu sonucu çıkarabiliriz: Bu geminin, bir helyum çekirdeğinden çok daha büyük olmasına rağmen yarılanma süresi kısa.»

Boranova atıldı. «Ama bu yine de çok uzun sayılır.»

«Ama gerçek şu: Öyle yoğun bir biçimde küçültüldük ki, bu uzun 'yarılanma süresi'ni iyice kısalttık.»

«Ama bu süre yine de uzun.»

«Şimdi... bu duruma göre bundan beş dakika sonra birdenbire büyümeye başlayabiliriz. Ya da bir dakika sonra...»

«Kuramsal olarak öyle.»

«Bu gerçeği hepiniz biliyor muydunuz?» Morrison bakışlarıyla diğerlerini inceledi. «Ah, tabii biliyordunuz ya. Bunu bana neden açıklamadınız?»

Boranova, «Biz bu deneye gönüllü olarak katıldık, Albert,» diye hatırlattı. «Bilim ve ülkemiz uğruna çalışıyoruz. Bütün tehlikeleri biliyor, bunları kabul ediyoruz. Seni ise bu deneye katılman için zorladık. Bizi zorlayan nedenler seni etkilemiyor. Bütün tehlikeleri öğrenseydin, seni ikna etmek için ne yaparsak yapalım yine de gemiye binmeyi reddedebilirdin. Ya da seni zorla gemiye sokardık ama bu kez de bize hiçbir yararın olmazdı. Çünkü...» Durakladı.

«Çünkü korkuya kapılırdım.» Morrison başını salladı. «Ama korkmaya hakkım var sanırım. Korkmak için bir neden olduğu gibi.»

Kalinin tiz bir sesle onun sözünü kesti. «Durmadan Albert'in korkularından söz etmesek! Bundan vazgeçmenin zamanı geldi artık. Natalya. Gemiyi, hayatını tehlikeye atarak döndürdü. O zaman korkakça davrandı mı? Endişelendiyse bile bunu belli etmedi. Korkusunun gerekeni yapmasına engel olmasına izin vermedi.»

Dezhnev atıldı. «Ama sen eskiden bütün Amerikalıların korkak olduklarını söylerdin, Sophia.»

«Demek yanılmışım. Haksızlık yapmışım. Ve Albert'ten özür diliyorum.»

Morrison tam bu anda Konev'le göz göze geldi. Genç adam yerinde dönmüş öfkeyle ona bakıyordu. Morrison insanların yüzündeki ifadeleri okumak konusunda usta olduğunu iddia edenlerden değildi. Ama daha ilk bakışta Konev'in derdinin ne olduğunu anladığını düşündü. Kıskanıyordu o. Öfkeyle karışık müthiş bir kıskançlıktı bu.

□

Gemi kılcal damarda ağır ağır yoluna devam etti. Konev'in işaretlediği noktaya doğru gidiyorlardı. Artık ilerlemek için akıntıdan yararlanmıyorlardı. Akıntı çok yavaştı çünkü. Geminin motorları çalışıyordu. Arka arkaya akyuvarların yanından geçiyorlardı.

Alyuvarları çoğu zaman usulca yana itiyorlar, bunlar da tekneyle çeper arasında geriye doğru yuvarlanıyorlardı. Arada sırada alyuvarlardan biri tam ortada oluyordu. Geminin burnu bunu itiyor, alyuvarlar da sonunda patlıyordu. Kanın her miiimetreküpünde en aşağı beş milyon alyuvar vardı. Onun için içlerinden bazılarının parçalanması hiç önemli değildi. Morrison da artık bu katliama aldırmıyordu.

Birdenbire büyümeleri olasılığını düşünmemeye çalışıyor, dikkatini alyuvarlara veriyordu. Tabii şu birkaç dakika içinde dışarıya doğru patlarcasına büyümeleri olasılığının pek bulunmadığını biliyordu. Böyle bir şey olsa bile beyinleri kavrulduğu için öyle çabucak öleceklerdi ki, farkında bile olmayacaklardı.

Kısa bir süre önce kanın içinde ağır ağır kavrulmuştu âdeta. Ölmek üzere olduğunu hissetmişti. Artık bu olaydan sonra ani ölüm onu korkutmuyordu.

Ama yine de başka şeyleri düşünmeyi tercih ediyordu. Örneğin, Konev'in yüzündeki o ifadeyi. Bu adamın içinde neler kaynıyor? İçini böyle

huzursuz eden şey nedir? Sophia'yı kendisi terketmiş. Hem de büyük bir zalimlikle. Konev gerçekten çocuğun kendisinden olmadığına mı inanıyor? İnsanların, duygu bakımından bir sonuca varmaları için bir neden gerekmez. Yanıldıkları kuşkusu da bu sonucun büsbütün perçinlenmesine neden olur. Patolojik bir şey bu. Kış Masalı'ndaki Leontes'i düşün. Shakespeare böyle şeylerden çok iyi anlıyormuş. Konev, Sophia'yı yanından uzaklaştırdı. Ve şimdi genç kadına yaptığı haksızlık yüzünden ondan nefret ediyor. Sophia'yı başka bir adamın kollarına atılmaya zorlayacak. Sonra da böyle yaptığı için onu suçlayacak. Ve kıskançlık duyacak.

Ya Sophia? O Konev'in kıskançlığının farkında mı? Bundan yararlanıyor mu? Konev'i iyice sarsmak için mahsus bana, bir Amerikalıya sokulur mu? Beni ıslak bezle şefkatle sildi. Her adımda beni savundu. Ve Konev bütün bunları görüyor tabii...

Morrison'un dudakları gerildi. Bir tenis topu rolü oynamak hiç hoşuma gitmeyecek. Bir o vuracak, bir bu. Birbirlerine ıstırap çektirmek için. Ama tabii bu ilişki benim üzerime vazife değil. Taraf da tutmamalıyım. Ama bunu nasıl yaparım? Sophia Kalinin çekici bir kadın. Ve sessiz bir ıstırapla tepki gösteriyor. Yuri Konev somurtkan ve terbiyesiz bir adam. Müthiş bir öfkeyle tepki gösteriyor ve hiddetini baskı altında tutmaya çalışmıyor. Sophia'dan hoşlanmamak elimde değil. Konev'den hoşlanmak da.

Boranova'nın onu süzdüğünü farketti. Kendi kendine, acaba bu düşünceli halimi ve sessizliğimi yanlış mı yorumladı, dedi. Küçültme yüzünden öleceğimizi düşünüp kaygılandığımı mı sanıyor? Aslında böyle gözükmemek için elimden geldiği kadar çabalıyorum.

Boranova birdenbire, «Albert hiçbirimiz de pervasız insanlar değiliz,» dediği zaman bu tahmininde yanılmamış olduğunu düşündü. «Benim bir kocam var. Bir de oğlum. Ben de sağsalim onların yanına dönmek istiyorum. Herkesin sağsalim dönmesini de sağlayacağım. Bunu anlamanı istiyorum.»

Morrison, «İyi niyetinden eminim,» diye cevap verdi. «Ama ani bir büyüme olayında ne yapabilirsin ki? Bu önceden tahmin edilemeyecek, birdenbire olan ve durdurulması imkânsız bir şey.»

«Evet, önceden tahmin edilemeyecek ve birdenbire olan bir şey. Ama bunun durdurulamayacağını sana kim söyledi?»

«Yani durdurabilir misin?»

«Deneyebilirim. Burada hepimizin bir görevi var. Arkady gemiyle manevra yapıyor. Yuri gideceğimiz noktayı saptıyor. Sophia gemiye o elektrik şeklini sağlıyor. Sen beyin dalgalarını inceleyeceksin. Bana gelince... ben burada arkama yaslanarak oturuyor ve karariar veriyorum. Şu ana kadar verdiğim en önemli kararın hatalı olduğu da anlaşıldı. Bunu itiraf ediyorum. Ben ayrıca ısı akıntısını da gözlüyorum.»

«Evet. Küçülme olayından hemen önce ısıda küçük bir evrim oluyor. Şekil bakımından tipik bir şey bu. Dengeyi bozan da bu ısının yayılması. O nazik dengeyi bu bozuyor ve kısa bir duraklamadan sonra büyüme işlemini başlatıyor. Bu olay olduğu zaman yeterince çabuk davranabilirsem, küçültme alanını ısıyı geri emecek biçimde yoğunlaştırabilirim.»

Morrison kuşkuyla, «Bu deney sırasında hiç yapıldı mı?» diye sordu .«Yoksa bu da sadece bir varsayım mı?»

«Yapıldı. Tabii bu deneyler sırasında cisimler şimdiki kadar küçültülmediler. Ama ben bu konuda çok çalıştım ve reflekslerim güçlendi. Gafil avlanmayacağımı umuyorum.»

«Shapirov'un komaya girmesine birdenbire büyümesi mi neden oldu, Natalya?»

Boranova kararsızca durakladı. «Buna doğal kanunlar mı neden oldu, yoksa insanca bir hata mı, bunu bilmiyoruz. Belki de ikisi birden. Ama bu konuda sana bilgi veremeyeceğim. Buna izin yok.»

«Tabii.»

Dezhnev söze karıştı. «Nataşa, şüphe yumrusuna eriştik. Daha doğrusu Yuri öyle söylüyor.»

Boranova, «O halde gemiyi durdur,» diye emretti.

□

Geminin durması biraz uzun sürdü.

Morrison biraz da hayretle Dezhnev'in bu işle fazla ilgilenmediğini farketti. Aletleri kontrol ediyordu ama geminin hareketiyle ilgisini kesmiş gibiydi.

Şimdi Kalinin çalışıp duruyordu. Morrison soluna baktı. Genç kadın bilgisayarın üzerine eğilmiş, sarı saçları öne düşmüştü. Ama saçları çalışmasını engelleyecek kadar uzun değildi. Kalinin gözlerini ekrana dikmişti. İnce parmaklarını bilgisayarın tuşlarında okşarcasına dolaştırıyordu. Tabii ekranda beliren şekilleri Morrison'un anlaması imkânsızdı.

Kalinin, «Arkady,» dedi. «Biraz öne doğru ilerle.»

Kılcal damardaki akıntı gemiyi sarsmıyordu. Dezhnev hafif bir güç sağladı. Amerikalı uzman hemen hemen kitlesiz olan vücudunun hafifçe geriye gittiğini farketti. Gemiyle uzaktaki çeperin arasında olan bir akyuvar geriye doğru kaydı.

Kalinin, «Dur, dur!» diye seslendi. «Bu kadar yeter.»

Dezhnev, «Duramam ki,» dedi. «Sadece motorları durdurabilirim. Onu da yaptım.»

«Tamam, tamam. Oldu...» Kalinin sesini alçaltarak ekledi. «Sanırım. Evet, gerçekten oldu.»

Morrison öne doğru hafifçe sallandı. Sonra alyuvarların ve arada sırada da bir trombositin tembel tembel yanlarından geçtiklerini farketti. Brown hareketi de kesilmişti. Endişeyle kımıldandı. «Brawn hareketine ne oldu. Sophia?»

Kalinin, «Damarın çeperine bağlandık, Albert,» diye cevap verdi.

Morrison başını salladı. Gemi çeperle âdeta bir bütün olduğu takdirde Brown hareketine yol açan su moleküllerinin bombardımanı da etkisiz kalacaktı. «Gemiyi çepere tutturmayı nasıl başardın, Sophia?» dedi.

«Belirli elektrik güçleriyle. Çeper kısmen protein, kısmen fosfolipidden oluşuyor. Şurada burada pozitif ve negatif şarjlı gruplar var. Yeterince küçük bir şekli saptamam ve geminin yüzeyinde buna uyacak bir biçim oluşturmam gerekiyordu. Bu, duvarın pozitif olduğu yerde negatif özelliği göstermeliydi. Pozitif olduğu yerlerde de bunun tersi. Ama işin kötüsü gemi akıntıyla ilerliyordu. Onun için biraz ilerideki durumu anlamam şarttı. Üç kez denedim ama başarılı olamadım. Sonra hiç uygun şekiller olmayan bir bölüme geldik. Bu yüzden Arkady’e biraz ilerlememizi söyledim. Daha uygun bir yer bulabilmek için. Ama sonunda başardım.»

Morrison, «Gemide geri vitesi olsaydı, bütün bunlara hiç gerek kalmazdı,» diye mırıldandı.

Kalinin, «Doğru,» dedi. «Bundan sonraki gemide vites olacak. Ama şimdiki halde elimizde olan bu.»

Dezhnev de ekledi. «Öyle. Babam, ‘Yarınki ziyafet uğruna bugün aç kalabiliriz,' derdi.»

Kalinin, «Öte yandan,» dedi. «Bütün istediklerimizi yapabilen motorlarımız olsaydı, onları bol bol kullanmaya kalkardık. Bu da zavallı Shapirov için iyi bir sonuç vermeyebilirdi. Ayrıca çok da pahalıya gelirdi. Oysa şimdi bir motordan daha az enerji tüketen bir elektrik alanından

yararlandık. Ve bunun bedeli de benim biraz daha fazla çalışmam oldu. Bu da önemli mi?»

Morrison bu sözlerin kendisine olmadığından emindi.

«Sen her zaman böyle filozofça mı davranırsın?»

Sarışın kadının gözleri bir an irileşti, burun kanatları kısıldı. Ama bu kısa sürdü. Sonra Kalinin hafifçe gülümsedi. «Hayır. Bunu kim başarabilir ki? Ama çalışıyorum...»

Boranova sabırsızlıkla söze karıştı. «Bu kadar gevezelik yetişir, Sophia... Arkady, Grotto'yla bağlantı kurduğun anlaşılıyor. Neden gecikiyoruz?»

Dezhnev yerinde biraz dönerek iri elini kaldırdı. «Sabırlı ol, kaptan. İki nedenle burada kalmamızı istiyorlar. Birincisi üç yöne doğru taşıyıcı dalgalar gönderiyorum. Her birini yakalıyor ve yerimizi bulmak için onlardan yararlanıyorlar. Saptadıkları yerin Yuri'nin tespit ettiği nokta olup olmadığını anlamaya çalışıyorlar.»

«Bu ne kadar sürecek?»

«Kim bilir? Hiç olmazsa birkaç dakika. Ama benim taşıyıcı dalgalarım öyle güçlü değiller. Bu yüzden birkaç kez hesap yapmak zorunda kalabilirler. Sonuçta hiç yanılmamaları gerekiyor. Babam, 'Hemen hemen doğru olmak, yanlış olmaktan daha iyi bir şey sayılmaz,' derdi.»

«Evet, evet, Arkady, ama bu daha çok sorunun cinsine bağlı. Beklememizin ikinci sebebi nedir?»

«Pyotr Shapirov üzerinde gözlem yapıyorlar. Kalp atışları düzensizleşmiş de.»

Konev başını kaldırdı. Ağzı hafifçe açılmış, çıkık elmacık kemiklerinin üzerinde yüz derisi iyice gerilmişti. «Ne? Buna bizim yaptığımız bir şeyin neden olup olmadığını söylediler mi?»

Dezhnev, «Hayır,» dedi. «Hemen drama başlama. Öyle bir şey söyledikleri yok. Ayrıca biz Shapirov için önemli olabilecek ne yapıyoruz ki? Kanındaki alyuvarlardan biri gibiyiz. Trilyonlarca alyuvardan biri.»

«O halde ne olmuş?»

«Ben ne bileyim?» Dezhnev'in sinirlendiği belliydi. «Bunu bana açıkladılar mı ki? Ben doktor muyum? Sadece bu gemiyi kullanıyorum ve beni kontrollerin üzerinde dolaşan bir çift el gibi görüyor, o kadar önem veriyorlar.»

«Akademisyen Shapirov zaten hayata pek zayıf bağlarla bağlı.» Kalinin'in sesi üzüntülüydü. «Bu kadar süre durumunun değişmemiş olması

şaşılacak şey.»

Boranova başını salladı. «Haklısın, Sophia.»

Konev öfkeyle, «Bunun devam etmesi şart!» diye bağırdı. «Yaşamaktan vazgeçemez! Hem de şu anda! Daha ölçüm yapmadık!»

Boranova, «Yapacağız,» dedi. «Düzensiz kalp atışları dünyanın sonu demek değil ki. Komadaki bir insan için bile.»

Konev yumruğuyla koltuğunun dirsek dayanılacak yerine vurdu. «Bir dakika biie kaybedecek değilim! Albert, başlayalım!»

Morrison şaşırdı. «Burada, kanın içinde ne yapabiliriz ki?»

«Sinir hücresinin hemen dışında nöral bir etki hissedilebilir.»

«Hiç olur mu? Nöronlarda dürtüyü yönlendirmek için aksonlar ve lifler var. Dürtü dışa taşıp yayılacak ve zayıflayacak olduktan sonra onlara ne gerek kalır? Lokomotifler rayların üzerinde ilerler. Telefon mesajları tellerde. Sinir dürtüleri de...»

«Tartışmayalım, Albert. İnce bir mantık dizisi kurarak başarısızlığı kabullenmeyelim. Şu işi deneyelim. Bak bakalım beyin dalgalarını farkedebilecek misin? Onları uygun bir biçimde analiz edebilecek misin?»

Morrison, «Buna çalışırım,» dedi. «Ama bu zorbaca tavırlarla bana emirler vermekten vazgeç.»

«Çok üzgünüm.» Ama Konev'in sesinden hiç de öyle olmadığı anlaşılıyordu. «Çalışmalarını seyretmek istiyorum.» Kemerini çözerek koltuğunda döndü. Arkalığa sıkıca tutundu. «Bir daha sefere gemi biraz daha geniş olmalı...»

Dezhnev, «Tabii,» dedi. «Bir transatlantik...»

Morrison, «Önce bir şey farkedip farkedemeyeceğimizi anlamalıyız,» diye başladı. «Ama işin kötüsü etrafımız elektromanyetik alanlarla örtülü. Kaslarda güçlü alanlar var. Ve her molekül de...»

Konev onun sözünü kesti. «Bütün bunları biliyoruz.»

«Bilgisayarımda gerekli ayarlamaları yaparken zamanı böyle doldurmaya çalışıyorum. Nöral alan birçok bakımdan çok belirgindir. Bilgisayarımı bu özellikleri olmayan alanları ayırması için düzenliyorum. O zaman geriye sadece nöronların oluşturdukları alanlar kalacak. Bütün mikroalanları böyle sileceğiz ve kas alanlarını da şu biçimde saptıracağız...»

Konev sordu. «Hangi biçimde?»

«Bunu yazılarımda açıkladım.»

«Ama ben senin ne yaptığını görmedim ki.»

Morrison sessizce yaptıklarını tekrarladı.

Konev, «Tamam,» dedi.

«Şu anda sadece sinir dalgalarını almamız gerekiyor. Eğer böyle dalgalar varsa. Ve yok.»

Konev yumruğunu sıktı. «Bundan emin misin?»

«Ekranda sadece yatay bir çizgi var. Hepsi o kadar.»

«Ama bu titriyor.»

«Gürültü. Herhalde bunun nedeni geminin elektrik alanı. Bu çok karmaşık bir şey ve vücudun normal alanlarına da benzemiyor. Bilgisayarımı şimdiye dek yapay bir alanı süzmesi için ayarlamamıştım.»

«Anlaşıldı. Yolumuza devam etmemiz gerekiyor. Arkady, onlara daha fazla bekleyemeyeceğimizi söyle.»

«Nataşa söylemedikçe bunu yapamam, Yuri. Kaptan o. Yoksa unuttun mu?»

Boranova soğuk bir tavırla, «Teşekkür ederim, Arkady,» dedi. «Hiç olmazsa sen unutmadın. Konev'in bu kusurunu affedecek ve bu davranışını çalrşmalarını sürdürmek için duyduğu fazla hevese bağlayacağız... Bana, Grotto bildirmedikçe yolumuza devam etmememiz söylendi. Bu görev Shapiro’nun durumu yüzünden başarısızlığa uğrarsa, buna emirlere uymamamızın neden olduğunu söylemelerini istemem.»

«Ya emirlere uyduğumuz için bir felaket olursa? Bu da olabilir.» Konev'in sesi sinir krizi geçirecekmiş gibi iyice tizleşmişti.

Boranova, «O zaman emirleri verenler sorumlu tutulur,» dedi.

Konev bağırdı. «Suçu kendime ya da başkalarına yüklemek bir işe yaramaz ki. Önemli olan sonuçlardır.»

Boranova, «Eğer pek karmaşık bir kuramın üzerinde çalışıyor olsaydık, bu fikrini kabul ederdim,» diye cevap verdi. «Ama sözünü ettiğin felaketten sonra da bu proje üzerinde çalışmak istiyorsan, o zaman suçun şuna ya da buna yüklenmesinin çok önemli olduğunu anlarsın.»

«İyi ya...» Konev öfkesinden hafifçe kekeliyordu. «Onlara mümkün olduğu kadar çabuk yola çıkmak istediğimizi bildir. O zaman biz de... biz de...»

Boranova, «Evet?» dedi.

«O zaman biz de sinir hücresine gireriz. Bunu yapmalıyız.»

ON İKİNCİ BÖLÜM

hücrenin içinde

Yaşamda, satrançtakinin tersine, oyun mat olduktan sonra da sürer.

— Dezhnev Senior

Beş yolcu derin bir sessizliğe büründüler. Konev de konuşmuyordu ama hiç sakin değildi. Titriyor, ellerini oynatıyordu. Morrison ona biraz acır gibi oldu. Hedefe ulaşmıştı. Türlü zorluktan sonra planını gerçekleştirebilmişti. Artık başarıya erişeceğini sandığı sırada engeller çıkmıştı... Morrison da biliyordu bu duyguyu. Artık bu onda eskisi kadar güçlü değildi belki. Ama eski günleri anımsıyordu. Umut veren ama hiçbir zaman kesin olmayan deneyler. Gülümseyerek başlarım sallayan ama ona inanmayan meslekdaşlar...

Öne doğru eğildi. «Dinle, Yuri. Alyuvarlara dikkat et. Teker teker düzgünce ilerliyorlar. Bu da kalbin çarptığını ve hemen hemen normal sayılacak bir durumda olduğunu gösteriyor. Alyuvarlar devamlı ilerledikleri takdirde umut var demektir.»

Dezhnev, «Kanın ısisınt da unutmayın,» diye atıldı. «Bunu devamlı kontrol altında tutuyorum. Shapirov ölürse ısının ağır ağır ama kesinlikle düşmesi gerekir. Aslında ısı şimdi normal sayılır.»

Konev teselli edilmek istemiyormuş gibi homurdandı. Ama Morrison onun daha sakinleştiğini farketti. Arkasına yaslanarak gözlerini yumdu. Acaba acıktım mı? Hayır. Mesanemde bir basınç mı var? Yok... Evet, koltuğun altında klozet var ama yine de...

Birdenbire Kalinin'in kendisine bir şeyler söylediğini farketti. «Affedersin? Ne dedin?»

Genç kadın şaşırdı. «Özür dilerim. Düşünürken seni rahatsız ettim.»

«Öyle önemli bir şey değildi, Sophia. Seni dinlemediğim için özür dilerim.»

«Öyleyse söyleyeyim. Sana beyin dalgalarını analiz ederken neler yaptığını sordum. Yani başkalarından farklı neler yapıyorsun? Bu neden bizim için önemli sayılıyor...» Kalinin kararsızca durakladı.

Morrison onun düşüncesini kolaylıkla tamamladı. «Ve neden beni ülkemden zorla kaçırdılar?»

«Seni kızdırdım mı?»

«Hayır. Beni kaçırmalarını senin önerdiğini sanmıyorum.»

«Tabii ben önermedim! Bundan haberim bile yoktu. Zaten bu soruyu sana o yüzden sordum. Senin konun hakkında hiçbir şey bilmiyorum.

Sadece elektronöral dalgalar olduğundan, eiektroansefalojinin karmaşık bir bilim halini aldığından ve buna çok önem verildiğinden haberim var.»

«Bana kendi görüşlerimin neden önemli olduğunu soruyorsan, korkarım bunu sana söyleyemem.»

«Demek gizli? Öyle olduğunu tahmin ediyordum.»

Morrison kaşlarını çattı. «Hayır, gizli değil. Bilimde gizli tutulan gerçekler olamaz. Ya da olmamalıdır. Ben bu konuyu sana anlatamayacağımı söylemek istedim. Çünkü bunu kavraman için gereken temel bilgin yok.»

Kalinin dudaklarını birbirine bastırarak düşündü. «Ama biraz bilgi veremez misin?»

«Bunu yapabilirim. Tabii basit açıklamaları dinlemek istiyorsan. Sana bütün konuyu anlatamam. Beyin dalgaları dediğimiz şey çeşitli sinir faaliyetlerinin bir karışımıdır. Bunların arasında duyu algılamalarını, kas ve salgı bezlerinin dürtülerini, heyecanlanma mekanizmasını, koordinasyonları vb. sayabiliriz. Bu karışıma yapıcı ve yaratıcı düşünceleri kontrol eden ya da bunların neden olduğu dalgalar da katılır. Ve bu karmaşada kaybolur. 'Şüphe dalgaları’ adını verdiğim bu türü diğerlerinden ayırmak son derece çetin bir iştir. Vücut bunu hiçbir zorluk çekmeden yapar. Ama biz zavallı bilim adamları çoğu zaman bunu hiç başaramayız.»

Kalinin memnun memnun gülümsedi. «Buraya kadarını anlamakta hiç zorluk çekmedim.»

Morrison, o kederli tavırlarını bir tarafa bıraktığı zaman çok güzelleşiyor, diye düşündü. Sonra da, «Zor bölüme henüz gelmedim,» dedi.

«Öyleyse lütfen devam et.»

«Yirmi yıl kadar önce bu dalgalarda ayrı bir öğe olduğu anlaşıldı. Bunu o zamana kadar kimse farketmemişti. Çünkü kullanılan aygıtlar şimdi 'ışıltı' adını verdiğimiz bu öğeyi yakalayacak durumda değildi. Düzensiz genişlik ve yoğunlukta bir titreşimdi bu. Bu benim buluşum değil, bunu anlamalısın.»

Kalinin yine gülümsedi. «Yirmi yıl önce böyle bir şeyi keşfedemeyecek kadar gençtin sanırım.»

«O sırada üniversite öğrencisiydim. Genç kadınların yaklaşılamayacak yaratıklar olmadıklarını öğrenmeye başlamıştım. Aslında bu hiç de önemsiz bir keşif sayılmaz. Hatta bence bir insan bu gerçeği zaman zaman yeniden keşfetmelidir... Ama neyse... Bazı uzmanlar 'ışıltı’nın be

yindeki düşünce işlemini temsil ettiğini düşündüler. Ama kimse bu titreşimi uygun biçimde ayıramadı. Bu zaman zaman belirip kayboluyor, bazen farkediliyor, bazen edilmiyordu. Herkes bunun yapay bir şey olduğunu düşünüyordu. Yani ölçülen şeye göre fazla hassas olan aygıtlarla çalışıldığını ve o arada temelde gürültüden başka bir şey olmayan bu 'ışıltı'nın yakalandığını... Ama ben aynı fikirde değildim. Zamanla özel bir bilgisayar programı geliştirdim. Bunun yardımıyla 'ışıltı'yı ayırabildim ve bunun insan beyninde her zaman varolduğunu gösterdim. Bu yüzden biraz takdir edildim ama pek az insan deneyimi tekrarlamayı başarabildi. İnsan üzerinde yapılamayacak kadar tehlikeli deneyler için hayvanlardan yararlandım. Elde ettiğim sonuçlan analiz programımı daha yararlı hale getirmek için kullandım. Analiz daha belirginleşir ve sonuçlar da bana göre daha büyük önem kazanırlarken meslekdaşlarım deneylerimi büsbütün tekrarlayamaz oldular. Ve beni hayvanlar üzerinde yaptığım çalışmaların yanılttığı konusunda ısrar etmeye başladılar. Ama 'ışıltı'yı ayırmak, bunun soyut düşünceyi temsil ettiğini kanıtlamak anlamına gelmiyordu. Işıltıyı genişlettim, yoğunlaştırdım. Programımı tekrar tekrar değiştirdim. Ve düşünceyi, şüphe dalgalarını incelediğime kendimi inandırdım. Ama hâlâ hiç kimse çalışmalarımın önemli bölümlerini laboratuvarda tekrarlayamıyordu. Bazen bir meslekdaşımın bilgisayarımı ve programımı kullanmasına izin verdim. Şimdi kullandıklarıma benzer şeyleri. Ama onlar yine de başarılı olamadılar.»

Kalinin onu ciddi ciddi dinliyordu. «Neden kimse deneylerim tekrarlayamıyor?»

«En kolay açıklaması şu: Bende bir gariplik var. Deli değilsem bile biraz kaçığım. Yanılmıyorsam meslekdaşlarımdan bazıları böyle düşünüyorlar.»

«Sen de buna katılıyor musun?»

«Hayır, Sophia. Ama bazen ben bile tereddüde kapılıyorum. Anlayacağın, şüphe dalgalarını ayırdıktan ve güçlendirdikten sonra, insan beyninin kendisi bir alıcı haline gelebilir. Dalgalar karşındakinin düşüncelerini doğrudan doğruya senin beynine taşıyabilir. Tabii beyin çok hassas bir alıcı olabilir. Ama ayrıca olağanüstü bireysel bir alıcı da. Programımı düşünceleri daha iyi algılayabilmek için geliştirirsem, bu şu anlama gelir: Programımı kendi kişisel beynime uyacak bir biçimde geliştirdiğim anlamına. Bu başka beyinleri etkilemeyebilir. Hatta ben programımı kendime göre ayarladıkça, bunun başka beyinler üzerinde

hiçbir etkisi de kalmaz. Bu tıpkı bir portreye benzer. Bir pcrtre bana ne kadar benzerse, bir başkasını daha az andırır. Ben programımın mantıklı, birbirine uyan sonuçlar ekle etmesini ne kadar çok sağlarsam, başkalarının aynı şeyi yapabilmeleri olasılığı o ölçüde azalır.»

«Bir insanın düşüncelerini gerçekten sezebildin mi?»

«Bundan pek emin değilim. Bazen başardığımı düşündüm. Ama bunun bir hayal olmadığına, kendimi hiçbir zaman kesinlikle inandıramadım. Herhangi bir meslekdaşım programımla ya da bir başkasıyla bir insanın düşüncelerini sezmeyi başaramadı. Şempanzelerin beyinlerindeki şüphe yumrularının izlerini bulabilmek için ışıltıdan yararlandım. Ve bu sonuçlara dayanarak yumruların insan beynindeki yerlerini saptadım. Ama bunu da kabul etmediler. Bütün bunları olmayacak varsayımına fazla bağlanan bir bilim adamının aşırı heyecanı saydılar. Hayvanlarda şüphe yumrularının yerlerini saptadım ama... bundan da yine emin olamazdım...»

«Bu düşüncelerini yayınladın mı?»

Morrison başını salladı. «Buna cesaret edemedim. Kimse bu tür öznel buluşları kabul etmezdi. Bundan laf arasında birkaç kişiye söz ettim. Budalalığımdan! Ve bu haber etrafa yayıldı, meslekdaşlarım da dengesiz olduğuma iyice inandılar. Daha geçen pazar günü N«talya bana Shapirov'un beni ciddiye aldığını açıkladı. Ama onun da, hiç olmazsa benim ülkemde dengesizin biri olduğunu düşünüyorlar.»

Kalinin kesin bir tavırla, «O dengesiz bir insan değildir,» dedi.

«Dengesiz olmadığını düşünmek benim de hoşuma gider.»

Konev başını çevirmeden birdenbire, «Shapirov'u senin düşünceleri sezmen etkiledi,» diye açıkladı. «Bunu biliyorum! Bu konuyu benimle konuştu. Bana birkaç defa programının bir 'nakil istasyonu' olduğunu söyledi. Bunu denemek istediğinden söz etti... Bir nöronun, yani şüphe yumrusundaki önemli bir nöronun içine girdiğin takdirde her şey değişir. Düşünceleri iyice algılayabilirsin. Shapirov böyle düşünüyordu. Ben de öyle. Shapirov, 'Morrison belki de düşünceleri çok kolaylıkla ve kesinlikle algıladı,’ diyordu. 'Ama henüz bunu bütün dünyaya açıklamaya hazır değil.’ Bu doğru mu?»

Amerikalı uzman, hepsi de gizli bilgilerden söz ediyorlar, diye düşündü. Sonra da Kalinin'in yüzündeki ifadeyi fark etti. Dudakları hafifçe aralanmış, kaşları çatılmıştı. Parmağını ağzına doğru kaldırmıştı. Sanki heyecanla Morrison’a susmasını söylemek istiyor ama bunu açık açık yapmaya cesaret edemiyordu.

Tam o sırada Dezhnev neşeyle bağırdı. «Gevezelik yeter, çocuklarım! Grotto yerimizi buldu. Ve müthiş bir hayretle gerçekten de bildirdiğimiz noktada olduğumuzu haber verdi.»

Konev ellerini havaya kaldırdı. «Benim bildirdiğim noktada!» Sesi bir delikanlınınki gibiydi.

Dezhnev, «Toplum sorumluluğumuz olmalı,» dedi. «Bizim bildirdiğimiz noktada, diyelim.»

Boranova, «Hayır,» diye söze karıştı. «Konev'e tek başına karar vermesini emrettim. Bunun onun sorumluluğu olduğunu söyledim. Bu yüzden de bu onun başarısı.»

Ama Konev yumuşamadı. «Yanlış kılcal damarda olsaydık, toplumsal sorumluluğu bu kadar çabuk yüklenmek istemezdin, Arkady Vissarionovich.» Sovyetler Birliği’nde artık modası geçmiş olan baba adını kullanmıştı. Sanki böylece Dezhnev'in bir köylünün oğlu olduğunu, onların hâlâ baba adım kullandıklarını belirtmeye çalışıyordu.

Dezhnev sıkıntıyla gülümserken sarı dişlerini alt dudağına batırdı.

Boranova kontralto sesini otoriter bir tavırla yükselterek onun Konev’e cevap vermesine engel cldu. «Ya Shapirov? O ne durumda?»

Dezhnev, «Kriz atlatılmış,» diye açıkladı. «Bir iğne yapmışlar ve kalp atışları düzelmiş.»

Konev , «İyi ya,» dedi. «Harekete hazır mıyız?»

Boranova, «Evet,» diye cevap verdi.

«Öyleyse artık kandan çıkabiliriz.»

□

Boranova'yla Kalinin aygıtların üzerine eğildiler. Morrison birkaç dakika iki kadını seyretti. Ama tabii ne olduğunu anlayamadı. Sonra Dezhnev’e döndü. O Konev gibi değildi, rahatça oturuyordu. Konev'inse bütün vücudu gerilmişti. Amerikalı uzman, «Şimdi ne yapacaklar, Arkady?» diye sordu. «Herhalde beyindeki bir damarı delip çıkamayız.»

«Yeterince küçüldüğümüz zaman usulca dışarı süzüleceğiz. Tekrar küçültülmeye başlandık. Etrafına bak.»

Şaşıran Morrison da öyle yaptı. Şimdi kan akıntısı hızlanmıştı. Daha doğrusu gemi yine küçüldüğü için dışarıdaki cisimler hızlanmışlar gibi geliyordu insana.

Bir alyuvar geminin yanından süzüldü. Sanki bir balino kayığın yanından geçiyordu. Alyuvar iyice belirsizleşmişti artık. Hemen hemen saydam gibiydi. Tabii alyuvar artık oksijeninin çoğunu kaybetmişti. Bunu

açgözlü beyin hücrelerine vermişti. Bu hücreier hiç kımıldamadcn ve gözle görülür bir hayat belirtisi göstermeden kanın vücudun çeşitli organlarına taşıdıkları oksijenin dörtte birini tüketiyorlardı. Evet, beyin orada öyle duruyormuş gibi gözüküyordu ama duyu algılaması, karşılık verme ve düşüncenin bedeli hiç de ucuz değildi. Ve beyin bütün bunları hiçbir bilgisayarın başaramayacağı bir ustalıkla koordine ediyordu.

Alyuvarların yayılmalarına karşılık, trombositler ve oldukça ender görülen beyaz hücreler birer ejderha halini almışlardı. Artık kolay kolay görülemeyecek kadar büyüktüler. Kan plazması da bazı özellikler kazanmaya başlıyordu.

Flazmaca tanecikler görülüyor ve bunlar gitgide artan bir hızla geminin yanından geçerlerken ağır ağır genişliyorlardı. Morrison gördüklerinin protein molekülleri olduğunu biliyordu. Bir süre sonra onların sarmal biçimindeki atom dizilerini seçer gibi oldu. Bazılarını lipid moleküllerinden oluşan minyatür ormanlar yarı sarmıştı.

Amerikalı uzman bir hareketin de farkındaydı. Bu Brown hareketinin neden olduğu titreme değil de gitgide daha belirginleşen bir yalpalamaydı. Bağlı oldukları kılcal damcr çeperine bakmak için başını döndürdü.

Fayanslar ortadan kaybolmuştu. Daha doğrusu bir fayans ya da hücre iyice büyümüş, artık bundan başkası gözükmüyordu. Hücre çekirdeğinin oluşturduğu kabarıklık gitgide enlenip kalınlaşıyordu. Bunun bir bölümü çeperden koyarak uzaklaşırken gemi yalpalıyordu. Geri kayarken de öyle.

Kaiinin'e, «Ne oluyor?» diye sordu. Genç kadın sabırsızca başını salladı. Kendini tümüyle işine vermişti

Dezhnev, «Sophia, geminin düzeyindeki bazı noktalarda elektrik şarjını nötr hale getirmeye çalışıyor,» diye açıkladı. «Gerilim çepere zarar vermeden tekneyi kurtarmak için. Ama çeperden büsbütün uzaklaşmamak için de bağlanacak yeni yerler arıyor. Tabii bu iş kolay değil. Yani hem tekrar küçülmek, hem de çepere bağlı kalmak.»

Morrison endişelendi. «Daha ne kadar küçüleceğiz?»

Kalinin tiz sesle verdiği emir sözlerini boğdu. «Arkady, ileri! Yavaşça! Basınç burunda olmalı.»

«Feki, Sophia... ama bana ne zaman durmam gerektiğini söyle.»

Kciinin, «Daha, daha!» dedi. «Tamam. Şimdi deneyelim bakalım.» Gemi bir yere yapışmış gibiydi. Sonra birdenbire öne doğru kaydı. Morrison hafifçe arkasına dayandı kaldı.

Kalinin, «İyi,» diye mırıldandı. «Şimdi biraz azalt.»

Hücre sona erdi. Bunun gerisinde bir hücre daha vardı. ince hücreler birarada küçücük bir boru oluşturuyorlardı. Gemi beş mürettebatıyla bunun içine yapışmıştı.

Morrison yine, «Daha ne kadar küçüleceğiz, Arkady?» diye sordu.

«Sonunda organik bir molekül boyuna ineceğiz.»

«Ama bu boydayken ani büyüme olasılığı ne kadar?»

Dezhnev. «Çok büyük,» dedi. «Alyuvar, hatta bir trombcsit boyundayken bu olasılık daha azdı.»

Boranova atıldı. «Ama yine de endişelenecek kadar değil. Bundan emin olabilirsin.»

«Tabii.» Dezhnev elini kaldırarak işaret parmağıyla orta parmağını üst üste getirdi. Bunu Morrison gerebiliyordu, ama daha gerideki Boranova’nın bu işareti farketmest imkânsızdı. Bu Amerikan işareti evrenselleşmişti artık. Bunun «şansımız yardım ederse» anlamına geldiğini çok iyi bilen Morrison buz gibi kesildi. Dezhnev gözlerini ileriye dikmiş olmasına roğmen, Amerikalı uzmanın yüzünü buruşturduğunu sezmişti. «Her zaman yalnızca bir tek şeyi düşünüp endişelenmek iyidir. Ve şimdi kan damarından nasıl çıkacağımızı düşünüp endişelenelim... Sophia, aşkım...»

Kalinin, «Evet, Arkady?» dedi.

«Arkadaki alanı hafiflet. Ben hareket ederken ileridekine doğru uzan.»

«Öyle yapacağım, Arkady. Baban sana, 'Bir hırsıza çalmasını öğretmek gereksizdir,’ demedi mi hiç?»

«Evet, dedi. O halde çal, küçük hırsız, çal.»

Morrison, Kalinin'le Dezhnev böyle mahsus mu şakalaşıyorlar, diye düşündü. Birdenbire ölebileceğimizi biliyor ve beni oyalamaya mı çalışıyorlar? Yoksa korkaklığım yüzünden beni aşağı gördüklerini belitrmek için mi böyle yapıyorlar? Hayır, hayır! Beni oyalamaya çalışıyorlar sanırım... Biraz rahatlar gibi oldu.

Geminin kıç kısmı kılcal damarın çeperinden birkaç santim ötedeydi. (Gerçek ölçüyle birkaç pikometre mi?) Morrison çeperi dikkatle inceledi. 'Duvar' dizi dizi lipid ve protein moleküllerinden oluşuyordu. Neden bunlara aldırmıyoruz, dedi kendi kendine. İşte dokuları incelemek için eşsiz bir fırsat.

Gemi yavaş yavaş ilerliyordu...

Dezhnev, «Kavşağa yaklaşıyoruz, küçük Sophia,» diye seslendi. Nedense sesi sinirliydi. «Çeperi sıkıca yakala. Bir metre kadar daha ilerleyeceğim.»

Kadın, «Görünüşüne ve elektrik özelliğine bakılırsa ileride bir arjinin yığını var,» dedi. «Kavşağa yakın. Yani orada güçlü bir pozitif şarj olması gerekiyor. Bu işi kolaylıkla başaracağım.»

Ama Boranova sert bir tavırla, «Kendine haddinden fazla güvenme, Sophia,» diye onu uyardı. «Dikkatli ol. Eğer onu yakalayamazsan ve gemi de kurtulursa, çok şeyi yeniden tekrarlamak zorunda kalırız.»

Kalinin, «Evet, Natalya,» dedi., «Ama özür dilerim, bu uyarıya hiç gerek yoktu.»

Sophia hafif bir sesle, «Tamam...» diye mırıldandı.

Morrison soluğunu tutmuş olduğunu farketti. Geminin kıçı dönerek çeperden uzaklaştı. Ama burun hâlâ duvara dayanıktı. Kandaki akıntı gemiyi kıçtan yakaladı ve tekneyi çeperle dik bir açı yapacak biçimde döndürdü. Çeper geminin burnundan bağlı olduğu noktada bir sivilce gibi kabardı.

Morrison sinirli sinirli, «Dikkat edin,» dedi. «Çeperin bir bölümünü koparacağız.»

Dezhnev gök gürültüsünü andıran bir sesle, «Hepiniz susun!» diye haykırdı. Sonra da daha normal bir sesle ekledi. «Sophia, motorları biraz daha fazla çalıştıracağım. Geminin burnunu çeperden kurtarmaya hazır ol. Gemi tümüyle nötr olacak. Ama ben söylediğim zaman.»

Kalinin, Boranova'ya çabucak bir göz attı. O da başını sakin sakin salladı. «Sana söyleneni yap, Sophia. Bu konuda Arkady'nin emirleri geçerli.»

Morrison geminin burnunun bağlı olduğu yerin iyice gerildiğini farketti.

Kalinin telaşla, «Arkady,» dedi. «Ya alan kaybolacak ya da çeperin o bölümü kopacak.»

«Bir dakika daha, yavrum, bir dakika daha. Haydi! Şimdi!»

Gemi hızla ileri fırlarken Morrison hafifçe geriye dcğıu sallandı. Teknenin burnu kılcal damarın çeperindeki iki hücreyi birbirine bağlayan maddeye saplandı.

□

Morrison ilk kez mikro-füzyon motorlarının zorlandığını farketti. Tekne aradaki maddeden gitgide daha zorlukla geçiyormuş gibiydi. Sarsılıp duruyordu. İleride hiçbir şey gözükmüyordu. Kılcal damarın o ipincecik çeperi şimdi geminin boyundan çok daha kalındı.

Gemi aradaki maddeye iyice daldı. Alnında ter tanecikleri belirmiş olan Dezhnev, Boranova'ya döndü. «Gerekenden daha hızlı enerji harcıyoruz.»

Boranova, «O halde motorları durdur da biraz düşünelim,» dedi.

Dezhnev, «Ama bu madde esnek,» diye hatırlattı. «Motorları durdurursam bizi geriye, kanın içine atabilir.»

« Öyleyse yavaşlat. Bizj yerimizde tutacak kadar çalıştır.»

Sarsıntı sona erdi.

Dezhnev, «Bu madde gemiye fazla baskı yapıyor,» dedi.

«Bizi ezecek kadar mı, Arkady?»

«Şimdilik değil. Ama baskı devam ettiği takdirde ileride neler olacağını kim söyleyebilir?»

Morrison, «Saçma bu!» diye bağırdı. «Demin biriniz küçük bir organik molekül boyunda olduğumuzu söylemedi mi?»

Boranova, «Bir glükoz molekülü boyundayız,» dedi. «Bunda yirmi dört atom vardır.»

«Teşekkür ederim ama bir glükoz molekülünde kaç atom bulunduğunu biliyorum.» Amerikalı uzmanın sesi buz gibiydi. «Aslında küçük moleküller devamlı olarak kılcal damarların çeperlerinden geçerler. Yayılma işlemiyle. Yayılma! Şimdi biz neden buradan geçemiyoruz?»

Boranova cevap verdi. «Yayılma istatistikle ilgiii bir durumdur. Kanda yirmi dört milyar trilyon glükoz molekülü vardır. Bunlar gelişigüzel dolaşırlar. Ve içlerinden bazıları gelişigüzel bir noktaya çarpar ve oradan geçerler. Yc da çeperdeki bir hücrenin zarına girer ve diğer taraftan dışarı çıkarlar. Veya bir hücreye girerler. Bir saniyede tüm glükcz moleküllerinin pek azı bunu başarır. Ama bu dokuların uygun biçimde çalışmaları için yeterlidir. Belirli bir glükoz molekülü kanda bir ay boyunca da kalabilir. Elimize böyle bir fırsat geçer diye bir ay bekleyelim mi?»

Morrison sabırsızca, «Bu cevap değil, Natalya,» dedi. «Neden biz bir glükoz molekülünün rastlantı sonucu başardığı şeyi bilerek yapamıyoruz? Özellikle şimdi, aradaki maddeye yarıya kadar girmiş durumdayken? Niçin burada takılıp kaldık?»

Konev atıldı. «Ben de Albert gibi düşünüyorum. Herhalde aslında yayılma pasif bir sızma değil. Yayılan cisimle engel arasında bir hareket olmalı. Tabii bu hareketin ne olduğunu kimse kesinlikle bilmiyor. Özellikle burada. Şimdi karşımızda kan ve beyinden oluşan bir engel var.»

Dezhnev genç adama baktı. «Evet, karşımızda engel var. Ve beyin uzmanı da sensin. Etrafına bakar ve bize bu yayılma işleminin nasıl olduğunu açıklar mısın?»

«Hayır, açıklayamam. Ama moleküllerin arasında kanbeyin engelinden en kolaylıkla geçen glükozunkidir. Sanırım bunun nedeni glükozun beynin tek enerji yakıtı olmasıdır. Şimdi... işin kötüsü şu: Gemi bir glükoz molekülü kadar küçük. Ama gerçek bir glükoz molekülü değil.»

Boranova sordu. «Bir şey mi söylemek istiyorsun, Yuri? Yoksa bu sadece bir konferans mı?»

«Bir şey söylemek istiyorum. Aradaki maddeye dalabilmek için gemiyi nötr hale getirdik. Ama artık neden böyle kalalım? Yüzeyde bir glükoz molekülüne özgü şekil oluşturulamaz mı? Böyle bir şey olabilirse, Shapirov'un vücudu gemiyi bir glükoz molekülü sayar. Bunun yapılmasını emretmeni istiyorum, Natalya.»

Kalinin bu emri beklemedi. «Bunu yaptım, Natalya.»

Morrison, hâlâ birbirlerini görmezlikten geliyorlar, diye düşündü. Boranova aracılığıyla konuşuyorlar.

Dezhnev haber verdi. «Baskı hemen azaldı. Bizim dost olduğumuzu anladı. Nazik nazik selam vererek yana çekiliyor. Babamın annesi şimdi burada olsaydı, 'Büyü bu,' diye bağırarak karyolanın altına saklanırdı.»

Borancva, «Arkady,» dedi. «Motorları hızlandır. Aradaki madde glükoz şeklinin altında başka bir şey olduğunu anlamadan gidelim.»

«Olur, Natalya.»

Morrison, «Bu başarı senin, Yuri,» dedi. «Önerin çok uygundu. Şimdi bunu benim de düşünmem gerekirdi, diyorum. Ama düşünemedim.»

Konev iltifatlara nasıl karşılık vermesi gerektiğini bilmiyormuş gibi mırıldandı. «Bu önemli değildi. Beyin glükoz!a besleniyor. Onun için biz de glükoz boyuna indik. Eninde sonunda geminin üzerinde glükoz şeklinin belirmesi gerekecekti. Neden çıradan geçemediğimizi sorar sormaz bu şekle ihtiyacımız olduğunu anladım.»

Dezhnev, «Grup üyeleri, iki aradan geçtik,» diye açıkladı. «Artık kanda değiliz. Beyne girdik.»

Morrison, beyindeyiz, diye düşündü. Ama bir beyin hücresinde değiliz. Kılcal damarın çeperindeki hücrelerin arasından geçtik. Ve beyindeki hücrelerin arasına girdik. Destek yapılarının bulunduğu bölüme. Bunlar olmasaydı hücreler yerçekimi yüzünden biraraya gelerek ezilirlerdi. Doğru dürüst çalışamazlardı.

Burası kalın sarmaşık dallarına benzeyen koilajen ipçiklerinden oluşan bir ormana benziyordu. Bütün hayvanlarda görülen protein bağ dokusuydu

bu. Normal durumda ancak elektron mikroskcpuyla görülebilen koilajen iplikleri küçülmüş gözlere ağaç gövdeleri kadar kalın geliyordu.

Daha ince iplikler de vardı. Morrison bunlardan bazılarının elastin olabileceğini anladı. Tabii kollajenin kendisinin de biraz değişik türleri vardı.

Gemi çok yavaş ilerliyordu. Dört Rus uzman şaşkın şaşkın dışarı bakıyorlardı. Ya böyle bir orman beklememişlerdi ya da bunu tahmin etmişlerse bile bu görünümü gözlerinin önünde canlandıramamtşlardı.

Morrison, «Nörona nasıl gideceğiz?» diye sordu. «Bileniniz var mı?»

İlk cevap veren Dezhnev oldu. «Gemi ancak düz bir çizgi üzerinde ilerleyebiliyor. Biz de bir hücreye erişinceye kadar öyle gideceğiz.»

«Bu ormanda nasıl düz bir çizgi üzerinde ilerleyebiliriz? Gemiyi çeviremezsek cisimlerin etrafından nasıl geçeriz?»

Dezhnev düşünceli düşünceli çenesini ovuşturdu. «Cisimlerin etrafından dolaşmayacağız. Zorlama yapacağız. Gemi bu cisimlerden birinin yanından geçecek. Buna dokunduğu yerde fazla sürtünme olacak. Bu yüzden de yolumuz bir dönemeç oluşturacak. Güneşin etrafından dolaşan bir kuyruklu yıldızın yörüngesi gibi.» Gülümsedi. «Kozmonotlarımız bu yöntemi uyguluyorlar. Biz de bu cisimlerin etrafından öyle dolaşacağız.»

Konev sıkıntılı sıkıntılı, «Bunlar koilajen lifleri,» dedi.

Morrison, «Bazıları bir hayli kalın,» diye ekledi. «Her zaman onların yanından geçmeyi başaramayacaksın, Arkady. Birine çarpacaksın. Sadece öne doğru gidebildiğine göre o zaman ne yapacaksın? Bu gemi sadece kan damarı için hazırlanmış. Burada bizi sürükleyecek akıntı olmadığı için çaresiz durumda kalacağız.»

Boranova söze karıştı. «Arkady, gemide üç mikro-füzyon motoru var. Jetlerin arkada olduklarını biliyorum. Bunları bir üçgen oluşturuyor. Şimdi... bu jetlerden sadece bir tekini kullanabilir misin?»

«Hayır. Bir düğme üçünü birden çalıştırıyor.»

«Evet. Arkady, şimdi durum böyle. Ama bu geminin planlarını sen hazırladın. Kontrollerin ayrtntılarını da sen biliyorsun. Jetleri teker teker ateşleyebileceğin bir biçimde bunları değiştirmenin bir yolu yok mu?»

Dezhnev derin bir nefes aldı. «Bana herkes tekrar tekrar kestirmeden gitmemi, bütçenin dışına çıkmamamı, bürokratları kızdırmamamı söyledi.»

«Bunu bırakalım şimdi, Arkady. Yapabileceğin bir şey var mı?»

«Bırak da düşüneyim. İğreti bir şey yapılması gerekecek. Bir şeyler bulup düğme yapmak zorunda kalacağız. Tel de bulacağız. Ayrıca

yapacağım şeyin çalışıp çalışmayacağını kim bilebilir? Çalışırsa bile bunun ne kadar devam edeceğini? Ve şimdikinden daha da kötü bir duruma düşüp düşmeyeceğimizi... Ne demek istediğini anlıyorum, Natalya. Ancak bir tek jeti ateşlersek, bu dengesiz bir harekete yol açabilir.»

«O zaman ateşlediğin jete göre manevra yapabilirsin.»

«Denerim, Natalya.»

Morrison öfkelendi. «Neden bunu yanlış kılcal damara girdiğimiz zaman düşünmedin? Bu beni gemiyi elle çevirmeye çalışırken ölmek gibi basit bir dertten kurtarırdı.»

Dezhnev, «Hemen gemiyi elle çevirmeyi önermeseydin, sonunda aklımıza gelebilirdi bu,» diye cevap verdi. «Ama o zaman pek de iyi olmazdı.»

«Neden?»

«Kanın içinde, akıntıdaydık. Bu gemi akıntıdan yararlanacak biçimde yapıldı. Yüzeyi sıvının çalkantı olmadan akmasını kolaylaştırıyor. İşte bu da akıntıdayken dönmeyi daha da zorlaştırıyor. Bu iş geminin elle döndürülmesinden daha uzun sürerdi. Ve çok fazla enerji harcardık. Kılcal damarın ne kadar dar olduğunu da unutma. Burada akıntı yok. Ve daha da küçüldüğümüz için yer bol.»

Boranova, «Yeter,» dedi. «Haydi, çalışmaya başla, Arkady.»

Dezhnev alet çantasını karıştırdı. Bir kapağı açarak içindeki tellere baktı. O arada anlaşılmaz bir şeyler mırıldanıp duruyordu.

Ellerini ensesinde birbirine kenetlemiş olan Konev dönmeden, «Albert, bize sezdiğin o duygulardan söz et,» dedi.

«Duygulardan mı?»

«Bize tam bundan söz edeceğin sırada Grotto'dan doğru kılcal damarda olduğumuzu bildirdiler. Düşünce dalgalarını analiz etmeye çalışırken sezdiğin duyguları kastediyorum.»

«Ah...» Morrison'la Kalinin göz göze geldiler.

Genç kadın usulca hayır der gibi başını salladı. Parmağını onu uyarırcasına dudağına götürdü.

Morrison, «Anlatacak bir şey yek ki,» dedi. «Nesnel bir biçimde aniatamayacağım bazı şeyler sezdim. Bana öyle gelmiş de olabilirdi. Bu olayı anlatmaya çalıştığım kimseler öyle olduğunda ısrar ettiler.»

«8u kenuda hiç yazı yazmadın mı?»

«Hiçbir zaman. Bazen konferanslarda laf arasında bu konuya değindim. Ve bu da benim için yeterince kötü oldu. Shapirov ve sen bunu herhalde

yine birinden duydunuz. Eğer bu konuda yazılar yazsaydım, bilimsel açıdan intihar etmiş sayılırdım.»

«Yazık...»

Morrison, Kalinin’e bir göz attı. Sarışın kadın usulca başını salladı ama bir şey söylemedi. Söyleyeceklerinin duyulacağını biliyordu. Nöro-fizikçi kayıtsızca etrafına (bakındı. Konev gözlerini ileride bir noktaya dikmiş ve o dolambaçlı düşüncelerine dalmıştı. Boranova, Kalinin'in arkasında bilgisayarın ekranına bakıyor ve not alıyordu. Dezhnev işine dalmış, hâlâ kendi kendine mırıldanıyordu.

Sadece Kalinin ona bakıyordu. Morrison bilgisayarının üzerine eğildi ve ekrana, «Ne var?» diye yazdı.

Genç kadın bir an durakladı. Sonra da parmaklarını kendi bilgisayarının tuşları üzerinde dolaştırdı, «Ona güvenme. Hiçbir şey söyleme.»

Morrison, «Neden?» diye yazdı.

Kalinin karşılık verdi. «Kötülük etmek için değil. Ama herkesi geçmek, başarının yalnızca kendisinin olmasını istiyor. Bu uğurda her şeyi yapabilir. Her şeyi. Her şeyi.» Sonra ekrandaki yazıyı silerek başını çevirdi.

Morrison kendi kendine, bunlar ihanete uğrayan ve intikam almak isteyen bir kadının sözleri mi, diye sordu. Ama önemli değil. Daha önce açıklamadığım şeylerden söz etmek niyetinde değilim zaten.

Dezhnev birdenbire bağırdı. «Tamam, oldu! Artık jetleri tek tek ateşleyebilirim. Bundan eminim... sanırım.»

Boranova, «Hangisi Arkady?» dedi. «Böyle mi düşünüyorsun, yoksa bundan emin misin?»

Dezhnev cevap verdi. «İkisi birden. Böyle düşünüyorum ve eminim. Ama işin kötüsü düşüncelerim her zaman doğru çıkmaz. Babam...»

Konev, Dezhnev'in sözünü kesti. «Bence bunu denemeliyiz.»

Dezhnev, «Tabii,» dedi. «Bunu söylemeye bile gerek yok. Ama babamın dediği gibi...» Sözünün tekrar kesilmesini önlemek istiyormuş gibi sesini yükseltti. «'Söylenmesine gerek olmayan şeyi yine de söyleyecek biri çıkar'... Ayrıca bilmeniz gereken...» Bir an durdu.

Boranova, «Bilmemiz gereken ne var?»

Dezhnev, «Birkaç şey,» diye açıkladı. «Bir kere bu tür manevra için fazla enerji gerekecek. Ben elimden geleni yaptım ama bu gemi böyle manevralar için hazırlanmamıştı. İkincisi... artık Grotto'yla konuşmam imkânsız.»

«Konuşman imkânsız mı?» Kalinin’in sesi hayret ya da öfkeden gıcırtı gibi çıkmıştı.

Boranova'nın sesinden onun da çok kızmış olduğu anlaşılıyordu. «Ne demek konuşmam imkânsız?»

«Yapma, Nataşa! Motorları tel olmadan ayrı ayrı bağlayabilir miydim? Dünyanın en iyi .mühendisi bile havadan tel yapamaz. Hiçten silikon levhacıklar oluşturmayı da başaramaz. Bir şeyin sökülmesi gerekiyordu. Gemiye zarar vermeden sökebileceğim tek şey iletişim sistemiydi. Bunu Grotto'dakilere de açıkladım. Bağırıp çağırdılar. Ama bana nasıl engel olabilirler? Artık manevra yapabiliriz... sanıyorum. Ama Grotto'yla konuşamayız. Bunu kesinlikle biliyorum.»

□

Gemi hareket ederken içeriye derin bir sessizlik çöktü. Çevre şimdi çok değişikti. Kanda birtakım cisimcikler görmüşlerdi. Geminin önünden ya da arkasından sürükleniyorlardı. Şimdiyse hücreler arasındaki bu yerde hiç hareket yoktu. Sanki hiçbir canlı bulunmuyordu burada. Birbirine karışmış kollajen lifleri ilkel bir ormanı andırıyordu. Yaprakları olmayan ağaç gövdelerinden oluşan, renksiz, sessiz ve hareketsiz bir ormanı.

Gemi hücreler arasındaki yapışkan sıvıda ilerlerken her şey geriye doğru kaydı sanki. Tekne bir V oluşturan kollajen liflerinin arasından geçti. Sonra ileride daha da kalın bir lif belirdi.

Konev, «Dönmen gerekecek, Arkady,» dedi. «Yaptığın değişikliği denemenin zamanı geldi.»

«Pekâlâ. Ama öne doğru eğilmem gerekecek. Elimin altında düzgünce dizilmiş düğmeler yok.» Dezhnev eğilerek elini yere doğru uzattı. «Bunu sık sık yapmak zorunda kalma fikri hiç hoşuma gitmiyor. Benim gibi iriyarı bir insana göre bir şey değil bu.»

Konev ters ters, «Şişman bir adama göre değil demek istiyorsun,» diye düzeltti. «Etlerinin gevşemesine göz yumdun, Arkady. Biraz kilo vermelisin.»

Dezhnev doğruldu. «Tamam. Şimdi her şeyi bırakrp eve gideceğim ve kilo vermek için rejim yapmaya başlayacağım... Bana nutuk çekmenin sırası mı, Yuri?»

Boranova. «Duygularına kapılmanın da zamanı değil, Arkady,» dedi.

Dezhnev inlememeye çalışarak tekrar eğildi. Gemi ağır ağır sağa doğru döndü.

Konev bağırdı. «O kollajene yine de çarpacaksın! Daha sert bir dönüş yap.»

«Yapcmam. Motorlar ancak bu kadarını başarabiliyor.»

«Öyleyse kollajene çarparız.» Konev'in sesi endişeliydi.

Boranova’nın tepesi attı, «Çarparsak çarparız! Yuri, önemli olmayan durumlarda lütfen paniğe kapılma! Gemi sağlam plcstikten yapıldı. Lifin ise lastik gibi esnek olduğunu sanıyorum.»

O konuşurken geminin burnu kollajenin yanından geçmeye başladı. Teknenin geniş yerinin buna çarpacağı kesindi. Gerçekten de öyle oldu. Ama Boranova'nın dediği gibi lif esnekti. Ayrıca içinde sıvı vardı; sürtünmeyi azaltan bir yastık görevi yapıyordu.

Lif bu yüzden gemiyi sadece hafifçe yana doğru itti. Tekne yoluna devam etti ama biraz sola, kollajene doğru dönmüştü.

Dezhnev, «Life sürüneceğimizi anlar anlamaz motoru durdurdum,» dedi. «Şimdi sola sürtünme yüzünden dönüyoruz.»

Konev evet anlamında başını salladı. «Ama ya diğer yöne doğru dönmek isteseydin?»

«O zaman motoru çalıştırmak zorunda kalırdım. Life yaklaşmadan biraz döner ve kollajene diğer taraftan sürünürdüm. O zaman lif bizi sağa doğru döndürürdü. Önemli olan, mümkün olduğu kadar motorları az çalıştırmak ve liflerden yararlanmak. Bir kere enerjimizi çabucak tüketmek istemiyoruz. İkincisi hızlı enerji tüketimi birdenbire büyüme olasılığını arttırıyor.»

Morrison, «Ne?» diye bağırarak Boranova'ya döndü. «Bu doğru mu?»

Boranova, «Bunun önemli bir etkisi olmuyor,» dedi. «Ama doğru. Olasılık biraz daha artıyor, işte o kadar. Bence ilk neden çok daha önemli. Yani fazla enerji tüketmemek.»

Ama Amerikalı uzman öfkesini yenemedi. «Bu durumun ne kadar gülünç olduğunun farkında değil misiniz? Hatta ayıp. Bu deneye uygun olmayan bir gemideyiz. Ve yaptığımız her şey durumu daha da kötüleştiriyor.»

Boranova başını salladı. «Albert, lütfen. Hiçbir seçeneğimiz olmadığım biliyorsun.»

Dezhnev güldü. «Ayrıca şunu düşün: Bu görevi şu yetersiz gemiyle başarırsak, daha olağanüstü bir zafer kazanmış oluruz. Birer kahraman sayılırız. Gerçek kahramanlar. Bize mutlaka Lenin nişanı verirler. Hepimize

de. Görevi başaramazsak, o zaman suçun gemide olduğunu söyleriz. Bu düşünce insanı rahatlatıyor.»

Morrison, «Evet,» dedi. «Kazansanız da, kaybetseniz de hepiniz birer Sovyet kahramanısınız. Ya ben?»

Boranova, «Şunu unutma, Albert,» dedi. «Başarıya ulaşırsak seni unutacak değiliz kuşkusuz. Yabancılara da Lenin nişanı veriliyor. Bu nişanı alanlar arasında pek çok Amerikalı var. Herhangi bir nedenle bu şerefi istemezsen de, varsayımlarının doğru olduğu anlaşılacak. Belki hepimizden önce Nobel Ödülünü sen alırsın.»

Morrison, «Civcivler daha yumurtadan çıkmadan tavukları sayıyorsun,» diye söylendi. «Şu ara Nobel Ödülünü olırken yapacağım konuşmayı hazırlamak niyetinde değilim. Teşekkürler.»

Kalinin, «Acaba bir nörona erişecek durumda mıyız?» dedi.

Dezhnev,«Bunun zor bir yanı mı var?» diye sordu. «Gemiyi hareket ettiriyor, manevra da yapabiliyoruz. Kılcal damardan çıktık ve beynin içindeyiz. İleride nöronlar var. Milyarlarca nöron.»

Kalinin, «Nerede?» dedi. «Ben nöron filan görmüyorum ki. Bütün gördüğüm kollajen lifleri.»

Dezhnev içini çekti. «Bu hücreler arası sıvının genişliği sence nedir?»

Kalinin, «Normal boyda olsaydık o bize mikroskopik bir şey gibi gözükürdü,» diye cevap verdi. «Ama şimdi bir glükoz molekülü boyundayız. En yakındaki nöron bizden bir kilometre uzakta olabilir.»

Dezhnev, «İyi ya,» dedi. «Biz de gemiyle bir kilometre gideriz. Biraz zaman alabilir ama yine de bu işi başarırız.»

«Evet, düz bir çizgi üzerinde gidebildiğimiz takdirde. Ama şimdi sık ağaçlı bir ormanın içindeyiz. Liflerin yanından geçerken sağa sola dönmek zorundayız. Sonunda elli kilometre gider ve bir de bakarız ki, başlangıç noktasına dönmüşüz. Bir labirentte şaşkın şaşkın dolaşacağız. Ve bir rastlantı olmazsa hiçbir hücreye de erişemeyeceğiz.»

«Yuri'nin tıaritası var.» Dezhnev biraz şaşalamış gibiydi. «Yuri, bizim serebro...»

Kaşları çatılmış olan Konev başını salladı. «Serebrcgrafım beynin dolaşım ağını ve hücre biçimlerini gösteriyor. Ama görüntüyü büyüterek hücreler arasındaki sıvının neresinde olduğumuzu saptayamaz. O tür ince ayrıntıları bilmiyoruz. Serebrografiden verdiğimizden fazlasını da alamayız.»

Morrison dışarı baktı. Görünürde kollajen liflerinden başka hiçbir şey yoktu. Ne bir sinir hücresi! Ne nöron!

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

hücre

«Yabancı, hoşgeldin!» diyen bir duvar hiçbir zaman yapılmamıştır.

— Dezhnev Senior

Boranova'nın burun kanatlan hafifçe kabardı ve kara kaşları çatıldı. Ama sesi sakindi. «Arkady mümkün olduğu kadar düz bir hat üzerinde ilerlemeye çalışmalısın. Az dönüş yap. Başarabilirsen bir sağa dön, bir sola. Üç boyutlu bir durumda olduğumuza göre bir yukarı, bir aşağı da.»

Dezhnev, «İnsanın aklı karışır, Nataşa,» dedi.

«Tabii karışır. Ama bir cetvelle çizilmiş gibi dümdüz bir çizginin üzerinde ilerleyemeyeceğimize göre, hiç olmazsa daireler çizmeyiz. Ve er geç bir hücreye ulaşırız.»

Dezhnev, «Belki gemiyi biraz büyütürsen...» diye önerdi.

Boranova, «Olmaz,» dedi.

«Bir dakika, Nataş. İyi düşün. Biraz büyürsek, o zaman aşacağımız uzaklık da kısalmış olur. Biz irileşirken kan damarıyla nöron arasındaki mesafe küçülür.» Dezhnev elleriyle işaretler yaptı. «Anlıyor musun?»

«Aniıyorum. Ama büyüdükçe liflerin arasından geçmemiz de zorlaşır, Arkady. Beyindeki nöronlar iyi korunur. Vücuttaki üzeri tümüyle kemik kaplı tek organ beyindir. Nöronların etrafında ise hücre arası malzemesi vardır. Şuraya bir bak... Bir glükoz molekülü boyunda olduğumuz için liflerin arasından geçiyor ve bu arada beyne zarar vermiyoruz.»

Konev birdenbire yerinde döndü. Bakışları bir an Kalinin'e kaydı. Sonra Boranova'ya baktı. «Gelişigüzel ilerlememize gerek yok bence. Kör gibi gitmemize.»

Boranova, «Başka ne yapabiliriz, Yuri?» diye sordu.

«Herhalde nöronlar kendilerini belli ederler. Her birinde sinir dürtüleri hücre boyunca kısa aralıklarla, düzgünce ilerler. İşte biz bunu farkedebiliriz.»

Morrison, «Bunu kılcal damarda başaramadık,» diye anımsattı.

«O sırada yanlış çeperin yakınındaydık. Buraya bak, Albert, neden tartışıyorsun? Ben senden beyin dalgalarını yakalamaya çalışmanı

istiyorum. Seni buraya onun için getirmedik mi?»

Morrison öfkeyle, «Ben kaçırıldım!» diye homurdandı. «İşte bu yüzden şimdi buradayım!»

Boranova öne doğru eğildi. «Albert, sebep ne olursa cisun, şimdi buradasın. Yuri'nin önerisi de mantıklı... Ve, Yuri, her zaman kavga edermiş gibi konuşmak zorunda mısın?»

Morrison öfkeyle titriyordu. Bir an bunun nedenini anlayamadı. Sonuçta Konev'in önerisi akla yakındı. Sonra birdenbire kendisinden varsayımlarının kanıtlanmasının istendiğini anladı. Üstelik kurtuluş da yöktu. Ve aslında Konev’e değil de, kendini böyle köşeye sıkıştırmalarına yol açan olaylara kızıyordu.

Boranova'nın bir şey söylemesini beklediğini, Konev in ise ona hâlâ öfkeyle baktığını farketti. «İşaretleri alabildiğimi varsayalım,» dedi. «Bunlar dört bir taraftan gelecek. Çünkü etrafımız sayısız nöronla sarılmış durumda.»

Konev, «Ama bazıları da yakın olmalı,» dedi. «Bir ikisi ise daha da yakın. İşaretlerin hangi yönden daha güçlü geldiğini anlayamaz mısın? O zaman o tarafa doğru gideriz.»

«Alıcım işaretlerin yönünü saptayacak biçimde yapılmamış...»

«Ah! Demek Amerikalılar da sadece belirli amaçlarla kullanılacak makineler yapıyorlar. Acil durumları hesaba katmıyorlar. Yani bu işi yapan sadece cahil Sovyetler...»

Boranova sert sert, «Yuri!» dedi.

Konev yutkundu. «Sanırım yine kavga eder gibi konuştuğumu söylemeyeceksin. Eğer öyleyse o zaman onunla sen konuş, Natalya. Güçlü işaretlerin hangi yönden geldiğini aniayacak bir şey geliştirsin.»

Boranova Amerikalı uzmana baktı. «Albert, lütfen bir şeyler yap. Bunu başaramazsan bu koilajen ormanında oraya buraya gidecek ve kısa bir süre sonra bir şeyle karşılaşmayı bekleyeceğiz.»

«Konuşurken yine şaşkın şaşkın ilerliyoruz.» Dezhnev’in sesi hemen hemen neşeliydi. «Ama yine de bir şey göremiyorum.»

Hâlâ öfkeli olan Morrison bilgisayarını çalıştırdı ve beyin dalgalarını alacak duruma getirdi. O zamana kadar tellerin uçlarını bir sinirin içine yerleştirmişti. Bunları şimdi ne yapacaktı? Belki telleri bir anten gibi kullanırsa... Telleri katlayarak bunları böceklerin duyargalarına benzeyen bir hale soktu. Ve birdenbire ekranda derin ve dar dalgalar belirdi. Ama bir an oldu bu. Morrison farkına varmadan bağırdı.

Boranova şaşırdı. «Ne oldu?»

«Bir şey yakaladım. Ama bir an. Sonra kayboldu.»

«Tekrar dene.»

Morrison başını kaldırdı. «Dinleyin. Hepiniz de. Sesinizi çıkarmayın, gürültü etmeyin. Bu aygıtı çalıştırmak zaten zor. En iyi sonucu tüm dikkatimi verdiğim zaman alabiliyorum. Anlaşıldı mı? Gürültü istemiyorum. Hiçbir şey yapmayın.»

Konev usulca sordu. «Yakaladığın neydi?»

«Ne?»

«Bir an bir şey yakaladığını söyledin. Bunun ne olduğunu öğrenebilir miyiz?»

«Bunu ben de bilmiyorum. Tekrar dinlemek istiyorum.» Morrison geriye, sola baktı. «Natalya, ben emir verecek durumda değilim. Ama sen bunu yapabilirsin. Beni kimse rahatsız etmemeli. Özellikle Yuri.»

Boranova, «Hepimiz sessizce oturacağız,» dedi. «Devam et, Albert. Yuri, bir tek kelime bile söyleme.»

Morrison, Kalinin'in eline usulca dokunduğunu farke- derek genç kadına bir göz attı. Kalinin ona dikkatle bakıyor, hafifçe gülümsüyordu. Dudaklarını oynatarak sessizce bir şeyler söyledi. Morrison onun, «O adama aldırma,» dediğini anladı. «Ona dersini ver! Ona göster!» Gözleri ışıl ışıldı. Nöro-fizikçi dayanamayarak dostça bir tavırla güldü. Sonra da bilgisayarın üzerine eğildi. Tüm dikkatini ekrana verdi. Düğmeleri çevirdi. Şimdi ekranda küçük dalgacıklar vardı. Ama bulanıktı bunlar. Morrison elini uzatarak antene dokundu. Avucunu telin üzerinde kaydırdı. Sonra diğer eliyle de aynı şeyi yaptı.

Ve birdenbire dalgacıklar çok belirginleşti. Amerikalı uzman ellerinin titrememesi için bütün irade gücünü kullandı, «Arkady...»

«Efendim, Amerikalı sihirbaz?»

«Sola ve biraz da yukarıya doğru dön. Fazla konuşmak istemiyorum.»

«Liflerin yanından dolaşmam gerekecek.»

«Ağır ağır geç öyleyse. Fazla hızlanırsan görüntü yine belirsizleşir.»

Morrison, Kalinin'e bir göz atmamak için kendini tuttu. Bu bile görüntünün bulanıklaşması için yeterli olacaktı.

Dezhnev gemiyi ağır ağır lifin yanından geçirirken Morrison da anteni buna uygun bir biçimde döndürmeye başladı. Arada sırada fısıltıyla kısa emirler veriyordu. «Yukarı ve sağa...» «Aşağı...» «Biraz sola...»

Sonunda inledi. «Doğru.»

Yaklaştıkça bu iş daha kolaylaşacak, diye düşünüyordu. Amc bir nöronu iyice görmedikçe rahatlayamayacaktı.

Bütün dikkatini bu konuya vermek yorucu bir şeydi. Bir kasın devamlı büzülmesi gibi bir şey. Başka bir şey düşünmesi gerekiyordu. Kafasını gevşetecek önemsiz bir şey. Bu yüzden dağılmış olan ailesini düşündü. Çünkü sık sık aklına geldiği için bu olayın etkisi hafiflemişti. Bu tıpkı eskiyip kıvrılan, kurşunileşen bir fotoğrafa benziyordu. Bu düşünceyi kafasından çabucak atabilir ve dikkatini tekrar şüphe dalgalarına verebilirdi.

Sonra ansızın kafasında çok etkili bir düşünce belirdi. Şimdi Sophia Kalinin’i görüyordu. Ama kadın daha genç ve güzeldi. Çok daha mutluydu. Bu resimle birlikte beliren aşk, çaresizlik ve kıskançlık Morrison’u bitkinleştirdi.

Bu duyguları daha önce bilinçli bir biçimde hiç far- ketmemişti. Ama beyin hücrelerinde ne tür düşünce ve duyguların gizli olduğunu kim bilebilirdi? Kendi kendine, ona karşı gerçekten böyle duygularım var mı, diye sordu. Her şey bu kadar çabuk mu oldu? Yoksa bu garip duygulara yaptığımız bu olağanüstü yolculuğun neden olduğu sinir gerginliği mi yol açtı?

Morrison ekranın tümüyle bulanıklaşmış olduğunu birdenbire farketti. Dezhnev’i motorları durdurması için bağırarak uyaracağı sırada adam, «İşte orada, Albert!» diye seslendi. «Bizi hücreye kadar getirdin. Avm kokusunu alan bir tazı gibi. Seni kutlarım!»

Boranova, Konev'in aksi suratına baktı. «Yuri'yi de katlamalıyız. Albert’i ikna etmemizi istediği için.»

Konev'in yüz hatları yumuşadı.

Dezhnev, «Ama şimdi içeriye nasıl gireceğiz?» dedi.

□

Morrison merakla ileriye baktı. Geminin projektörü koskocaman bir duvarı aydınlatıyordu. Bu sağa, sola, yukarı ve aşağıya doğru uzanıyordu. Yüzeyinde dizi dizi kubbeler vardı. Bu kabarıklıkların arasından kalın, kısa, halata benzeyen bir şeyler uzanıyordu.

Amerikalı uzman küçültülmüş olduğunu hatırlayınca durumu anladı. Bu yumrular hücre zarını oluşturan moleküllerin uçlarıydı. Fosfolipittiler. Morrison üzüntüyle geminin bir glükoz molekülü kadar olmasının ne anlama geldiğini kavradı. Hücre dev gibi bir şeydi. Gemiye kıyasla kilometrelerce genişlikteydi.

Konev de hücre zarına bakıyordu. «Bunun bir beyin hücresi olduğundan emin değilim. Hiç olmazsa bir nöron olduğundan.»

Dezhnev, «Başka ne olabilir ki?» diye sordu. «Beynin içindeyiz. Ve bu da bir hücre.»

Konev öfkeyle ona baktı. «Değişik türlerde beyin hücreleri vardır. Önemli olan nörondur. Kafanın baş aracıdır. Bir insan beyninde on milyon nöron bulunur. Çeşitli tipteki glia hücresinin sayısı ise bunun on katı kadardır. Bu hücreler daha önemsiz, destekleyici görevler yaparlar. Nöronlardan iyice küçüktürler. O halde karşımızdaki hücrenin bir glia olması ihtimali çok yüksek. Düşünce dalgalan ise nöronlarda oluşur.»

Boranova, «Sadece tahminlere dayanarak hareket edemeyiz, Yuri,» dedi. «Bu glia mı, yoksa nöron mu, bunu söyleyebilir misin? işe istatistik bilgiyi karıştırmadan tabii.»

«Hücreye bakarak bunu söyleyemem. Buradan sadece hücre zarının bir bölümünü görebiliyorum. Ve böyle bir durumda hücreler birbirlerine benzerler. Büyümeli ve hücre, ye daha geniş bir açıdan bakmalıyız. Herhalde şimdi biraz büyüyebiliriz, Natalya. Nede olsa 'kollajen ormanı' dediğin şeyden geçtik.»

Boranova, «Gerektiği takdirde büyüyebiliriz,» dedi. «Ama büyültme işlemi küçültmeden daha sıkıcı ve tehlikeli. Büyüme, ısı üretilmesi demek. Onun için bu işlemin çek yavaş yapılması gerekiyor. Başka çare yok mu?»

Konev aksileşti. «Tekrar Albert'in aracını deneyebiliriz. Albert bize aldığın şüphe dalgalarının tam karşıdan mı, yoksa başka bir yönden mi geldiklerini söyleyebilir misin?»

Morrison durakladı. Ekrandaki dalgalar bulanıklaşmadan önce kafasında Kalinin'in hayali belirmişti. Bu olayın yinelenmesini istemiyordu. Çok utandırıcı, çok sarsıcı bir şeydi. Madem kafası bazı duygularını gizliyor ve bunları baskı altında tutuyordu, o halde bunların ortaya çıkmaması daha doğru olacaktı. Kararsızca, «Pek emin değiJim...» diye mırıldandı.

Konev, «Bir dene,» dedi. Şimdi dört Sovyet uzmanı da Morrison'a bakıyorlardı.

Amerikalı uzman için için omzunu silkerek bilgisayarına eğildi. Kısa bir süre sonra da, «Bazı dalgaları alıyorum,» diye açıkladı. «Ama bunlar deminkiler kadar güçlü değiller, Yuri.»

«Başka yönden gelenler daha mı güçlü?»

«Yukarıdan gelenler biraz daha güçlü. Ama seni yine uyarmam gerekiyor, Yuri. Bilgisayarımın yön bulma yetenekleri çok ilkel.»

«Evet, şikayet ettiğin bu gemi gibi... Bence şöyle oldu, Natalya: Buraya gelirken bir nöronu, bunun önündeki glianın yukarısından fark ettik. Arkady gliayı görünce tabii ona doğru gitti. Şimdi bu hücre nöronu saklıyor. O yüzden dalgaları daha hafifçe alıyoruz.»

Baranova, «öyleyse,» dedi. «Glianın üzerinden nörona doğru gitmeliyiz.»

Konev , «Onun için de,» diye cevap verdi. «Yine büyültülmemizi söyleyeceğim. Şimdiki halde glükoz boyundayız. Glianın üzerinden geçmek için yüz, yüz elli kilometrelik, bir yolu aşmamız gerekebilir. Boyumuzu on katına çıkarırsak... örneğin, küçük bir protein molekülü büyüklüğüne erişirsek, o zaman yolu on, on beş kilometreye indiririz.»

Kalinin söyleyeceklerinin bu konuyla bir ilgisi yokmuş, gibi dalgın dalgın mırıldandı. «Nörona erişebilmek için şimdiki boyumuzda kalmamız gerekiyor, Natalya.»

Konev ona cevap verdiğini sanmalarını istemiyormuş gibi bir an bekledi. «Tabii. Nörona erişince yine uygun boya ineriz.»

Boranova içini çekti. Derin düşüncelere dalmış gibiydi.

Konev kendisinden umulmayacak bir yumuşaklıkla, «Natalya,» dedi. «Eninde sonunda boyumuzu değiştirmek, zorunda kalacağız. Sonsuza dek bir glükoz molekülü boyunda kalamayız ki.»

Boranova, «Büyültme işlemini gerekenden daha sık uygulamak istemiyorum,» dedi.

«Ama bu kez yapmamız gerekiyor, Natalya. Bir hücre zarının üzerinde saatlerce dolaşamayız. Şimdiki halde boyumuzu on katına çıkarmak için pek az bir enerji harcayacağız.»

Morrison söze karıştı. «Büyültme işleminin başlatılmasından sonra kontrolden çıkabilir mi? Büyüme devam eder ve sonunda bir patlama olur mu?»

Boranova, «Sezgi gücün fazla, Albert,» diye cevap verdi. «Küçültme kuramı konusunda hiçbir şey bilmiyorsun. Ama yine de bu noktayı anladın. Büyültme işlemini başlattıktan scnra devam etmesine izin vermek daha güvenli olur. Yarıda kesmek biraz tehlikelidir.»

Konev, «Gerekenden daha uzun süre glükoz boyunda kalmak da öyle,» dedi.

Boranova başını salladı. «Doğru.»

Dezhnev, «Oylama yapalım mı?» diye sordu. «Demokratça bir karar verelim mi?»

Boranova başını hızla kaldırdı. Kara gözleri ateş saçıycrdu. «Hayır, Arkady! Karar vermek benim sorumluluğum. Ve şimdi gemiyi büyüteceğim.» Sonra bir kraliçeninkini andıran gösterişli tavırlardan vazgeçti. «Tabii şansımın açık olmasını dileyebilirsin.»

Dezhnev, «Neden olmasın?» dedi. «Böylece kendi şansımızın bize yardım etmesini de dilemiş oluruz.»

Boranova kontrollerin üzerine eğildi. Morrison kısa bir süre sonra kadını izlemeye çalışmaktan yoruldu. Öne doğru baktı ve Konev'in gözlerini kendisine dikmiş olduğunu farkelti.

«Şüphe dalgalarının algılanması...»

Morrison, «Ne olmuş ona?» diye sordu.

«Kollajen ormanından hücreye doğru giderken...»

«Evet?»

«Kafanda bazı hayaller belirdi mi?»

Morrison, Sophia Kalinin’in o sarsıcı hayalini anımsadı. Ama şimdi kafasında öyJe bir şey yoktu. O olayı düşündüğü zaman bile bir şey hissetmiyordu. Olanları Konev 'e anlatacak da değildi. Kaçamağa saptı. «Neden bazı hayaller belirsin?»

«Çünkü normal boydaki insanların şüphe dalgalarını analiz ederken böyle olmuş. Şimdi de kafanda bazı hayaller belirdi mi?»

Morrison için için derin bir soluk aldı. «Hayır.»

Konev ona yan yan baktı. «Benim belirdi...»

«Sahi mi?» Amerikalı uzmanın gözleri gerçek bir nayretle irileşti. «Sahi mi?» Sonra da büyük bir ihtiyatla ekledi. «Neler hissettin?»

«Fazla bir şey hissetmedim. Senin bu hayalleri daha güçlü bir biçimde algılayacağını düşündüm. Çünkü bilgisayarının üzerinde çalışıyordun. Herhalde benimkinden çok. senin beynine göre ayarlanmıştı.»

«Ne gördün? Tarif edebilir misin?»

«Bazı hayaller belirip kayboldu. Bana üç insan görmüşüm gibi geldi. Bunlardan biri diğerlerinden daha büyüktü.».

«Bundan ne anlam çıkardın?»

«Shapirov’un bir kızı var. Ona tapardı. Kızın iki çocuğu oldu. Shapirov torunlarına da bayılırdı. Sanırım komada onları düşünüyordu. Ya da

hatırlıyordu. Veya kızıyla torunlarını gördüğünü sanıyordu. İnsan komadayken, neler olduğunu kim bilebilir?»

«Shapirov'un kızıyla torunlarını tanıyor musun? Onları seçebildin mi?»

«Onları sanki alacakaranlıkta yarı saydam bir camın arkasından görüyordum. Sadece üç kişi olduklarını seçebildim.» Konev'in sesinden düş kırıklığına uğradığı anlaşılıyordu. «Senin onları daha iyi görebildiğini umuyordum.»

Morrison derin derin düşünüyordu. «Hayır, böyle bir şeyi ne gördüm, ne de sezdim.»

Konev, «Tabii nörona girdiğimiz zaman her şey daha belirginleşecek,» dedi. «Zaten algılamamız gerekenler de hayaller değil. Sözleri duymak istiyoruz.»

Morrison başını salladı. «Ben şimdiye kadar hiç söz duymadım.»

Konev, «Tabii,» diye cevap verdi. «Çünkü hayvanların üzerinde çalışıyordun. Onlar sözcük kullanmazlar.»

Nöro-fizikçi, «Doğru,» dedi. «Ama bir keresinde bir insan üzerinde bir deney yapmayı başardım. Tabii bunu kimseye açıklamadım, o da başka. Ama o zaman da ne sözler duydum, ne de hayaller gördüm.»

Konev omzunu silkti.

Morrison ekledi. «Bu şartlar altında Shapirov’un aklının fikrinin ailesinde olması normal. Tabii senin yorumlamanı kabul edersek. Shapirov'un küçültme matematiğinin esetorik bir uzantısını düşünmesi olasılığı ne kadar?»

«O bir fizikçiydi. Ailesi bile fizikten sonra geliyordu. O şüphe dalgalarındaki sözleri sezebilirsek bunların fizikle ilgili olduklarını görürüz.»

«Dernek öyle düşünüyorsun?»

«Bundan eminim.»

Ondan sonra bir süre konuşmadılar.

Sonra Boranova, «Gemiyi büyülterek protein boyuna getirdim,» diye açıkladı. «İşlemi de durdurdum.»

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Dezhnev kısık bir sesle, «Her şey yolunda mı, Nataşa?» dedi.

«Soru sorabilmen de bunu gösteriyor, Arkady. Büyüme bir kaza olmadan durdu:» Gülümsedi ama alnında ter tanecikleri parlıyordu.

□

Glia hücresinin yüzeyi göz alabildiğine uzanıyordu. Ama görünüşü değişmişti. O kubbeler ve çukurlar kaybolmuş, doku daha ince bir hal almıştı. Halatlar ince iplikçiklere dönüşmüşlerdi.

Morrison dikkatini daha çok bilgisayar ekranına vermişti ama zaman zaman dışarıdaki manzaraya bakmadan edemiyordu.

Hücrenin yakınında daha az kollajen lifi vardı. Gemi büyüdüğü için şimdi daha ince ve nazik gözüküyorlardı. Bir keresinde Dezhnev geminin tam karşısında beliren lifi ya görmedi ya da aldırmadı. Life çarpan gemi sarsıldı, ama zarar görmedi. Kollajen lifi büküldü, sonra da koptu. Morrison bunu bakışlarıyla izledi.

Boranova onun gösterdiği tepkiyi farketmişti. «Endişelenecek bir şey yok. Beyinde böyle trilyonlarca lif var. Birinin eksilmesinin bir zararı olamaz. Zaten bu lifler çabuk iyileşirler. Zavallı Shapirov'unki gibi çok zarar görmüş bir beyinde bile.»

«Herhalde,» dedi Morrison. «Ama yine de teknolojik işgale uygun olmayan nazik bir mekanizmaya dalıvermişiz gibi geliyor bana. Buna hakkımız yok.»

Boranova, «Bu duygunu anlıyorum,» diye cevap verdi. «Ama aslında bütün dünya böyle... Sahi, öğle oldu sanırım. Yemek yemeden dayanabiliriz. Ama yine de...»

«Yine de ne?» Dezhnev ona dönmüştü. «Bir tabak dolusu ekşi kremalı sıcak borç mu istiyorsun?»

Boranova, «Kurallara aldırmayarak gemiye çikolata soktum,» diye açıkladı. «Hem enerjisi yüksek, hem de posası yek.»

Kalinin, «Çikolata dişleri çürütür,» dedi.

Boranova güldü. «Hemencecik çürütmez ya. Daha sonra şeker kalmaması için ağzını az bir suyla çalkalayabilirsin. Çikolata isteyen var mı?»

Diğer dört uzman ellerini kaldırdılar. Üstelik Kalinin diğerlerinden daha önce davrandı. Morrison, Boranova'nın uzattığı çikolata parçasını memnunlukla aldı. Çikolata çok severdi. Hemen bitmemesi için ağır ağır emmeye çalıştı. Çikolatanın tadı ona Muncie'nin dışındaki kırlarda geçirdiği çocukluk yıllarını anımsattı.

Morrison çikolatasını bitirdiği sırada Konev ona alçak sesle, «Glia hücresinin önünden geçerken bir şeyler sezdin mi?» diye sordu.

«Hayır.» Gerçekten de sezmemişti. «Ya sen?»

«Sezer gibi oldum. Birdenbire aklıma 'yemyeşil kırlar' sözcükleri geldi.»

Nöro-fizikçi dayanamayarak, «Hım...» dedi ve bir süre düşündü durdu.

Konev, «Ee?» diye sordu.

Morrison omzunu silkti. «İnsanın kafasından durmadan cümle parçaları geçer. Farkına varmadan bazı sözler duyarsın. Bir süre sonra bunlar aklına gelir.»

«Bu sözcükleri bütün dikkatimi bilgisayara verdiğim sırada duyar gibi oldum.»

«Herhalde bir şeyler algılamak istiyordun. Bu yüzden kafanda bir iki sözcük belirip kayboldu, insanın rüyasında da aynı şey olur.»

«Hayır. Bu gerçekti.»

«Nasıl bilebilirsin, Yuri? Ben hiçbir şey sezmedim. Acaba başkaları da böyle bir şeyi farkettiler mi?»

«Farkedemezlerdi. Kimse dikkatini senin bilgisayarına vermemişti. Belki de gemide kimsenin beyni seninkine yeterince benzemiyor. Bu yüzden de kafası seninle aynı dalgada çalışmıyor.»

«Seninki sadece tahmin. Ayrıca bu sözlerin ne anlamı var?»

«Yemyeşil kırların mı? Shapirov'un kırların arasında bir evi vardı. O yeşil kırları hatırlamış olabilir.»

«Belki o yalnızca hayali sağladı, sen de sözleri ekledin.»

Konev kaşlarını çatarak bir an durdu. Sonra da düşmanca bir tavırla, «Bir mesaj alma olasılığına neden karşı çıkıyorsun?» diye sordu.

Morrison da mahsus aynı derecede düşmanca bir tavır takındı. «Çünkü böyle olaylardan söz ettiğim için mahvoldum. Benimle çok uzun süre alay ettiler ve ben de sonunda ihtiyatlı davranır oldum. Bir kadınla iki çocuğun hayali bize fazla bir şey açıklamıyor. ‘Yemyeşil kırlar’ gibi bir söz de. Bunları merkeze bildirirsen kendi kafanın yaratmadığını nasıl kanıtlayabilirsin? Beni iyi dinle, Yuri. Bir sezginin işe yaraması için bunun kuantumgörecelik ilişkisine bağlı olması gerekir. Belirsiz olsa bile. İşte bunu merkeze bildirebiliriz. Diğer şeyler kimsenin bize inanmasını sağlamaz. Sadece bize zarar verir. Bunu sana tecrübelerime dayanarak söylüyorum.»

Konev, «Pekâlâ,» dedi. «Projemize bağlı, çok önemli bir şeyi algıladığını düşünelim. Bunu kendine saklamayacak mısın?»

«Neden saklayayım? Küçültme fiziğiyle ilgili bir şeyi sezdiğimi düşünelim. Bu alanda hiç bilgim olmadığı için ne olduğunu anlayamam.

Bunu kendime saklamamın da bir yararı olmaz. Yararlı bir sonucu paylaşırsak, burada benim bilgisayarımın kullanıldığı ve benim kuramlarımın uygulandığı kabul edilir. Ve başarının aslan payı da bana düşer. Öğrendiklerimi kendime saklayacak değilim, Yuri. Hem kendi çıkarlarım, hem de bilim ahlâkım buna engel olur. Ya sen?»

«Tabii paylaşacağım. Demin de öyle yaptım.»

«Ben ‘yemyeşil kırlar'ı kastetmedim. Saçmasapan bir söz o. Çok önemli bir şeyi sezdiğin] ama benim bunu algılayamadığımı düşünelim. Bu bilginin bir devlet sırrı olması gerektiğine karar vermeyecek misin? Küçültme işlemi gibi. Bana o bilgiyi açıklayacak ve Merkez Koordinasyon Komitenizin öfkesine aldırmayacak mısın?»

Başlarını birbirine yaklaştırmış, fısıltıyla konuşuyorlardı. Ama Boranova önemli sözleri duymuştu. «Ne o, baylar, politika mı yapıyorsunuz?» diye sordu. Sesi buz gibiydi.

Konev , «Albert'in bilgisayarının nerelerde kullanılabileceğinden söz ediyoruz, Natalya,» dedi. «Albert, Shapirov’un şüphe dalgalarından bir şey öğrendiğim ama kendisi bunu başaramadığı takdirde bu bilgiyi ona açıklamayacağımı düşünüyor. Bunun bir devlet sırrı olduğu bahanesinden yararlanacağımı sanıyor.»

Boranova mırıldandı. «Evet, devlet sırrı olabilir...»

Konev uysalca, «Albert'in yardımına ihtiyacımız var.» diye anımsattı. «Bu onun bilgisayarı ve programı. Albert'in bilgisayarı tam randımanla çalıştırmamayı bildiğinden de eminim. İyi niyetimizden ve dürüstlüğümüzden tam anlamıyla emin olamazsa bilgisayarı gereken biçimde ayarlar. Bizim ruhumuz bile duymaz. Ben algıladıklarımı onunla paylaşmaya hazırım. Tabii o da aynı şeyi yaparsa.»

Boranova, «Albert'in de işaret ettiği gibi bu iş komitenin hoşuna gitmeyebilir,» dedi.

Konev söylendi. «Gitmezse gitmesin! Buna aldıracak değilim.»

Dezhnev gülerek söze karıştı. «Seni çok sevdiğimi kanıtlayacağım, Yuri, Bu sözlerini bildirmeyeceğim.»

Kalinin, «Ben de Albert'e karşı dürüst davranmamız gerektiğine inanıyorum, Natalya,» dedi. «Çünkü biz de onvdan dürüst davranmasını isteyeceğiz. Bilgisayarıyla çok çalışmış. Ondan yararlanarak bizim farkedemeyeceğimiz bazı şeyleri öğrenebilir. Dürüstlük politikası ondan çok bizim işimize yarar. Öyle değil mi, Aibert?»

Amerikalı uzman başını salladı. «Ben de aynı şeyi düşünüyordum. Bana dürüst davranmanızın hükümetin siyasetine aykırı olduğunu söyleseydiniz ne düşündüğümü açıkiayacaktım.»

Boranova, «Bekleyelim, görürüz,» dedi. Ve o gergin hava kayboldu.

Morrison derin düşüncelere daldı. Ekrana dalgın dalgın bakıyordu.

Sonra Dezhnev, «İleride bir hücre daha var,» diye haber verdi. «Bir iki kilometre ötede. Üzerinden geçtiğimizden daha büyüğe benziyor. O bir nöron mu, Yuri?»

Amerikalı uzman gibi derin derin düşünmekte olan Konev hemen doğruldu. «Albert, bilgisayarın ne diyor? Bir nöron mu bu?»

Morrison bilgisayarın üzerine eğilmişti bile. «Öyle olmalı. bu kadar belirgin şüphe dalgaları hiç görmedim.

Dezhev, «İyi.» dedi. «Ee. Şimdi ne yapacağız?»

Kalinin aşağıdaki hücrenin yüzeyine düşünceli düşünceli baktı. «Natalya, tekrar glükoz boyuna inmemiz gerekecek. Arkady, sinir hücresine giden liflerin arasına girelim. Bcylece hücrenin yüzeyine inebiliriz.»

Morrison da yüzeyi inceliyordu. Buradaki lifler, gliadakilerden çok daha karmakarışıktı. En yakındaki iyice dallı budaklıydı. Birdenbire hücrenin yüzeyi değişiyormuş gibi geldi. Sonra durumu anladı. Gemiyi yine küçültüyorlardı. Hücre zarının üzerinde kubbecikler beliriyor, bu fosfolipid kubbelerin arasındaki iplikçiler ipe dönüşüyordu. Alıcı sinirler, diye düşündü. Bunların her biri nöron için yararlı olan belirli bir moleküle bağlanacak biçimde gelişmişti. Eu moleküllerin en yararlısı da glükozdu.

Kalinin kaşlarını çatmış, dikkatini ekranına vermişti. «Alıcı sinirlerden hangilerinin glükoz için olduğunu bilmiyorum. Ama çoğu öyle olmalı. Arkady, üzerlerinden ağır ağır geç. Çok yavaş. Bizi yakalamalarını istemiyorum. Onları koparmak da.»

Dezhnev, «Merak etme, küçük Sophia,» dedi. «İstediğin zor değil. Motorları kapatırsam gemi hemen durur. Etrafımızı saran dev atomları kolay kolay yarıp geçemez. Hepsi de çok yapışkan. Onun için motorlara çok hafif bir güç vereceğim. Su moleküllerinin yanından geçmemizi sağlayacak kadar. Alıcı sinirlerin üzerinden ayaklarımızın ucuna basarak ilerleyeceğiz.»

Morrison, Konev'e baktı. «'Lalelerin arasından.'»

«Ne?» Konev’in hem şaşırmış, hem de kızmış gibi bir hali vardı.

«Kafamdan geçen bir söz bu. Eski bir müzikal parçası vardır. 'Ayaklarının Ucuna Basarak Benimle Lalelerin Arasından Geç' diye. İngilizce sözleri...»

Konev, «Neler saçmalıyorsun?» diye söylendi.

«Sana şunu anlatmaya çalışıyorum. Biri bana, ’Ayaklarının ucunda,’ der demez aklıma hemen, 'Lalelerin arasından,’ sözleri gelir. Biri, 'Ayaklarının ucuna basarak," dediği sırada bilgisayarımın üzerine eğilmişsem, bu düşünceme ekrandaki şüphe dalgalarının neden olduğunu da düşünmem.»

Konev, «Boş sözler bunlar,» dedi. «Beni rahat bırak.»

Morrison, ama sarsıldı, diye düşündü. Ve ne demek istediğimi de anladı.

Şimdi nöronun yüzeyine paralel olarak gidiyorlardı. Alıcı sinirler hafifçe hareket ediyordu. Morrison hangilerinin serbest, hangilerinin sıvıda dalgalanan moleküllere bağlı olduklarını anlayamadı.

Boranova, «Yeteneklerinden kuşkum olduğunu sanmanı istemem, Sophia,» dedi. «Ama lütfen geminin üzerinde glükoz şekli olup olmadığını kontrol et.»

Kalinin, «Emin ol, var,» diye cevap verdi.

Gemi de sanki bunu doğrulamak istiyormuş gibi sıvının ortasında döndü.

Kalinin haber verdi. «Bir glükoz alıcısına bağlandık.»

Dezhnev, «İyi,» dedi. «Motorları durdurdum. Şimdi ne yapacağız?»

Kalinin, «Hiç,» diye cevap verdi. «Hücrenin işini yapmasına izin verecek ve bekleyeceğiz.»

Alıcı gemiye dokunmuyordu. Bu da iyiydi. Yoksa daha yaklaşırsa küçültme alanına girecek ve ucu büzülecekti. Şimdi sadece negatif ve pozitif alanlar biraraya gelmişti. Morrison dikkatle dışarıya bakıyordu. Nöronun yüzeyi hafifçe kabarmaya başlamış gibiydi. Fosfolipid moleküllerinin oluşturduğu kubbelerin arasında biçimsiz yığınlar görülüyordu. Bunların protein molekülleri olduklarını tahmin etti. Alıcı sinirler de bunlara bağlıydı.

Böyle dikkatle bakarken alıcılar ona doğru geldiler sanki. Morrison sayılarının gitgide arttığını da farketti. Bunlar fosfolipid moleküllerinin aralarından geçiyorlardı.

«Bir şeyler oluyor,» dedi.

□

Konev, «Yüzey bizi içine çekiyor,» diye açıkladı.

Dezhnev başını salladı. «Evet, şöyle.» İri, nasırlı elini uzatarak avucunu çukurlaştırdı.

Konev, «Gerçekten öyle,» dedi. «Bu çukur gitgide derinleşecek. Yukarısı daralacak ve sonunda kapanacak. Ye biz hücrenin içinde olacağız.» Çok sakindi.

Morrison da öyle. Hücrenin içine girmek istemişlerdi. Bu da oluyordu.

Hücrenin yüzeyi onları iyice içine aldı.

Dezhnev öğrenmek istedi. «Şimdi ne olacak?»

Kalinin, «Hücrenin içindeki kesecikteyiz,» dedi. «Bu daha eşitlenecek ve alıcı bizi bırakacak. O ve diğer bütün alıcı sinirler hücre zarına dönecekler.»

Dezhnev, «Ya biz?» diye ısrar etti.

Kalinin, «Elektrik alanımız yüzünden bizi glükoz molekülü sanıyorlar,» dedi. «O yüzden hücre bizi metabolize etmeye çalışacak. Küçük parçalara bölmeye ve bizden enerji almaya uğraşacak.»

O konuşurken alıcı sinir gemiyi bıraktı.

Dezhnev, «Hücrenin bizi metabolize etmesi iyi bir şey mi?» diye sordu.

Morrison söze karıştı. «Bunu yapamayacak ki. Biz uygun bir enzim molekülüne bağlanacağız. Beklediği tepkiyi göstermediğimizi farkedince çaresiz kalacak ve herhalde bizi bırakacak. Çünkü aslında gerçek bir glükoz: molekülü değiliz.»

«Ama enzim molekülü bizi bıraktığı sırada aynı tipte bir başkası bizi yakalayıp aynı şeyi denemeyecek mi? Sonsuza dek aynı şey tekrarlanmayacak mı?»

Morrison çenesini ovuşturdu. «Sen söyledin de aklıma geldi. Belki de bekleneni yapmadığımız için ilk molekül bizi bırakmayacak.»

Dezhnev öfkeyle söylendi. «Aman ne güzel! En iyi ihtimalle enzim molekülü bizi sonsuza dek bırakmayacak ya da birinden diğerinin eline düşeceğiz. Babam, ‘Aç bir ayı tarafından bir kürtün pençelerinden kurtarılmak hiç de sevinilecek bir şey değildir,’ derdi.»

Kalinin, «Lütfen dikkat et,» dedi. «Bize hiçbir enzim molekülü yapışmadı.»

Morrison bu durumu farketmişti. «Neden acaba?»

«Elektrik şarj şeklindeki ufak bir değişiklik yüzünden. Hücreye girmek için glükoz molekülü rolü oynamamız gerekiyordu. Ama artık içerideyiz ve buna gerek kalmadı. Hatta başka bir şeyin taklidini yapmak zorundayız.»

Boranova öne doğru eğildi. «Taklidini yapacağımız herhangi bir molekülün de metabolik değişiklik geçirmesi gerekmeyecek mi?»

Kalinin, «Hayır, Natalya,» dedi. «Glükoz ya da vücuttaki herhangi basit bir şeker belirli bir molekül grubundandır. Biz buna D-glükozu adını veririz. Şimdi şekli değiştirerek bir L-glükozu halini aldık. Artık hiçbir enzim bize dokunmaz. Biz nasıl sağ ayakkabımızı sol ayağımıza giymezsek, bu da böyle. Artık rahatça dolaşabiliriz.»

Onların hücreye girmesini sağlayan kesecik dağılmıştı. Morrison ondan sonra olanları izleyemeyeceğini anladı. Onun yerine, her şeyi bir yana bırakıp «mitokondrion»a gitsek, diye düşündü. Hücrenin küçük enerji santraline. Mitokondria işleminin ayrıntıları hâlâ bilinmiyor... Sonra öfkeyle bu düşünceyi kafasından kovdu. Önce şüphe dalgaları! Bunu için için haykırmıştı sanki. Fazla meraklı bir beyine neyin önemli olduğunu anlatmak istercesine.

Anlaşılan aynı şey Konev'in de aklına gelmişti. «Sonunda nöronun içine girdik, Albert,» dedi. «Bir turist gibi davranmayalım! Şimdi ne tür şüphe dalgaları alıyorsun?»

<u>ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM</u>

akson

«Ne düşünüyorsunuz?» diye soranlar genellikle çok cömert kişilerdir.

— Dezhnev Senior

Morrison, Konev'in yine emredercesine konuşması; yüzünden dikleşti. Öfkesini belirtmek için bir süre cevap vermedi. Nöronun içine bakmayı sürdürdü ama tanıyabileceği bir şey göremedi. Lifler, dalgalı levhalar, biçimleri belli olmayan iri cisimler vardı. Ayrıca hücrenin içinde iri cisimleri, yani «organebleri yerlerinde tutan bir iskelet yapısı olduğunu da sezmekteydi, ama gemi bir nehirden iniyormuş gibi çok hızlı ilerliyordu.

Amerikalı uzman neden sonra, «Buraya bak, Yuri,» dedi. «Çok hızlı gidiyoruz. Bu yüzden şüphe dalgaları iyice çarpıtabilir.»

Konev öfkeyle dişlerini gösterdi. «Sen çıldırdın mı? Hiç de hızlı gitmiyoruz. Hücre içindeki sıvıyla sürükleniyoruz. Bu sıvı belirli bazı küçük moleküllerin organellere erişmelerini sağlıyor. Hareket normal açıdan çok ağır. Ama biz küçültüldüğümüz için hızlıymış gibi geliyor. Sana hücre fizyolojisini de mi öğretmem gerekiyor?».

Öfkeyle bu düşünceyi kafasından kovdu. Önce şüphe dalgaları! Bunu için için haykırmıştı sanki. Fazla meraklı bir beyine neyin önemli olduğunu anlatmak istercesine.

Anlaşılan aynı şey Konev'in de aklına gelmişti. «Sonunda nöronun içine girdik, Albert,» dedi. «Bir turist gibi davranmayalım! Şimdi ne tür şüphe dalgaları alıyorsun?»

Morrison, Konev'in yine eınredercesine konuşması: yüzünden dikleşti. Öfkesini belirtmek için bir süre cevap vermedi. Nöronun içine bakmayı sürdürdü ama tanıyabileceği bir şey göremedi. Lifler, dalgalı levhalar, biçimleri belli olmayan iri cisimler vardı. Ayrıca hücrenin içinde iri cisimleri, yani «organebleri yerlerinde tutan bir iskelet yapısı olduğunu da sezmekteydi, ama gemi bir nehirden iniyormuş gibi çok hızlı ilerliyordu.

Amerikalı uzman neden sonra, «Buraya bak, Yuri,» dedi. «Çok hızlı gidiyoruz. Bu yüzden şüphe dalgaları iyice çarpılabilir.»

Konev öfkeyle dişlerini gösterdi. «Sen çıldırdın mı? Hiç de hızlı gitmiyoruz. Hücre içindeki sıvıyla sürükleniyoruz. Bu sıvı belirli bazı küçük moleküllerin organellere erişmelerini sağlıyor. Hareket normal açıdan çok ağır. Ama biz küçültüldüğümüz için hızlıymış gibi geliyor. Sana hücre fizyolojisini de mi öğretmem gerekiyor?».

Morrison dudağını ısırdı. Tabii ya! Yine küçültmenin anlayış yeteneğini nasıl çarpıttığını unutmuştu. Ve Konev yine çok haklıydı. Kendine olan saygısını kazanabilmek için, «Dglükozuna benzememiz belki daha iyi olur,» dedi. «Enzimin bizi kapmasına izin vermemiz. O zaman ikimiz birarada daha ağırlaşır ve dalgaları da kolaylıkla alırız.»

«Yavaşlamamıza hiç gerek yok. Sinir dürtüleri normal oiarak saniyede en az iki metre hızla ilerler. Biz küçültüldüğümüz için de gerçek ışık hızının yedi katı bir süratle. Hızımız ne kadar fazla olursa olsun, yine de bununla kıyaslandığı zaman önemsiz kalır. Bir roket hızıyla gitmemize rağmen, sinir dürtüleri için hareketsiz bir cisimden farkımız yoktur.»

Morrison teslim olduğunu belirtmek için ellerini kaldırdı ama Konev'e fena halde kızmıştı. «Fazla haklı olmak» diye de bir şey vardı. Kalinin'e çabucak yan gözle baktı. Herhalde şimdi onunla alay ediyordu. Ama genç kadının hiç de öyle bir hali yoktu. Hatta, «Bir vahşiden ne bekliyorsun?» der gibi omuzlarını kaldırdı.

Morrison omzunun üzerinden baktı. Boranova bilgisayarına dalmıştı. Bu konuşmayı duymamış gibi bir hali vardı.

Dezhnev ise motorları durdurmuş, ileriye doğru bakıyordu. «Haydi, Albert, şu şüphe dalgalarını incele ve bize bazı cevaplar bul. Ondan sonra buradan çıkıp gideriz. Böyle şeylerden hoşlananlar için bir hücrenin içine girmek heyecan verici bir olay. Ama ben artık burayı yeterince gördüğümü düşünüyorum. Babam, ‘Her yolculuğun en heyecanıı yanı eve dönmektir,’ derdi.»

Boranova mırıldandı. «Arkady...»

«Evet, Nataş?»

«Yarına da birkaç söz sakla.» Hafifçe gülümsüyordu.

«Olur, Nataş. Benimle alay ettiğinden kuşkulanıyorum ama söylediğini yapacağım.» Dezhnev ağzını sıkıca kapatırken dişleri takırdadı ama hemen usulca bir şarkı mırıldanmaya başladı.

Morrison biraz şaşırmıştı. Gemiye bineli yaklaşık beş saat olmuştu. Ama ona aynı sayıda gün, hatta yıl geçmiş gibi geliyordu. Ne var ki, Arkady'nin tersine ve daha önceki korkularına rağmen, şimdi Shapirov'un

vücudundan hemen çıkmak istemiyordu. Hücreyi iyice incelemeyi öyle arzu ediyordu ki...

Kalinin de aynı şeyi düşünüyor olmalıydı. «Yaşayan hücrelerin en karmaşığının içine ilk giren insanlar biziz. Ama ne yazık ki, doğru dürüst incelemek için hiçbir şey yapmıyoruz.»

Morrison, «Ben de öyle...» diye başladı ama sonra fikrini açıklamaktan vazgeçerek cümlesini tamamlamadı.

Konev sanki böcekleri kovmaya çalışıyormuş gibi ellerini salladı. «Bunu anlayamıyorum! Hücredeyiz ve buraya belirli bir amaçla geldik. Albert, sen sadece şüphe dalgalarıyla ilgilen.»

Morrison sert sert, «Ben de öyle yapıyorum!» dedi. «İste, bak!»

Konev başım döndürdü, sonra da daha yakından bakabilmek için kemerini çözdü. Morrison’un küçük ekranına bakarak, «Dalgalar çok belirgin gözüküyor,» diye mırıldandı.

«Aslında gerçekten çok belirginler! Çok daha yoğunlar. Ve şimdiye kadar gördüğümden çok daha ince titreşimler yapıyorlar.»

Konev sordu. «Bu ne anlama geliyor?»

«Varsayımımın doğru olduğu anlamına. Şüphe dalgalarıyla ilgili yorumum doğruysa, hücrenin içinde böyle bir şey bulmam gerekirdi...»

«Ben onu kasdetmedim. Zaten işe bunun doğru olduğunu varsayarak başladık. Ve artık bunlar birer varsayım değil, kanıtlanmış gerçekler. Ve seni kutluyorum. Ama bunlar ne anlama geliyor? Bu şüphe dalgaları neyi açıklıyor? Shapirov ne düşünüyor?»

Morrison başını salladı. «Elimde bu tür dalgalarla belirli bazı düşüncelerin arasındaki ilişkiyi gösteren bir bilgi yok. Hiçbir bilgi yok. Böyle bir bağlantıyı kurabilmek için yıllarca çalışmak ister. Tabii bunu yapmak mümkünse...»

«Ama belki şüphe dalgaları böyle belirgin ve yoğun oldukları zaman senin beynini de etkiliyordur. Kafanda ünlü hayallerinden bazıları belirmiyor mu?»

Amerikalı uzman bir an düşündü, sonra da başını salladı. «Hayır.»

Arkasından sakin bir ses yükseldi. «Ben bir şeyler alıyorum, Albert.»

Morrison döndü. «Sen mi, Natalya?»

«Evet. Bu çok garip ama öyle.»

Konev, «Neler algılıyorsun, Natalya?» diye sordu.

Boranova durakladı. Bütün dikkatini bir noktaya vermiş gibiydi. «Merak. Bu bir hayal değil. Sadece bir izlenim. Merak duyuyorum»

Morrison, «Bu olabilir,» dedi. «Bu şartlar altında merak duyman için dışarıdan bir etki almana hiç gerek yok.»

«Hayır hayır, ben kendi düşüncelerimi ve edindiğim izlenimleri biliyorum. Bu dışarıdan geliyor.»

Morrison, «Bunu şimdi de hissediyor musun?» dedi.

«Evet. Biraz hafifleyip güçleniyor. Ama şimdi iyice hissediyorum.»

«Pekâlâ. Ya şimdi?»

Boranova şaşırdı. «Birdenbire kesildi. Bilgisayarını kapattın mı?»

«Kıstım. Şimdi bana bu merakı ne zaman hissettiğini, ne zaman hissetmediğini söyle.» Morrison dönerek Kalinin’e baktı. Ona, «Bilgisayarı kapatıp açtığımı belirtecek hiçbir şey yapma,» diyecekti. Ama genç kadın ilgiyle dışarıyı seyrediyordu.

Morrison tekrar Boranova'ya döndü. «Natalya gözlerini yum ve bütün dikkatini topla. O merakı duyduğun zaman sadece, 'Evet,' de. Kesildiğinde de, 'Hayır.'»

Kadın bir süre söyleneni yaptı.

Amerikalı uzman Konev'e baktı. «Bilgisayar kısıldığı ya da iyice açıldığı zaman gürültü oluyor mu? Duyabildiğin ya da hissedebildiğin bir şey var mı?»

Konev başını salladı. «Böyle bir şey yok.»

«Oysa bilgisayar açıkken Natalya bu duyguyu hissediyor.»

Kalinin'in tersine her şeyi yakından izlemiş olan Dezhnev gözlerini kıstı. «Ama neden? Bilgisayar onları ister yakalasın, ister yakalamasın beyin dalgaları yine de var. Bu yüzden Natalya’nın o merakı devamlı duyması gerekir.»

Morrison, «Hayır, hayır,» dedi. «Bilgisayarım şüphe dalgaları dışında diğer bütün ayrıntıları süzüyor. Aygıt çalışmadığı zaman Natalya karmaşık duygular, bağlantılar, cevaplar ve daha türlü şeyi hissediyor. Aygıt çalışırkense sadece şüphe dalgalarını algılıyor. Bu da ayrıca kuramımın ne kadar yararlı olduğunu gösterir.»

Dezhnev kaşlarını çattı. «Ben hiçbir şey sezmiyorum. Bu durum kuramını çürütmüyor mu?»

Morrison omzunu silkti. «Beyin karmaşık bir mekanizmadır. Natalya dalgaları hissediyor. Sen etmiyorsun. Ona bakarsan ben de öyle. Belki de bu belirli şüphe dalgası Natalya'nın beyninde bir şeye uyuyor. Bizimkine uymuyor. Her şeyi hemen açıklayamam... Sen bir şeyler algılıyor musun, Yuri?»

Konev de Dezhnev kadar hoşnutsuzdu. «Hayır, Ama nöronun dışındayken bir şeyler sezmiştim.»

Morrison başını salladı ama bir şey söylemedi.

Konev, «Natalya, hafif bir meraktan başka hiçbir şey hissetmiyor musun?» diye sordu.

«Hayır, Yuri. Hissedemiyorum. Şu anda yani. Ama Pyotr Shapirov'un nasıl bir insan olduğunu biliyorsun. Her şeyi merak ederdi.»

«Evet, hatırlıyorum. Ama bunun bir yararı yok. Albert, hangi yöne gidiyoruz?»

«Akıntıyla birlikte sürükleniyoruz. Başka tarafa doğru gitmemiz zaten imkânsız.»

Konev, «Pekâlâ,» diye mırıldandı. «Akıntı burada şu yöne doğru. Hücrenin öbür tarafında da şu yana. Bir dolaşım bu. Ama sinir dürtüleri sadece bir yöne doğru gidiyor. İnce liften aksona doğru. Şimdi biz sinir dürtüsüyle aynı yöne mi gidiyoruz? Yoksa aksi tarafa mı?»

Morrison, «Bu önemli mi?» dedi.

«Bence önemli. Bilgisayarın sana dürtünün hangi yöne gittiğini açıklayabilir mi?»

«Evet, tabii. Dalgaların önden ya da arkadan gelişlerine göre ekrandaki görüntüde hafif bir değişiklik oluyor.»

«Ve?»

«Ve şimdi aynı yönde ilerliyoruz.»

«İyi! Şansımız varmış! O halde aksona doğru gidiyoruz.»

Boranova, «Aksona doğru gidersek ne olur?» dedi.

Konev , «Düşün, Natalya,» diye cevap verdi. «Şüphe dalgaları hücrenin yüzeyinde ilerliyor. Hücrenin bu bölümü enli ve nispeten büyük. Yani şüphe dalgalan büyük bir alana yayılıyor ve o yüzden de yoğunlukları azalıyor. Hücre akscna yaklaşırken daralıyor. Akson aslında uzun. Hücreye göre çok uzun bir boru gibi. Çok da dar. Dalgalar o borudan geçerlerken iyice sıkışıyor olmalı. Ve tabii daha da yoğunlaşıyorlar. Dahası da var. Aksonun üzeri bir yalıtım tabakasıyla kaplı. Kalın bir miyelin kılıfla. İşte bu yüzden dalga enerjisi etrafa yayılamıyor. Aksonun içinde sıkışıp kalıyor.»

Boranova, «Yani aksonun içinde dalgaları daha iyi mi alacağız?» dedi.

«Çok daha iyi. Şimdi merakı seziyorsan, bu duygun aksonun içinde iyice güçlenecek. Belki de Shapirov'un neyi merak ettiğini bile anlayacaksın.»

Morrison düşünceli bir tavırla sordu. «Ya Shapirov neden orada yattığını ve kımıldayamadığını merak ediyorsa?»

«Hayır!» Konev'ın sesi sertleşmişti. «Böyle bir şey düşünmez o. Ben Shapirov'u çok iyi tanırdım. Sen onu doğru dürüst görmedin bile.»

Morrison başını salladı. «Evet, öyle.»

«Uyku dışında sadece küçültmeyle ilgileniyordu. Herhalde rüyasında da onu görüyordu. Sonlara doğru, yani kazadan önceki birkaç hafta Planck'in değişmeziyle ışık hızı arasındaki bağlantıyı düşünüyordu. Küçültme ve normal boya getirme işlemlerini fazla enerji tüketmeyen, dengeli bir teknikle nasıl gerçekleştireceğini bulmaya çalışıyordu.»

Morrison, «Eğer öyleyse,» dedi. «Size düşünceleriyle ilgili ayrıntılardan söz etmiş olmak...»

«Hayır. Shapirov bazı bakımlardan çocuk gibiydi. Onun ne düşündüğünü anlıyorduk. Ama ilerleyip ilerlemediğini bilmiyorduk. Hangi yöne doğru gittiğini de. Shapirov bize bir konuyu tamamlanmış halde açıklamaktan hoşlanırdı. Natalya, bundan ne kadar hoşlandığını hatırlıyor musun? Küçültme konusunda da aynı şekilde davranmıştı. Sonunda tezini yazdığı zaman...»

Morrison, «Nerede yayınlandı?» diye sordu.

Konev aşağı görüyormuş gibi baktı. «Yayınlanmadığını pekâlâ biliyorsun. Tez birkaç kişiye dağıtıldı. Olayı bilmeleri gerekenlere. Senin görebileceğin yerlere gönderilmedi.»

Boranova, «Durup dururken, yine kırıcı olmaya başlama, Yuri,» dedi. «Albert hem yol arkadaşımız, hem de konuğumuz. Ona casusmuş gibi davranmamalısın.»

Konev, «Madem ısrar ediyorsun, Natalya,» diye homurdandı. «Neyse... Shapirov merak duyuyorsa, bu duygusu Natalya'nın sezeceği kadar güçlüydü, o zaman yalnızca bir tek konuyu düşünüyor demektir. Kuantum'la görecelik arasındaki bağı. Bu konuda birkaç ayrıntıyı yakalayabilirsek, bizim için bir başlangıç olur. Ondan sonra çalışmalarımıza devam edebiliriz.»

«Ve bu ayrıntıları aksonda elde edebileceğimizi düşünüyorsun, öyle mi?»

«Evet. Bundan eminim.» Konev yumruklarını sıktı.

Morrison başını çevirdi. Kendisi bundan pek emin değildi. Ona olay başka yönde gelişiyormuş gibi geliyordu. Ve böylesi daha iyiydi...

Morrison belli etmemeye çalışıyordu ama o da Konev kadar heyecanlıydı.

İleride birtakım şekiller beliriyor, sonra ya sağa ya da sola kayıyorlardı. Neydi bunlar? Ribosomlar mı? İnce lifler mi? Tam seçemiyordu. Küçük bir molekül boyunda olduğundan, her şey, hatta hücre içindeki en tanıdık cisim bile ona yabancı gelecekti.

Hiçbir şeyin belirli olmadığı garip bir dünyada hızla ilerliyorlardı. Morrison ne yaparsa yapsın etrafındaki âlemi gözlerinin önünde canlandıramıyordu. Oysa elektron mikroskobunun yardımıyla bütün bunlara az bakmamıştı.

Birdenbire Kalinin’in ona doğru eğilmiş olduğunu farketti. Genç kadının sarı saçları yüzüne süründü. Daha önce de olduğu gibi saçlarını yıkadığı şampuanın kokusunu duydu. Kalinin, «Bu çok feci, Albert,» dedi.

Nefesi b'raz kokuyordu. Morrison elinde olmadan irkildi, sonra da kendini toplamaya çalıştı.

Kalinin bunu farkederek elini hemen ağzına götürdü. «Özür dilerim,» diye mırıldandı.

Morrison başını hafifçe salladı. «Herhalde benim nefesim de gül kokmuyor. Sinir gerginliği, açlık. Biraz su içmenin yararı olur sanırım. Natalya?»

Diğerleri de su içtiler.

Kalinin küçük beyaz bir tableti gösterdi. «Nane şekeri ister misin?»

Morrison elini uzatarak gülümsedi. «Buna izin var mı?»

Kalinin’in bakışları bir an Boranova'ya kaydı, sonra da, «Kim aldırır?» der gibi omzunu silkti. Şekeri Amerikalı uzmana verdi. Kendisi de ağzına bir tane attı. «Bu çok feci, Albert,» diye yineledi.

«Feci olan nedir, Sophia?»

«Bu hücreyi doğru dürüst incelemeden geçip gitmemiz.»

«Belirli bir görevimiz var.»

«Evet, ama bundan sonra yıllar boyunca kimse bir beyin hücresine girmeyebilir. Belki de böyle bir şey hiçbir zaman gerçekleşmez. İleride bir gün birileri bu geminin ve içindeki mürettebatın hücreden, sağa sola bakmadan geçtiklerini okudukları zaman, 'Amma da barbarlarmış,’ diyecekler.»

Kafalarını birbirlerine yaklaştırmışlardı. Kalinin bu sözleri usulca fısıldıyordu. Morrison bu durumdan bayağı hoşlandı. Sonra da, artık tehlikeye çok mu alıştım, diye düşündü. Birdenbire büyüme denilen

uçurumun kenarında dolaşa dolaşa ani ölüm tehlikesine aldırmaz mı oldum? Dudaklarımın güzel bir kadının yüzüne yakın olmasından zevk

alacak kadar pervasızlaştım mı? Ama neden böyle düşünüyorum? Sophia'nın yakınlığı duygularımı uyuştursun. Ben de bir an için ansızın ölebileceğimizi unutayım... İçinden genç kadını yanağından öpmek geldiyse de kendini tuttu. Kalinin bunu yanlış anlarsa kendini aptal gibi hissedecekti. Genç kadının kafasında kısa bir süre beliren hayalini anımsadı. Sophia mutluydu, gülüyordu ve çok güzeldi. Bu düşünce birdenbire zihninde belirmişti. Bunun kendi düşüncesi olup olmadığını bile anlayamamıştı.

Usulca, «Gelecektekiler bir görevimiz olduğunu anlayacaklar,» dedi.

«Acaba?» Kalinin bir an durdu, sonra Konev'e çabucak, âdeta korkuyla bir göz attı. Genç adam yine dimdik, oturuyordu.

Kalinin bilgisayarının üzerine eğildi. Ve ekranda yazılar belirmeye başladı. «Yuri fanatiktir. Her şeyi o saplantısı uğruna feda edebilir. Düşüncelerin okunması imkânsız. Ama o herkesi başarılı olacağına ikna ediyor.» Kalinin yazıları sildikten sonra parmaklarını yeniden tuşlarda dolaştırdı. «Biz onun kurbanlarıyız.» Sonra da ekran karardı.

Morrison, biz değil ben, dedi, kendi kendine. Kararsızca kendi bilgisayarına baktı. Aygıtı iyice kısmıştı ama ekrandaki düşünce dalgaları gitgide daha yoğunlaşıyordu sanki. Aksona yaklaşıp yaklaşmadıklarını anlayabilecekmiş gibi dışarı baktı. Ama tabii anlaması imkânsızdı.

Öne doğru eğilerek yazmaya başladı. «O da yine kendi kurbanı.»

Kalinin hemen öfkeyle, yazarak cevap verdi. «Hayır. Ben insanların kendi kendilerinin kurbanı olduklarına inanamam.»

Morrison hüzünle eski karısını, iki çocuğunu, görüşlerini meslekdaşlarını inandıracak biçimde açıklamayı başaramayışını ve bundan vazgeçmeyişini düşündü. «Bana inan,» diye yazdı. «Biz başkalarından çok kendi kendimizin kurbanlarıyız.»

Sonra soluğunu tuttu. Bilgisayarı kısmış olmasına rağmen ekrandaki dalgaların yoğunluğu daha da artmıştı. Bunu söylemek için ağzını açtı ama Dezhnev buna fırsat bırakmadı.

«Yuri,» diye seslendi. «Hücre zarı bir kavis yapıyor. Biz de onunla birlikte sapıyoruz.»

Morrison, evet, nedeni bu, diye düşündü. Hücre aksona doğru daralıyor. Düşünce dalgaları da iyice yoğunlaştı. Bilgisayarım her şeyi süzdü, şimdi şüphe dalgalarını bütün geminin içine yayıyor. Peki... sonuç?

Konev sevinçle, «Şimdi olacakları göreceğiz!» diye bağırdı. «Albert, bilgisayarının çalışma gücünü yükselt.»

Boranova, «Olacakların istediğimiz cevabı sağlayacağımı umarım,» dedi. «Ya da cevabı bulmamız için bir ipucu görevi yapacağını. Çünkü beklemekten yoruldum.»

Dezhnev, «Haklısın,» diyerek güldü. «Babamın dediği gibi, 'Bir şeyi elde etmek için ne kadar beklersen sonunda düş kırıklığında o kadar büyük olur.'»

Morrison'a, Konev'in bütün vücudu heyecan ve beklediği zafer yüzünden kaskotı kesilmiş gibi geldi. Ama kendisi aynı heyecanı duymuyordu.

Morrison dışarı baktı. Artık aksonun içine girmişlerdi ve akıntıyla sürükleniyorlardı.

Gerçek dünyada akson son derece ince bir lifti. Ama küçültülmüş olan geminin dünyasında eni yüz kilometreymiş gibi gözüküyordu. Boyuna gelince... hücreden çok daha uzundu.

Morrison yine bilgisayarına döndü. Dışarıda görecek bir şey yoktu. Dikkatini ekrana vermesi gerekiyordu. Şüphe dalgaları gitgide daha yoğunlaşmaktaydı. Artık onlarla ilgisi olmayan ayrıntıları süzmek de zorlaşmıştı. Bunlar öylesine güçlüydü ki, bilgisayarı boğuyorlardı sanki.

Ayrıca şüphe dalgalarının ayrıntılı titreşimleri bir dizi düzensiz çıkıntı halini almaya başlamıştı. Morrison görüntüyü daha da büyüttü. Ama bütün ayrıntıları alamadığı kesindi.

Konev kemerini çözmüştü. Şimdi koltuğunun arkasından eğilmiş, ekrana bakıyordu. «Böylesini hiç görmemiştim.»

Morrison, «Ben de öyle,» diye cevap verdi. «Ve hemen hemen yirmi yıldan beri şüphe dalgalarını inceliyorum. Şimdiye dek böylesiyle hiç karşılaşmadım.»

«Demek ki, akson konusunda haklıymışım.»

«Kesinlikle, Yuri. Dalgalar iyice yoğunlaştı.»

«Bunun anlamı?»

Amerikalı uzman çaresiz bir tavırla ellerini açtı. «İşte bunu bilemiyorum. Şimdiye dek böyle bir şey görmediğime göre, bunu yorumlayamayacağım da belli bir şey.»

Konev sabırsızlandı. «Hayır, hayır. Gerçek alıcılar bizim kafalarımız. Bunu bilgisayarın sağlıyor. Sen ne alıyorsun? Hayaller mi? Sözler mi?»

Morrison, «Hiçbir şey aldığım yok,» dedi.

«İşte bu imkânsız!»

«Sen bir şeyler algılıyorsun musun?»

«Aygıt senin. Senin kafana göre ayarlanmış.»

«Şimdiye dek bazı hayaJler gördün, Yuri.»

Dezhnev alayla söze karıştı. «Babam, 'Duymak istiyorsan bu işe dinleyerek başlamalısın,’ derdi.»

Boranova, «Baban haklı,» dedi. «Kafalarımızı tartışma ve bağırışmalarla doldurursak hiçbir şeyi algılayamayız.»

Konev derin bir nefes aldı ve ondan hiç beklenmeyecek bir yumuşaklıkla, «Pekâfâ,» diye mırıldandı. «Bütün dikkatimizi bu işe verelim.»

Gemiye garip bir sessizlik çöktü.

Sonra Kalinin çekine çekine sessizliği bozdu. «Hiç zaman yok.»

Boranova, «Ne için zamanımız yok, Sophia?» diye sordu.

«Yani... ben bu sözleri duydum. ‘Hiç zaman yok.'»

Morrison, «Yani,» dedi. «Sen bunu Shapirov’un şüphe dalgalarından mı aldın?»

«Bilmiyorum. Olabilir mi?»

Boranova, «Bir dakika önce ben de aynı şeyi düşündüm,» diye açıkladı. «Aklıma bu işi daha iyi yapmanın bir yolu olduğu geldi. Ekrandaki şüphe dalgalarını inceler ve ani değişiklikler olmasını beklerdik. Hayali ekrandaki şekil değil de, bunda görülen değişiklikler sağlıyor olabilirdi. Ama sonra beklemenin çok uzun süreceğini düşündüm. Bunun için hiç zamanımız yoktu.»

Morrison, «Yani,» dedi. «Hiç zaman yok, diye düşündüm...»

Boranova başını salladı. «Evet. Ama bu benim kendi düşüncemdi.»

Morrison sordu. «Bunu nereden biliyorsun?»

«Ben kendi düşüncelerimi bilmez miyim?»

«Kendi rüyalarını da bilirsin. Ama bazen bunlara dış uyarımlar neden olur. Belki de sen o düşünceyi aldın. 'Hiç zaman yok.’ Başkalarının düşüncelerini algılamaya alışık olmadığın için hemen bir çağrışım dizisi kurdun. Böylece bu olayı mantıklı bir hale soktun. Yani düşünceyi böyle benimsedin.»

«Olabilir ama bunu nasıl anlayabiliriz, Albert?»

«Bilemiyorum. Ama Sophia'nın da aynı düşünceyi sezdiği anlaşılıyor. Acaba o da böyle bir söz söylemesine neden olacak bir şeyler mi

düşünüyordu?»
Kalinin, «Hayır, düşünmüyordum,» dedi. «Kafamı bomboş tutmaya çalışıyordum. Birdenbire zihnimde o düşünce belirdi.»
Morrison başını salladı. «Ben hiçbir şey sezmedim. Ya sen, Yuri?»
Başarısızlığa uğradığı için öfkeyle kaşlarını çatmış olan Konev başını salladı. «Ben de bir şey sezmedim.»
Amerikalı uzman düşünceli düşünceli, «Tabii bu önemli olmayabilir,» diye mırıldandı. «Natalya bunun kafasındaki doğal düşünce dizisinin sonucu olduğuna inanıyor. Bu düşünce öyle derin ve önemli bir şey değii. Düşünce Shapirov'un kafasından yayıldıysa bile aynı derecede önemsiz olabilir.»
Konev, «Belki öyle,» dedi. «Belki de değil. Shapirov bütün kafasını ve hayatını küçültme konusuna vermişti. Şimdi de başka bir şey düşünemez.»
Nöro-fizikçi, «Bunu tekrarlayıp duruyorsun,» diye anımsattı. «Ama aslında saçmasapan, romantik bir düşünce. Tarihin en büyük aşk hastası Romeo bile sonsuza dek sadece Juliet’i düşünemezdi. Hafif bir karın ağrısı, uzaktan gelen bir ses ona sevgilisini unutturурdu.»
«Ne olursa olsun! Shapirov’un söylediği her şeyin önemli olabileceğini gözönünde tutmalıyız.»
Morrison tekrarladı. «Önemli olabileceğini... Peki, ya Shapirov küçültme kuramını geliştirmeyi düşündü, sonra da, ‘Hiç zamanım yok,' diye inlediyse ne olccak?»
Konev başını salladı. «Şuna ne dersin? Belki de Shapirov Planck’in değişmezini azaltmak için ışık hızının aynı oranda arttırılması gerektiğini düşündü ve bu durumda küçültmenin hiç zaman almayacağına karar verdi. Tabii ışık hızı korkunç bir biçimde artarken kitlesiz bir cismin sürati de yükselecekti. Yani Shapirov böylece zamanı ortadan kaldırmış olacaktı. Bu yüzden de kendi kendine gururla, “Hiç zaman yok,’ dedi.»
Boranova, «Bu pek akla yakın değil,» diye itiraz etti.
Konev, «Tabii,» dedi. «Ama yine de üzerinde durmaya değer. Bütün izlenimlerimizi kaydetmeliyiz. Ne kadar sönük ve anlamsız olurlarsa olsunlar.»
Boranova, «Ben zaten öyle yapmayı düşünüyorum, Yuri,» diye cevap verdi.
Konev, «Şimdi yine susalım,» dedi. «Bakalım bir şeyler algılayabilecek miyiz?»

Morrison bütün düşüncelerini bir noktada yoğunlaştırdı. Kalın kaşlarının gölgelediği gözleri çukura kaçmış gibiydi. Ama bir yandan da Konev'i süzüyordu.

Rus uzman içini çekerek, «Kafamda hep aynı şey tekrarlanıyor,» diye fısıldadı. «Nu kere c eşittir m alt s.»

Morrison, «Ben de aynı şeyi aldim,» dedi. «Ama bu bana 'm kere c kare'ymiş gibi geldi.»

Konev heyecanla, «Hayır,» diye atıldı. «Tekrar dene.»

Morrison bir an düşündü. «Sen haklısın. Ben de aynı şeyi aldım. 'Nu kere c eşittir m alt s.' Bu ne anlama geliyor?»

«Bunu ilk bakışta kim söyleyebilir? Ama bu, Shapirov'un kafasından çıktıysa bir anlamı olması gerekir. Nu'nun radyasyon frekansı, c'nin ışık hızı, m alt s'nin de standart kitle olduğunu düşünebiliriz. O zaman...»

Boranova onu uyarıyormuş gibi parmağını kaldırdı. Ko. nev birdenbire durakladı ve sıkıntılı sıkıntılı, «Ama tabii bunun konumuzla bir ilgisi yok,» diye mırıldandı.

Morrison güldü. «Gizli bilgi, öyle değil mi, Yuri?»

Sonra Dezhnev'in sesi duyuldu. Alışılmadık bir hoşnutsuzluk vardı sesinde. «Bu iş nasıl oluyor? Siz zaman ve standart kitleyle ilgili şeyleri duyuyorsunuz da ben neden duymuyorum? Bilim adamı olmadığım için mi?»

Morrison ona baktı. «Bunun meslekle bir ilgisi olduğunu sanmıyorum. Beyinler farklı oluyor. Belki de kanda olduğu gibi değişik gruplar var. Kan kandır. Ama bir insanın kanını her zaman bir başkasına veremezsin. Belki beynin Shapirov'unkinden çok farklı. Onun. için, bir şey algılayamıyorsun.»

«Sadece benimki mi farklı?»

«Sadece **seninki** değil. Belki milyarlarca beyin Shapirov'un düşüncelerini sezmeyi başaramaz. Dikkat edersen, Natalya'yla Sophia'nın algıladıklarını biz sezemiyoruz. Bazen de bunun tersi oluyor.»

Dezhnev söylendi. «İki erkek ve iki kadın. Ve ben neyim?»

Konev sabırsızca, «Zamanımızı boşuna harcıyorsun, Arkady,» dedi. «Algıladığımız her küçücük şeyi sonsuza dek tartışmayalım. Daha algılamamız gereken çok şey var ve zamanımız da az. Bütün dikkatini verirsen sen de bir şeyler sezebilirsin.»

Derin bir sessizlik oldu.

Arada sırada içlerinden biri mırıltıyla bir hayali ya da bir iki sözcüğü sezdiğini açıklıyordu. Dezhnev sadece bir kez katkıda bulundu. «Açlık hissediyorum. Ama bu kendi açlığım da olabilir.»

Boranova alayla, «Bu kesin,» dedi. «Geri döndüğümüz zaman her yemekten iki üç tabak yiyeceğini ve bol bol votka içeceğini düşünerek kendi kendini avutmaya çalış.»

Bu düşünce Dezhnev'in zevkle gülümsemesine neden oldu.

Morrison, «Matematik bir düşünce yakaladığımız yok,» diye sesini yükseltti. «Ya da olağanüstü bir şey. Shapirov'un düşüncelerinin çoğunun önemsiz şeylerle ilgili olduğunda ısrar edeceğim.»

Konev usulca, «Ama yine de dinleyeceğiz,» dedi,

«Ne kadar zaman, Yuri?»

«Aksonun sonuna ulaşıncaya kadar. En uca dek.»

Morrison, «Ne yapacaksın, Yuri?» diye sordu. «Nöronların birleştiği yere mi gireceksin? Yoksa geri mi döneceksin?»

«Birleşme yerine mümkün olduğu kodar yaklaşacağız. O zaman yandaki sinir hücresine de sokulmuş olacağız. Belki şüphe dalgaları o önemli nakil noktasında daha iyi alınabilir.»

Dezhnev, «Evet, Yuri,» dedi. «Ama kaptan sen değilsin. Nataşa, küçük çiçeğim, senin istediğin de bu mu?»

Boranova, «Neden olmasın?» diye cevap verdi. «Yuri haklı. Birleşme yeri eşsiz bir nokta. Onun hakkında hiçbir .şey bilmiyoruz.»

«Bunu sormamın nedeni şu: Enerjimizin yarısını harcadık. Vücudun içinde daha ne kadar kalabiliriz?»

Boranova, «Birleşme noktasına ulaşacak kadar kalabiliriz,» dedi.

Gemiye yine sessizlik çöktü.

□

Gemi upuzun aksona paralel olarak ilerliyordu. Konev diğerlerine gitgide daha çok emir vermeye başlamıştı.

«Ne algılarsanız algılayın hemen haber verin! Anlamlı olsun, olmasın! Bir sözcük ya da bir cümle! Bunun kendi düşünceniz olduğundan kuşkulansanız bile yine de açıklayın.»

«Anlamsız gevezelikleri dinleyeceksin.» Dezhnev'in, beyni bir şey alamadığı için hâlâ öfkeli olduğu anlaşılıyordu.

«Tabii. Ama iki, üç anlamlı ima bile çok işimize yarayabilir. Ve neyin önemli olduğunu her şeyi incelemedikçe anlayamayız.»

Dezhnev, «Benim olmayan bir şey sezersem onu da açıklayayım mı?» diye sordu.

Konev, «Özellikle sen bunu yapmalısın,» dedi. «Sandığın kadar duyarsızsan, sezdiklerin daha önemli olabilir. Artık konuşmayalım, lütfen. Konuşmayla geçen her saniye bir şeyleri kaçırabiliriz.»

Ondan sonra herkes kopuk cümleler açıkladı. Morrison bunlardan bir anlam çıkarmanın imkânsız olduğunu düşündü.

Yalnız Kalinin birdenbire, «Nobel Ödülü!» diye bağırdığı zaman herkes şaşırdı.

Konev hızla başını kaldırdı, az kalsın genç kadına bir şey söyleyecekti. Sonra konuşanın kim olduğunu farketmiş gibi başını eğdi.

Morrison sordu. «Bunu sen de sezdin mi?» Alaylı konuşmamaya çalışmıştı.

Konev başını salladı. «Hemen hemen aynı anda.»

«İlk kez bir kadınla bir erkek aynı düşünceyi algılıyor. Herhalde Shapirov küçültme kuramının geliştirilmesi sayesinde bu ödülü alacağını düşünüyordu.»

«Bu kesin. Küçültme alanındaki başarısı yüzünden Nobel Ödülünü zaten alırdı.»

«Ama bu bilgi gizli ve onun için de kimse bilmiyor.»

«Evet. Ama işlemi kusursuz hale soktuktan sonra bunu bütün dünyaya açıklayacağız.»

Morrison alaycı bir ifadeyle, «Öyle olacağını umalım,» dedi.

Konev, «Biz siz Amerikalılardan daha fazla gizlilik meraklısı değiliz,» diye söylendi.

«Pekâlâ. Seninle tartışmayacağım.» Morrison, Konev'e neşeyle gülümsedi. Bu hali, omzunun üzerinden ona bakan genç adamı daha da sinirlendirdi.

Dezhnev birdenbire, «Hawking,» dedi.

Morrison kaşlarını hayretle kaldırdı. Bunu beklememişti.

Boranova hoşnutsuzca ona baktı. «Ne dedin, Arkady?»

Dezhnev kendini savunur gibi, «Hawking dedim,» diye yineledi. «Birden aklıma geliverdi. Benden aklıma gelen her şeyi açıklamamı istediniz ya.»

Boranova, «Bu İngilizce bir sözcük,» dedi. «Tükürmek anlamına geliyor.»

Morrison neşeyle ekledi. «Satmak anlamına da.»

Dezhnev, «İngilizcem bu sözcüğü bilecek kadar iyi değil,» dedi. «Ben bunun birinin adı olduğunu sandım.»

Konev sıkıntılı sıkıntılı, «Orası öyle,» diye onayladı. «Stephen Hawking. Yüz yıl önce yaşamış olan büyük bir İngiliz kuramsal fizikçisi. Ben de onu düşünüyordum. Ama bunun kendi düşüncem olduğunu sanıyordum.»

Morrison, «Aferin, Arkady,» diye seslendi. «Bu işe yarayabilir.»

Dezhnev sevinçle güldü. «Demek ki, tümüyle yararsız biri sayılmam. Babam, 'Akıllı insanlar pek az konuşsalar bile onları yine de dinlemeye değer,' derdi.»

Aradan yarım saat geçti. İnsana pek uzun gelen otuz dakika. Sonra Morrison usulca, «Bir şey başarabiliyor muyuz?» diye sordu. «Bana sözcüklerin çoğu anlamsızmış gibi geliyor. 'Nobel Ödülü' bize Shapirov'un bunu kazanmayı umduğunu açıklıyor. Bu mantıklı. Ama bu gerçeği zaten biz de biliyoruz. Hawking sözcüğünün çalışmalarında önemli olduğunu anlıyoruz. Belki de küçültme işleminin geliştirilmesiyle ilgili. Ama bize nedeni açıklamıyor.»

Bu çabaları Morrison'un tahmin ettiği gibi Konev değil, Boranova savundu. Konev cevap verecekken bu işi kaptana bıraktı nedense.

«Karşımızda müthiş bir şifre var, Albert. Shapirov komada. Beyni düzgün ve disiplinli bir biçimde düşünemiyor artık. Kafasının sağlam kalan bölümü deli gibi düşünceden düşünceye atlıyor belki de. Her şeyi toplayacağız. Daha sonra bunlar, küçültme işlemini çok iyi anlayan uzmanlar tarafından incelenecek. Onlar senin saçma bulduğun sözcüklerden derin anlamlar çıkarabilirler. Ve küçücük bir anlam kırıntıcığı bütün alanı aydınlatacak bir ışık kaynağı: olabilir. Yaptığımız mantıklı bir çalışma. Ve en uygun olanı da bu.»

Konev de, «Ayrıca başka bir şey de deneyebiliriz, Albert,» dedi. «Bir birleşme noktasına yaklaşıyoruz. Bu akson sona erecek ve birçok life ayrılacak. Bunların her biri komşu nöronun liflerine yaklaşacak ama onlarla birleşmeyecek.»

Morrison sabırsızca elini salladı. «Bunu biliyorum.»

«Sinir dürtüleri, şüphe dalgaları da dahil, birleşme yerindeki hafif aralığı sıçrayarak aşmak zorunda kalacak. O zaman daha güçlü düşünceler diğerleri kadar zayıflamayacak. Yani kısacası birleşme yerinden geçersek, o zaman önemsiz gürültüler olmadan istediklerimizi duyabiliriz. Hiç olmazsa bir süre.»

Morrison kaşlarını kaldırdı. «Öyle mi? Bu tür bir zayıflama olduğundan haberim yoktu.»

«Sovyetler'in bu konuda yaptığı dikkatli çalışmaların bir sonucu.»

«Ya?»

Konev hemen parladı. «Ne demek ya? Yani böylece bu çalışmanın değersiz olduğunu mu söylemek istiyorsun?»

«Hayır, hayır.»

«Ah, tabii. Sovyetler'in yaptığı bir çalışmaysa tabii ki değersiz sayılır.»

Morrison kendini savundu. «Ben sadece bu konuda hiçbir şey duymadığımı, bir tek yazı bile okumadığımı söylemek istedim.»

«Bu çalışmaları Madam Nastiaspenskaya yaptı. Herhalde ondan söz edildiğini duymuşsundur.»

«Evet, duydum.»

«Ama onun tezlerini okumadın. Öyle mi?»

«Yuri, ben İngilizce literatürü bile doğru dürüst izleyemiyorum. Hele...»

«İyi ya. Bu deney sona erdiği zaman sana onun tezlerini bulacağım. Böylece kendi kendini eğitirsin.»

«Teşekkür ederim. Ama açıkçası ben yine de böyle bir şey olduğunu sanmıyorum. Eğer bazı kafa faaliyeti birleşme yerini aşarken diğerlerinden daha güçlü kalabiliyorsa, o zaman bu, düşüncelerin pek küçük bir bölümünün devam edebildiği anlamına gelir. Sonuçta beyinde yüz milyarlarca birleşme yeri var ve bunlar durmadan kullanılıyor.»

Konev, «Bu sorun o kadar basit değil,» dedi. «Önemsiz düşünceler ortadan kalkıyor. Daha az bir yoğunlukla devam ediyorlar. Sadece birleşme yerinin civarında önemli düşünceler bir süre için daha güçleniyorlar.»

«Bunun kanıtı var mı? Yoksa sadece bir varsayım mı?»

«Dolaylı bir kanıt var. Ama küçültme deneyleri sonunda bu iyice belirginleşecek, sağlamlaşacak. Bazı kişilerde bu 'birleşme yeri etkisi' daha güçlü. Neden yaratıcı insanlar önemsiz şeylere aldırmadan bütün dikkatlerini uzun bir süre bir konuya verebiliyorlar? Buna karşılık neden büyük bilginler dalgın oluyorlar?»

«Pekâlâ. Bir şeyler bulursak, bu mantık dizisine itiraz etmem.»

Dezhnev, «Ama aksonun sonuna geldiğimiz zaman ne olacak?» diye öğrenmek istedi. «Bizi götüren bu akıntı o noktada sert bir dönüş yapacak. Ve bizi aksonun diğer çeperine doğru sürükleyecek. Gemiyi zardan mı geçireceğim?»

Konev, «Hayır,» dedi. «Ne münasebet! O zaman hücreye zarar vermiş oluruz. Geminin yüzeyinde asetilkolin elektrik şarjı şeklinin belirmesi gerekiyor. Birleşme yerinde sinir dürtüsünü taşıyan budur.»

Boranova, Kalinin'e, «Geminin yüzeyine bir asetilkoJin şekli verebilirsin değil mi?» diye sordu.

«Evet, verebilirim. Ama asetilkolin molekülleri hücrenin dışında faaliyet göstermezler mi?»

«Ama yine de hücrede onları dışarı atmak için bir mekanizma olabilir.»

Sanki sona ermeyecekmiş gibi gözüken aksonun içinden ilerlediler.

□

Birdenbire aksonun ucu gözüktü.

Durumu önce Konev farketti. Dikkat kesilmişti ve neyi beklediğini biliyordu. Ama Morrison yine de onu takdir etti. Kendisi de dikkatle bakmış ama farkedememişti.

Tabii Konev öndeydi. Morrison ise Konev’in başının üzerinden bakmak zorunda kalıyordu. Yine de bir mazeret sayılmazdı bu.

Geminin projektörünün ışığında ileride bir oyuk belirdi. Ama akıntı bundan uzaklaşıyordu. Akson dallara ayrılmaya başlamıştı. Nöronun diğer ucundaki gibi liflere. Hücre suyunun bir bölümünün bu liflerin arasına aktığı kesindi. Ama gemi o noktadan dönüş yapan ana akıntıya kapılmıştı. Tehlikeyi göze alamazlardı. Rastladıkları ilk life girmek zorundaydılar. Tabii mümkünse...

Konev, «Arkady işte, orada!» diye bağırarak işaret etti. Ve diğerleri ancak o zaman aksonun sonuna yaklaştıklarını anladılar. «Motorlarını çalıştır, Arkady. Çabuk.»

Morrison motorların hafif gürültüsünü duydu. Gemi akıntının yanına doğru gitti. Dikkatlerini verdikleri lif koskocaman bir boruya benziyordu. Usul usul yaklaşmayı sürdürdüler. Sonra gemi oradaki küçük akıntıya kapıldı ve borunun ağzından içeri girdi.

Konev heyecanla bağırdı. «Motorları durdur.»

Dezhnev, «Hemen olmaz,» diye karşı çıktı. «Buradan çıkarken karşı akıntıya kapılabiliriz. Bırak da duvara biraz yaklaşayım.»

Bu manevra uzun sürmedi. Şimdi akıntıya karşı değil, onunla birlikte gidiyorlardı. Dezhnev sonunda motorları durdurarak sırsıklam kesilmiş olan saçlarını geriye itti ve derin bir nefes aldı. «Yaptığımız her şey bir ton enerji tüketiyor. Her şeyin bir sınırı var, Yuri. Bir sınırı var.»

Konev sabırsızca, «Bunu sonra düşünürüz,» dedi.

Dezhnev homurdandı. «Öyle mi? Babam her zaman, ‘Daha sonra genellikle çok geçtir,' derdi... Natalya, bu tür işlerin hepsini Yuri’ye bırakma. Onun enerjiye karşı takındığı tavırlara güvenemiyorum.»

«Sakin ol, Arkady. Gerektiği zaman Yuri'nin emirlerine aldırmamanı söylerim... Yuri, lif fazla uzun değil sanırım.»

«Biraz sonra ucuna erişeceğiz, Natalya.»

«O halde asetilkolin şeklini almaya hazır olmalıyız. Sophia.»

Kalinin, «Bana işaret verirsin değil mi?» dedi.

«Buna gerek kalmayacak, Sophia. Yuri’nin lifin sonu gözüktüğü zaman bir Kazak gibi avazı çıktığı kadar bağıracağından eminim. Sen de o anda yüzeyde asetilkolin şeklinin belirmesini sağlarsın.»

Uzun bir süre önce girdikleri nöronun son ucu olan boruda kaymalarını sürdürdüler. Lif gitgide daralıyordu.

Ve Boranova’nın da tahmin ettiği gibi Konev birdenbire avaz avaz bağırdı. Belki böyle yaptığının farkında bile değiidi. «Uç gözüktü! Çabuk! Hızla geriye doğru sürüklenmeden asetilkolin şekli belirmeli!»

Kalinin parmaklarını hızla tuşlarda dolaştırdı. Geminin içinden yüzeyde bir şeyin değişip değişmediği anlaşılmıyordu. Ama ileride bir yerde bir asetilkolin alıcısı vardı. Hatta belki de böyle yüzlerce alıcı. Şekiller birleşti. Negatif pozitifle, pozitif negatifle. Gemi akıntıdan çekildi. Ve lifin çeperinden geçti.

Morrison hemen hiçbir şey göremedi. Geminin kaydığını hissediyordu. Karmaşık bir protein molekülünün içindeydiler. Az sonra iç bükey bir bölümü farketti. Gemi nörona ilk girdiği zaman beliren çukura benziyordu bu.

Konev kemerini açarak ayağa kalkmıştı. Çok heyecanlıydı ve bu işi oturarak yapamayacağını düşündüğü anlaşılıyordu. «Nastiaspenskaya'nın kuramına göre süzülen önemli düşüncelerin en güçlendikleri yer burası,» dedi. «Hücreye yaklaşıldığı zaman bu etki zayıflıyor. Onun için komşu life yaklaşır yaklaşmaz dikkat kesilmelisiniz. Her şeye karşı hazırlıklı olun. Duyduklarınızı yüksek sesle söyleyin. Beliren hayalleri tarif edin. Ben her şeyi kaydedeceğim. Sen de, Arkady. Ve Albert sen de... Geldik. Başlayın!»

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

yalnız!

İyi dostlar ölümün dehşetini bile unutturabilirler.

— Dezhnev Senior

Morrison ondan sonra olanları tarafsız bir gözle izledi. Bu deneye faal biçimde katılmak niyetinde değildi. Bir şey zorla kafasına girerse bunu açıklayacaktı, ama işte o kadar. Böyle yapmamak bir bilim adamına yakışmazdı.

Kalinin'in yüzünde sert bir ifade vardı. Artık tuşlara basmıyordu. Morrison ona doğru eğildi. «Lglükozu şeklini tekrar oluşturdun mu?»

Kalinin evet der gibi başını salladı.

«Sen bu Nastiaspenskaya kuramını biliyor musun?»

Genç kadın, «Benim uzmanlık dalıma girmiyor o konu,» dedi. «Bundan söz edildiğini de hiç duymadım.»

«Bu kurama inanıyor musun?»

Ama Kalinin kapana kıstırılmak niyetinde değildi. «İnanacak ya da inanmayacak kadar bilgim yok. Ama o inanıyor... Günkü inanmak istiyor.»

«Bir şeyler seziyor musun?»

«Eskisinden daha fazla bir şey sezdiğim yok.»

Dezhnev'in hiç sesi çıkmıyor, Boranova arada sırada bir iki sözcük söylüyordu. Ama Morrison onun bunlara inanmıyormuş gibi bir tavırla konuştuğunun farkındaydı.

Sadece Konev hâlâ şevkli ve heyecanlıydı. Bir ara, «İçinizden biri bunu sezdi mi?» diye bağırdı. «Herhangi biriniz? 'Daire biçimi ritm.' 'Daire biçimi ritm.'»

Ona cevap veren olmadı. Sonra, «Bu ne anlama geliyor, Yuri?» diye sordu Morrison.

Konev cevap vermedi. Bir süre sonra iyice sessizleşti. Şimdi boş gözlerie ileriye doğru bakıyordu.

Boranova, «Ee?» dedi.

«Anlayamıyorum...» Konev'in sesi boğuklaşmıştı.

Dezhnev, «Yuri, oğulcuğum,» dedi. «Belki bu kötü bir nöron. Fazla düşünmüyor. Bir başkasını denememiz gerekecek. Hatta belki bir üçüncüsünü daha. Başlangıçta bize sadece şans yardım etmiş olabilir.»

Konev ona öfkeyle baktı. «Bir tek hücrenin üzerinde çalışmıyoruz. Bir grup hücrenin arasındayız. Milyonlarca hücrenin. Albert'in varsayımına göre yaratıcı düşüncenin merkezindeyiz. Bir tek hücre neyi düşünürse, diğerleri de onu düşünürler. Arada ancak önemsiz bazı farklar olabilir.»

Morrison, «Ben de bunu kanıtladığımı sanıyorum,» diye mırıldandı.
Dezhnev, «O haide hücreden hücreye gitmemize gerek yok,» dedi.
Amerikalı uzman başını salladı. «Bunun hiçbir yararı olmaz.»
Dezhnev içini çekti. «İyi. Çünkü ne zamanımız var, ne de enerjimiz. Ee, şimdi ne yapacağız?»
Bunu derin bir sessizlik izledi. Sonra Konev, «Bunu anlayamıyorum,» diye yineledi. «Nastiaspenskaya yanılmış olamaz.»
Kalinin kemerini ağır ağır çözerek ayağa kalktı. «Bir şey söyleyeceğim. Ve sözümün kesilmesini de istemiyorum. Natalya, beni dinle. Yeteri kadar ilerledik. Bu deneyin yapılması gerekiyordu. Ama ben bunun başarılı olamayacağına inanıyordum. Ve başarılı da olamadı.» Konev’e bakmadan ince parmağıyla onu işaret etti. «Bazı insanlar evreni keyiflerince değiştirmek istiyorlar. Olmayanı, zorla oldurmak niyetindeler. Ama kimse evreni etkileyemez. Ne kadar çabalarsa çabalasın bunu başaramaz. Nastiaspenskaya haklı mı, değil mi bunu bilmiyorum. Alberi'in varsayımının doğru olup olmadığını da. Ama bildiğim bir tek şey var. Genellikle nöro-fizikçilerin beyin hakkındaki düşünceleri oldukça normal bir kafayla ilgili. Akademisyen Shapirov'un beyni ise artık normal sayılamaz. Yüzde yirmisi çalışmıyor. Ölü. Geri kalanı da bu yüzden çarpılmış olmalı. Zaten Shapirov'un haftalardan beri komada olması da bunu gösteriyor. Mantıklı her insan Shapirov'un normal bir biçimde düşünemediğini anlar. Onun beyni dağılan bir ordu gibi. Ya da bütün makineleri yerinden oynamış bir fabrika. Bu beyinden kopuk düşünceler ve anı parçacıkları yayılıyor. Ama bazı insanlar...» Yine Konev’i gösterdi. «Bunu itiraf etmiyorlar. Çünkü yüksek sesle ve yeterince güçlü biçimde karşı çıkarlarsa, gerçeğin ortadan kaybolacağını ve yerini imkânsız olan şeylerin alacağını sanıyorlar.»
Yerine çökmüş olan Konev ayağa kalktı ve dönerek Kalinin’e baktı. Morrison buna hayret etti. Genç adam Kalinin'e bakıyordu! Konev'in yüzünde aşağılama, öfke ya da nefret yoktu. Hayır. Utandığı ve biraz da kendini aşağı gördüğü anlaşılıyordu. Ama Kalinin'den dönerek Boranova'yla konuşmaya başladığı zaman sesi kesin ve sertti. «Natalya, biz bu yolculuğa çıkmadan önce bu noktanın üzerinde duruldu mu?»
«Yani Sophia'nın bütün bunları bana söyleyip söylemediğini mi soruyorsun, Yuri? Hayır, söylemedi.»
«Çalışmalarımıza inanmayanları çekmek zorunda mıyız? Neden böyle biri bu tür deneye katılmaya razı oldu?»

Kalinin hemen, «Çünkü ben de bir bilim uzmanıyım» diye cevap verdi. O da Boranova'ya bakıyordu. «Çünkü yapay elektrik şekillerinin biyokimyasal faaliyetleri üzerindeki etkisini ölçmek istedim. Ve bunu da yaptım. Bu yolculuk benim açımdan başarılı oldu. Arkady için de. Çünkü gemisi gerektiği gibi yol aldı. Albert için de öyle. Çünkü varsayımlarıyla ilgili güçlü kanıtlar buldu. Senin için de Natalya. Çünkü sen de bizi buraya kadar getirdin. Ve herhalde sağsalim geri de götüreceksin. Ama bu deney bir tek kişi için...» Konev'i işaret etti. «Başarısızlıkla sonuçlandı. Bunu açıkça itiraf etmesi de kafa dengesi bakımından yararlı olur.»

Morrison, Sophia öcünü alıyor, diye düşündü.

Ama Konev, Kalinin'in güçlü saldırısı karşısında yıkılmadı. Hâlâ şaşılacak kadar sakindi. Boranova'ya, «Bu doğru değil,» dedi. «Tersine. Daha başından beri Shapirov'un sağlıklı günlerindeki gibi düşünemeyeceğini biliyorduk. Önemsiz ya da anlamsız düşüncelerinin arasında önemlileri olabilirdi. Küçük parçacıklar halinde. Bunları sezebilirdik. Öyle de oldu. Birleşme yerini geçer geçmez bu yeni nörondan daha anlamlı sözler alabileceğimizi umuyordum. Bu açıdan başarılı olamadık. Önümüzdeki iş daha zorlaşıyor ama imkânsız olmuyor. Shapirov'un kafasından yüzden fazla sözcük ve hayal almayı başardık. 'Nu kere c eşittir m alt s' denklemini unutmayın. Bunun önemsiz bir şey olduğuna karar vermek için hiçbir neden yok.»

Boranova başını hafifçe salladı. «Haklı olduğunu umarım, Yuri. Ama Arkady'nin de demin sorduğu gibi şimdi ne yapacağız? Sence ne yapmalıyız?»

Konev ağır ağır, «Denemediğimiz bir tek şey kaldı,» dedi. «Nöronun içinden de, dışından da düşünceleri algılamaya çalıştık. Aksonun, lifin içinden, birleşme yerinin yakınından da. Ama her seferinde bunu geminin içinden denedik. Yan: onun yalıtılmış bölmelerinin gerisinden.»

Boranova, «Yani şimdi bunu geminin dışında, hücre suyunun içinde mi yapmamızı istiyorsun?» diye sordu. «Unutma, böyle bir gözlemcinin arkasında da plastik dalgıç giysisi olur.»

«Plastik bir giysi, plastik bir geminin bölmeleri kadar kalın değildir. Onun için yalıtma etkisinin daha az olması gerekir. Ayrıca bilgisayarın da giysinin içine yerleştirilmesi gerekmez.»

Morrison'un korkusu gitgide artıyordu. «Bu iş için kimi düşünüyorsun?»

Konev ona sakin sakin baktı. «Uygun bir tek kişi var, Albert. Bilgisayarı sen programladın ve kafana uygun bir biçime getirdin. Bu yüzden Shapirov'un düşüncelerine karşı en duyarlı olan da sensin. Bir başkasını göndermek çok saçma olur. Bu iş için seni düşünüyorum, Albert.»

□

Morrison'un midesi kasıldı. Olamaz, diye düşündü. Aynı şeyi benden tekrar isteyemezler! Bunu açık açık söylemek istedi ama ağzı kurumuştu, sesi çıkmıyordu.

Sonra bir feryat duydu. «Bunu yapamazsınız!» Ama bu kendi sesi değildi. Onunkinden 'bir hayli tizdi. Bağıran Kalinin'di.

Genç kadın Boranova'ya dönmüştü. Koltuğunun kenarını sıkıca tutuyordu, ellerinin üzeri beyazlaşmıştı. Yine dehşetle, «Bunu yapamazsınız, Natalya!» diye bağırdı. Heyecanla kesik kesik soluyor, göğsü kalkıp iniyordu. «Bu tam korkak birine yakışacak bir öneri! Zavallı Albert zaten bir kere dışarı çıktı! Az kalsın ölüyordu! Eğer o olmasaydı yanlış kılcal damarda kaybolacak ve bu hücrelere hiçbir zaman erişemeyecektik. Albert şimdi bütün bunları neden tekrar yapsın? Artık sıra başkasında. Madem bu işin yapılmasını o istiyor, öyleyse kendisi dışarı çıksın. Bu fedakârlığı başkasından istemesin.»

Morrison o korkusu arasında, Sophia bunu bana olan dostluğu arttığı için mi yapıyor, diye düşündü. Yoksa Konev'in her isteğine karşı çıkmak niyetinde olduğu için mi? Evet, ibunun nedeni Konev'e olan kini sanırım...

Sophia konuşurken Konev'in yüzü yavaş yavaş kızarmıştı. «Bunun **korkaklıkla** ilgisi yok.» Bu sözü tükürürcesine söylemesinden en çok buna kızmış olduğu anlaşılıyordu. «Ben mümkün olan tek şeyi önerdim. Dışarıya çıkmaya hazırım. Ama bu işi ancak Albert'in bilgisayarıyla yapabilirim. Ve bu onun kafasına daha uygun. Şu ya da bu kişiyi akıımıza öyle estiği için seçemeyiz. Bu olayda en iyi sonuç alabilecek birinin seçilmesi gerekiyor. Bunun kim olduğu da kesin.»

Morrison sonunda konuşmayı başarabildi. «Bu doğru. Ama geminin dışında, içeridekinden daha iyi sonuç alacağımızı düşünmek için bir neden yok.»

Konev, «Tersini düşünmek için de bir neden yok,» dedi. «Dezhnev'in açıkladığı gibi, enerjimiz ve tabii aynı şekilde zamanımız azalıyor. Gecikmemeliyiz. Daha önce yaptığın gibi gemiden çıkmalısın. Hemen.»

Morrison alçak sesle, «Çok üzgünüm,» diye cevap verdi. «Ama gemiden çıkmayacağım.»

Ne var ki, Boranova'nın kararını vermiş olduğu anlaşılıyordu. «Korkarım bunu yapmak zorundasın, Albert.»

«Hayır!»

«Yuri nakli. Ancak sen ve bilgisayarın bize istediğimiz bilgiyi sağlayabilir.»

«Bir şey öğrenemeyeceğinizden eminim.»

Boranova avuçlarını açtı. «Belki. Ama bunu da kesinlikle öğrenmemiz gerekir. Haydi, öğrenelim.»

«Ama...»

Boranova, «Albert,» dedi. «Sana söz veriyorum. Bu işi bizim için yaparsan, buluşumuz dünyaya açıklanacağı zaman senin katkını da dürüstlükle anlatacağız. Herkes seni doğru düşünce kuramım bulan adam olarak tanıyacak. Bu kuramdan yararlanmak için gereken aygıtı geliştiren, gemiyi kılcal damarda tehlikeden kurtaran ve Shapirov'un düşüncelerini algılamak için cesaretle nörona giren bir insan olarak.»

«Yani reddettiğim takdirde gerçeğin açıklanmayacağını mı söylemeye çalışıyorsun?»

Boranova içini çekti. «Beni açık açık kötü bir insan rolü oynamaya zorluyorsun. İmayla yetinmeni tercih ederdim... Evet, gerçek açıklanmayabilir. Ne de olsa sana karşı kullanabileceğim tek silah bu. Seni gemiden zorla atamayız. Günkü sadece dışarıda olman bir işimize yaramaz. Aynı zamanda zavallı Shapirov'un düşüncelerini de sezmelisin. Onun için bizimle isteyerek işbirliği yapman gerekiyor. Seni bu iş için ödüllendireceğiz. Ama sadece bunun için.»

Morrison diğerlerinin yüzüne baktı. Kendisine yardım edecek birini arıyordu. Boranova sakin sakin onu inceliyor, Konev ise ona emredermiş gibi bakıyordu. Dezhnev'in işe karışmak istemediği sıkıntılı halinden beliydi. Ve Kalinin... tek umudu oydu. «Sophia, ne diyorsun?»

Genç kadın bir an durakladı. «Seni iböyle tehdit etmeleri yanlış. Böyle bir görev zorla değil, gönüllü olarak yapılmalıdır.»

Usulca bir şarkı mırıldanan Dezhnev başını salladı. «Babam, 'İnsanı en çok vicdanı zorlar,' derdi.»

Morrison homurdandı. «Vicdanım beni bu konuda hiç zorlamıyor. Oylama yapalım mı?»

Boranova, «Bunun önemi yok,» dedi. «Kaptan benim. Ve böyle bir olayda yalnız benim sözüm geçerlidir.»

«Dışarı çıkar ama hiçbir şey sezemezsem bana inanır mısınız?»

Boranova, «Ben inanırım,» diye cevap verdi. «Çünkü sana minnet duymamızı isteseydin yararlı gibi gözükecek bir şeyler uydururdun. Hiç sonuç alamadan ya da önemsiz bazı şeyler öğrenerek dönersen buna, çok önemli bir düşünceyi algıladığın iddiasından daha kolaylıkla inanırım.»

Konev, «Ben zaten aldanmam,» dedi. «Önemli gözüken bir şeyle geri dönerse, bunun gerçekten öyle olup olmadığını anlarım. Neyse... Yeteri kadar tartıştık sanırım. Haydi, başlayalım!»

Kalbi hızla çarpan ve boğazı sıkışmış olan Morrison, «Pekâlâ,» demeyi başardı. «Çıkacağım. Ama dışarıda çok kısa bir süre kalacağım.»

Morrison pamuklu tulumunu çabucak çıkardı. Kalinin'in yardımıyla dalgıç kılığını giydi. Az kalsın kusacaktı ama kendini tutmayı başardı.

Bilgisayarını ellerinin arasına sıkıştırdılar.

Boranova yüksek sesle, «Çalıştırabilecek misin?» diye sordu.

Morrison bu sözleri kolaylıkla duydu. Dışarıya çıktığı zaman hiçbir şey duymayacağını biliyordu. Bilgisayarı bir avucuna koyarak, diğer elinin parmaklarını dikkatle tuşlarda dolaştırdı. «Başarabilirim sanırım.»

Diğerleri bilgisayarı sert plastik iple iki elinin bileklerine bağladılar.

Boranova, «Sakın onu kaybedeyim deme,» diye seslendi.

Morrison kapağa gitti. Kapak sanki ona sarıldı. Basınçlı havanın boşaltıldığını hissetti. Ve sonra kendini geminin dışında buldu.

Yine dışarıdayım, diye düşündü. Onlara çok kısa bir süre kalacağımı söyledim ama bu uyarımın ne yararı var? Beni içeri almazlarsa ne yapabilirim ki?

Bilgisayarını sol kolunun altına sıkıştırdı. Geminin dalgıç giysisinin yapışabileceği bir bölümünü buldu. Buraya sırtından yapışarak etrafını seyretmeye başladı.

Su molekülleri belli belirsiz görünen balonlar gibi birbirlerine sürünüyorlardı. Arada sırada bunlardan biri ona yapışıyor, sonra tekrar uzaklaşıyordu.

Bu balonların arasında daha iri moleküller vardı. Hatta bunlardan daha da irileri. Işık arasıra üzerlerinden yansıdığı için onları farkedebiliyordu. Hücrenin içindeki iskeleti de hayal meyal seçmekteydi. Büyük yapılardı bunlar. Hücreyi onlar şekillendiriyordu.

Morrison etrafına yeterince baktığına karar verdi. Bilgisayarımı çalıştırmanın zamanı... Ama neden? Hiçbir düşünceyi algılayamayacağım

ki. Bundan eminim... Yine de denemem gerekiyor. Bunu hem onlar, hem de kendim için yapmalıyım.

Bilgisayarı beceriksizce çalıştırdı. Ve hafif bir fısıltı hissetti. Kederli bir fısıltı bu... Bir dakika, bir dakika! Bunun kederli olduğunu nereden anladım? Yoksa bir duyguyu mu algılıyorum? Tümüyle komaya girmiş ve beyni yarı ölmüş olan Shapirov kederli mi? Morrison omzunun üzerinden gemiye baktı. Herhalde bu kadarı yeterli. Beni geri almaları için işaret edeyim mi? Buna razı olurlar mı? Tabii Konev, «Bu kadarı yeterli değil,» der. Konev’i farketti. O öfkeyle bakıyordu. Kalinin, Morrison'un yerine geçmiş ve gözlerini ona dikmişti. Genç kadın ona işaret ediyormuş gibi geldi. Ama Boranova öne doğru eğilerek Kalinin'in omzunu kesin bir tavırla itti. Sarışın kadın da hemen yerine geçti.

Morrison, böyle yapmak zorunda, dedi kendi kendine. Gözünü geminin şarj şeklinden ayırmaması gerekiyor. Dezhnev'le göz göze gelmeye çalıştı ama onu bulunduğu yerden iyice göremiyordu. Sonra Konev ona soru sorarmış gibi elini salladı.

Morrison somurtkan bir yüzle başını çevirdi. Ona bilgi vermek niyetinde değildi. Aynı anda dev gibi bir şeyin hızla kendisine doğru yaklaştığını farketti. Bunun ayrıntılarını göremedi. Ama farkına varmadan yüzünü buruşturdu ve akıntının onunla gemiyi bu cismin önünden sürükleyip götürmesini bekledi.

Dev gibi bir şeydi bu ve ona hızla yaklaşıyordu. Amerikalı uzman geminin yanına iyice büzüldü.

Tekne dev cismin önünden geçti. Ama cisim Morrison’u kendine doğru çekiverdi. Sophia giysimin üzerinde gelişigüzel bir şekil oluşturdu, diye düşündü bir an. Ve önünden geçtiğim nesneye uygundu bu. Ne kötü rastlantı!

Cisim onu kendine daha da çekti. Nöro-fizikçi gemiden ayrıldı. Tekne akıntıyla sürüklenip gitti.

Morrison daha ne olduğunu anlayamadan kendini orada yapayalnız buldu. Yalnız ve çaresizdi. Bir beyin hücresindeki atom büyüklüğünde bir zerrecik. Hayat ve gerçekle olan tek bağı... yani gemi... sonsuza dek gitmişti.

Aradan birkaç dakika geçti. Morrison bu sürede nerede olduğunu da, başından neler geçtiğini de bilemedi. Sadece paniğe kapıldığının farkındaydı ve ölmek üzere olduğuna inanıyordu. Ama yaşamaya devam

edince âdeta üzüldü. ölmüş olsaydı, her şey sona erecekti. Oysa şimdi yine ölümü beklemek zorundaydı.

Ne kadar havam kaldı? Sıcaklık ve ıslaklık artacak mı? Fener ben ölmeden sönecek mi? Hem yapayalnız, hem de karanlıkta mı öleceğim? Çıldırmış gibiydi. Şimdi ne yapacağım?.. Bekleyeceğim tabii. Ne oldu?.. Ah, henüz ölmemişim. Korkum, merakımın uyanmasını sağlayacak kadar azaldı. Acaba bu cisimden kurtulabilir miyim? Kehribara yapışmış bir sinek gibi ölmek ne kadar aşağılayıcı olur!

Çırpınmaya başladı; cismi itmeye, yapıştığı yerden kurtulmaya çalıştı. Dişleri birbirine vuruyordu. Bütün uğraşmalarına rağmen elleri cismin yüzünden sekiyordu. Tabii elektrik şarjları birbirini itiyordu. Morrison sağa sola uzandı. Bir yerde ters şarj olmalıydı. Sonunda cismin bir bölümünü yakalamayı başardı. Ve birdenbire bu parça elinde ufalanıverdi. Hayretle eline baktı. Sonra tekrar denedi. Başka bir parça da yine aynı biçimde ortadan kayboldu. Ne oluyor? Bir dakika... Boranova, «Küçültme alanı geminin biraz dışına doğru uzanıyor,» demişti. O halde alan aynı biçimde giysimden de dışarıya doğru uzanıyor biraz. Bu yüzden sıkıca tuttuğum atomlardan bazıları küçülüyor ve normal yapısını kaybederek kopuyor...

Morrison olanca gücüyle, elleri ve ayaklarıyla onu yakalamış olan cisme vurdu. Sonunda kurtuldu ve hücre içindeki akıntıyla sürüklenmeye başladı. Evet, gemiyi durduramamıştı ama artık onun peşinden gidiyordu. Aptal sen de! Geminin peşinde olmanın ne yararı var? Şimdi tekneden kilometrelerce uzaktayım... Birdenbire aklına başka bir şey geldi. O cisimden kurtulmak için atomları küçülttüm. Ama böyle bir işlem için enerji gerekir. Bu enerji nereden geldi? Herhalde dalgıç giysisinin küçültme alanından. Öyleyse her küçülen atom alanı zayıflattı. Kurtulmak için küçültme alanını ne kadar zayıflattım? Ve... alan zayıfladığına göre biraz büyümüş olmam gerekir. Etrafımdaki cisimleri küçültürken alan daha da zayıflayacak. Ani büyümenin nedeni bu mu? Acaba gitgide büyüyor muyum? Bunu nasıl anlayacağım?.. Ah, tabii, çevremdeki cisimlere bakarak. Onlar küçülüyorlarsa, ben de büyüyorum demektir.

Morrison etrafına dikkatle bakındı. Onlar... küçülüyor. Bu ölüm mü? Yoksa bana mı öyle geliyor?

Ama bir dakika! Su molekülleri gitgide büyümüyor mu? Yani... ben daha da mı küçülüyorum? Atom parçacığından daha minicik mi olacağım? Işık hızıyla uçacak ve aya yaklaşırken patlayacak mıyım? Daha boşlukta olduğumu anlayamadan ölüp gidecek miyim?

Hayır. Moleküller büyümüyor, küçülüyor... Morrison gözlerini yumarak derin bir nefes aldı. Çıldırıyorum... Ya da beynim zarar görmeye başladı. O halde ölmem daha iyi olur. Yaşayan bir vücutta ölü bir beyinle sürünmektense öleyim daha iyi... Yoksa su molekülleri kabarıp iniyorlar mı? Ama neden böyle yapsınlar? Düşün, Morrison, düşün. Sen bir bilim adamısın. Şimdi... küçültme alanının neden zayıflayabileceğin! biliyorum. Çünkü çevreyi küçültüyor. Öyleyse nasıl güçleniyor? Bunun için enerji alması gerekmiyor mu? Enerjiyi nereden alacak? Etraftaki moleküllere ne dersin? Onların ısıları daha yüksek. Aslında ısının çevreden giysime girmesi gerekirdi. O zaman vücut ısım yükselirdi. Gemiden ilk çıktığım zaman olduğu gibi. Oysa şimdi öyle bir durum yok? O halde... su moleküllerine gelişigüzel çarparken onlardan enerji alıyorum ama ısı halinde değil. Bir küçültme uyarısı şeklinde. Yani... küçültme alanı bu yüzden gitgide daha yoğunlaşacak. Ben de daha ufalacağım.

Sanırım gemi de bu yüzden sürekli olarak küçülüp büyüyor. Ama farkedilecek kadar değil... Şu anda bir hücrenin içinde yalnızım. Ve kitlem gemininkinden çok küçük. O nedenle gitgide küçülüyorum... Çaresizlikle yumruklarını sıktı. O sırada bilgisayarı düşürdü ama buna aldırmadı. Boranova da, Konev de bunu biliyordu. Bana açıklayabilirlerdi. Ama beni uyarmadan tehlikeye attılar!

Ah, evet, artık durumu öğrendim. Ama bunun bana ne yararı var?

Morrison su moleküllerine baktı. Evet, bir küçülüyor, bir büyüyorlardı. Sessizce tekrarlamaya başladı. Büyüdüler, küçüldüler, büyüdüler, küçüldüler, büyüdüler, küçüldüler...

Moleküller büyüdükleri sürece tehlikede değilim. Çünkü bu benim o sırada küçüldüğümü gösterir. Çok fazla ufalacağımı sanmıyorum. Ama moleküller küçüldüğü zaman tehlikedeyim. Çünkü bundan da büyüdüğüm anlaşılır. Birdenbire patlayacağım.

Büyüdüler, küçüldüler, büyüdüler, küçüldüler... Küçüldüler, küçüldüler! Artık ufalmayın!

Morrison tutmuş olduğu soluğunu verdi. Moleküller yeniden büyümeye başlamıştı. Sanki onunla oynuyorlardı. Ama bu da önemli değil. Er geç havam bitecek. Ve ben ağır ağır, havasızlıktan boğularak öleceğim.

Çabucak ölmek daha iyi olmaz mı?

□

Kalinin bağırıyordu. Ne olduğunu ilk o farketmişti. «Gitti o! Gitti!»

Boranova elinde olmadan cevabı çok belli olan o soruyu sordu. «Kim gitti?»

Kalinin irileşmiş gözlerle ona baktı. «Kim mi gitti? Bunu nasıl sorabiliyorsun? Albert gitti!»

Boranova biraz önce Morrison’un yapışmış olduğu yere boş gözlerle baktı. Amerikalı uzman şimdi orada değildi. «Ne oldu?»

Dezhnev boğuk bir sesle, «Pek bilmiyorum...» dedi. «Bir cismin çok yakınından geçtik. Belki de Albert geminin dışına yapışmış olduğu için simetriyi bozmuştu. Gemiyi o... o cisim neyse, ondan uzaklaştırmaya çalıştım. Ama tekne manevra yapamadı.»

Konev yüzünü avuçlarına gömmüştü. Başını kaldırarak, «İri moleküllü sabit bir organel,» dedi. «Onu gemiden sıymrcasına aldı. Albert’e geri dönmeliyiz. Belki istediğimiz bilgiyi elde etmiştir.»

Boranova artık durumu kavramıştı. Kemerini çabucak açarak ayağa kalktı. «Bilgi mi?» Sesi sinirliydi. «Sence kaybolan bu mu, Yuri? Biigi? Şimdi ne olacağını biliyor musun? Albert'in küçültme alanı yalıtıldı. Ve o sadece atom boyunda. Birden büyüme olasılığı bizimkinin en aşağı elli katı. Zamanla bu olasılık daha da artacak. Albert ister bilgi topiamış olsun, ister olmasın onu bulmak zorundayız. Büyüdüğü takdirde Shapirov'un ölümüne neden olur. Bizim ölümümüze de.»

Konev, «Şimdi seninle sadece neden üzerinde tartışıyoruz,» dedi. «İkimiz de onu geri istiyoruz. Bunun nedenleri o kadar önemli değil.»

Kalinin, «Onu hiçbir zaman gemiden göndermeyecektik,» diye bağırdı. «Bunun yanlış olduğunu biliyordum.»

Boranova sert sert, «Olan oldu,» dedi. «Artık o noktadan hareket etmemiz gerekiyor, Arkady!»

Dezhnev, «Elimden geleni yapıyorum,» diye söylendi. «Bir sarhoşa nasıl hıçkıracağını öğretme.»

«Sana bir şey öğretmeye çalıştığım yok, ahmak. Sana emir veriyorum. Hemen dön. Geri gidelim! Geri!»

Dezhnev, «Olmaz,» dedi. «Bu ahmağın sana böyle bir şeyin gülünç olacağını söylemesine izin ver. Sert bir dönüş yapmamı ve akıntıya karşı çabalama mı istiyorsun? Zorla akıntıya karşı ilerlememi?»

Boranova, «Olduğun yerde kalırsan akıntı onu bize doğru sürükler,» diye cevap verdi.

Dezhnev hatırlattı. «O bir cisme yapıştı. Akıntıyla bize kadar sürüklenemez. Şimdi lifin öbür tarafına dönmemiz ve karşı akıntının bizi

geri götürmesini sağlamamız gerekiyor.»

Boranova ellerini başına götürdü. «Sana ahmak dediğim için özür dilerim, Arkady. Ama diğer akıntıyla geri dönersek Albert'i bulamayız.»

Dezhnev, «Başka seçeneğimiz var mı?» dedi. «Akıntıya karşı gidecek kadar enerjimiz yok.»

«Natalya, bırak Arkady bildiği gibi yapsın.» Konev'in sesi biraz yorgun ama mantıklıydı. «Albert'i kaybetmeyeceğiz.»

«Nereden biliyorsun, Yuri?»

«Çünkü onu duyabiliyorum... Yani hissediyorum. Ya da Albert'in bilgisayarının yardımıyla Shapirov'un düşüncelerini alıyorum. Yalıtma tabakası tarafından engellenmeyen, çıplak düşünceler bunlar.»

Bir an derin bir sessizlik oldu. Sonra Boranova şaşkın şaşkın sordu. «Bir şeyler algılıyor musun?»

«Tabii. Şu taraftan.» Konev eliyle işaret etti.

Boranova, «Yörıü bulabiliyor musun?» dedi. «Nasıl?»

«Nasıl olduğundan emin değilim. Sadece seziyorum. Şu taraftan...»

Boranova, Dezhnev'e baktı. «Arkady, düşündüğün gibi yap.»

«Zaten sen ne dersen de öyle yapmak zorundayım, Natalya. Sen belki kaptansın ama bu gemiyi ben yönetiyorum. Hem de ölüm tehlikesine rağmen. Kaybedecek neyim var? Yaşlı babam, 'Bir ipin ucunda uçuruma sallanmışken, cebimden düşen bozuk parayı kapmaya çalışma,' derdi. Bu gemide üç motor yerine dümen olsaydı keşke.»

Boranova onu dinlemiyordu artık. Boş yere karanlıklara doğru bakıyordu. «Ne duyuyorsun, Yuri? Shapirov'un düşünceleri... bize neyi açıklıyor?»

«Şu anda bir şey seçemiyorum. Sadece gürültü duyuyorum. Istırabı hissediyorum.»

Kalinin kendi kendine konuşur gibi, «Acaba Shapirov'un kafasının bir bölümü onun komada olduğunu biliyor mu?» dedi. «Belki de beynin bu bölümü kendini kapana kısılmış gibi hissediyor ve kurtulmaya çabalıyor. O da Albert gibi kapana mı kısıldı? Bizim gibi?»

Boranova sert sert, «Biz kapana kısılmadık, Sophia,» dedi. «Hareket edebiliyoruz. Albert'i de bulacağız. Bu vücuttan çıkacağız. Anlıyor musun, Sophia?» Parmaklarını sarışın kadının omzuna batırdı.

Kalinin yüzünü buruşturdu. «Lütfen... Anlıyorum.»

Boranova, Konev'e döndü. «Bütün algıladığın bu mu? Istırap?»

«Bu çok güçlü.» Konev, Boranova'ya merakla baktı. «Sen hiçbir şey hissetmiyor musun?»

«Hiçbir şey...»

«Ama bu öyle güçlü ki. Albert gemideyken hissettiklerimden çok daha yoğun. Onu dışarı çıkarmakla iyi ettik.»

«Ama düşünceleri seçemiyor musun? Sözleri?»

«Belki fazla uzaktayım. Belki Albert bilgisayarını iyi ayarlayamadı. Sen gerçekten hiçbir şey sezmiyor musun?»

Boranova kesin bir tavırla hayır der gibi başını salladıktan sonra Kalinin'e bir göz attı.

Genç kadın omzunu ovuşturuyordu. «Ben de bir şey hissetmiyorum.»

Dezhnev de hoşnutsuzlukla söylendi. «Bu esrarlı mesajları bir ben duymuyorum.»

Konev, «Hawking sözcüğünü farkettin ya,» diye anımsattı. «Albert beyin tipleri olabileceğini söyledi. Kan grupları gibi. O ve ben aynı gruptan olabiliriz.»

Boranova sordu. «Düşünceler şimdi hangi yönden geliyor?»

«Şu taraftan.» Konev geminin burnuna çok daha yakın bir yeri işaret ediyordu. «Dönüyorsun değil mi, Arkady?»

Dezhnev, «Evet, dönüyorum,» dedi. «İki akıntı arasındaki durgun yere yaklaştım. Karşı akıntıya yavaşça gireceğim. Böylece geriye döneceğiz ama çok hızlı değil.»

Boranova, «İyi,» dedi. «Albert'i kaybetmek istemeyiz.

Yuri, yoğunluğu anlayabiliyor musun? Artıyor mu?»

«Evet, artıyor.» Konev bunu daha önce farketmemiş gibi biraz şaşırdı.

«Yoksa sana mı öyle geliyor?»

Konev, «Olabilir,» dedi. «Aslında ona yaklaşmadık. Sadece dönüyoruz. Ama sanki Albert bize yaklaşıyor...»

«Belki akıntı onu yapıştığı yerden sürükledi. Ya da o cisimden kurtulmayı başardı. O zaman akıntı onu bize doğru getirir.»

«Belki.»

Boranova heyecanla, «Yuri,» diye bağırdı. «Sen dikkatini o düşüncelere ver. Arkady'e devamlı olarak dalgaların ne taraftan geldiklerini bildir. Yani sürekli onun bulunduğu tarafı işaret et... Arkady, sen de Albert'e yaklaşırken deminki akıntıya doğru dönmek zorunda kalacaksın. Akıntıya, Albert'in mümkün olduğu kadar yakınına girmeye çalış. Birlikte sürüklenmeye başladıktan sonra motorların yardımıyla Albert'e kolaylıkla sokulabiliriz.»

Dezhnev homurdandı. «Tekneyi kullanmayan için kolay bu.»

Boranova kalın kaşlarını çattı. «Kolay ya da zor, bunu yap. Eğer yapamazsan... Hayır, eğeri filan yok. Bunu yap!»

Dezhnev dudaklarını oynattı ama sesini çıkarmadı. Gemiye derin bir sessizlik çöktü. Duyulmayan duygu seli Konev'in kafasına akıyor, ama diğerleri bunu hissetmiyorlardı.

Konev yine ayaktaydı. Dalgaların geldiğini düşündüğü tarafa doğru dönmüştü. Bir keresinde, «İyice güçlendiler,» diye mırıldandı. Daha sonra da, «Sözcükleri seçer gibi oluyorum...» dedi. «Belki biraz daha yaklaşırsa...» Yüz hatları gerildi. Parmağıyla hep aynı yönü gösteriyordu. «Arkady! Durgun yere doğru dön ve ilk akıntıya girmeye hazır ol. Çabuk! Onun yanımızdan geçip gitmesine izin verme?»

«Her şey motorlara bağlı.» Dezhnev alçak sesle ekledi, «Sizin sesleri duymanızı sağlayan o sihirle ben de bu gemiyi döndürebilseydim...»

Konev bu söze aldırmadı. «Doğruca zara doğru git.»

Işığı ilk gören Kalinin oldu. «İşte orada! Giysisinin ışığı parlıyor.»

Konev, Boranova'ya baktı. «Işığını görmeme gerek yok. Gürültü Kamçatka’daki yanardağ patlamasına benziyor.»

«Hâlâ gürültü mü alıyorsun, Yuri? Sözcükleri seçemiyor musun?»

Konev, «Korku,» diye açıkladı. «Anlamsız sözler ve korku.»

Boranova, «Komadaki bir vücudun içine kısılıp kalsaydım,» dedi. «Ben de aynı şeyleri hissederdim. Ama Shapirov bunu şimdi nasıl anladı? Daha önce güzel, sükûn dolu sözcükleri ve hayalleri sezdik.»

Dezhnev kovalamacanın verdiği heyecan yüzünden biraz soluk soluğa kalmıştı. «Belki de buna gemiyle yaptığımız bir şey neden oldu. Belki de beynini canlandırdık.»

Konev onu aşağılarcasına, «Biz çok küçüğüz,» dedi. «Bir hücreyi bile etkileyemiyoruz.»

Dezhnev, «Albert’e yaklaşıyoruz,» diye bağırdı.

Boranova, «Sophia,» dedi. «Onun elektrik şeklini farkedebiliyor musun?»

«Çok hafif bu, Natalya.»

«Elindeki her şeyi onu çekecek bir şey oluşturmak için kullan.»

«Biraz irileşmişe benziyor, Natalya.»

«Onun bir küçülüp bir büyüdüğünden eminim.» Boranova'nın sesi sertti. «Sen onu gemiye yapıştırdığın an, küçültme alanımızın bir parçası olur ve boyu da uygun bir hale gelir. Çabuk ol, Sophia.»

Gemi Morrison'u kendine çekerken hafif bir gürültü oldu.

ON ALTINCI BÖLÜM

ölüm

Güneş batınca ortalık kararır; bunun seni hazırlıksız yakalamasına izin verme.

— Dezhnev Senior

Morrison daha sonra olanları anımsayamadı. Gemiye dönmesinden hemen önce ve sonra olanları. Kendini zorlamasına rağmen geminin ona doğru geldiğini görüp görmediğini bile anlayamadı. Gemiye alınmasını, plastik giysisinin çıkarıldığını da hatırlamıyordu.

Bütün hatırladığı, patlayarak ölmeyi beklerken duyduğu çaresizlik ve yalnızlıktı. Sonra üzerine endişeyle eğilmiş olan Sophia Kalinin'in yüzüne baktığını biliyordu. Ama bu iki olay arasında olanlar sanki kafasından silinmişti.

Bütün buniar daha önce de olmamış mıydı? Kalinin'in ilgi ve endişesinin birbirine bağladığı iki olay iyice karışmıştı.

Morrison güç duyulan, boğuk bir sesle, «Uygun yöne doğru mu gidiyoruz?» diye sordu. İngilizce konuşuyordu.

Kalinin durakladı, sonra da ağır ağır İngilizce cevap verdi. «Evet, Albert. Ama bu daha önceydi. Biz kılcal damardayken. Sen gemiye geri döndün. Birkaç saat sonra tekrar dışarı çıktın. Şimdi bir nöronun içindeyiz. Bunu hatırlıyor musun?»

Amerikalı uzman kaşlarını çattı. Neler oluyordu? Sonra yavaş yavaş bazı bölümleri anımsamaya başladı. «Beni nasıl buldunuz?» dedi. Bu kez Rusça konuşuyordu.

Konev atıldı. «Shapirov'un senin bilgisayarından yayılan düşüncelerini algıladım. Hem de çok güçlü bir biçimde.»

«Bilgisayarım mı? Ona bir şey olmadı ya?»

«Hâlâ bileğine bağlıydı. Bazı düşünceleri algılayabildin mi?»

«Düşünceleri mi?» Morrison genç adama sersem sersem baktı. «Hangi düşünceleri? Sen neden söz ediyorsun.»

Konev in sabırsızlandığı belliydi ama dudaklarını birbirine bastırdı. Sonra da, «Shapirov'un düşünce dalgaları hücrede yayıldı ve senin bilgisayarının yardımıyla bana kadar ulaştı. Ama sözcükleri ya da hayalleri seçemedim.»

«Neyi seçtin o halde?»

«Istırabı.»

Boranova, «Biz hiçbir şey hissetmedik,» dedi. «Ama bize Yuri koma denilen bir tuzağa düşmüş olan bir kafanın ıstırabını algılıyormuş gibi geldi. Bu kafa hapis olduğunun farkındaydı. Sen bundan da özel bir şey algıladın mı?»

«Hayır.» Morrison kendine bakınca iki koltuğa uzanmış olduğunu gördü. Başını Kalinin'in koluna dayamıştı ve arkasında pamuklu tulumu vardı. Doğrulmaya çalıştı. «Su, lütfen.» Uzatılan şişedeki suyu kana kana içti. «Bir şey duyduğumu ya da hissettiğimi hatırlamıyorum. O durumda...»

«Senin durumunun bu olayla ne ilgisi var?» Konev'in sesi sertleşmişti. «Bilgisayarın bilgiyi iletiyordu. Ben bunu çok uzaktan bile farkettim. Nasıl oluyor da sen hiçbir şey sezmedin?»

«Düşünmem gereken başka şeyler vardı, Yuri. Kaybolmuştum ve öleceğimden emindim. Bu durumda başka hiçbir şeyle ilgilenmedim.»

«Bana yalan söyleme, Albert! Buna inanamam!»

«Sana yalan söylediğim yok! Madam Boranoya...» Morrison kadına dönerek bu adı resmi bir tavırla söylemeyi başardı. «Bana nezaketle davranılmasını talep ediyorum.»

Boranova sert sert, «Yuri,» dedi. «Albert'i suçlama. Sorman gereken sorular varsa, kibarca sorabilirsin.»

Konev, «O halde şöyle söyleyeyim,» diye devam etti. «Ben bilgisayardan çok uzakta olmama rağmen yine de pek çok duyguyu algıladım. Oysa sen, Albert, aygıtın hemen yanındaydım Ve bu bilgisayar senin beynine göre ayarlanmıştı. Benimkine göre değil. Beyinlerimizin aynı türden oldukları anlaşılıyor. Ama tabii birbirinin eşi değil. Bilgisayarının ilettiği dalgaları benden çok daha iyi alıyorsun. Öyleyse ben pek çok şeyi algılarken sen nasıl oluyor da hiçbir şey hissetmediğini söylüyorsun?»

Morrison öfkeyle. «Bir şeyi algılamaya çalışacak zamanım ya da isteğim var mıydı sanıyorsun?» diye sordu. «Gemiden uzaklaşmıştım. Yalnızdım, kaybolmuştum.»

«Bunu anlıyorum. Ama bazı şeyleri sezmek için özel bir çaba göstermene gerek yoktu. Düşünceler, etrafta olanlara rağmen yine de kafana dolardı...»

«Ama ben yine de hiçbir şey sezmedim. Kafamı dolduran bir tek düşünce vardı. Yalnızdım ve ölecektim. Bunu anlamaman mümkün mü? Önce vücut ısımın artacağını ve öleceğimi düşündüm. Gemiden ilk

ayrılışımda az kalsın öyle oiuyordu.» Ani bir kuşkuyla Kalinin'e baktı. «Ben gemiden iki kez ayrıldım, değii mi?»

Genç kadın usulca, «Evet, Albert,» dedi.

«Sonra vücut ısımın artmadığını farkettim. Onun yerine bir küçülüyor, bir büyüyordum. Isı naklinin yerini küçültme iletişimi almıştı. Sence bu mümkün mü, Natalya?»

Kadın bir an kararsızca durdu. «Küçültme alanı denklemlerinde bu görülüyordu. Ama bu konuda hiç deney yapılmadı. Şimdi dışarıdayken bu olasılığı kanıtladığın anlaşılıyor.»

«Çevremdekiler de aynı biçimde küçülüp büyüyorlardı. Etrafımı sarmış olan su molekülleri büzülüp şişiyordu.»

«Bu açıklamaların bizim için çok değerli. Onun için bu ilginç olayın geniş anlamda senin için de yararlı olduğu söylenilebilir.»

Konev öfkelendi. «Albert, dışarıdayken dikkatle ve mantıklı bir biçimde düşünebildiğini söylüyorsun. Ama yine de hiçbir şey sezmediğine inanmamızı istiyorsun?»

Amerikalı uzman sesini yükseltti. «Seni, aklı bir noktaya takılmış, deli! Kafamı, bu dikkatli ve mantıklı diye tanımladığın düşüncenin doldurduğunu anlayamıyor musun? Başka hiçbir şey düşünecek halde olmadığımı? Dehşet içindeydim. Etrafımdaki moleküllerin her küçülüşünde bunun devam edeceğini sanıyordum. Yani gitgide büyüyeceğimi düşünüyordum. Birdenbire normal boyuma gelecek ve patlayarak ölecektim. O anda düşünce dalgaları beni hiç ilgilendirmiyordu. Eğer böyle düşünceler kafama girseydi bile o ara onları farkedemezdim. İşte gerçek bu!»

Konev'in yüzünde onu aşağı gördüğünü anlatan bir ifade belirdi. «Önemli bir görevim olsaydı ve beni kurşuna dizmek için bir manga askerin karşısına çıkarsalardı, onlar bana nişan alırlarken ben yine de bütün dikkatimi işime verirdim.»

Dezhnev mırıldandı. «Babamın dediği gibi, 'Ayı ortada yokken herkes onu avlamaya çıkar.'»

Konev hiddetle ona döndü. «Babandan bıktım artık» ayyaş budaia!»

Dezhnev, «Bu sözleri bana geri döndüğümüz zaman tekrarla,» a'edi. «O zaman avlamaya çıktığın ayının yerinde olduğunu öğrenirsin.»

Boranova, «Yuri!» diye bağırdı. «Bir tek kelime daha istemiyorum! Sen herkesle kavga etmek niyetinde misin?»

«Ben sadece işimi yapmak niyetindeyim, Natalya. Albert tekrar dışarı çıkmalı!»

Morrison dehşetle, «Hayır,» dedi. «Asla!»

Dezhnev öfke ve hoşnutsuzlukla Konev’i süzdü. «İşte bir Sovyet kahramanı konuştu. O görevini yapmalı. Onun için de Albert tekrar dışarı çıkmalı.»

Boranova, «Arkady haklı, Yuri,» dedi. «Kurşuna dizileceğin zaman bile çalışmanı sürdüreceğini söyleyerek övünüyorsun. O halde gemiden sen çık. Albert bu işi iki kez yaptı.»

Konev, «Ama o Albert’in bilgisayarı,» diye itiraz etti. «Onun beynine göre ayarlanmış.»

Boranova, «Evet, biliyorum,» dedi. Ama sen Aibert’le beyinlerinizin aynı gruptan olduğunu söylemedin mi? Hiç olmazsa onun hissettiklerini sen de sezebilirsin. O akıntıda kaybolduğu zaman şüphe dalgalarını aldın. Üstelik o sırada uzaktaydın. Bilgisayarı alıp dışarı çıkarsan kendin bilgi toplarsın. Tabii aslında bu bizim için daha da değerli olur. Albert'in hiçbir sözüne inanmamakta ısrar ettiğine göre onun güçlü sezgilerinin ne önemi var?»

Şimdi herkes Konev’e bakıyordu. Kalinin bile zaman zaman uzun kirpiklerinin altından ona bir göz atıyordu.

Morrison hafifçe öksürdü. «Tabii giysinin içinde çok terledim. Dehşetin de bir bedeli var.»

Boranova, «Biliyorum,» dedi. «Giysinin içini temizledim ve kuruttum. Bu kadarcık bir şeyin Yuri gibi görevine bağlı bir insanı durdurmaması gerekir.»

Konev, «Hepinizin bu beceriksizce alaylarından bıktım!» diye bağırdı. «Ama o hücreye gireceğim. Gemiden çıkmaktan korktuğumu mu sanıyorsunuz gerçekten? Ben sadece içimizdeki 'en iyi alıcı’nın Albert olduğunu düşünüyordum. işte o kadar! Ama bu bakımdan ondan sonra en iyi olan benim. Albert bu işe razı değilse, ben yaparım. Tabii...» Durdu.

Dezhnev dişlerini gösterdi. «Tabii ayı orada yoksa, değil mi, Yuri? Kahramanım benim.»

Konev acı acı, «Hayır, ihtiyar ayyaş,» dedi. «Gemiye iyice yapışmam şartıyla. Albert gemiden koptu. Çünkü yüzeye hafifçe yapışmıştı. İşin bu bölümüne bakan uzman görevini iyi yapmamıştı. Aynı beceriksizliğin tekrarlanmasını istemiyorum.»

Kalinin gözlerini parmaklarının ucuna dikti. «Albert herhalde elektrik şarjı bakımından kendisine çok uygun olan bir cisme çarptı. Böyle bir

olasılık çok zayıftı. Ama bunu mümkün olduğu kadar azaltmak için gemiyle giysinin yüzeyinde garip bir şekil oluşturmaya çalışacağım.»

Konev başını salladı. «Bunu kabul ediyorum.» Bu sözleri Boranova'ya söylemişti. Sonra Amerikalı uzmana döndü. «Isı nakli olmadı demek?»

Morrison, «Benim farkedebileceğim kadar olmadı,» dedi. «Sadece küçülüp büyüdüm.»

«O halde tulumumu çıkarmama gerek yok.»

Boranova, «Dışarda fazla kalamayacağını bilmelisin, Yuri,» dedi. «Büyüme riskini daha uzun bir süre göze alamayız.»

Konev, «Anlıyorum,» diye mırıldandı ve Morrison'un yardımıyla dalgıç kılığını giydi.

□

Morrison saydam bölmeden dışarıya bakıyor, Konev'i seyrediyordu. İki kez bunun tersi olmuştu. Kendisi dışarıda durmuş ve içeriye bakmıştı. Konev'in çok sakin olması onu biraz sinirlendirdi.. Genç adam dönüp gemiye bakmadı. Morrison'un bilgisayarını dikkatle tutuyordu.

Nöro-fizikçi gemidekilere döndü. Dezhnev kontrolleriyle ilgileniyor ve usulca ıslık çalıyordu.

Boranova bilgisayarına bakıyor, bazen de başını kaldırarak düşünceli düşünceli Konev'i süzüyordu. Kalinin oturduğu yerde kıpır kıpırdı. Belki yüz defa Konev'e bakacak oldu ve her seferinde de gözlerini son anda kaçıdı.

Boranova birdenbire, «Albert, o bilgisayar senin,» dedi. «Yuri onu kullanmasını başarabilecek mi dersin?»

Amerikalı uzman hafifçe güldü. «Bilgisayarı Yuri için ayarladım. Başka yapacağı bir şey yok. Ama yine de onun düşünce dalgalarını almadığından eminim, Natalya.»

«Nereden biliyorsun?»

«O bir şey sezerse, bunu ben de farkederim. Biliyorsun ben akıntıdayken Yuri de beni hissetti. Ama şu anda hiçbir şey almıyorum. Hiçbir şey.»

Boranova şaşırdı. «Ama bu nasıl olur? Yuri bilgisayar senin elindeyken bir şeyler sezdi. Öyleyse aygıt kendisindeyken neden düşünce dalgalarını almasın?»

«Belki şartlar değişti. Konev'in sezdiğini söylediği o ıstırabı düşün. Bunu bilgisayarım Shapirov'un düşüncelerini bana iletirken farkettiğini açıkladı. Ama bu ıstırap daha önce algıladıklarımıza hiç uymuyordu.»

«Biliyorum. Shapirov’un düşünceleri daha önce çok huzurluydu, Yemyeşil kırlar. Matematik denklemleri.»

«Acaba Shapirov’un beyninin canlı olan bölümü son anda vücudun komada olduğunu mu anladı...»

«Bu neden son saatte olsun? Tam biz beyine girdiğimiz zaman? Bu kadar rastlantı olamaz.»

«3elki de beyine girerek onu uyardık. Bunun sonucu olarak Shapirov'un zihni durumu kavradı. Ya da bu gerçekten bir rastlantı. Bazen rastlantılar olur. Ve Shapirov durumunu anladığı zaman müthiş bir ıstırap duydu, sonra da sessiz bir uyuşukluğa büründü.»

Boranova kararsızdı. «Buna yine de inanamam. Sen Yuri’nin hiçbir şey algılamadığına gerçekten inanıyor musun?»

«Önemli bir şeyi alamıyor. Bundan eminim.»

«Belki onu geri çağırmam doğru olur.»

«Senin yerinde olsaydım, öyle yapardım, Natalya. Dışarı çıkalı hemen hemen on dakika oldu. Bir şey algılamıyorsa bu kadar süre yeter.»

«Ya algılıyorsa?»

«O zaman geri dönmeye yanaşmaz. Konev'i biliyorsun.»

Boranova, «Geminin bölmesine vur, Albert,» dedi. «Ona en yakın olan sensin.»

Morrison istenileni yapınca Konev dönüp ona baktı. Kaşları çatılmıştı. Boranova ona içeri girmesini işaret etti.

Konev durakladı, sonra da peki der gibi başını salladı. Morrison da Boranova’ya, «İşte kanıtı,» dedi.

Konev'i gemiye aldılar. Yüzü kıpkırmızı kesilmişti. Başlığını çıkardıkları zaman derin bir nefes aldı.

«Oh, rahatladım. Dışarısı biraz fazla sıcak gelmeye başlıyordu. Gemiye bağlı olduğum için büyiilüp küçülme tahminimden daha az oldu. Ama ısı nakli çok belirgindi... Şu plastik zırhı çıkarmama yardım edin.»

Boranova ani bir umutla, «İçeriye girmeye bu yüzden mi razı oldun?» diye sordu. «Isı yüzünden mi?»

«Bu baş nedendi tabii.»

«Bir şeyler sezebildin mi, Yuri?»

Konev’in kaşları çatıldı. «Hayır. Hiçbir şey sezemedim. Hiçbir şey.»

Dezhnev zoraki bir uysallıkla, «Nataşa, küçük kaptan,» dedi. «Şimdi ne yapacağız? Bir fikrin var mı?» Kadın ona cevap vermedi. Diğerleri de onun konuştuğunun farkında değilmiş gibiydiler.

Konev hâlâ göğsüyle ensesini siliyor ve Morrison'a hiç de dostça sayılmayacak bir tavırla bakıyordu. Kara gözleri ateş saçıyordu sanki. «Sen dışarıdayken bir hayli düşünce dalgası vardı.»

Morrison soğuk bir tavırla, «Madem öyle düşünüyorsun...» dedi. «Ama sana hiçbir şey hatırlamadığımı anlattım.»

«Belki her şey bilgisayarı kullanana bağlı.»

«Bilim inanç değil, kanıt meselesidir. Neden şimdi bilgisayarını eline alarak dışarı çıkmıyorsun? Seni gemiye iyice yapıştıracağımız için kaybolmazsın. Ve dışarıda benim gibi tam on dakika kalırsın. O kadar.»

Morrison, «Bunu yapacak değilim,» dedi. «Zaten denedik.»

«Ve ben Shapirov'un düşüncelerini sezdim. Sen sezmediğini iddia etsen bile.»

«Sen düşünceleri değil, duyguları algıladın. Sözcükleri seçemedin.»

«Çünkü bilgisayarı elinden düşürdün. Bunu kendin de itiraf ettin. Şimdi yine dene. Bu kez aygıtı düşürmeden.»

«Hayır. Bu bir işe yaramaz.»

«Gemiden koptuğun için korkmuştun. Bu kez kopmayacaksın. Tekneye benim gibi sıkıca yapışacaksın. Korkmayacaksın.»

Morrison omzunu silkti. «Benim ne kadar korkak olduğumu biliyorsun, Yuri.»

Konev sinirlendi. «Şakanın sırası mı?»

«Şaka etmiyorum. Ben kolaylıkla paniğe kapılabilirim. Bende senin o niteliğin neyse ondan yok.»

«Cesaret mi?»

«Pekâlâ, madem itiraf etmemi istiyorsun. Benim cesaretim yek. Bunu da açıklıyorum.»

Konev, Boranova'ya baktı. «Natalya, sen kaptansın. Albert'e tekrar denemesini emret.»

«Bu durumda emredebileceğimi sanmıyorum. Kendisinin de söylediği gibi, bir olup onu dışarı atmamızın ne yararı olur? Ama tabii bunu ondan isteyebilirim. Albert?»

Amerikalı uzman bıkkın bıkkın, «Boşuna nefes tüketme,» diye mırıldandı.

«Bir kere daha dene. Eğer bir şey sezemezsen dışarıda yalnız üç dakika kalırsın.»

«Hiçbir şey sezemeyeceğim. Bundan eminim.»

«Öyleyse bunu kanıtlamak için dışarıda üç dakika kal.»

«Bunun ne yararı olacak, Natalya? Hiçbir şey algılayamazsam, Yuri bilgisayarımı mahsus yanlış ayarladığımı iddia edecek. Aramızda güven yoksa zaten hiçbir şey başaramayız. Örneğin, ben de Konev gibi davransaydım ne o- lurdu? Fikrini kabul etmemenin yalancılık olduğunu düşünseydim? Hücre sıvısında yalnız kaldığım zaman Shapirov'un düşüncelerini de, duygularını da sezmedim. Konev ise pek çok şeyi algıladığını açıkladı. Başka kimler bunları sezdi? Sen, Natalya?»

«Hayır. Ben hiçbir şey sezmedim.»

«Sophia?»

Kalinin hayır der gibi başını salladı.

«Arkady?»

Dezhnev alınmış gibi, «Ben hemen hiçbir şeyi sezmiyorum,» diye cevap verdi.

«Pekâlâ. Sadece Yuri. Onun gerçekten bir şeyler algılayıp algılamadığını nereden bileceğiz? Ben onun kadar kaba davranmayacağım. Onu yalancılıkla suçlamayaca-ğım. Ama Yuri bir şeyler algılamayı müthiş istiyordu. Bu yüzden duyguları sezdiğini sanmış olamaz mı?»

Konev'in yüzü öfkeden bembeyaz kesildi. Ama sesi hafifçe titremesine rağmen yine de sakindi. «Bütün bunları unut. Bu gemide saatler geçirdik. Ben senden sadece son bir deneme yapmanı istiyorum. Böylece daha önceki olaylar desteklenmiş olur.»

Morrison başını salladı. «Hayır. 'Sonuncu her şeyi öder.' Ben bu lafı çok duydum.»

Boranova, «Albert,» dedi. «Bu kez hata olmayacak. Son bir deney yap.»

Dezhnev atıldı. «Bunun gerçekten son deney olması gerekiyor. Enerjimiz çok azaldı. Seni bulmak bize çok pahalıya maloldu, Albert.»

Konev, «Ama biz seni yine de bulduk,» dedi. «Masrafa aldırmadık. Seni ben buldum.» Heyecanla, sinirli sinirli güldü. «Eğer bilgisayarından yayılan dalgalar olmasaydı seni bulamazdım. Yanılmadığını gösteren kanıtlar var. Ve seni ben bulduğuma göre bu borcunu ödemelisin.»

Morrison'un burun kanatları kabardı. «Benim peşimden geldiniz, çünkü benim patlamam sizi de birkaç dakika içinde öldürürdü. Kendi hayatını kurtarma endişesine karşılık ne gibi bir ödeme bek...»

Gemi birdenbire sarsıldı. Ayakta duran Konev sendeledi ve koltuğunun arkasını yakaladı.

Boranova da bir eliyle kontrol aletine tutunmuştu. «Neydi bu?»

Kalinin bilgisayarının üzerine eğildi. «Onu bir an görür gibi oldum ama bu ışıkta hiçbir şey anlaşılmıyor. Ama bir ribosom olabilir...»

Morrison hayretle tekrarladı. «Bir ribosum mu?»

«Neden olmasın? Bunlar hücreye dağılmış durumda. Protein üreten organeller onlar.»

Amerikalı uzman öfkelendi. «Ribosomun ne olduğunu biliyorum.»

«Ribosom bize çarptı. Daha doğrusu biz ona. Bu önemli değil. Müthiş bir Brown hareketi görüldü.»

Dezhnev dehşetle dışarıyı işaret etti. «Daha da kötüsü oldu! Artık ısı nakli yok. Alan küçülüp büyüyor.»

Morrison dışarıdaki su moleküllerinin iriieşip ufaklaştıklarım farketti.

Konev bağırdı. «Bunu durdur! Durdur!»

Boranova gerilmiş olan dudaklarının arasından, «Çalışıyorum,» dedi. «Arkady jetleri kapat ve bütün gücü bana ver. Havalandırmayı, ışıkları, her şeyi, her şeyi kapat.»

Morrison şimdi Boranova ve Kalinin'in bilgisayarlarının ışığından başka bir şeyi göremiyordu. Etraf kapkaranlıktı. Ancak geminin alanının bir büyüyüp bir küçüldüğünün farkındaydı. Midesi bulanıyordu. Bu hareket sıklaşırken Boranova'nın başarılı olamadığını düşündü. Birdenbire büyüyeceğiz. Natalya buna engel olamayacak. Ve on saniye İçinde öleceğim. Ben... ve onlar... ve içinde gömülü olduğumuz bu ceset patlayacak, su buharı ve karbondioksit halini alacak... Başı dönüyordu. Bayılacaktı...

□

Saniyeler geçti ama Morrison bayılmadı. Biraz kımıldandı. Artık ölmüş olması gerekmiyor muydu?

Birinin hıçkırdığını duyunca gözlerini açtı ve loş ışıkta Kalinin'e baktı. Genç kadın bilgisayarına eğilmişti, dudaklarının arasından ıslık çalar gibi soluk alıyordu. Saçları karmakarışıktı.

Nöro-fizikçi ani bir umutla etrafına bakındı. Gemi eskisi kadar hızla küçülüp büyümüyordu. Morrison bunu düşünürken hareket iyice yavaşladı.

Kalinin de durup yan gözle ona baktı. Zorla gülümseyerek boğuk boğuk, «Başardım,» diye fısıldadı.

Gemideki ışıklar yavaş yavaş aydınlandı. Dezhnev titreyerek derin bir nefes aldı. «Eğer ölmedrysem biraz daha yaşamak isterim. Babamın dediği gibi, ‘Ölüm daha kötü olmasaydı hayat çekilmez olurdu.' Teşekkür ederim, Nataşa. Artık sonsuza dek benim kaptanımsın.»

«Bunu ben yapmadım.» Boranova sanki birden yaşlanmıştı. «Gemiye yeteri kadar enerji veremedim. Bu senin işin mi, Sophia?»

Kalinin gözlerini yummuştu, hâlâ soluk soluğaydı. Konuşmak istemiyor, sadece hayatın tadını çıkarmaya çalışıyormuş gibi kımıldandı. Ama sonra, «Bilmiyorum,» diye mırıldandı. «Belki.»

Boranova sordu. «Ne yaptın?»

Kalinin, «Ölümü bekleyemezdim,» dedi. «Geminin üzerinde bir D-glükozu şeklinin oluşmasını sağladım. Hücrenin normal şeyi yapacağını ve bir ATF, yani adenosin trifosfat molekülüyle birbirlerini karşılıklı etkileyeceklerini umuyordum. Öyle de oldu. Hücre bir fosfat grubu ve enerji kazandı. Bu enerjinin küçülme alanını güçlendireceğini düşündüm. Sonra gemiyi nötr hale getirdim ve fosfat grubu da koptu. Aynı işlemi birkaç kez tekrarladım. Parmaklarımı öyle hızlı oynatıyordum ki, artık doğru tuşlara basıp basmadığımı bile bilmiyordum. Ama anlaşılan uygun tuşlara basmışım. Gemi yeteri kadar enerji kazandı ve alan dengesini buldu.»

Boranova, «Bu nereden aklına geldi?» diye sordu. «Ben kimsenin böyle bir şeyden söz ettiğini duymadım...»

Kalinin başını salladı. «Ben de eyle. Ama bu sabah gemiye binmeden önce ani büyüme başladığı takdirde neler yapabileceğimi düşündüm... Aslında benimki bir kumardı.»

Dezhnev kendi kendine konuşurmuş gibi usulca mırıldandı. «Yaşlı babam burada olsaydı, 'Kaybedecek bir şeyin olmadıktan sonra rahat rahat kumar oynayabilirsin,' derdi.» Sonra sesini yükseltti. «Teşekkür ederim, küçük Sophia. Bundan sonra hayatım senin. İstediğin zaman veririm. Hatta daha da ileri gideceğim. Uygun buluyorsan seninle evlenirim.»

Kalinin hafifçe gülümsedi, «Şövalyece bir teklif bu. Ama senden benimle evlenmeni isteyemem. Hayatını benim uğruma vermen yeterli olur.»

Boranova artık kendini toplamıştı. «Bu olayı son raporda en ince ayrıntısına kadar açıklayacağız. Kafanın hızlı çaiışması ve hemen harekete geçmen her şeyi kurtardı.»

Morrison konuşacak halde değildi. Neredeyse ağlayacaktı. Yaşadığı için duyduğu minnet yüzünden mi? Kalinin'e hayranlık duyduğu için mi? Zorla uzanarak Kalinin’in elini tuttu ve öptü. Arka arkaya öksürdükten sonra, «Teşekkür ederim, Sophia,» diye fısıldayabildi.

Genç kadın utandı ama elini hemen çekmedi. «Bu başarılı olmayabilirdi. Olacağını da sanmıyordum.»

Dezhnev, «Başarılı olmasaydı...» dedi. «Nasıl olsa ölecektik.»

Morrison birden yerinde doğrularak öfkeyle, «E, Yuri?» diye seslendi. «Sen bir şey söylemeyecek misin?»

Konev bir an omzunun üzerinden baktı. «Söyleyecek bir sözüm yok.»

«Yok mu? Sophia hepimizi kurtardı. Gemiyi de.»

Konev omzunu silkti. «O görevini yaptı.»

«Görevini mi? Görevinden çok daha fazlasını yaptı.» Morrison öne doğru eğilerek Konev'i omzundan yakaladı. «Bizi kurtaran tekniği icat etti. Ve o arada senin hayatını da kurtardı, ahmak! Şimdi yaşıyorsan bunu Sophia'ya borçlusun. Hiç olmazsa ona teşekkür edebilirsin.»

Konev omzunu Morrison'un elinden kurtardı. «Ben bildiğim gibi hareket ederim.»

Amerikalı uzmanın elleri genç adamın boynuna dolanıverdi. «Seni aşağılık, bencil barbar!» Konev'in boğazını sıkmaya başladı. «Sophia’yı kendince seviyorsun. Ama çılgınlığından ona doğru dürüst bir tek kelime bile söylemiyorsun. Bir tek nazik kelime bile, aşağılık herif!»

Konev yine Morrison’un elinden kurtuldu. İki adam birbirlerini yumruklamaya başladılar. Koltuklarına yarı sıkışmışlardı. Yerçekimi olmadığı için doğru dürüst dövüşemiyorlardı.

Kalinin bağırdı. «Ona vurma!»

Morrison olanca gücüyle çabalayarak, bana zarar veremeyecek, diye düşündü. On altı yaşımdan beri böyle dövüşmedim. Ve şimdi de pek başarılı olduğum söylenemez.

Sonra Boranova’nın sert sesi etrafta yankılandı. «Durun! İkiniz de!»

Öyle de yaptılar. İkisi de durakladılar.

Boranova, «Albert,» dedi. «Seni buraya terbiye dersi vermen için getirmedik. Yuri, senin de kaba bir adam rolü oynamana hiç gerek yok. Zaten kabasın. Eğer Sophia'nın başarısını...»

Genç kadın kendini zorlayarak, «Benim teşekkür beklediğim yGk,» diye atıldı. «Kimseden...»

Konev bağırdı. «Teşekkür mü? Hepimiz teşekkür edelim. Büyüme başlamadan hemen önce bu Amerikalı korkağın onu kurtardığımız için bize teşekkür etmesini sağlamaya çalışıyordum. Onun bana sözlerle teşekkür etmesini istediğim de yoktu. Bu bir dans pisti değil. Eğilip reveranslar yapmamız gerekmiyor. Bu adamın minnetini dışarı çıkıp Shapirov'un

düşüncelerini sezmeye çalışarak göstermesini istedim. Ama o buna razı olmadı. O kim oluyor da, şimdi bana ne zaman ve nasıi teşekkür edeceğimi öğretmeye kalkıyor?»

Morrison, «O olaydan önce bunu yapmayacağımı söyledim,» dedi. «Şimdi de tekrarlıyorum.»

Dezhnev söze karıştı. «Şimdi burada ölmüş bir atı kamçılayıp duruyoruz. Enerjimizi sanki bir düğünde votka içiyormuş gibi harcadık. Küçülme ve büyümeler arasında fazla bir gücümüz kalmadı. Ancak kontrol altında normal boyumuza ulaşabilmemizi sağlayacak kadar enerjimiz var. Hemen gitmeliyiz.»

Konev homurdandı. «Bu adamın dışarı çıkıp birkaç da

kika sonra dönmesi fazla enerji tüketimine neden clmaz. Ondan sonra gideriz.»

Morrison'la genç adam bir an birbirlerine düşman düşman baktılar. Sonra Dezhnev cansız bir sesle konuştu. «Yaşlı babam, Rusçadaki en korkunç sözün 'bu çok garip' olduğunu söylerdi...»

Konev hiddetle ona döndü. «Kes sesini, Arkady!»

Dezhnev, «Bundan söz etmemin bir nedeni var,» diye cevap verdi. «Çünkü bu sözü söyleme sırası bende. ‘Bu çok garip...’»

Boranova alnına düşmüş olan saçlarını yorgun yorgun geriye itti. Morrison kadının saçlarının terden ıslanmış olduğunu farketti. Boranova, «Garip olan nedir, Arkady?» diye sordu.

«Hücre suyunun akıntısı yavaşlıyor...»

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Boranova, «Nereden anladın?» dedi.

Dezhnev ağır ağır cevap verdi. «Sevgili Nataşa, benim yerimde olsaydın sen de anlardın. Hücrenin içinde birbirlerini çaprazlamasına aşan lifler var...»

Morrison atıldı. «Hücre iskeleti.»

Dezhnev azametle elini salladı. «Albert, çocuğum, teşekkür ederim. Babam, 'Bir şeyin adını değil kendisini bilmen daha önemlidir,' derdi. Neyse... O nesne suyun akışını engellemiyor. Geminin ilerlemesini de. Ama onun önünden geçtiğimizi görüyorum. Pırıldıyor bu. Ve şimdi önünden daha yavaş geçiyoruz. O lifler yerlerinden oynamadıklarına göre, demek ki biz yavaşlıyoruz. Ve ben gemiyi yavaşlatmak için bir şey yapmadığıma göre de, aslında yavaşlayan hücre suyu olmalı. İşte buna mantık denir, Albert. 8eni bu konuda eğitmene de gerek yoktur.»

Kalinin çok alçak sesle, «Galiba hücreye zarar verdik,» dedi. Vicdan azabı çekiyormuş gibi konuşmuştu.

Morrison, «Bir beyin hücresinin mahvolması Shapirov'u hiç etkilemez,» diye teseilj etmeye çalıştı. «Özellikle komadayken. Ama hücre parçalanmışsa buna hiç şaşmam. Herhalde peşimden müthiş bir hızla geldiniz. Bunun için size tekrar teşekkür ediyorum. Sanırım gemi çok sarsılıyordu. Bütün hücreyi de sarstı.»

Konev'in kaşları çatılmıştı. «Delilik bu! Biz bir molekül boyundayız. Hem de küçük bir molekül boyunda. Sarsılıp titresek de bütün bir hücreye zarar verebilir miyiz?»

Morrison, «Bunun nedenlerini araştırmamıza gerek yok, Yuri,» dedi. «Hücre suyunun yavaşladığı gözlendi. Bu da normal değil.»

Konev söylendi. «Bir kere Arkady'nin fikri bu... Ve kendisi bir sinir uzmanı olmadığına göre...»

Dezhnev öfkelendi. «Gözlerimin görmesi için sinir uzmanı olmam mı gerekiyor?» Konev'e vuracakmış gibi elini kaldırmıştı.

Konev ona bir göz attı ama cevap vermedi. «Zaten bu gözlem düzeyinde, yaşayan bir beyin hücresinde neyin normai olduğunu, neyin olmadığını anlayamayız. Belki sıvı zaman zaman ağırlaşıyor.»

Morrison, «Sen mezarlığın yanından geçerken ısltk çalan insanlara benziyorsun, Yuri,» dedi. «Önemli olan şu: Artık bu hücreden yararlananlayız. Etrafta dolaşıp başka hücre arayacak kadar enerjimiz de yok.»

Konev dişlerini gıcırdattı. «Yapabileceğimiz başka bir şey olmalı. Vazgeçemeyiz.»

Morrison, «Natalya,» diye seslendi. «Kararım ver. Artık bu hücreyi incelemenin bir yararı var mı? Başka bir hücre arayacak durumda mıyız?»

Boıanova düşünceli düşünceli başını eğdi. Diğerleri dönüp ona bakarlarken Konev, Morrison’u kolundan yakaladığı gibi kendine çekti. Kara gözlerinde düşmanca bir pırıltı vardı. «Ona âşık olduğumu nereden çıkardın?» diye

Işıldayarak başıyla Kalinin’i işaret etti. «Böyle düşünme hakkını sana kim veriyor? Bana bunu söyle.»

Morrison ona boş gözlerle baktı.

Aynı anda Boranova, «Arkady,» dedi. «Ne yapıyorsun?»

Kontrollerin üzerine eğilmiş olan Dezhnev bir an başını kaldırdı. «Telleri eski yerlerine takıyorum. Grotto’yla bağlantı kuracağım.»

Boranova kızdı. «Ben sana böyle yapmanı söyledim mi?»
Dezhnev, «İhtiyaç bana bunu emretti,» dedi.
Konev bağırdı. «Bu durumda artık gemiyle manevra yapamayacağını bilmiyor musun?»
Dezhnev alay etti. «Sen de artık manevraya gerek kalmadığını bilmiyor musun?»
Boranova sabırla sordu. «Arkady, hangi ihtiyaç sana bunu emretti?»
Dezhnev, «Anormalleşen sadece bu hücre değil,» dedi. «Etrafımızdaki ısı da düşüyor. Yavaş yavaş...»
Konev onu aşağılarcasına, «Bunu kendin ölçtün herhalde?» dedi.
«Hayır. Bu sonuca gemi ölçümlerine göre vardım.»
Boranova, «Ama ısı neden düşsün?» diye sordu.
Morrison alaycı bir tavırla güldü. «Haydi, Natalya. Bu nedeni pekâlâ biliyorsun. Yuri'nin de bildiğinden eminim. Arkady'nin ise bunu öğrenmesi gerekiyor. İşte o yüzden bağlantı sağlamaya çalışıyor.»
Gemiye sıkıntılı bir sessizlik çöktü.
Morrison dışarı baktı. Onlarla birlikte ilerleyen irili ufaklı molekülleri görebiliyordu. Ve akıntı gerçekten yavaşlamıştı. Daha önce dikkat etseydim, diye düşündü. Bunu da farkederdim. Arkady gemiyi yönettiği için her şeye dikkat etmek zorunda. Görevinin sinirlerini herkesinkinden daha fazla gerdiği kesin. Ve kimse de onu önemsemiyor. Haksızlık bu...
Dezhnev doğruldu. Alıcıyı kulağına sokmuştu. «Artık bağlantı kurabilirim... Orada mısınız? Grotto? Grotto?» Sonra gülümsedi. «Evet, şimdilik güvendeyiz... Çok üzgünüm ama dediğim gibi ya manevra yapacaktım ya da sizinle konuşacaktım... Orada durum nasıl? Ne? Bir daha söyleyin. Evet, anlamıştım zaten.» Diğerlerine döndü. «Yoldaşlar, Akademisyen Pyotr Shapirov ölmüş. On üc dakika önce bütün hayati faaliyetler durmuş. Şimdiki görevimiz bu cesetten çıkmak.»

ON YEDİNCİ BÖLÜM

çıkış

Eğer dertten kurtulmak, belaya çatmak kadar kolay olsaydı, hayat ne tatlı bir şarkıya dönüşürdü.

— Dezhnev Senior

Gemiye sıkıntılı bir sessizlik çöktü.

Kalinin yüzünü avuçlarına gömdü. Uzun bir süre sonra fısıltıyla sessizliği bozdu. «Emin misin, Arkady?»

Dezhnev ağlamamak için gözlerini kırpıştırarak, «Emin miyim?» dedi. «Adam haftalardan beri ölümün eşiğinde! Hücre suyunun akışı yavaşlıyor, ısı düşüyor. Ve Shapirov'a keşfedilmiş olan her aleti takan Grotto onun öldüğünü bildiriyor. Emin olmayıp da ne olacağım?»

Bcrancva, «Zavallı Shapirov,» dedi içini çekerek. «Daha iyi bir ölüme layıktı.»

Konev, «Bir saat daha dayanabilirdi,» dedi.

Boranova kaşlarını çattı. «Bunu o seçmedi ki, Yuri.»

Morrison buz gibi oldu. O ana kadar etrafında alyuvarlar vardı. Ama şimdi bir madde yığınının içindeydi. Kendisi hemen hemen bir atom kadardı. Shapirov'un cesedi ise ona oranla dünyadan bile büyüktü. Yani o şimdi ölü organik maddeden oluşan bir gezegende gömülüydü. Diğerlerinin yas tutmak için duraklamalarına sinirlenmişti. «Dışarı nasıl çıkacağız?»

Boranova ona hayretle bakarken gözleri irileşti. Üzüntüsü arasında oradan ayrılma konusunu bir an unutmuş olmalıydı. Hafifçe öksürdü ve her zamanki gibi ciddi tavırlar takınmak için çabaladı. «Önce bir dereceye kadar büyümemiz gerekiyor.»

Morrison, «Neden bir dereceye kadar?» dedi. «Niçin hemen norma! boyumuza dönmüyoruz?» Sonra itirazları engellemek istiyormuş gibi ekledi. «Shapirov'un vücuduna zarar verebiliriz ama o öldü artık. Bizse yaşıyoruz. Önce kendimizi düşünmeliyiz.»

Kalinin ona sitemle baktı. «Bir ölünün bile saygı görmeye hakkı vardır, Albert. Özellikle Akademisyen Pyotr Shapirov gibi büyük bir bilim adamının ölüsünün.»

«Ama herhalde bu saygı beş kişinin hayatına malolmamaiıdır.» Morrison'un sabırsızlığı gitgide artıyordu. Shapirov'u fazla tanımıyor ve diğerleri gibi onu bir yarı-tanrı da saymıyordu.

Dezhnev, «Saygı konusu bir yana,» dedi. «Şu anda Shapirov'un kafatasının içindeyiz. Bunu dolduracak kadar büyür ve kafatasını küçültme alanımızın yardımıyla parçalamaya çalışırsak çok fazla enerji kaybederiz. Ve büyük bir hızla normal halimizi alırız. Bir patlama gibi bir şey olur bu. Onun için önce kafadan çıkmanın yolunu bulmalıyız.»

Boranova, «Albert haklı,» diyerek başını salladı. «Haydi başlayalım. Hepimizi bir hücre kadar büyüteceğim. Arkady, Grotto’dakilere tam

yerimizi saptamalarını söyle. Yuri, sen de bu noktayı serebrograf üzerine dikkatle işaret et.»

Morrison dışarıya, uzaktaki hücre zarına bakıyordu. Zar birdenbire biraz küçüldü sanki. Kollajen kabloları da birer sicim halini aldılar.

Boranova, «Hepsi bu kadar,» dedi. «Küçük bir damara sığmalıyız.»

Dezhnev, «Zaten ancak bu kadarını yapabilirdik,» diye söylendi. «Geride fazla enerji kalmadı.»

«Umarım kafatasından çıkmamıza yeter.»

Dezhnev, «Yetmesini dileyelim,» dedi. «Ancak sen sadece geminin kaptanısın, Nataşa. Termodinamik kanunlarının hakimi değil.»

Boranova başını hoşnutsuzca salladı. «Arkady, yerimizi saptamalarını söyle! Bana da nutuk çekme.»

Konev, «Yerimizi saptamamızın o kadar önemli olduğunu sanmıyorum, Natalya,» dedi. «Kılcal damardan çıktığımız zamanki yerimizden fazla uzak değiliz. Ondan beri yakındaki bir nörondan bir diğerine gittik.» Birkaç dakika sonra yerleri bildirildiği zaman başını salladı. «Sana söylediğim gibi. Zaten bir tek yöne doğru gidebiliriz ancak. Öyleyse o tarafa gideriz. Arkady’nin babasının bu konuda da bir şeyler söylediğinden eminim.»

Dezhnev hemen atıldı. «Babam, 'Bir tek yol olduğu zaman karar vermekte zorluk çekilmez,' derdi.»

Konev , «Gördün mü?» dedi. «Ne tarafa gidersek gidelim, dışarı çıkmanın bir yolunu bulacağız.»

Gemi ilerledi. Artık incecik olan kollajen iplikçiklerinin arasından, bir nörondan geçiyor ve ince bir aksona varıyordu. Daha önce böyle bir aksonun içinde oldukları ve burasının onlara yüz kilometre genişliğinde bir karayolu gibi gözüktüğü inanılacak gibi değildi.

Morrison alaycı bir tavırla, «Ya Shapirov sağken onun vücudundan çıkmak zorunda kalsaydık?» diye sordu. «O zaman ne yapacaktık?»

Boranova ona baktı. «Ne demek istiyorsun?»

«Shapirov sağ olsaydı, aynı şeyi yapmak zcrunda kalmayacak mıydık? Şimdi yaptıklarımızın eşini?»

Boranova, «Şey...» diye mırıldandı. «Evet.»

«Öyleyse canlı vücuda duyulan saygı nerede kaldı?»

«Şunu iyice anlamalısın: Bu yetersiz bir gemiyle yapılan acil bir operasyon. Başka seçeneğimiz yok. Ayrıca senin teklifinle benzer bir yanı olmadığı da kesin. Sen hemen büyümemizi ve Shapirov'un kafasını parçalamamızı önerdin. Shapirov sağ da olsaydı yine bu yoldan

ilerleyecektik. On nöronu, hatta yüz tanesini koparacaktık. Ama bu herhalde Shapirov'un durumunu fazla kötüleştirmeyecekti. Beyin nöronları hayat boyunca durmadan ölürler. Tıpkı alyuvarlar gibi.»

Morrison sertçe, «Pek de öyle değil,» dedi. «Alyuvarların yerini devamlı olarak başkaları alır. Ama beyin nöronları için aynı şey söylenemez.»

Konev onların konuşmalarını kesti. «Dur, Arkady! Verimizi tekrar saptamamız gerekiyor.»

Gemiye birdenbire derin bir sessizlik çöktü.

Sonunda Dezhnev ölçüleri Konev'e fısıldadı. Genç adcm da, «Onlarla tekrar temasa geç, Arkady,» dedi. «Yanlış anlayıp anlamadığını öğren.»

Morrison kemerini çözerek ihtiyatla Konev 'in omzunun üzerinden baktı. Serebrograf ekranında kırmızı iki nokta var dı. İnce kırmızı bir çizgi bunları birbirine bağlıyordu.

Konev, Boranova’ya döndü. «Natalya, bu kez şans bize yardım ediyor. Hangi tarafa gidersek gidelim mutlaka ufak bir damara ulaşacağız. Er geç. Ve bu sefer çabucak damara girmeyi de başaracağız.»

Morrison rahatlamıştı ama yine de dayanamadı. «Ya damar çok uzakta olsaydı?»

Konev sokin sakin, «O zaman,» diye cevap verdi. «Dezhnev'den bağlantıyı kesmesini isterdim. Ve yine bir damara yaklaşmaya çalışırdım.»

Ama Dezhnev Amerikalı uzmana bakarak yüzünü buruşturdu ve dudaklarını oynatarak sessizce, «Yeteri kadar enerji yok,» dedi.

Boranova emretti. «İlerde, Arkady. Bizi damara götür.»

Konev birkaç dakika sonra, «Yuri'nin haritası doğru, bu konuda iddiaya girmez.»

Morrison ilerideki kıvrımlı duvara baktı ve endişeyle, acaba gemi buna sığabilecek mi, diye düşündü.

□

Boranova, «Sophia,» dedi. «Gemiye, damara girmemizi sağlayacak bir elektrik şarj şekli verebilir misin?»

Kelinin kuşkuyla ona bakarken Morrison elini kaldırdı. «Bence bu olamaz, Natalya. Hücrelerin hepsi de şimdi bile tümüyle ölmüş değil. Ama içlerindeki düzenin bozulduğu kesin. Vücuttaki hücrelerden herhangi birinin pinositoz yoluyla ya da başka bir biçimde bizi içine alabileceğini sanmıyorum.»

Dezhnev, «O halde ne yapacağım? Damara zorla mı gireceğim?» diye sordu.

Konev, «Tabii,» dedi. «Damar çeperine dayan. O zaman ufak bir bölümü küçülüp parçalanır. Böylece içeri girebilirsin. Motorları fazla kullanmak zorunda da kalmazsın.»

Dezhnev, «Ah.» diye mırıldandı. «Uzman konuşuyor Damar küçülüp parçalanırken alanımızı etkileyecek. O a rada enerji de harcayacağız. İçeri zorla girseydik daha a enerji tüketirdik.»

Boranova, «Öfkelenme, Arkady,» dedi. «Bunun sıra değil. Motorları az kullan. Damar küçültme yüzünden güc nü kaybederken hemen içeri gir. İki tekniği birarada kul nırsan enerji tüketimi daha az olur.»

Dezhnev içini çekti. «Öyle olacağını umalım. Ama şeyi istemekle iş bitmez ki.»

Konev, «Artık beyine kan basması olasılığı da yok.» diye hatırlattı. «Shapirov öldüğü için bunun ona bir zr dokunmazdı. Ama artık kan akmıyor. Hiçbir şey sızır cak.»

Dezhnev, «Ya,» dedi. «Bu da ilginç bir duruma oluyor. Sağ bir insanın damarına girseydik kan bizi bir yöne doğru götürürdü. Ama şimdi kan akmadığına göre motorlarımı çalıştırmak zorunda kalacağım. Ama hangi yöne doğru gideceğiz?»

Konev çok sakindi. «Damara girdikten sonra sağa dönersin. Serebrografım öyle diyor.»

«Ama sağa dönmemi sağlayacak akıntı yok ki. Ya sola doğru bir açı yaparak girersem?»

«Arkady, scğa doğru bir açı yaparak gireceksin. Serebrografım bu konuda da öyle diyor.»

Boranova, «Haydi, Arkady,» dedi. «Yuri’nin serebrografına güvenmekten başka çaremiz yok.»

Gemi ilerledi. Burun damarının çeperine değerken Morrison motorların titreştiğini farketti. Sonra duvar yıkıldı ve tekne damara girdi. Dezhnev motorları hemen durdurdu. Gemi ilerideki iç duvara çarparak hafifçe sekti. Sonra da döndü.

Dezhnev, «Doğru yöne döndük mü?» diye sordu. «Dönemediysek yapabileceğimiz bir şey yok. Gerileyemem. Albert’in inip bizi döndürmesi de imkânsız. Çünkü damar dar.»

«Doğru yöndesin.» Konev'in sesi sertti. «Haydi, ilerle. Hareket ederken gemi de büyüyecek.»

«Öyle olacağını umalım. Dediğin gibi olursa, cesetten çıkmadan önce ne kadar gitmemiz gerekecek?»

Konev, «Bunu şimdi söyleyemem,» diye cevap verdi. «Damarı serebrografımda izlemem, Grotto'dakilerle görüşmem ve damara, tam kafatasından çıkacağımız noktaya bir enjeksiyon iğnesi sokulmasını sağlamam gerekiyor.»

Dezhnev, «Sonsuza dek ilerleyemeyeceğimizi söylememe izin var mı?» dedi. «Küçültme ve normal boya yaklaştırma işlemleri, yanlış kılcal damarlara girilmesi, kaybolan Albert'in aranması yüzünden tahminimizden daha fazla enerji harcadık.»

Boranova, «Yani enerjimiz bitti mi?» diye sordu.

«Hemen hemen. Bunu deminden beri söylüyorum. Enerjinin azaldığını söyleyerek sizi uyarmadım mı?»

«Kalan enerjimiz ne kadar? Kafatasından çıkmaya yetecek kadar var mı?»

«Canlı bir damarda olsaydık kan bizi sürükleyip götürürdü. Ama akıntı yok. Shapirov öldü. Kalbi de çarpmıyor. Yani kanda ilerlemek için kollarımı çalıştırmak zorunda kalacağım. Kan soğurken gitgide daha yapışkan olacak. O zaman motorlar daha fazla çalışmak zorunda kalacak. Ve tabii enerji de daha çabuk tükenecek.»

Konev, «Sadece birkaç santimetrelik yolumuz var,» diye açıkladı.

Dezhnev öfkelendi. «Birkaç santimetre mi? Avucumdan daha kısa öyle mi? Sahi mi? Boyumuza göre daha kilometrelerce yolu aşmamız gerekiyor.»

Morrison, «Biraz daha büyüsek ini?» dedi.

«Bunu yapamayız.» Dezhnev sesini iyice yükseltmişti. «Bunun için gereken enerji yok. Kontrolsüz büyüme için enerji gerekmez. Ama kontrollüsü için... Dinle, Albert. Yüksek bir binanın penceresinden atlarsan hiçbir çaba harcamadan yere erişirsin. Ama bu işten sağ çıkmak ve seni bir iple ağır ağır indirmelerini istersen, bunun için çaba harcamak gerekir. Anlıyor musun?»

Morrison, «Anlıyorum,» diye mırıldandı.

Kalinin usulca uzanarak onun elini sıktı. «Dezhnev'e aldırma. Homurdanacak, bağırıp çağıracak ama bizi istediğimiz yere götürecek.»

Gemi ilerledi. Morrison, aşılan her metreyle enjektöre daha yaklaşıyoruz, diye düşündü.

Konev bir ara, «Doğru yöndeyiz,» diye haber verdi. «Damar genişliyor.»

Bu doğruydu. Morrison biraz umutlandı. Ters yöne gitmeleri tam bir felaket olurdu. Damar daralacak ve patlayacaktı. Onlar da gri maddenin ortasında kalakalacaklardı. Enerjileri başka bir damara ulaşmalarına yetmezdi.

Konev, Dezhnev'in söylediklerini kaydediyordu. Sonra, «İyi,» dedi. «Dinleyin. İçinde bulunduğumuz damarın hangisi olduğunu biliyorlar. Benim işaretlediğim noktaya bir enjektör sokacaklar. O noktaya yarım saat kadar sonra erişeceğiz. Yarım saat daha gidebilir misin, Arkady?»

«Yarım saatten biraz daha az... Kalp çarpıyor olsaydı...»

«Evet, evet, biliyorum ama çarpmıyor.» Konev, Boranova'ya döndü. «Natalya, Shapirov'un düşünce işlemleriyle ilgili sezgilerimizi açıklayan raporları bana ver. Bu bilgiyi Grotto'ya ileteceğim. Olduğu gibi.»

Boranova, «Dışarı çıkamazsak işlerine yarar, diye mi düşünüyorsun?» dedi.

«Evet, öyle düşünüyorum. Shapirov'un vücuduna bu bilgiyi elde etmek için girdik. Buradan kurtulamazsak bu bilginin kaybolması için hiçbir neden yok.»

Boranova başını salladı. «Bu tutumunu takdir ediyorum, Yuri.»

«Tabii bu bilginin bir değeri varsa.» Konev bir an öfkeyle Morrison'a bir göz attı.

Kalinin hâlâ Morrison'un elini tutuyordu. Amerikalı uzman alçak sesle, «Biz enjektöre erişemeden enerji biterse ne olur, Sophia?» diye sordu.

Genç kadın kaşlarını kaldırdı. «Olduğumuz yerde bekleriz. Biz nerede olursak olalım Grotto'dakiler bize ulaşmayı başarırlar.»

«Enerji tükenir tükenmez hızla normal boyumuza gelmeyiz değil mi? Bir patlamayla yani?»

«Ah, hayır. Sana daha önce de söylemiştik. Belirsiz bir süre bu büyüklükte kalırız.»

«Yıllarca mı?»

«Belki.»

Morrison, «Tabii bu bizim için hiç de hoş olmaz,» dedi. «Havasızlıktan boğuluruz. Enerji olmadığı için havamızı temizleyemeyiz.»

«Sana söyledim ya. Grotto'dakiler nasıl olsa bize ulaşmaya çalışırlar. Bilgisayarlarımız çalışmaya devam eder. Onlar da bu sayede bulunduğumuz

noktayı saptarlar. Damarı keser ve bizi elektronik aygıtlarla görürler. Hatta gözleriyle bile.»

«Elli trilyon hücre arasından bir tekini nasıl ayırt edebilirler?»

Kalinin, Morrison'un eline vurdu. «Kötümserliğin üstünde, Albert. Biz kolaylıkla tanınacak bir hücreyiz. Yayın yapıyoruz.»

«Enjektörü şimdi bulursak içim daha rahat eder.»

«Benim de öyle. Ben sadece enerjinin tükenmesinin ve iğneyi bulamamamızın bir felaket sayılmayacağını anlatmaya çalışıyorum.»

«Ya iğneyi bulursak ne olacak?»

«Bizi dışarı çekecekler. Normal boyumuza gelmemiz için Grotto'daki enerjiden yararlanacaklar.»

«Bunu şimdi yapamazlar mı?»

«Etrafımızda, çok yakınımızda küçültülmemiş fazla madde var. Büyültme alanını tam tamına ayarlamak çok zor olur. Ama dışarı çıktığımız ve oniar da bizi gözleriyle gördükleri zaman durum değişir.»

Dezhnev, «Bütün bilgiyi verdik mi, Yuri?» diye sordu.

«Evet. Verdik.»

«O halde şimdi görevim, sana bu gemiyi beş dakika kadar götürecek enerji kaldığını açıklamak. Kalan enerji belki daha da az. Ama daha fazla olmadığı kesin.»

Morrison farkına varmadan Kalinin'in elini iyice sıktı. Genç kadın can acısıyla yüzünü buruşturunca, «Özür dilerim,» diyerek elini bıraktı. Kadın parmaklarını ovaladı.

Boranova, «Neredeyiz, Yuri?» dedi. «Enjektöre erişebilecek miyiz?»

Konev evet diye başım salladı. «Öyle sanırım. Yavaş la, Arkady. Enerjiyi fazla harcama.»

Dezhnev, «Bana inan, Yuri,» dedi. «Bu hızla kanda fazla sarsılmadan ilerleyebilirim. Bunu geminin yüzeyinin özelliklerine ve biçimine borçluyuz. Ağırlaşırsam çalkantı başlar, o zaman daha fazla enerji tüketirim.»

Konev , «Ama iğnenin olduğu yerden geçip gitmek istemeyiz,» diye cevap verdi.

«Merak etme, o noktayı geçmeyeceğiz.»

«İyi ya. Sana söylediğim zaman hemen durmalısın.»

Morrison ayağa kalkmış yine Konev'in omzunun üzerinden bakıyordu. Birdenbire, «Keşke bir atardamara girseydik,» dedi. «O damarlar ölümden

sonra boşalır. Kandaki yapışkanlık ve dalgalanma yüzünden enerji kaybetmezdik...»

Konev, «Saçına,» diye söylendi. «Bu gemi havada ilerleyemez.» Birden dikleşerek bağırdı. «Dur, Arkady! Dur!»

Dezhnev avucuyla bir tokmağa hızla vurdu. Gemi ansızın dururken Morrison olduğu yerde sallandı.

Konev işaret etti. İleride turuncumsu bir ışıkla parlayan geniş bir daire vardı. «İğnenin ucunun ışıldaması için elyaf optik yöntemlerinden yararlanıyorlar. Bana iğneyi hemen göreceğimi söylediler.»

Morrison sinirli sinirli, «Ama ona erişemedik,» dedi. «İğneye bakıyoruz ama ondan uzaktayız. İçine girebilmek için dönmemiz gerekiyor. Arkady o zaman bağlantıyı kesmek zorunda kalacak.»

Dezhnev başını salladı. «Yararı yok. Kırk beş saniye daha ilerlememize yetecek kadar enerjimiz kalmıştı. Ama gemiyi tekrar hareket ettirecek kadar gücümüz yok. Kanın ortasında duruyoruz ve hareket etmemiz de imkânsız.»

Morrison inler gibi, «O halde...» diye başladı.

Konev, «O halde,» dedi .«Başka bir yol buluruz. O enalinde. Arkady, iğneyi ağır ağır itmeleri

Morrison, «Bizi bulamayacak,» diye fısıldadı.

Konev ona cevap vermedi. Dezhnev'e doğru eğilerek doğrudan doğruya mikrofona konuşmaya başladı. Birdenbire damarda bir hareket başladı. Alyuvarlarlar ileriye doğru aktılar. Biraraya gelerek turuncu elipsten içeri girdiler. Gemi de ilerliyordu. Sonra turuncu daireden geçti.

Konev memnunlukla, «Bizi çektiler,» diye açıkladı. «Artık sessizce oturabiliriz. Onlar her şeyi hallederler.»

□

Morrison kafasına üşüşen düşünceleri kovmaya çalışıyordu. Ya olağan dünyaya, normalliğe, gerçeğe dönecekti ya da bir an içinde ölüp gidecekti. Gözlerini sıkıca yumdu. Ve belki de uykuya daldı. Sonradan gerçekten dalıp gitmiş olduğuna inanacaktı.

Biri eline usulca dokundu. Morrison kıpırdanarak gözlerini açtı. Şimdi içerisi normal bir ışıkla aydınlanmış gibiydi. Gözleri sulanmaya başladı.

Kalinin önünde durmuş ona bakıyordu. «Uyan, Albert!»

Morrison gözlerini sildi. «Geri dönebildik mi?»

«Evet, döndük. Her şey yolunda. Güvendeyiz ve seni bekliyoruz. Kapıya en yakın olan sensin.»

Morrison açık kapıya bakarak ayağa kalkmaya çalış ti. Sonra tekrar yerine çöktü. «Vücudum çok ağır.»

Kalinin, «Biliyorum,» dedi. «Ben de kendimi bir fil git hissediyorum. Ağır ağır kalk. Dur sana yardım edeyim.»

«Hayır, hayır ben kalkarım.» Oda kalabalıktı. Morrisr artık ona doğru bakan ve gülümseyen insanları göreb yordu. Bu Sovyet vatandaşlarının gemideki tek Ameril linin kendisine yardım edilmeden ayağa kalkamadığını < şünmelerini istemiyordu. Morrison ağır ağır, sanki bi sarhoşmuş gibi hafifçe yalpalayarak ayağa kalktı. Kapıı yan yan çıktı ve dikkatle basamaklardan indi. Birkaç el doğru uzandı. Onun, «Tamam, tamam, yardıma ihtiyaç yok,» demesine de aldırmadılar.

Sonra Morrison sert bir sesle, «Bir dakika,» diye bağırdı. Odanın zeminine adımını atmadan dönerek geriye baktı.

Kalinin hemen arkasındaydı. «Ne oldu, Albert?»

«Gemiye son defa bakıyorum. Çünkü onu bir daha görmek niyetinde değilim. Ne uzaktan, ne filmlerde, ne de resimlerde!»

□

Kahvaltıda yalnızca Boranova vardı. Morrison biraz düş kırıklığına uğradı. Sophia Kalinin'de kahvaltıya ineceğini sanmıştı. Ama Boranova'ya onu sormamaya karar verdi.

Kadın yeterince uyumamış gibi yorgundu. Ama mutlu bir hali vardı. «Dün gece Grotto’nun komutanıyla konuştum,» diye açıkladı. «Sonra Moskova’yı aradık. Yoldaş Raschin benimle görüştü. Çok memnun olduğu belliydi. On bir saatlik yolculuğumuz sırasında çok heyecanlandığını ve telaşla odasında dolaşıp durduğunu, yemek bile yiyemediğini söyledi.»

«Senin için iyi bir şey bu, Natalya.»

«Bütün proje için de. Çalışma programımıza göre en aşağı daha beş yıl canlı bir insan vücuduna girmeyecektik. Ama sonra bunu, bu yolculuğa hiç de uygun olmayan bir gemiyle yaptık. Ve bu maceradan sağsalim döndük. Onun için yaptıklarımız büyük bir zafer sayılıyor. Moskova'daki, bürokrasi bile ne zor şartlar altında çalıştığımızı anladı.»

«Ama peşinde olduğumuz şeyi elde edebildiğimizi sanmıyorum.»

«Shapirov’un düşüncelerini mi kastediyorsun? Tabii o aslında Yuri'nin rüyasıydı. Ama iyi ki bizi de ikna etti. Yoksa bu yolculuğa hiç çıkmazdık. İnsan vücuduna ilk giren araştırmacılar bizleriz ve bir zarara uğramadan döndük. Artık uzun bir süre para sıkıntısı çekeceğimizi sanmıyorum.» Boranova neşeyle güldü.

Morrison başını sallayarak nazik nazik gülümsedi. «Mürettebat arasında bir Amerikalının da bulunduğunu açıklamok diplomatça bir davranış sayılır mıydı? Benden hiç söz ettiniz mi?»

«Haydi, Albert, hakkımızda bu kadar kötü şeyler düşünme. Özellikle hayatını tehlikeye atarak gemiyi döndürmenin üzerinde durduk.»

«Ya Shapirov'un ölümü? Bundan bizi sorumlu tutmayacaklarını umarım.»

«Shapirov'un ölümünün kaçınılmaz olduğunu kabul ediyorlar. Onu sadece ileri tıp teknikleriyle canlı tutabildiğimizi biliyorlar zaten. Raporlarda bundan söz edileceğini pek sanmıyorum.»

Morrison, «Her neyse,» dedi. «Kâbus sona erdi.»

«Kâbus mu? Haydi haydi, bir iki ay sonra bu sana heyecanlı bir macera gibi gelecek. Katıldığın için sevineceksin.»

«Hiç sanmıyorum.»

«Bak görürsün. Bu tür başka yolculukların yapıldığını görecek kadar yaşarsan da, 'Ah, ama ben ilk gemideydim,' diyeceksin. Torunlarına bu hikâyeyi anlatmaktan bıkmayacaksın.»

Morrison, işte beklediğim fırsat, diye düşündü. «İleride bir gün torunlarımı göreceğimi düşündüğün anlaşılıyor,» dedi. «Kahvaltı sona erince ne olacak, Natalya?»

«Grotto'dan çıkıp otele döneceksin.»

«Hayır, hayır, Natalya, ben bundan fazlasını istiyorum. Kahvaltıdan sonra ne olacak? Seni uyarıyorum. Küçültme işlemi halka açıklanacak ve Kızıl Alanda geçit töreni yapılacaksa ben yokum!»

«Geçit töreni filan yok, Albert. Her şeyi bütün dünyaya açıklamak için henüz erken. Ama o güne dününden daha yakınız.»

«Öyleyse açık açık konuşayım. Amerika'ya dönmek istiyorum. Hemen, şimdi.»

«Tabii. Mümkün olduğu kadar çabuk gidersin. Herhalde hükümetin de baskı yapacaktır.»

Morrison alayla, «Öyle olacağını umarım,» diye mırıldandı.

«Bize yardım etmeden geri dönmeni istemezlerdi sanırım. Ya da...» Boranova sert bir tavırla Amerikalı uzmanın gözlerinin içine baktı. «Onlar için casusluk yapıp bilgi toplamadan önce. Ama artık üzerine düşeni yaptın. Sizinkilerin bunu haber alacaklarından eminim. Onun için geri gönderilmeni isteyecekler.»

«Ve beni geri göndermelisiniz. Bana kaç kez söz verdin, Natalya.»

«Sözümüzü tutacağız.»

«Casusluk ettiğimi düşünmeni de istemiyorum. Bana gösterdiklerinizden başka hiçbir şeyi görmedim.»

«Bunu biliyorum. Ama ülkene döndüğün zaman sana gördüklerini uzun uzun sormayacaklarını mı sanıyorsun?»

Morrison omzunu silkti. «Beni buraya getirdiğin zaman bu sonucu göze almıştın sanırım.»

«Doğru. Bunun seni geri göndermemizi engellemesine de izin vermeyeceğiz. Sizinkilere, onların bildiklerinden daha fazla bir şeyler anlatabileceğini sanmıyorum. Onlar burunlarını işlerimize dikkatle ve ustalıkla sokuyorlar...»

Morrison biraz da öfkeyle ekledi. «Sizinkilerin de burunlarını bizim işlerimize soktukları gibi.»

Boranova, «Kuşkusuz,» diyerek kayıtsızca elini salladı. «Tabii onlara başarıya ulaştığımızı söyleyeceksin. Bunu öğrenmelerine aslında bir itirazımız yok. Amerikalılar hâlâ Sovyet bilim ve teknolojisinin ikinci sınıf olduğunda ısrar ediyorlar. Bu bakımdan onlara bir ders vermemiz iyi olacak. Ama bir şey var...»

«Evet?»

«Önemli bir şey değil ama bir yalan. Seni buraya zorla getirdiğimizi açıklamamalısın. Bu konu herkesin önünde açılırsa büroya kendi isteğinle, varsayımlarını dünyanın başka yerinde bulunmayan şortlar altında denemeye geldiğini söylemelisin. Bu olmayacak bir şey değil. Kim senden şüphelenir?»

«Hükümetim gerçeği biliyor.»

«Evet. Ama onlar da senden bu yalanı söylemeni isteyecekler. Amerikalılar da bizim gibi bu olay yüzünden yeni bir krizle karşılaşmak istemezler.»

Morrison içini çekti. «Eğer söylediğin gibi beni hemen vatanıma yollarsan, ben de o kaçırma gibi önemsiz konuyu hiç açmam.»

«Eğer dedin.» Boranova'nın yüzünde sert bir ifade belirmişti. «Benim şerefli bir insan olduğuma inanmakta zorluk çektiğin anlaşılıyor. Neden? Sovyetler Birliği'nden olduğum için. İki kuşak süren barış ve dostluk, ama o eski düşünceler hâlâ yaşıyor. İnsanlık için hiç umut yok mu?»

«İyi günlerde olalım olmayalım, hükümet sisteminizi beğenmiyorum.»

«Sana bizi yargılama hakkını kim verdi? Ona bakarken biz de sizinkini beğenmiyoruz. Ama neyse... Kavga edersek, senin için mutlu olması

gereken bugün berbat geçer. Benim için de mutlu bir gün bu!»

«Pekâlâ. Kavga etmeyelim.»

«O halde artık vedalaşalım, Albert. İleride bir gün daha normal şartlar altında karşılaşacağımızdan eminim.» Boranova elini uzattı, Amerikalı uzman da tuttu. Kadın ekledi. «Sophia'dan seni oteline götürmesini istedim. Yolculuk için gerekli hazırlıkları yapmasını da. Buna bir itirazın olmayacağından eminim.»

Morrison, Boranova'nın elini iyice sıktı. «Hayır. Sophia'dan hoşlanıyorum.»

Boranova gülümsedi. «Bunu seziyordum...»

□

Boranova için çok mutlu bir gündü bu. Yorgunluğunun bunun zevkini çıkarmasını engellemesine izin verecek değildi. Bürosundaki kanepeye uzandı. Kocasıyla oğlunu düşünürken uyuyakaldı.

Sonra birdenbire kapının yumruklanması yüzünden uyandı. Kendini zorlayarak şaşkın şaşkın kalktı. Arkasındaki gömleği düzeltti. Telaş ve endişeyle kapıya koştu. Gelenin Konev olduğunu görünce de öfkelendi. Genç adamın kaşları iyice çatılmıştı.

Hiddetle, «Ne oluyor, Yuri?» dedi. «Geldiğini böyle mi haber veriyorsun? İşaretleri unuttun mu?»

«İşaretlere kimse cevap vermedi. Oysa ben senin içeride olduğunu biliyordum.»

Boranova başıyla içeri girmesini işaret etti. Onunla konuşmak pek istemiyordu. Konev'in hali berbattı. «Hiç uyumadın mı?» diye sordu. «Kötü görünüyorsun.»

«Uyuyacak zaman bulamadım. Çalışıyordum.»

«Hangi konuda?»

«Hangi konuda dersin, Natalya? Dün beyinden elde ettiğimiz bilginin üzerinde.»

Boranova'nın öfkesi geçiverdi. Ne de olsa aslında bu Konev'in hayaliydi. «Otur, Yuri. Gerçeği olduğu gibi kabul etmeye çaıış. Düşünce analizi başarılı olamadı. Olamazdı da. Shapirov ölümün eşiğindeydi artık. Biz içeri girdiğimiz sırada son nefesini vermek üzereydi.»

Konev boş gözlerle ona baktı. «Albert Morrison nerede?»

«Artık onu sıkıştırmanın bir yararı yok, Yuri. O elinden geleni yaptı. Shapirov'un beyni ölüyordu.»

Konev hâlâ boş boş bakıyordu. «Sen neden söz ediyorsun?»

«Elde ettiğimiz bilgiden. Üzerinde çalıştığın raporlardan... Vazgeç artık. İstediğimizi elde edemedik ama yolculuk yine de olağanüstü bir başarı sayılıyor.»

Konev başını salladı. «İstediğimizi elde edememiş olmamıza rağmen mi? Sen ne dediğini bilmiyorsun. Morrison nerede?»

«Gitti, Yuri. Albert gerekeni yaptı. Artık Amerika'ya dönüyor. Söz verdiğimiz gibi.»

Konev'in gözleri irileşti. «Ama olamaz! O gidemez! Gitmemeli!»

Boranova sakin sakin, «Yuri,» dedi. «**Sen** neden söz ediyorsun?»

Konev, «Ben bütün o bilgiyi inceledim, **ahmak**!» diye bağırdı. «Her şey ortada. Morrison'u burada tutmalıyız. Ne olursa olsun onu göndermemeliyiz.»

Boranova kıpkırmızı kesildi. «Bu ne cüret? Bana nasıl hakaret edebiliyorsun, Yuri? Hemen anlat, yoksa seni bu projeden attırırım. Albert'le ilgili bu son çılgınca saplantın nedir?»

Konev bir şeylere vurmak istiyormuş gibi ellerini yarı kaldırdı. Sonra, «Bağışla...» diye inledi. «O sözü geri alıyorum. Ama beni anlamalısın. Beyinde kaldığımız ve Shapirov'un düşüncelerini anlamaya çalıştığımız o saatler boyunca Albert Morrison bize yalan söyledi. Ne olduğunu biliyordu. Ve bizi dikkatle başka yöne sürükledi. Onu durdurmalıyız, Natalya. Bilgisayarını almalıyız. Onun gitmesine hiçbir zaman izin veremeyiz.»

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM
dönüş?

Zaferle ilgili sorun şudur:

Karşı tarafta olabilirsiniz.

— Dezhnev Senior

Morrison duygularını kontrol altında tutmak için elinden geleni yapıyordu. Çok sevinçliydi tabii. Vatanına dönecekti. Özgür olacaktı. Güvende. Ve daha önemlisi... Ama o önemli noktayı henüz düşünmek istemiyordu. Buna cesareti yoktu şimdilik. Yuri Konev son derece zeki bir adamdı ve ondan şüphelenmeye de başlamıştı. Morrison'un düşüncelerini onun yüzünden okuyabilirdi...

Yoksa benimle oynuyorlar mı, diye düşündü. Bütün umudumu kıracak, sonra benden istedikleri gibi yararlanacaklar mı? Eski bir oyundur bu. Önce

insana umut vermek, sonra onu düş kırıklığına uğratmak...

Sophia Kalinin geldiği zaman çok rahatladı. Herhalde o böyle bir oyuna alet olmazdı. Genç kadın her zamankinden daha mutlu gibiydi. Morrison'un elini tutarak kolunun altına sıkıştırdı. «Artık vatanına döneceksin. Senin adına çok seviniyorum.»

Morrison yine de ihtiyatla, «Döneceğimi umarım,» dedi.

Kalinin, «Döneceksin,» diye cevap verdi. «Hiç uçurtmaya bindin mi?»

Morrison bir an onun ne demek istediğini anlamadı. Sonra, «GGU'yu mu kastediyorsun?» dedi. «Güneş gücüyle giden uçağı?»

«Bu bir Sovyet modeli. Sizinkinden daha iyi. Hafif motorları da var. Güneşe her zaman güvenemezsin.» Hızla Grotto'nun ön kapısına doğru gidiyorlardı. Kalinin ekledi. «On beş dakika sonra Malenkigrad'da olacağız. Şimdiye kadar bir Sovyet uçurtmasına binmediğin için bundan hoşlanacağını düşündüm. Bu da yine bir tür kutlama olacak!»

«Fazla yükseklerden hoşlanmam. Uçurtma güvenli mi?»

«Kesinlikle... Şu anda harika bir durumdayız. Bilmiyorum ne kadar sürecek, ama bir süre her istediğimizi elde ede ceğiz. Onun için, 'Bize uçurtma gerekiyor,' dediğim zaman tatlı tatlı güldüler. 'Ah, tabii Dr. Kalinin, hemen,' diye cevap verdiler. Bugün Sovyetler Birliği'nin kahramanlarından biriyim. Henüz resmi olmayan bir biçimde. Hepimiz de öyle. Sen de, Albert.»

Morrison hâlâ ihtiyatı elden bırakmıyordu. «Resmi törenlere katılmak için burada kalmamı istemeyeceklerini umarım.»

«Resmi törenler sadece Grotto'da yapılacak tabii. Herhalde belgeni sana yollarlar. Belki elçimiz Washington'da senin için sade bir tören bile düzenler.»

Morrison, «Buna hiç gerek yok,» dedi. «Tabii bu büyük bir onur sayılır ama bana belgeyi postayla göndersinler yeter.»

«Ön kapıdan değil de yandakinden küçük bir havaalanına çıktılar. Uçurtma orada bekliyordu. Bir uçak iskeleti gibi bir araçtı. Ama pilot görünürlerde yoktu. Morrison, «Pilot nerede?» diye soracak oldu.

Kalinin'in tavırları resmileşti. «Uçurtmayı ben kullanacağım.»

Morrison bağırdı. «Sen mi?»

«Evet, ben? Bir sakıncası mı var? Ben usta bir pilotum. Haydi, bin.»

Morrison, «Çok üzgünüm,» diye kekeledi. «Beben bu işten pek anlamam. Pilotluk benim için âdeta mistik bir şeydir...» Uçurtmaya bindi.

Koltuğa oturduktan sonra da uçurtmanın açık yanlarına dehşetle baktı. «Kapatılacak bir kapı yok mu?»

«Kapıyı ne yapacaksın? Uçuşun vereceği zevki azaltır. Kemeri bağlarsan tam anlamıyla güvende olursun. Dur, nasıl yapacağını göstereyim.» Amerikalı uzmanın yanına oturan genç kadın ona doğru eğildi ve kemeri bağladı. «Tamam... Haydi bakalım.»

Uçurtma sessizce havalandı. Morrison endişeyle aşağıya bakıyordu. Kalinin, «Ne kadar sessiz değil mi?» diye fısıldadı. «Sanki bir bulutun üzerindeyiz.»

Morrison yutkundu. «Hiç yalpalamıyor.»

«Tabii. Bir arabadan hızlı gidiyoruz ama bu çok daha zevkli. Uçurtmaya bayılıyorum. Gevşemeye ve gökyüzüne bakmaya çalış. Hiçbir şey insana bir uçurtma kadar huzur vermez.»

Morrison, «Ne zamandan beri uçuyorsun?» diye sordu.

«Yirmi dört yaşındayken pilotluk brövemi aldım. Yuri... yani o da öyle.» Kalinin'in yüzünde bir an acı bir ifade belirdi. Ama sonra gülümsedi.

Morrison, «Ondan söz edebiliyorsun,» dedi. «Yuri'den yani. Hatta bu seni mutlu bile ediyor. Neden?»

Kalinin dişlerinin arasından ıslık çalar gibi bir ses çıkardı. «Beni mutlu eden romantik anılarım değil. Bundan emin olabilirsin. Öfke, düş kırıklığı, ıstırap bir insanı kötüleştirebilir. Ben intikam almak istiyordum. Bu fırsatı yakaladım. Ve bunun zevkini çıkaracak kadar da kötüyüm. Ya da sadece insanım.»

«İntikam mı? Anlayamadım.»

«Qok basit, Albert. Yuri aşkımı elimden aldı ve kızımı babasız bıraktı. O sırada ona bir darbe indirecek durumda değildim. O benim ne durumda olduğuma aldırmadı bile. Onun için önemli olan, küçültmeyi az enerjiyle sağlayabilmek ve birdenbire dünyanın ya da tarihin en ünlü bilim adamı olabilmekti.»

«Ama bunu başaramadı. Shapircv'un beyninden gerekli bilgiyi alamadık. Bunu sen de biliyorsun.»

«Ah, ama sen onu tanımıyorsun. Yuri hiçbir zaman vazgeçmez. Sanki bir şeyler onu her zaman zorlar. Shapirov'un vücudunda yaptığımız yolculuk sona erdiği zaman onun sana nasıl baktığını gördüm. Bu bakışlarını da çok iyi bilirim, Albert. Gözlerini hafifçe kapatmasının bile bir anlamı vardır. O, senin cevabı bulduğunu sanıyor.»

«Shapirov'un beynindekileri mi? Ne münasebet. Bunu nasıl başarmış olabilirim?»

«Cevabı bilip bilmemen önemli değil, Albert. O bildiğini düşünüyor. Onun için de seni ve bilgisayarını istiyor. Hem de hayatında hiçbir şeyi istemediği kadar... Beni ve çocuğunu istemediği bir biçimde. Ve ben seni onun elinden kurtarıyorum, Albert. Seni Grotto'dan çıkardım ve ülkene dönmeni de seyredeceğim. Onun istediği olmadığı için uğradığı düş kırıklığını da. Bu yüzden hastalanacak.»

Morrison genç kadına hayretle baktı. Kalinin'in yüzünde müthiş bir kinle karışık mutluluk vardı.

□

Boranova, Konev'in heyecanlı sözlerini dinlemiş ve etkilenmişti. Ama şimdi buna karşı koymaya çalışıyordu. «Çılgınca sözler bunlar.»

«Cılgıncaymış, değilmiş, doğru olduktan sonra.»

«Ah, ama doğru mu?»

«Bundan eminim. Onun gitmesine izin veremeyiz. Şimdi olmaz. Hatta belki de hiçbir zaman.»

Boranova şiddetle başım salladı. «Artık çok geç. Yapılacak bir şey yok. Birleşik Devletler Morrison'u geri istiyor. Hükümet de onu göndermeye razı oldu. Şimdi bundan, vozgeçemezler. Yoksa bu olay dünya çapında bir krize neden olur.»

«Durumu biliyorsun. Onun için bu tehlikeyi göze almalıyız. Buna değer. Kriz bir patlamaya neden oimaz. Bir iki ay bağırıp çağırırlar. Sonra... istediklerimizi elde etmişsek, Morrison'un gitmesine izin veririz... ya da onun bir kazaya uğramasını sağlarız...»

Boranova öfkeyle, «Olmaz!» diye bağırdı. «Bu söylediğin olacak gibi değil. Yirmi birinci yüzyıldayız, yirmincide değil.»

«Natalya, hangi yüzyılda olursak olalım şimdi bir sorunla karşı karşıyayız: Evren bizim mi olacak, onların mı?»

«Aslında Moskova'yı ikna edemeyeceğini pekâlâ biliyorsun. Hükümet istediğini elde etti. İnsan vücudunda bir yolculuk yapıldı ve sağsalim geri dönüldü. Şu anda bundan başka bir şey istedikleri yok. Shapirov'un düşüncelerini okumayı neden istediğimizi hiçbir zaman anlayamadılar zaten. Bunu onlara açıklamadık.»

«İşte bu bir hataydı!»

«Haydi, Yuri! Bu...»

«Hükümet bir tek kişiden oluşmuyor! Yüksek mevkide pek çok kimse Amerikalılara boyun eğmeye fazla meraklı olduğumuzu düşünüyor. Onların arasında tanıdıklarım da var...»

«Bunu çoktan beri biliyorum. Oynadığın tehlikeli bir oyun, Yuri. Senden daha üstünleri bile böyle entrikalara karıştıkları için sonunda mahvoldular.»

«Bu tehlikeyi göze almak zorundayım. Böyle bir olayda hükümeti verdiği karardan vazgeçirebilirim. Ama bunu başarabilmek için Albert Morrison'un elimizde olması gerekiyor. O giderse her şey de sona erer. Morrison ne zaman gidecek?»

«Akşama, Sophia'yla böyle karar verdik. O zaman bu gidiş fazla dikkati çekmez.»

Konev gözlerini iri iri açarak ona baktı. «Sophia mı? Onun bu işle ne ilgisi var?»

«Albert'in ülkesine dönmesiyle ilgili işlere o bakıyor. Bunu kendisi istedi.»

«Kendisi mi istedi?»

«Evet. Morrison'la bir süre daha beraber olmak istedi sanırım.» Boranova bir an durdu, sonra da biraz kinci bir tavırla ekledi. «Herhalde sen de farkettin. Ondan hoşlanıyor.»

Konev tiksintiyle burun kıvırdı. «Hiç de değil. Ben o iblisi iyi tanırım. Kafasından geçen her şeyi bilrim. O, Morrison'u benden kaçırıyor! Gemide yanında oturdu ve onun her hareketini izledi. Sanırım sonunda işin ne kadar önemli olduğunu anladı. Ve şimdi onun elimden kaçmasını sağlayacak. Akşam oluncaya kadar bekleyecek ve Morrison'u hemen gönderecek.» Hızla dışarı fırladı.

Boranova onun arkasından seslendi. «Yuri! Yuri, ne yapacaksın?»

Genç adamın cevabı etrafta yankılandı. «Ona engel olacağım!»

Boranova, Konev'in arkasından düşünceli bir tavırla baktı. Onu durdurabilirdi. Buna yetkisi vardı. Ama ya haklıysa? Ya bu gerçekten bütün evreni ilgilendiriyorsa? Konev'i engellersem her şey... her şey... Amerikalıların eline geçebilir. Gitmesine izin verirsem müthiş bir krizle karşı karşıya kalırız. Hemen karar vermesi gerekiyordu. Yeniden başladı. Yuri'yı durdurursam ve o haklıysa, evreni kaybedersek, o zaman beni suçlarlar. Ama onu durdurursam ve yanıldığı anlaşılırsa, kimse bu oiayi önemsemez... Buna karşılık Yuri'yi durdurmak için bir şey yapmazsam her şey onun üzerine kalır. Morrison'un dönmesini engeller ve hükümet de

gurur kırıcı bir biçimde Amerikalıyı serbest bırakmak zorunda kalırsa, Yuri'yi suçlarlar. Benim bir kaybım olmaz. Bana ne yapacağını açıklamadan fırlayıp gittiğini söylerim. Onun hükümetin kararına karşı gelmek niyetinde olduğunu bilmediğimi iddia ederim. Öte yandan Yuri Morrison'u durdurur ve haklı olduğu da anlaşılırsa, hükümet bunu izleyen sözlü savaşı kazanırsa, o zaman da Konev'in benim iznimle öyle yaptığını söylerim...

Boranova bu yüzden hiçbir şey yapmadı.

□

Morrison biraz rahatlamıştı. Hatta bu uçuştan zevk bile alıyor gibiydi.

Bir ara, «Malenkigrad'daki otele vardıktan sonra ne olacak?» diye sordu.

Kalinin, «Arabayla havaalanına gideceğiz,» dedi. «Ve sen Amerika'ya gidecek olan uçağa bineceksin.»

«Ne zaman?»

«Programamıza göre bu akşam. Ama bu işi hızlandırmaya çalışacağım.»

Morrison neşeyle, «Ne o?» dedi. «Beni çabucak başından atmaya mı çalışıyorsun?» Onun cevabını duyunca da şaşırdı.

«Evet. Gerçekten öyle.»

Morrison dikkatle Kalinin'e baktı. Genç kadının yüzünde endişeli bir ifade vardı. İçin için titremeye başladı. «Kötü bir şey mi var, Sophia?»

«Hayır, şimdiki halde yok. Ama onun peşimizden geleceğini biliyorum. Kurt peşimizde. Onun için seni çabucak ülkene göndermeliyim.»

Morrison, Kalinin'le birlikte küçük otele gireceği sırada gözü güneşte oturan bir kadına ilişti. Kızılımsı kumral saçlı, tombul kadın elindeki kitaba dalmıştı. Gözünde yarım camlı gözlük vardı. Bu eski moda gözlük onu şaşırttı. Artık göz bozuklukları kolayca düzeltiliyordu.

IVlorrison kadının yüzündeki ciddi ifade ve gözlük nedeniyle az kalsın onu tanıyamayacaktı. Üç gece önce ona yardım etmeye yanaşmayan garson kadındı bu. Valeri Faleron.

Morrison, «Günaydın, Yoldaş Paleron,» dedi. Yüzünde hiç de dostça olmayan bir ifade vardı.

Kadın hiç şaşırmadı. Başını kaldırarak gözlüğünü çıkardı. «Ah, Yoldaş Amerikalı. Sağsalim geri dönmüşsün. Seni kutlarım.»

«Ne için?»

«Kentte herkes bundan söz ediyor. Bir deney yapılmış ve çok başarılı olmuş.»

Kalinin öfkelendi. «Kentte bundan söz etmemeleri gerekir. Gevezeliğe gerek yok.»

Garson kadın dikleşti. «Ne gevezeliği? Bu kentte herkes ya da akrabası Grotto'da çalışıyor. Olayı neden öğrenmeyelim? Niçin bundan söz etmeyelim? Ve insan böyle şeyleri duymazlık edebiliyor mu? Kulaklarımı tıkamam mı gerekiyor? Tepsi taşırken kulaklarımı ellerimle nasıl kaparım?» Morrison'a baktı. «Çok başarılı olmuşsun. Herkes seni övüyor.»

Morrison omzunu silkti.

Valeri Paleron sabırsızlığı gitgide artan Kalinin'e döndü. «Ve bu adam o önemli deneye katılmadan buradan kaçmayc kalktı. Üstelik de benden yardım istedi. Benim gibi bir garsondan. Tabii kabul etmedim ve bana çok kızdı. Görüyor musun, şimdi bile bana nasıl da öfkeyle bakıyor?» Morrison’a doğru parmağını salladı. «Ben sana aslında iyilik etmiş sayılırım. Seni engellemeseydim böyle başarılı olamazdın. Malenkigrad’da herkes seni üzmezdi. Belki şimdi Moskova'da bile senden söz ediyorlar. Ve bu küçük çariçe de bu yüzden seni seviyor herhalde.»

Kalinin, «Bu küstahlığına son vermezsen seni şikâyet ederim,» dedi.

Paleron ellerini beline dayayarak kaşlarını kaldırdı. «Edersen et. Ben işimi yapıyorum. İyi bir vatandaşım. Bir suç da işlemedim. Benim nemi şikâyet edeceksin?.. Ha, sahi, lüks bir araba seni bekliyor.»

Kalinin, «Ben öyle bir araba görmedim,» dedi.

«Park yerinde değil ki. Otelin öbür tarafında.»

«Arabanın benim için gönderildiğini nereden biliyorsun?»

«Otele gelen tek önemli kişi sensin. Arabayı sen değil de başka kimin için gönderecekler?»

Kalinin, «Gel, Albert,» dedi. «Boşuna zaman kaybediyoruz.» Garson kadının yanından geçerken onun ayağına bastı. Belki de kasten. Morrison onu uysalca izledi.

Merdivenden ikinci kattaki odasına çıkarlarken Kalinin, «Bu kadından nefret ediyorum,» diye söylendi.

Morrison, «Sence Merkez Koordinasyon Komitesi adına casusluk mu ediyor?» dedi.

«Kimbilir? Ama onda bir gariplik var. Fazla küstah, haddini bilmiyor.»

«Haddini mi? Yani Sovyetler'de sınıf mı var?»

«Alayı bırak, Albert. Amerika'da da sınıf ayrımı yok sözümona. Ama pekâlâ var. Bizde de öyle. Kuramı biliyorum. Ama kimse sadece kuramlarla

yaşayamaz. Bu lafları Arkady’nin babası söylemediyse bile söylemiş olması gerekirdi.»

Morrison’un odasına girdiler. Kalinin iki koltuktan daha rahat olanına oturdu. Çok sinirli olduğu belliydi. Morrison karyolanın kenarına ilişti.

«Çok endişeli gibisin, Sophia. Ne oldu?»

«Söyledim ya... Paleron denilen kadın beni endişelendiriyor.»

«Ama seni bu kadar sarsmış olamaz. Ne var?»

«Beklemekten hiç hoşlanmam. Günler de artık uzadı. Güneş ancak dokuz saat sonra batacak.»

«Birkaç saat kalmış olması şaşılacak bir şey. Diplomatik manevralar aylarca sürebilirdi.» Morrison bu sözleri rahat bir tavırla söylemişti ama midesi buz gibiydi.

«Böyle durumlarda her şey çabuk hallediliyor. Ben bunu daha önce de gördüm, İşe İsveçliler karıştı. Seni almaya gelecek olan, Amerikan değil, İsveç uçağı...»

«Neyie her şeyi çabucak halletmişler ya. Aslında acelesi olması gereken benim. Çünkü buradan hemen ayrılmak istiyorum. Birkaç saat seni neden bu kadar endişelendiriyor?»

«Söyledim ya. O peşimizde.»

«Yuri mi? Ne yapabilir ki?»

«Hükümetten bazı kimseler seni ellerinden kolay kolay bırakmak istemeyebilirler. Ve o dostumuz içlerinden bazılarını çok iyi tanıyor.»

Morrison parmağını dudağına götürerek etrafına bakındı.

Kalinin, «Odada mikrofon olmasından mı korkuyorsun?» diye sordu. «Bu da Amerikan casus romanlarında görülen bir uydurma. Mikrofonlar artık çabucak farkediliycr. Bende de küçük bir detektör var. Ve şimdiye kadar bir tek mikrofon bile bulmadım.»

Morrison omzunu silkti. «O halde istediğini söyle.»

«Dostumuz siyasi bakımdan aşırı görüşlü değil. Ama onların önemli olanlarından yararlanıyor. Hırsından kendisini yiyip bitiriyor. İstediklerini elde edebilmek için aşırı kanattan olmaya bile razı.»

«Herhalde Yuri'nin Moskova'da bir darbe yaptıracağını ve başa aşırı kanadı geçireceğini sanmıyorsun. Üstelik sırf Amerika’ya dönmeme engel olmak için.»

«Yanlış anladın, Albert. Yuri senin ülkeden ayrılmanı önleyebilirse hükümetten birilerini kesin davranmaları ve uzun bir süre seni bırakmamaları için ikna edebilir. Dostumuz deliiiği tuttuğu zaman

karşısındakini kolaylıkla ikna eder. Hatta Natalya'yı bile.» Kalinin susarak alt dudağını ısırdı. Uzun bir sessizlikten sonra başını kaldırarak ekledi. «O senden vazgeçmedi. Geçmeyecek de. Bundan eminim. Seni ondan kaçınmalıyım.» Ayağa kalkarak odada hızla bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı. Sonra birdenbire kapının önünde durarak dışarıyı dinledi. Ani bir hareketle kapıyı açtı.

Valeri Paleron dışarıda duruyordu, elini kapıya vuracakmış gibi kaldırmıştı. Yüzünde bir an şaşkın bir ifade belirdi.

Kalinin sinirli sinirli, «Ne istiyorsun?» diye sordu.

Garson kadın, «Ben mi?» dedi. «Benim bir şey istediğim yok. Senin bir şey isteyip istemediğini, çay içip içmeyeceğini sormaya geldim.»

«Biz çay söylemedik ki.»

«Söylediğinizi iddia etmedim. Nezaketimden geldim.»

«O halde gitme nezaketini de göster. Ve dönme.»

Valeri Paleron kızararak bir Kalinin'e baktı, bir Morrison'a. Dişlerinin arasından, «Belki tatlı bir anıyı yarıda kestim,» dedi.

«Git dedim!» Kalinin kapıyı kapattı. Bir süre bekledi, sonra tekrar hızla açtı. Ama dışarıda kimse yoktu. Genç kedin kapıyı kapatarak kilitledi. Odanın diğer tarafına giderek alçak sesle, «Gaiiba uzun bir süreden beri kapını:, önündeydi,» diye açıkladı. «Hafif ayak sesleri duydum.»

Morrison, «Madem teknik yöntemlerin modası geçti,» dedi. «Herhalde onun yerine eski usul kapıları dinliyorlar.»

«Evet, ama kimin için?»

«Kadının bu işi Yuri için mi yaptığını sanıyorsun? Casus tutacak parası yoktur onun. Yoksa var mı?»

«Belki bu iş için fazla para gerekmiyor. Öyle bir kadın bu işi zevk için yapabilir.» Kalinin başını salladı. «Bu odada daha fazla kalmaya dayanamayacağım, Albert. Hem neden buradabekliyoruz zaten? Arabaya binelim. Ben seni İsveç uçağının beklediği alana götürürüm.»

«Herhalde uçak daha gelmemiştir.»

«O zaman bu oda yerine havaalanında bekleriz. Hiç olmazsa böylece uçak gelir gelmez binebileceğinaen emin oluruz. Senin sağsalim buradan ayrılmanı istiyorum, A i be; .. Undan sonra da onun yüzünün ne hal alacağını görmek!» Kalinin odadan fırlayarak hızla merdivenden inmeye başladı.

Morrison de telaşla onu izledi. Aslında edadan çıktıkları için seviniyordu. Otelin yan kapısından çıktılar. Dışarıda pırıl pırıl büyük bir

araba bekliyordu.

Biraz soluk soluğa kalmış olan Amerikalı uzman, «Doğrusu hep lüks araçlar sağlıyorlar,» dedi. «Bu arabayı kullanabileceğinden emin misin?»

Kalinin, «Hem de nasıl,» dedi gülümseyerek. Sonra birdenbire durdu. Gülümsemesi donmuştu.

Konev otelinin köşesinden çıktı. Sonra o da durdu. İkisi de uzun bir süre taş kesilmiş gibi birbirlerine baktılar.

□

İlk konuşan Morrison oldu. «Beni geçirmeye mi geldin, Yuri?» Sesi biraz boğuklaşmıştı. «Öyleyse, 'Hcşçakal,' diyeyim sana. Ben gidiyorum.» Kalbi deli gibi çarpıyordu.

Konev ona bir göz attı, sonra yine Kalinin'e baktı.

Morrison, «Gel, Sophia,» dedi. Ama boşuna zahmet etmişti.

Çünkü Kalinin, Konev’e sert sert, «Ne istiyorsun?» diye sordu.

«Amerikaıiyı.» Sesi de onunki kadar sertti.

«Onu götürüyorum.»

«Götürme! Ona ihtiyacımız var. Bizi kandırdı.» Konev’in sesi sakinleşmeye başlıyordu.

Kalinin, «Bu senin iddian,» dedi. «Bana emir verildi. Onu alana götürüp uçağa bindireceğim. Onu sana bırakmam.»

«O yalnız benim değil, bütün ülke için gerekli.»

«Sen sadece kendini düşünürsün. Yolumdan çekil.»

Konev, Kelinin ve Morrison'la arabanın arasına girdi. «Hayır! Onun burada kalması şart. Bunun ne kadar önemli olduğunu anlamıyorsun. Bana inan. Raporumu Moskova'ya gönderdim bile.»

«Bundan eminim. Raporun kime gittiğini de tahmin edebiliyorum. Ama o homurdanma meraklısı ihtiyar hiçbir şey yapamayacak. Palavracının biridir. Bunu hepimiz biliyoruz. Presidium’da bir tek kelime söylemeye bile cesaret edemeyecek. Bu cesareti gösterse bile Albert o sırada çoktan ülkesine dönmüş olacak.»

«Hayır! Dönmeyecek!»

Morrison, «Ben bu sorunu hallederim, Sophia,» dedi. «Sen arabanın kapısını aç.» Hafifçe titriyordu. Konev iriyarı bir adam değildi ama güçü kuvveti yerindeydi. Ve kararlıydı.

Kalinin avucunu Morrison'a doğru uzattı. «Sen yerinden kımıldama, Albert,» Sonra Konev'e döndü. «Beni nasıl durduracaksın? Silahın var mı?»

Genç adam şaşırdı. «Hayır, ne münasebet! Silah taşımak yasaktır.»

«Öyle mi? Ama benim silahım var.» Kalinin ceketinin cebinden küçük bir silah çıkardı.

Gözleri irileşen Konev geriledi. «Bu bir bayıltıcı.»

«Tabii. Tabancadan da kötü bir silah. Öyle değil mi? İşe burnunu sokacağını biliyordum. Onun için hazırlıklı geldim.»

«O silah da yasalara aykırı.»

«O zaman beni şikâyet edersin. Ben de senin bir suç işleyeceğini ve işe karışacağını bildiğimi, bu yüzden verilen emirleri yerine getirmek için silah taşımak zcrur.da kaldığımı söylerim. Herhalde bana bir takdir belgesi bile verirler.»

«Hayır, vermezler. Sophia...» Konev genç kadına doğru bir adım attı.

Kalinin de bir adım geriledi. «Daha fazla yaklaşma! Ateş etmeye hazırım! Belki yerinden kımıldamasan bile bunu yine de yaparım! Sadece bir bayıltıcının neler yaptığını hatırlamaya çalış. İnsanın beynini karmakarışık eder. Bir keresinde bana öyle söylememiş miydin? Bayılırsın ve kendine geldiğin zamon belleğinin yarısının kaybolmuş olduğunu anlarsın. Ancak saatler, hatta günler sonra tümüyle iyileşebilirsin. Ama bana bazılarının hiçbir zaman iyileşemediklerini de söylediler. Düşün, bu harika beynin eski haline gelmeyebilir!»

«Sophia!»

«Neden küçük adımı kullanıyorsun? Adımı en son ayrılacağımız zaman söyledin. 'Sophia,' dedin. ‘Birbirimizle bir daha konuşmayacağız. Hatta birbirimize bakmayacağız bile.' Ama şimdi benimle konuşuyor, yüzüme bakıyorsun. Defol git ve verdiğin sözü de tut! Seni aşağılık...» Morrison'un anlayamadığı Rusça bir sözcük kullandı.

Konev dudaklarına kadar bembeyaz kesilmişti. «Sophia, beni dinle. Sana şimdiye kadar söylediğim her şeyin yalan olduğuna inan ama şimdi beni dinle. Bu Amerikalı Sovyetler Birliği için son derece tehlikeli bir adam. Eğer ülkeni seviyorsan...»

«Sevmekten yoruldum. Bunun karşılığında bana ne verildi?»

Konev, «Ya bana ne verildi?» diye fısıldadı.

Kalinin acı acı, «Sen yalnız kendini seviyorsun,» dedi.

«Hayır! Hep böyle söylüyorsun ama bu doğru değil! Şu anda belki kendime biraz önem veriyorum. Ama bunun nedeni, ülkemizi sadece benim kurtarabileceğimi bilmem.»

Kalinin hayretle, «Buna inanıyor musun?» diye sordu. «Gerçekten inanıyor musun? Sen çıldırmışsın öyleyse!»

«Hiç de değil. Ben kendi değerimi biliyorum. Hiçbir şeyin beni engellemesine izin veremezdim. Senin bile. Ülkemin ve işimin uğruna senden vazgeçmem gerekiyordu. Çocuğumdan da. Kendimi iki parçûya ayırmak ve en iyi yanımı atmak zorunda kaldım.»

Kaiinin, «Çocuğundan mı?» dedi. «Şimdi çocuğun senin olduğunu mu söylüyorsun?»

Konev başını önüne eğdi. «Seni başka türlü kendimden nasıl uzaklaştırabilirdim? Çalışmalarımı kimse engel olmadan sürdüreb. iceğimden başka nasıl emin olabilirdim? Seni seviyorum. Daima sevdim. Başından beri çocuğun benim olduğunu biliyordum. Onun başkasının olamayacağını da.»

«Albert'i bu kadar çok mu istiyorsun?» Kalinin bayıltıcıyı hâlâ ona doğru tutuyordu. «Çocuğun senin olduğunu, beni sevdiğini söylemeye hazırsın. Ve bu yüzden Aibert’i sana teslim edeceğimi sanıyorsun, öyle mi? Tabii sonra yine her şeyi inkâr edeceksin. Beni pek aptal bulduğun anlaşılıyor.»

Konev başını salladı. «Seni nasıl inandırabilirim? Her şeyi mahsus, isteyerek fırlatıp attım. Artık onları yeniden elde etmeyi bekleyemem, değil mi? O halde Amerikalıyı ülkemiz için teslim et. Beni kov, buna razıyım. Sana, ona neden ihtiyacımız olduğunu açıklamama izin verir misin?»

«Bu açıklamalarına inanmam ki.» Kalinin, Morrison'a çabucak bir göz attı. «Bu adamın söylediklerini duyuyor musun, Albert? Onun ne büyük bir zalimlikle beni ve kızımı terkettiğini bilemezsin. Ve şimdi tâ başından beri beni sevdiğine inanmamı istiyor.»

Ve Morrison ağzından kaçırıverdi. «Bu doğru, Sophia. O seni seviyor. Her zaman sevdi. Umutsuzca.»

Kalinin bir an dondu sanki. Sonra diğer eliyle Morrison'a işaret etti. Gözleri hâlâ Konev’e dikiliydi. «Bunu nereden biliyorsun, Albert? Sana da mı masallar anlattı?»

Konev heyecanla, «O biliyor!» diye bağırdı. «İşte itiraf etti. Anlamıyor musun? Duygularımı bilgisayarıyla sezdi. Şimdi bazı şeyleri açıklamama izin verirsen, bana inanırsın.»

Kalinin, «Bu doğru mu, Albert?» a’iye sordu. «Yuri'nin sözlerini destekliyor musun?»

Morrison ağzını sıkıca kapattı ama artık çok geçti. Zaten bakışları da onu ele veriyordu.

Konev, «Sana olan aşkım hiçbir zaman azalmadı, Sophia,» dedi. «Cok ıstırap çektin ama ben de öyle. Bana Amerikalıyı ver, o zaman bu ıstırap da sona erer. Ve çalışmalarımın engellenmemesini istemem. Çalışırım. Yanımda sen ve çocuğumuz olur. Bunun bedeli neyse onu da öderim. Yemin ediyorum.»

Kalinin hâlâ Konev'e bakıyordu. Gözleri dolmuştu. «Sana inanmak istiyorum...» diye fısıldadı.

«Öyleyse inan. Albert sana açıkladı.»

Genç kadın uykuda yürüyormuş gibi Konev'e doğru gitti. Ve silahı ona uzattı.

Morrison, «Sana verilen emirler!» diye bağırdı. «Uçak!» Deli gibi atıldı.

Arna aynı anda birine çarptı. Bu kişi ona sıkıca sarıldı ve kulağına, «Yavaş ol, Yoldaş Amerikalı,» dedi. «İki iyi Sovyet vatandaşına saldırmaya kalkma.» Valeri Faieron'du bu. Morrison'u sıkıca yakalamıştı.

Kalinin ise Konev'in boynuna atılmıştı. Bayıltıcıyı elinde gevşekçe tutuyordu.

Poleron, «Burada dikkati çekebiliriz,» diye onları uyardı. «Amerikalının odasına dönelim. Haydi, gel, Yoldaş Amerikalı. Gürültü edeyim deme, yoksa canını yakmak zorunda kalırım.»

Morrison'la göz göze gelen Konev zaferle güldü. Her şey onundu artık. Sevgilisi, çocuğu ve Amerikalısı. Morrison'un Amerika'ya dönme hayalleri sabun köpüğü gibi söndü.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

tersine

Bununla birlikte gerçek zaferde kaybedenler yoktur.

— Dezhnev Senior

Morrison on beş dakika önce bir daha hiç göremeyeceğini sandığı otel odasında oturuyor ve çaresizlikle kıvranıyordu.

Kalinin'le Konev güneşin aydınlattığı pencerenin önünde durmuş, fısıldaşıyorlardı. Birbirlerine öylesine dolmuşlardı ki, genç kadın bayıltıcının hâlâ elinde olduğunun farkında bile değildi.

Morrison boğuk bir sesle, «Hükümetiniz bundan hiç hoşlanmayacak!» diye bağırdı. «Size beni bırakmanız emreaildi.»

Konev başını hafifçe kaldırdı. Ama aslında tutsağıyla ilgilenmesine hiç gerek yoktu. Bunu garson Valeri Paleron büyük bir beceriklilikle yapıyordu.

Morrison’un yakınında durmuş, gözlerini ondan ayırmıyordu. Bu iş onu çok eğlendiriycrmuş gibi de bir hali vardı.

Konev , «Hükümetim seni iigilendirmemeii, Albert,» dedi. «Zaten bizimkiler tutumlarını değiştirecekler.»

Katinin itiraz edecekmiş gibi sol elini kaldırdı ama Konev elini sıktca tuttu. «Endişelenme, Sophia. Öğrendiklerimi Moskova'ya bildirdim. Raporum onları düşündürecek. Çok geçmeden özel dalgam üzerinden benimle konuşacaklar. Onlara Morrison'un elimizde olduğunu açıkladığım zaman da harekete geçecekler.»

Kalinin endişeyle, «Albert,» dedi.

Morrison ayağa kalktı. «Bana çok üzgün olduğunu söylemeye mi hazırlanıyorsun? Nefret ettiğin adamın bir sözüyle beni dünyadan siliverdiğini söylemeye?»

Genç kadın kızardı. «Sen dünyadan silinmedin ki, Albert. Sana çok iyi davranılacak. Burada kendi ülkendeymişsin gibi rahatça çalışacaksın. Ama burada takdir de göreceksin.»

Morrison alayla, «Ah, çok teşekkür ederim,» dedi. «Madem benim adıma seviniyorsun, artık kendi duygularımın ne önemi var?»

Paieron sabırsızca söze karıştı. «Yoldaş Amerikalı, fazla konuşuyorsun! Neden oturmuyorsun? Haydi, otursana!» Morrison'u iterek oturttu. «Sessizce beklemen daha iyi olur. Çünkü yapabileceğin başka bir şey yok.» Sonra da Kalinin'e döndü. «Ya sen küçük çariçe? O tehlikeli silahı hâlâ elinde tutuyorsun? Yoksa şu harika sevgilini hâlâ bayıltmak niyetinde misin? İki elin de boş olursa ona daha iyi sarılabilirsin.» Elini uzattı. Kalinin tabancayı garson kadına verdi.

Paleron merakla bayıltıcıya baktı. «Silahı bana verdiğin için bayağı rahatladım. Yeni bulduğun aşkın heyecanı arasında etrafa ateş etmenden korkuyordum. Bu senin elindeyken kimse güvende olamaz, küçüğüm.» Morrison’un. yanına gitti. Hâlâ bayıltıcıyı inceliyor, sağa sola çeviriyordu.

Morrison endişeyle kımıldandı. «O silahı bana doğru tutma, kadın. Patlayabilir.»

Pcleron ona azametle baktı. «İstemezsem patlamaz. Yoldaş Amerikalı. Ben bu silahın nasıl kullanılacağını biliyorum.» Konev ve Kalinin'e bakarak gülümsedi.

Silahı vermiş olan genç kadın artık Konev'in boynuna sıkıca sarılmış, onunla öpüşüyordu. Paleron onlara doğru, «Evet, silahı nasıl kullanacağımı

biliyorum,» dedi. Ama sözleri iki sevgiliye değildi. Çünkü onu dinlemiyorlardı bile. «İşte böyle! Ve böyle!»

Önce Konev, sonra da Kalinin yere yığıldı.

Paleron, Morrison'a doğru döndü. «Şimdi bana yardım et, ahmak. İşimizi çabucak görmeliyiz.»

İngilizce konuşuyordu.

Morrison bir an hiçbir şeyi anlayamadı. Şaşkın şaşkın kadına bakıyordu. Paleron onu uyandırmaya çalışıyormuş gibi sarstı. «Haydi. Sen ayaklarından tut.»

Morrison uykuda gibi itaat etti. Once Konev'i, sonra da Kalinin'i dar karyolaya yatırdılar. Paleron genç kadının üzerini ustalıkla, çabucak aradı. «Ah...» Bir belgeyi inceliyordu. Resmi bir yazı olduğu belliydi. Paleron kâğıdı beyaz ceketinin cebine sokarak aramasını sürdürdü. Başka şeyler de buldu. Bir çift küçük anahtar... Sonra çabucak Konev'in üzerini yokladı ve yakasının altındaki küçük madeni diski aldı. «Bu onun kişisel dalga uzunluğunda çalışı yor.» Diski cebine attı. Sonunda da dikdörtgen biçimi, siyah bir şey buiau. «Bu senin değil mi?»

Morrison bir şeyler mırıldandı. Bu onun bilgisayar programıydı. Kendini öylesine kaybetmişti ki, Konev'in programı aldığını bile farketmemişti. Ama şimdi bunu sıkıca tutuycrdu.

Paleron, Kalinin'le Konev'i birbirlerine doğru döndürdü. Kollarını birbirierine doladı, üzerlerine de ince battaniyeyi çekti. «Bana öyle bakma, Morrison. Haydi gel.» Nöıofizikçinin kolunu sıkıca tuttu.

Morrison karşı koymaya çalıştı. «Nereye gidiyoruz? Ne oluyor?»

«Bunu sana sonra anlatırım. Şimdi konuşamayız. Kaybedecek zamanımız yok. Bir dakikamız bile. Hatta bir saniyemiz. Haydi gel.» Sesi alçak ama sertti.

Morrison onun peşinden gitti. Merdivenlerden sessizce inerek yan kapıdan çıktılar. Arabaya gittiler.

Paleron, Kalinin'in cebinden aldığı anahtarlardan biriyle otomobilin kapısını açtı. «Bin.»

«Nereye gidiyoruz?»

«Bin, dedim.» Kadın Morrison'u arabanın içine itti, sonra da çabucak direksiyona geçti. Morrison az kalsın ona araba kullanmasını bilip bilmediğini soracaktı. Ama yavaş yavaş kadının sadece bir garson olmadığını anlamaya başlıyordu.

Az sonra karayoluna çıkarak hızla ilerlediler. Morrison, Paleron'un profiline bakıyordu. Kadın becerikli ama sert bir insana benziyordu. Artık onun sadece garson değil, Rus olmadığından da emindi. İngilizcesinden de anlaşılıyordu bu.

Morrison, «Sophia'yla beni görebilmek için otelin kapısında oturmuş kitap okuyordun,» dedi.

Paleron başını salladı. «İyi anlamışsın.»

«Sen Amerikan ajanısın değil mi?»

«Gitgide zekileşiyorsun.»

«Nereye gidiyoruz?»

«İsveç uçağının seni beklediği havaalanına. Bu işin ayrıntılarını Kalinin'den öğrenmek zorunda kaldım.»

«Oraya nasıl gidileceğini biliyor musun?»

«Evet, tabii. Ben Malenkigrad'a senin Sophia'dan çok önce geldim... Ama sen şimdi bana şunu söyle: Neden ona Konev denilen o adamın kendisine âşık olduğunu söyledin? O da bunu üçüncü birinden duymayı bekliyor, doğrulanmasını istiyordu. Ve sen de bunu yaptın. Ve böylece Konev'in eline düştün. Her şeyi o adama teslim etmiş oldun. Bunu neden yaptın?»

Morrison usulca, «Bir kere,» dedi. «Bu doğruydu.»

«Doğru muydu?» Paleron şaşkın şaşkın başını salladı. «Senin gerçek dünyada yerin yok. Gerçekten yok. Doğrusu çok önce kafana vurup seni gömmemiş olmalarına şaşıyorum. Bunu senin iyiliğin için yapmış elmaları gerekirdi. Ayrıca... Konev'in kadını sevdiğinin değru olduğunu nereden biliyorsun?»

Morrison, «Biliyorum işte,» diye cevap verdi. «Ayrıca Sophia'ya acıdım. O dün benim hayatımı kurtardı. Ona bakarsan Konev de öyle.»

«Hepiniz birbirinizin hayatını kurtardınız sanırım.»

«Evet, öyle.»

«Ama o dündü. Bugün her şeye yeniden başladın. Dünün seni etkilemesine izin vermemeliydin. O aptalca sözlerin olmasaydı kadın Konev'le hiçbir zaman barışmazdı. Adam soluğu tükeninceye kadar onu sevdiğine yemin eder ama Kalinin yine de ona inanmazdı. İnanmaya cesaret edemezdi. Tekrar aptal yerine düşmek ister miydi? Asla! Bir dakika sonra Konev'ı silahla bayıltırdı. Ama sen kalktın, 'Evet, kızım, bu delikanlı seni seviyor,' dedin. Ve Kalinin için bu yeterli oldu. Morrison, açıkçası yanında gardiyanın olmadan ortalarda dolaşmamalısın.»

Nöro-fizikçi endişeyle kımıldandı. «Bütün bunları nereden biliyorsun?»

«Arabanın arka tarafında, yerde yatıyordum. Sen ve Kalinin'le alancı gitmeye hazırdım. Kadının seni doğruca oraya götürmesini sağlayacaktım. Ve sen tuttun ahmak ahmak o lafları söyledin. Artık seni bayıltmamaları için işe karışmaktan başka çarem yoktu. Sanki seni yakalıyormuşum gibi yaptım. Dördümüzün yalnız kalabilmesi için odana çıkmamızı önerdim. Bütün amacım o bayıltıcıyı ele geçirmekti.»

«Teşekkür ederim.»

«Önemli değil... Onlara sevişen bir çift havası vermeyi başardım. İçeri girecek biri, 'Affedersiniz,' diyerek çabucak dışarı çıkacak. Böylece biraz zaman kazanmış olacağız.»

«Ne zaman kendilerine gelirler?»

«Bilmiyorum. Bu, radyasyonla uygun noktaları bulup bulamadığıma, kafa durumlarına ve daha bir sürü şeye bağlı. Ama kendilerine geldikten sonra olanları uzun bir süre sonra hatırlayabilecekler. O durumda önce birbirlerine âşık olduklarını hatırlayacaklarını umuyorum. Bu onları bir süre oyalar. Ondan sonra seni ve Moskova’da yaprlan hazırlıkları hatırlarlar ama iş işten geçmiş olur.»

«Bir zarar görmeyecekler değil mi?»

Paleron, Morrison'un endişeli yüzüne bir göz attı. «Onlar için endişeleniyorsun değil mi? Neden? Onlar senin nen?»

«Şey... gemide birlikte yolculuk yaptık...»

Kadın garip, kibar olmayan bir ses çıkardı. «Herhalde bir zarar görmeyecekler. O fazla alıngan taraflarının biraz yumuşaması daha iyi olur. Biraraya gelir ve güzel bir aiie oluştururlar o zaman.»

«Ya sen ne yapacaksın? Benimle birlikte uçağa binmen daha iyi olur.»

«Saçmalama. İsveçliler beni almazlar. Onlara sadece bir tek kişiyi almaları emredildi. Sözü edilen adamın sen olup olmadığını da anlamaya çalışacaklar. Sanırım nüfus bölümünden parmak izlerini ve gözündeki ağ tabakasının biçimini getirttiler. Yanlış birini götürdükleri ya da uçağa ikinci bir yolcu daha aldıkları takdirde yeni bir olay çıkar. İsveçliler böyle bir hata yapmayacak kadar zekidirler.»

«Ama o zaman sen ne yapacaksın?»

«Eh... Önce senin silahı kapıp ikisini de bayılttığını, sonra da beni tehdit ettiğini söyleyeceğim. Havaalanının yerini bilmediğin için seni oraya götürmem için beni zorladığını ileri süreceğim. 'Arabayı havaalanının yakınında durdurmamı emretti,' diyeceğim. 'Sonra beni de bayılttı ve silahı

arabaya attı.’ Yarın sabah, sanki silahın etkisinden yeni kurtuluyormuşum gibi Malenkigrad'a döneceğim.»

«Ama Kalinin’le Konev bunun doğru olmadığını söyleyecekler.»

«Onları bayılttığım sırada bana bakmıyorlardı ki. Zaten hemen hiç kimse bayıltıldığı anı hatırlayamaz. Ayrıca Sovyet hükümeti senin Amerika'ya gönderilmeni emretti. Sen gidersen Konev’in anlatacaklarının ona hiçbir yararı olmayacak. Sovyet hükümeti bu oldu bittiyi kabul edecek. Bana sorarsan onlar bütün bu olayı unutmayı tercih edecek.ler. Ben de garsonluğa devam edeceğim.»

«Ama senden yine de şüphelenecekler.»

Kadın, «Bakalım,» dedi. «Görürüz. Nichevo! Olacak clur.» Hafifçe gülümsedi.

İlerlemelerini sürdürdüler.

Sonunda Morrison çekine çekine, «Biraz daha hızlı gitsek olmaz mı?» dedi.

Paleron kesin bir tavırla, «Olmaz,» diye cevap verdi. «Saatte bir kilometre bile hızlanamayız. Sürat sınırına yakın bir hızla gidiyoruz. Ve bu yolun her santimi radarlı. Sovyetler hızı aşma olaylarını hiç de hoş karşılamazlar. Uçağa on beş dakika erken yetişeceğiz diye karakoldan kurtulmak için saatlerce uğraşamam.»

Öğleyi geçmiş ve Morrison acıkmaya başlamıştı. «Konev Moskova’ya benim hakkımda ne bildirdi acaba?»

Paleron başını salladı. «Bilmiyorum. Ama her neyse, ona özel dalgası üzerinden cevap vermeye çalıştılar. İşaret yirmi dakika önce geldi. Duymadın mı?»

«Hayır.»

«Benim meslekte fazla dayanamazdın. Tabii onlara cevap vermedim. Konev’in Moskova’da konuştuğu adam kimse bunun nedenini öğrenmeye çalışacaktır. Biri onları bulacak. Ondan sonra senin alana doğru gittiğini tahmin edecekler. Ve seni döndürmek için peşimize takılacaklar. Firavunun arabaları gibi...»

Morrison mırıldandı. «Masa da yok ki Kızıl Denizin sularını yarsın.»

«Alana ulaşabilirsek kurtulursun. İsveçliler seni kimseye teslim etmezler.»

«Sovyet askerlerine karşı ne yapabilirler?»

«Peşimizden gelecek olanlar askerler değil ki. Aşırı grup adına çalışan biri. Tabii İsveçlilere blöf yapmaya çalışacak. Ama yanımızda senin

İsveçlilere teslim edilmeni emreden resmi belgeler var. Onlar bu blöfe aldırmayacaklar. Bütün sorun Sovyetler'den önce alana erişebilmek.»

«Daha hızlı gitmemiz gerektiğini kabul etmiyor musun?»

Paleron kesin bir tavırla başını salladı. «Hayır.»

Yarım saat sonra, «işte geldik,» diyerek işaret etti. «Şans bizden yana. İsveç uçağı erken gelmiş ve alana inmiş.» Arabayı durdurarak bir düğmeye bastı. Kapı açıldı. «Yalnız gideceksin. Beni görmelerini istemiyorum. Ama dinle...» Morrison’a doğru eğildi. «Adım Ashby. Washington'a vardığın zaman onlara söyle. Beni buradan çıkarmalarının zamanı geldiyse ben hazırım. Anladın mı?»

«Anladım.» Morrison arabadan inerek güneşte gözlerini kırpıştırdı, İleride duran üniformalı bir adam ona gelmesini işaret etti. Morrison'un anlayabildiği kadarıyla arkasındaki Sovyet üniforması değildi.

Amerikalı uzman koşmaya başladı. Artık koşmak konusunda da sürat sınırı yoktu. Peşinde biri olduğunu sanmıyordu ama bir Rus yerden fırlayarak onu durdurmaya kalksaydı, buna da şaşmayacaktı. Bir an dönerek arabaya son defa el salladı. Paleron da ona karşılık verdi. Nöro-fizikçi koşmasını sürdürdü.

Ona işaret eden adam önce biraz yürüdü. Sonra da Morrison’a doğru kcştu. Öne devrilmek üzere olan Amerikalı uzmanı yakaladı, Morrison ancak o zaman adamın arkasında Avrupa Federasyonu üniforması olduğunu anladı.

Adam İngilizce, «Adınızı öğrenebilir miyim?» dedi. Bu dili İsveç aksanıyla konuşması Morrison'u rahatlattı.

«Albert Jonas Morrison.» Adamla birlikte uçağa doğru gitti. Kimliğini kontrol edecek olan grup orada bekliyordu.

□

Cumartesi sabahıydı. Morrison kendine gelmeye başlıyordu. Kahvaltı etmiş, yıkanmıştı. Şimdi yatağına arkastüstü uzanmış, ellerini başının altına sokmuştu. Dışarıda hava bulutluydu. Camları yarı saydamlaştırmıştı. Çünkü her şeyle ilişkisini kesmek istiyordu. Uçaktan iner inmez onu bu gizli yere getirmişlerdi. Etrafını sürüyle adam sarmış, Morrison da, durumum Amerika’da, Sovyetler Biriiği'ndekinden daha mı iyi, diye düşünmüştü.

Nihayet doktorların muayeneleri sona ermiş, ilk sorular sorulup cevaplanmıştı. Onu akşam yemeğinde bile sorguya çekmişlerdi. Ama sonunda uyumasına izin vermişlerdi. Bir kale kadar güvenli olan bu odada.

Neyse hiç olmazsa kimse onu küçültmeyecekti. Bu düşünce onu her zaman rahatlatacaktı.

Kapıdaki işaret yandı. Morrison yatağın başucundaki düğmelerden birine bastı. İçeriye iki adam gitti. Morrison onlardan birini tanıdı.

Adam, «Beni hatırladığınızı umarım.» dedi.

Morrison yataktan kalkmak için bir hareket yapmadı. O bir merkezdi artık ve her şey onun çevresinde dönüyordu. Hiç olmazsa şu ara. O da bundan yararlanacaktı. Elini kaldırarak kayıtsızca selam verdi. «Siz Sovyetler Birliği'ne gitmemi isteyen ajansınız. Adınız Rodano'ydu değil mi?»

«Evet, Francis Rodano. Bu da Profesör Robert G. Friar. Herhalde onu tanıyorsunuz?»

Morrison kararsızca durakladı bir an. Sonra nazik davranma isteği yataktan kalkmasına neden oldu. «Merhaba, profesör. Sizi tanıyorum tabii. Holovizyonda sık sık izledim. Şimdi tanıştığımız için memnunum.»

Friar orta boylu, tıknaz, yuvarlak suratlı, pembe yanaklı bir adamdı. Uçuk mavi gözleriyle huzursuzca etrafına bakınmak gibi bir alışkanlığı vardı. «Sizde Albert Jonas Morrison'sunuz.»

Nöro-fizikçi kayıtsızca, «Öyle,» dedi. «Bay Rcdano bunu doğrular. Lütfen ikiniz de oturun. Ve kusuruma bakmayın. Yine uzanıp dinlenmek istiyorum. Bir yıl dinlenirsem belki kendime gelirim.»

İki konuk büyük bir kanepeye yerleşerek Morrison'a doğru eğildiler. Rodano çekine çekine gülümsedi. «Korkarım fazla dinlenmenize izin veremeyeceğiz, Dr. Morrison. Hiç olmazsa bir süre. Ha, aklıma gelmişken. Biraz önce Ashby'den haber aldık. Onu hatırlıyor musunuz?»

«Beni kurtaran garson kadını mı? Bana, Washington uygun görürse oradan ayrılmaya hazır olduğunu söyledi. Bunu dün gece bildirdim.»

«Evet, bir yolunu bulup onu Rusya'dan çıkaracağız... Korkarım şimdi sizi tekrar rahatsız etmemiz gerekiyor.»

Nöro-fizikçi kaşlarını çattı. «Bu ne kadar sürecek?»

«Bilmiyorum. Artık katlanacaksınız. Profesör Friar, her şeyi size bırakıyorum.»

Friar başını salladı. «Dr. Morrison, not almamın sizce bir sakıncası var mı? Hayır, bunu başka türlü söyleyeceğim... Not alacağım, Morrison.» Çantasından son model bir küçük bilgisayar çıkardı.

Rodano usulca, «Bu notlar nereye gidecek, profesör?» diye sordu.

«Kayıt aygıtına.»

«O nerede, profesör?»

«Savunma Bakanlığındaki büromda, Bay Rodano.» Ajanın kendisini ısrarla süzmesine sinirlenen Friar ekledi. «Savunma Bakanlığında, büromdaki kasaya. Hem kasa, hem de kayıt aygıtı kotludur. Oldu mu?»

«Devam edin, profesör.»

Friar, Morrison'a döndü. «Küçültüldüğünüz doğru mu, Morrison? Yani sizi gerçekten küçülttüler mi?»

«Evet, küçülttüler. Mümkün olan en küçük boya indirdiler. Bir atom kadardım. Bindiğim gemi ise bir glikoz molekülü kadar. Yarım günden daha uzun bir süreyi canlı bir insan vücudunun içinde geçirdim. Önce kanında, sonra da beyninde.»

«Bu doğru mu? Bir oyun ya da bir hile olamaz mı?»

«Profesör Friar, lütfen! Eğer bana oyun cynadıiarsa ya da beni ipnotize ettilerse şimdi anlatacaklarımın hiçbir değeri olmaz. Siz aklımın başında olduğunu ve gerçekleri anlattığımı kabul etmezseniz hiçbir şey yapamayız.»

Friar dudaklarını birbirine bastırdı. Sonra da, «Haklısınız,» dedi. «Aklmızın başınızda olduğunu ve doğru söylediğinizi kabul ediyoruz.» Rodano’ya baktı. «Şimdi... işe çok önemli ve büyük bir açıklamayla başlıyoruz. Küçültme işlemi mümkün ve Scvyetler de bu yöntemi gerçekten geliştirmişler. Bundan yararlanıyor, insanları bile onlara zarar vermeden küçültebiliyorlar.» Tekrar Morrison'a döndü. «Sovyetler herhalde küçültmeyi Planck'ın değişmezini azaltarak başardıklarını iddia ediyor?»

«Evet. Öyle.»

«Tabii öyle. Çünkü bu iş başka türlü başarılamaz. Sovyet uzmanlan size işlemin ayrıntılarını açıkladılar mı?»

«Ne münasebet! Karşılaştığım Sovyet bilim adamlarının da bizim kadar normal olduklarını kabul etmelisiniz. Bilmemizi istemedikleri şeyleri açıklayacak değillerdi herhalde.»

«Pekâlâ. Bunu da kabul edelim. Şimdi bize Sovyetler Birliği’nde başınıza gelenleri anlatın. Bunu bir maceranın hikâyesi gibi anlatmanızı istemiyoruz. Bizim istediğimiz profesyonel bir fizikçinin gözlemleri.»

Morrison anlatmaya başladı. Bunu yaptığı için üzgün değildi. O sırrı bilen tek Amerikalı olmak istemiyordu. Olanları ayrıntılarıyla açıkladı. Saatler sürdü konuşması. Ancak garson öğle yemeğini getirdiği zaman sustu.

Tatlılarını yedikleri sırada Friar, «Demek Sovyet fizikçileri 'büyültme'nin imkânsız olduğunu itiraf ettiler?» diye sordu. «Yani cisimleri

normal boylarından daha fazla büyültemiyorlar?»

«Öyle.»

Friar uzun uzun düşündü, sonra da başını salladı. «Anlattıklarınızın hepsini inceleyeceğiz. Ama korkarım bunun bir yararı olmayacak.»

Rodanc, «Neden?» diye sordu.

«Çünkü hiçbir şey öğrenemedik. Sovyetler cisimleri küçültmek için bir teknik geliştirmişler. Biz bu konuda hiçbir şey bilmiyoruz. Morrison'un anlattıklarının da bu bakımdan bir yararı olmayacak... Tabii komitedeki meslekdaşlarımla görüşeceğim. Ama korkarım Sovyetler Birliği'ndeki maceranız işimize yaramayacak, Dr. Morrison. Evet cesaretle, övünülecek bir biçimde davrandınız. Ve küçültme işleminin varolduğunu doğruladınız. Ama işte o kadar. Çok üzgünüm, Bay Rodano, Dr. Morrison Rusya'ya gitmeseydi de olurdu.»

Morrison’un yüzündeki ifade hiç değişmemişti. Fincanına tekrar kahve doldurdu ve ağır ağır yudumlamaya başladı. «Biliyor musunuz, çok yanılıyorsunuz, Friar.»

Profesör başını kaldırdı. «Yani küçültme alanının oluşturulması konusunda bir şeyler bildiğinizi mi söylüyorsunuz? Ama siz...»

«Anlatacaklarımın küçültmeyle bir ilgisi yok, Friar. Bunlar benim çalışmalarımla ilgili. Sovyetler beni Malenkigrad'a ve Grotto’ya bilgisayar programımla Shapirov'un düşüncelerini okumam için götürdü. Bunu başaramadık. Arna belki de şaşılacak bir sonuç değil bu. Ne de olsa Shapirov komadaydı ve ölüyordu. Öte yandan müthiş bir kavrama gücü olan Rus profesörü bentm tezimi okuduktan sonra programımdan 'bir nakil istasyonu' diye söz etmişti. Ve öyle olduğu da anlaşıldı.»

«Bir nakil istasyonu mu?» Friar’ın yüzünde hayretle karışık bir tiksinti ifadesi belirdi. «Bu ne anlama geliyor?»

«Programlanmış olan bilgisayarım Shapirov'un nöronla rından birine girdikten sonra onun düşüncelerini almak yerine bir iletişim aracı görevi yapmaya başladı. Birimizin düşüncesini bir diğerine nakletti.»

Friar öfkelendi. «Yani bir telepati aracı mıydı?»

«Evet, tümüyle. Bunu önce küçültülen gemide benimle birlikte olan genç kadına karşı büyük bir sevgi ve istek duyduğum zaman anladım. Tabii önce bunun kendi duygularım olduğunu sandım. Çünkü çok çekici bir kadındı. Ama bilinçli olarak böyle şeyler hissettiğim yoktu. Ancak böyle birkaç olaydan sonra gemideki genç bir adamın düşüncelerini aldığımı

anladım. O ve genç kadın birbirlerine dargındılar. Ama aralarındaki büyük aşk hâlâ yaşıyordu.»

Friar hoşgörüyle gülümsedi. «Gemide bu düşünceleri doğru dürüst yorumlayacak durumda olduğunuzdan emin misiniz? Ne de olsa müthiş bir gerilim varmış. O genç kadından da bu tür duygular yayılıyor muydu?»

«Hayır. Genç adamla ben birkaç kez istemeden düşünce değiş tokuşu yaptık. Ben karımla çocuklarımı hatırladığım zaman onun kafasında da bir kadın ve iki kızla ilgili düşünceler belirdi. Ben hücrede kaybolduğum zaman panik duygumu o algıladı. Tabii Konev bilgisayarımın yardımıyla Shapirov'un ıstıraplarını sezdiğini sandı. Sürüklendiğim sırada aygıtım yanımdaydı. Ama aslında Konev'in hissettikleri benim duygularımdı, Shapirov'unkiler değil. Gemideki iki kadınla düşünce alışverişi yapamadım. Ama onlar bunu birbirleriyle yaptılar. Shapirov'un düşüncelerini yakalamaya çalıştıkları zaman aynı sözleri ve duyguları sezdiler. Tabii aslında bunları birbirlerinden alıyorlardı.»

Friar şüpheyle, «Cinsiyetin yol açtığı bir fark mı bu?» dedi.

«Pek de değil. Gemiyi kullanan adam ne kadınların, ne de erkeklerin düşüncelerini sezdi. Ama bir kere birinin düşüncesini yansıttı. Bunun kimin düşüncesi olduğunu dilmiyorum. Bence kan grupları gibi beyin grupları da var. Herhalde birkaç tane. Ve aynı gruptan beyinler arasında telepatiyle bir bağ kurulabiliyor.»

Rodano usulca söze karıştı. «Öyle olduğunu kabul edelim, Dr. Morrison. Ne olacak?»

Morrison, «İzin verin de anlatayım,» dedi. «Yıllarca insan beynindeki soyut düşünce merkezlerini ve şekillerini aradım. Ve hiçde başarılı olamadım. Zaman zaman bir hayali yakalıyordum. Ama bunu doğru dürüst yorumlayamıyor dum. Bu duruma üzerinde çalıştığım hayvan beyninin neden olduğunu sanıyordum. Ama şimdi bu tür olayların derin derin düşünen ya da şiddetli duygulara kapılmış olan insanların yakınındayken görüldüğünü anlıyorum. O sırada bunun farkında değildim. Tabii suç bende. Meslekdaşlarımın genel kayıtsızlıkları, kuşkuları ve alayları yüzünden yazılarımda bu hayal yakalama olayına hiç değinmedim. Ama bunu daha yoğunlaştırmak için programımı değiştirdim. Bu değişiklikleri de hiç yayınlamadım. Ve böylece Shapirov'un damarına yanımda telepati iletişim aracı sayılacak bir aygıtla girdim. Ve sonunda bu kalın kafam ne tür bir şey bulmuş olduğumu kavrayabildi. Artık programı geliştirmek için ne yapmam gerektiğini biliyorum. Bundan eminim.»

Friar, «Şunu anlamaya çalışacağım,» dedi. «Yani bana Shapirov'un vücudunda yaptığınız o olağanüstü yolculuk yüzünden bilgisayar programınızı değiştirebileceğinizi ve bunun telepatiyi pratik hale getireceğini mi söylemek istiyorsunuz, Dr. Morrison?»

«Bir dereceye kadar pratik. Evet.»

«Bu müthiş bir buluş olur! Tabii kanıtlayabilirseniz.»

Friar'ın sesinde hâlâ kuşku vardı.

Morrison biraz da öfkeyle, «Sandığınızdan daha da müthiş bir buluş bu,» diye cevap verdi. «Bildiğiniz gibi, belirli bir bölgede çeşitli yerlere teleskoplar konulur. Radyolu ya da optik teleskoplar. Bunlar bir bilgisayarla koordine edildikleri zaman pek büyük bir tek teleskopmuş gibi çalışırlar.»

«Evet. Ama bunun konuyla ne ilgisi var?»

«Ben sadece bir benzetme yaptım. Beyinle de aynı tür bir deney yapabileceğimden eminim. Altı insanı telepatiyle birbirlerine bağlarız. Ve altı beyin bir süre bir tek beyinmiş gibi çalışır. Dev bir beyin gibi. Zekâ ve anlayış bakımından bir tek insan beyninden üstün olur. Bir düşünün! Bilim ve teknoloji alanlarında ne büyük ilerlemeler sağlanır. Diğer alanlarda da! Fiziksel evrimin sıkıcılığına katlanmadan ve genetik değiştirmenin yaratacağı tehlikelerle karışlaşmadan bir 'süpermen' oluştururuz. Kafa bakımından yani.»

«Doğruysa çok ilginç.» Friar'ın hem meraklandığı, hem de inanamadığı belliydi.

Morrison, «Ama bir tek engel var,» dedi. «Ben şimdiye kadar deneylerimi hayvanların üzerinde yaptım. Bilgisayarımın tellerini beyne bağladım. Tabii elde ettiğim bilgi hiç de kesin değildi. Bunu şimdi anlıyorum. Başka türiü de olamazdı. Şimdi yapmamız gereken şu: Bir beyne girmeli, küçültülmüş ve uygun biçimde programlanmış bir bilgisayarı bir nörona yerleştirmeliyiz. Bu orada iletici görevi yapar. Ve o zaman telepati işlemi çok belirginleşir.»

Rodano, «Birlikte çalışan Amerikan beyinleri,» dedi. «Küçültme işleminin sırrını çözer. Ve belki de Planck'ın değişmeziyle ışık hızının birbirlerine bağlanmasında Sovyetler'den daha çabuk davranır!»

Morrison coşkuyla başını salladı. «Evet! Ve Sovyetler'den bir bilim adamı, yani Yuri Konev de benim gibi bunu anladı. Onunla birlikte yolculuk yaptık ve o benim düşüncelerimi algıladı. Bu yüzden hükümetine meydan okuyarak beni orada tutmaya, programımı almaya çalıştı. Ben ve

programım olmadan çalışmalarımı anlayabileceğini sanmıyorum. Belki yıllarca çabalayacak. Çünkü asıl alanı bu değil.»

Rodano, «Devam edin,» dedi. «Durumu anlamaya başlıyorum.»

Morrison, «İşte durum böyle,» diye cevap verdi. «Şimdiki halde elimizde ilkel bir telepati gücü var. Küçültme işlemi olmadan da bu sayede Sovyetier'i geride bırakabiliriz belki. Ama bunu başaramayabiliriz de. BunG karşılık Sovyetler ilkel bir küçültme işlemi geliştirmişti. Belki araştırmaları sırasında Planck'ın değişmeziyle ışık hızının birbirlerine bağlanması sorununu da çözümler. Ama herhalde bunun için çok uzun bir zaman ister. Yani bizde telepati var, küçültme yok. Sovyetler'deyse bunun tersi. Onun için yıllar sonra savaşı ya biz kazanırız ya da onlar. Kazanan taraf âdeta sonsuz bir hızla yolculuk yapabilir ve tabii evren onun olur. Kaybeden taraf ise çöker. Yarışı kazanmamız çok iyi olur. Ancak bu 'Kim kazanacak?' sorusu ve bu yarış iki kuşak boyunca süren barışı yok eder ve dünyayı mahvedecek bir savaşa yol açar. Öte yandan Sovyetler ve biz birlikte çalışmaya razı olursak o zaman yerçekimini ortadan kaldırmayı ve müthiş bir hız sağlamayı başarırız. Hem de çok kısa sürede. O zaman evren bütün dünyanın olur. Yeryüzünün. Bütün insanların. Bu neden olmasın, beyler? Kimsenin kaybı olmaz. Herkes kazanır sonunda.»

Friar'la Rodano ona hayretle bakakaldılar.

Sonra profesör yutkundu. «Harika! Tabii telepati gücümüz varsa?»

«Zamanınız var mı? Size anlatacağım.»

Friar, «İstediğiniz kadar zamanım var,» dedi.

Morrison'un kuramını bütün ayrıntılarıyla anlatması saatler sürdü. Sonra arkasına yaslanarak, «Yemek zamanı yaklaşıyor,» dedi. «Sizin ve diğer meslekdaşlarımzın benimle uzun uzun konuşmak isteyeceğinizi biliyorum. Tabii telepatiyi pratik bir hale getirdiğimi kanıtlamam için bir sistem kurmamı da isteyeceksiniz. Bu yüzden durmadan çalışacağım. Belki de ömrümün sonuna kadar. Ama şimdi bir tek şey istiyorum.»

Rodano sordu. «Nedir o?»

«Biraz dinlenmek. Lütfen. Başımdar çok şey geçti. Bana yirmi dört saat verin. Yani yarın akşam yemek saatine kadar. Bırakın da okuyayım, yemek yiyeyim, düşüneyim, dinleneyim ve uyuyayım. Sizce bir sakıncası yoksa bir tek gün istiyorum. Ondan sonra emrinizde olacağım.»

«Çok uygun.» Rodano ayağa kalktı. «Elimden gelirse bunu sağlayacağım. Önümüzdeki yirmi dört saat sizin. İyice zevkini çıkarmaya bakın. Çünkü ondan sonra kendinize zaman ayırabileceğinizi pek

sanmıyorum. Bu andan sonra bir süre Amerika'nın en iyi korunan insanı olacaksınız. Buna da alışın. Başkan bile sizin kadar korunmayacak.»

Morrison, «İyi,» dedi. «Şimdi bir kişilik yemek isteyeceğim.»

□

Rodano'yla Friar yine iyi korunan bir odada baş başa yemek yediler. Ve sofrada hiç konuşmadılar.

Yemek sona erdiği zaman Rodano, «Söyleyin, Dr. Friar,» dedi. «Morrison bu telepati konusunda haklı mı?»

Friar içini çekerek ihtiyatla, «Beyin konusunda benden daha bilgili olan bazı meslekdaşlarımla görüşmem gerekiyor,» diye cevap verdi. «Ama bence Morrison haklı. İnsanı ikna etmesini biliyor. Şimdi ben de size bir soru soracağım?»

«Evet?»

«Morrison Amerika'yla Sovyetler'in işbirliği yapması gerektiğini söylediği zaman haklı mıydı sizce?»

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Rodano, «Evet, bu bakımdan da haklı sanırım,» dedi. «Tabii kıyamet kopacak.

Ama Sovyetler'in bizi geçmelerine izin veremeyiz. Sonunda herkes de bunu anlayacak. Anlamak zorundalar.»

«Ya Sovyetler? Onlar da anlayacaklar mı?»

«Onlar da anlamak zorundalar. Sovyetler de bu konuda onları geride bırakmamızı istemezler. Ayrıca diğer ülkeler de neler olduğunu mutlaka öğrenecekler. Bu projeye katılmayı isteyecek ve, 'Soğuk savaş yeniden başlamasın!' diye bağıracaklar. Evet, anlaşabilmek için birkaç yıl uğraşacağız. Ama sonunda işbirliği yapacağız.» Rodano başını salladı. «Benim garibime giden nedir biliyor musunuz, Profesör Friar?»

Friar, «Bu olayların hangisi garip değil ki?» diye mırıldandı.

«Orası öyle! Ama benim en garip bulduğum şu: Morrison'la geçen pazar günü öğleden sonra konuştum. Sovyetler Birliği'ne gitmesi için ısrar ettim. O sırada yüreğime indi diyebilirim. Morrison bana silik, sönük ve korkak bir adam gibi gözüktü. Zeki olmayan biri gibi. Kafasının sadece kendi alanında çalıştığını düşündüm. Onun bir şey başarabileceğinden hiç umudum yoktu. Morrison'u ölüme gönderdiğime bile inandım. Hatta ertesi sabah bunu bir meslekdaşıma da söyledim. Hoş, bu fikrimi hâlâ değiştirmiş değilim ya. Morrison silik sönük bir insan ve hayatta kalmış olması bir mucize. Tabii bunu başkalarına borçlu. Ama yine de...»

«Yine de ne?»

«Yine de Amerika'ya dönebildi. Üstelik inanılmayacak bir buluşla. Ve Amerika'yla Sovyetler Birliği'ni istememelerine rağmen işbirliği yapmaya zorlayacak bir durum yarattı. Bu da yetmiyormuş gibi, dünyanın en önemli ve en ünlü bilim adamı oldu. Daha doğrusu, olaylar öğrenildiği zaman öyle olacak. Belki de bilim tarihinin en ünlü uzmanı sayılacak. Ve Morrison bütün bunları geçen pazarla bugün arasında başardı. Yani altı günde. İşte bu korkutucu bir düşünce.»

Friar arkasına yaslanarak bir kahkaha attı. «Asıl korkutucu olan ne biliyor musun? Morrison yedinci gün dinlenmeyi düşünüyor. İncil'de ne der? 'Tanrı dünyayı altı günde yarattı. Ve yedinci gün dinlendi.'»

SON

ISBN 975-465-003-1

Isaac Asimov müthiş bir başarı kazanan ve filmi olay yaratan 'Fantastik Voyage' adlı eseriyle bütün dünyaya, insan vücudunda görkemli bir yolculuk yaptırmıştı.

HEDEF BEYİN ise okurları, insanın iç uzayının derinliklerine götürecek yepyeni ve heyecan dolu bir yapıt. Bu kitabın kendi türünde bir klasik olacağı kesin.

Mikroskobik bir denizaltı ölüm halindeki bir bilim adamının beynine gitmek üzere yola çıkacaktır. Dünya tarihindeki en önemli bilimsel ilerlemeyi sağlayacak olan sır, bu bilim adamının beyninde gizlidir.
Acaba mikroskobik denizaltı beyne ulaşıp, bu büyük sırrı çözebilecek mi?..

Olağanüstü bir gerçeklik ve çarpıcı bir gerilimle örülmüş böylesine güçlü serüvene